

Aerodrom Ljubljana

Aerodrom Ljubljana, d. d.
LETNO POROČILO 2013

Marec 2014

KAZALO

IZJAVA UPRAVE.....	4
POSLOVNO POROČILO	5
1 UVOD.....	5
1.1 POUDARKI IZ POSLOVANJA	5
1.2 POMEMBNI DOGODKI.....	6
1.3 PISMO UPRAVE.....	8
1.4 POROČILO NADZORNEGA SVETA	10
1.5 PREDSTAVITEV DRUŽBE AERODROM LJUBLJANA, D. D.	15
2 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	19
2.1 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB	19
2.2 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE20	
2.3 PRIPOROČILA UPRAVLJAVCA POSREDNIH IN NEPOSREDNIH KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE	21
2.4 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJNH KONTROL IN UPRAVLJANJ TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA	22
2.5 PODATKI PO ŠESTEM Odstavku 70. Člena ZGD-1	22
2.6 SKUPŠČINA DELNIČARJEV	25
2.7 SESTAVA IN DELOVANJE ORGANOV VODENJA IN NADZORA	26
3 POSLOVANJE DRUŽBE LETA 2013 IN NAČRTI ZA LETO 2014.....	29
3.1 GOSPODARSKE RAZMERE.....	29
3.2 TRŽNI POLOŽAJ IN TRŽENJSKE AKTIVNOSTI	30
3.3 PROMET.....	32
3.4 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	39
3.5 ZAPOSLENI	50
3.6 NALOŽBE V OBJEKTE IN OPREMO	54
4 DELNICA AELG IN LASTNIŠTVO DRUŽBE	58
5 UPRAVLJANJE TVEGANJ	62
5.1 STRATEŠKA TVEGANJA.....	62
5.2 POSLOVNA TVEGANJA	63
5.3 FINANČNA TVEGANJA.....	66
5.4 VARNOSTNA TVEGANJA IN TVEGANJA VAROVANJA.....	67
5.5 OKOLJSKA TVEGANJA	68

5.6	SPLOŠNA TVEGANJA	68
5.7	UPRAVLJANJE NEŽELENIH DOGODKOV	68
6	TRAJNOSTNI RAZVOJ	70
6.1	ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH	70
6.2	ODGOVORNOST DO UPORABNIKOV LETALIŠČA IN SPLOŠNE JAVNOSTI	73
6.3	ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA.....	74
6.4	ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA	74
6.5	ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI.....	80
6.6	ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI	83
	RAČUNOVODSKO POROČILO	86
1	IZJAVA UPRAVE	86
2	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA.....	87
3	RAČUNOVODSKI IZKAZI	89
3.1	BILANCA STANJA	89
3.2	IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IN IZKAZ VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA.....	90
3.3	IZKAZ DENARNIH TOKOV	91
3.4	IZKAZ GIBANJA KAPITALA	92
4	POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE	93
4.1	POROČAJOČA DRUŽBA	93
4.2	PODLAGA ZA SESTAVITEV IZKAZOV	93
4.3	POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE.....	94
5	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	108
5.1	POJASNILA K BILANCI STANJA	108
5.2	POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	125
5.3	POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV	131
5.4	FINANČNA TVEGANJA.....	131
5.5	DRUGA POJASNILA	133

Letališča imajo za vsako državo ali regijo, v kateri delujejo, strateški pomen in so pod neposrednim vplivom gospodarskih dogajanj v okolici. Zaradi obsežne infrastrukture, ki jo vsako letališko podjetje upravlja, fiksni stroški obsegajo velik delež vseh stroškov. Za poslovanje letališč so značilni visoki kapitalski stroški oziroma naložbe v razvoj. Po drugi strani je prihodek letališč med drugim odvisen tudi od števila prevoznikov in letalskih povezav. Evropska letališča delujejo v konkurenčnem okolju in tekmujejo med seboj za potnike. Letališča lahko izgubljajo potnike, izguba potnikov pa zmanjša letališke in komercialne prihodke. Zato si mora vsako letališče prizadevati za čim več potnikov in čim boljše povezave.

Leto 2013 so v evropskem letališkem okolju zaznamovale intenzivne priprave na spremembe evropske zakonodaje, zlasti s področja sistema državnih pomoči in pravic potnikov. Zakonodaja lahko bistveno vpliva na stroške poslovanja letališč, ki na koncu bremenijo potnika in s tem vplivajo na obseg trga. Zato so med letališči in evropskimi ustanovami predlagatelji zakonodajnih sprememb potekala številna usklajevanja, ki se bodo s sprejetjem končnih dokumentov zaključila v letu 2014.

Letališča po eni strani poslujejo v konkurenčnem okolju, po drugi strani pa so odvisna od obsežnih zakonodajnih omejitev. Le uravnoteženo razmerje med zakonodajo in prosto konkurenco lahko zagotovi nemoten razvoj letališč in doseganje zastavljenih ciljev Evropske unije.

V takem poslovnem okolju deluje tudi Aerodrom Ljubljana, d. d., vendar pri tem ne smemo spregledati lokalnih vplivov, ki so v letu 2013 predvsem na infrastrukturnem področju spremenili konkurenčni položaj ljubljanskega letališča. Večina delničarjev je na septembrski skupščini zavrnila naložbo v nov potniški terminal. Ne glede na to bo objekt zaradi naraščajočega prometa nujen, obstaja pa tveganje, da bo njegova gradnja izvedena pod slabšimi finančnimi pogoji in velikim časovnim pritiskom.

Poslovno leto končujemo z več potniki in več prepeljanega tovora kot leto prej. Prestrukturiranje in drugi ukrepi domačega prevoznika ter nekaj več prometa tujih prevoznikov so prispevali k rasti prometa potnikov. Gibanje prometa se ni izognilo še eni značilnosti, ki velja za skoraj vsa evropska letališča: kljub pozitivni rasti števila potnikov v letu 2013 se število premikov letal zmanjšuje zaradi racionalizacije na strani prevoznikov ter s tem posledično večjih letal v prometu in večje zasedenosti potniške kabine. Kljub pripravam za prodajo družbe še naprej dejavno tržimo letališče in poskušamo izkoristiti svoje konkurenčne prednosti: položaj v regiji, kakovost storitev in tudi svojo majhnost.

IZJAVA UPRAVE

Člani uprave družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., ki jo sestavljamo Zmago Skobir (predsednik uprave), Bernarda Trebušak (članica uprave) in dr. Iztok Podbregar (član uprave), zagotavljamo, da je letno poročilo družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov in Mednarodnimi računovodskimi standardi. Pri tem ravnamo v skladu s pristojnostmi, skrbnostjo in odgovornostmi, kot jih za delniško družbo določa Zakon o gospodarskih družbah.

Predsednik in člana uprave v skladu s 110. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov izjavljamo, da je po našem najboljšem vedenju:

- računovodsko poročilo družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za leto 2013 sestavljeno v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja ter da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja, poslovnega izida in vseobsegajočega donosa družbe Aerodrom Ljubljana, d. d.;
- v poslovno poročilo vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., izpostavljena.

Kot uprava potrjujemo svojo odgovornost za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejetje ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev, za ohranjanje vrednosti premoženja, za preprečevanje in odkrivanje prevar ter drugih nepravilnosti. Potrjujemo tudi, da so računovodski izkazi družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe, da so bile pri njihovi izdelavi dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja.

Predsednik in člana uprave družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., izjavljamo, da smo seznanjeni z vsebino vseh sestavnih delov letnega poročila, se z njo strinjamo in to potrjujemo s svojim podpisom.

Bernarda Trebušak

članica uprave

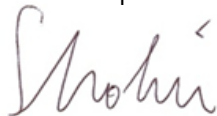
dr. Iztok Podbregar

član uprave

Zmago Skobir

predsednik uprave

Zg. Brnik, 21. marca 2014

POSLOVNO POROČILO

1 UVOD

1.1 POUDARKI IZ POSLOVANJA

	1-12/13	1-12/12	Indeks 13/12
PROMET			
Potniki	1.321.100	1.198.911	110,2
Premiki letal	33.111	35.019	94,6
Tovor (v tonah)	17.777	17.031	104,4
POSLOVNI IZID			
Poslovni prihodki - v tisoč evrih	31.265	30.846	101,4
Prihodki od prodaje - v tisoč evrih	30.987	30.676	101,0
Poslovni odhodki - v tisoč evrih	25.133	25.621	98,1
EBITDA - poslovni izid pred obrestmi, davki in amortizacijo - v tisoč evrih	10.651	10.535	101,1
EBIT - poslovni izid iz poslovanja - v tisoč evrih	6.132	5.225	117,4
Neto finančni prihodki/odhodki - v tisoč evrih	-65	1.393	-
Dobiček pred obdavčitvijo - v tisoč evrih	6.067	6.618	91,7
Čisti dobiček - v tisoč evrih	5.194	5.193	100,0
Celotni vseobsegajoči donos v obdobju - v tisoč evrih	2.940	4.333	67,9
Dodana vrednost - v tisoč evrih (poslovni prihodki - stroški materiala in storitev - drugi poslovni odhodki brez prevrednotovalnih poslovnih odhodkov in rezervacij)	22.630	22.845	99,1
BILANCA STANJA			
Sredstva na dan 31. 12. - v tisoč evrih	131.027	130.284	100,6
Kapital na dan 31. 12. - v tisoč evrih	124.785	124.433	100,3
ZAPOSLENI			
Število zaposlenih na dan 31. 12.	402	400	100,5
Povprečno število zaposlenih iz opravljenih ur	391,5	403,8	97,0
NALOŽBE			
Naložbe v objekte in opremo - v tisoč evrih	8.955	2.209	405,4
KAZALNIKI			
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih	0,34	0,34	99,7
Delež EBIT v poslovnih prihodkih	0,20	0,17	115,8
Dodana vrednost na zaposlenega - v evrih (dodana vrednost/povprečno št. zaposlenih na podlagi opravljenih ur)	57.804	56.582	102,2
Čisti dobiček na zaposlenega - v evrih (čisti dobiček/povprečno št. zaposlenih na podlagi opravljenih ur)	13.268	12.862	103,2
Čista dobičkonosnost kapitala - ROE (čisti dobiček/povprečni kapital brez čistega dobička proučevanega obdobja) v %	4,26%	4,25%	100,2
Dobičkonosnost sredstev - ROA ((čisti dobiček + dane obresti)/povprečno stanje sredstev) v %	3,99%	4,03%	99,1
DELNICA			
Popravljeni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti dobiček/povprečno število vseh delnic)	1,37	1,37	100,0
Tržna cena delnice na dan 31. 12. v evrih	27,60	12,00	230,0
Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. v evrih (kapital/število vseh izdanih delnic)	32,87	32,78	100,3
Razmerje med tržno ceno in knjigovodsko vrednostjo delnice (P/B)	0,84	0,37	229,4

1.2 POMEMBNI DOGODKI

1.2.1 POMEMBNI DOGODKI LETA 2013

- 21. januarja 2013 je bila z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor podpisana pogodba o sofinanciranju gradnje novega potniškega terminala iz sredstev Evropske unije.
- S poletnim voznim redom sta dva tuja prevoznika okrepila letalski povezavi. Turški prevoznik Turkish Airlines v Istanbul namesto petkrat leti sedemkrat tedensko, finski prevoznik Finnair pa je po zimskem premoru ponovno vzpostavil povezavo s Helsinki, kamor leti šestkrat tedensko, medtem ko je v istem obdobju leta 2012 na omenjeni liniji letel štirikrat tedensko.
- Domači letalski prevoznik Adria Airways je s poletnim voznim redom ponovno uvedel letalsko povezavo v Pariz, kamor leti vsak dan v tednu.
- Na redni letni skupščini, ki je bila 6. junija 2013, so delničarji odločali o uporabi bilančnega dobička za leto 2012, podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu, imenovali revizorja za poslovno leto 2013 ter izvolili nove člane nadzornega sveta. Skupščina se je seznanila tudi z investicijo v novi potniški terminal.
- Na ustanovni seji novega nadzornega sveta Aerodroma Ljubljana, d. d., (dne 9. 7. 2013) je bil za predsednika nadzornega sveta izvoljen Milan Perović in za podpredsednika Drago Čotar.
- Nadzorni svet je na 2. seji sprejel sklep o imenovanju tretjega člana uprave Aerodroma Ljubljana, d. d., dr. Iztoka Podbregarja, in podprl odločitev uprave za sklic skupščine v septembru 2013.
- 6. septembra 2013 je Banka Slovenije na podlagi odločitve Vlade Republike Slovenije začela postopek nadzorovanega prenehanja poslovanja Factor banke, d. d., in Probanke, d. d. Ob upoštevanju tega dejstva smo v revidiranih računovodskih izkazih družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za prvo polletje 2013 (revizija je potekala v drugi polovici septembra 2013, revidirano polletno poročilo pa je bilo javno objavljeno 29. 10. 2013) oslabili naložbe v podrejeni obveznici teh dveh bank (podrobneje pojasnjeno v točkah 2.2.1 in 2.2.2). Navedena slabitev je tudi edina sprememba v primerjavi z nerevidiranim polletnim poročilom, objavljenim 20. 8. 2013.
- Na 18. seji skupščine, ki je bila 16. septembra 2013, ni bil izglasovan sklep, ki bi dal soglasje k naložbi v novi potniški terminal T2, kljub dejstvu, da so bila za financiranje tega projekta poleg zagotovljenih lastnih sredstev odobrena tudi sredstva Evropske unije v višini 17 milijonov evrov. V skladu z razširitvijo dnevnega reda s strani SOD-a sta bila na skupščini sprejeta sklepa za izvedbo revizije računovodskih izkazov družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za prvo polletje leta 2013 (s strani revizijske hiše Deloitte revizija, d. o. o.), in izvedbo skrbnega pregleda poslovanja družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v najkrajšem možnem času oziroma najpozneje do 30. 11. 2013.
- Slovenska odškodninska družba, d. d., je 22. oktobra 2013 sporočila, da je v svojem imenu in kot zakonita zastopnica Republike Slovenije z delničarji družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., (in sicer s Kapitalsko družbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Zavarovalnico Triglav, d. d., KD Skladi, družbo za upravljanje, d. o. o., in NFD, d. o. o.) dne 16. oktobra 2013 podpisala Sporazum o skupnem nastopu pri prodaji delnic družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., ki skupaj obsegajo 73,34 odstotka osnovnega kapitala družbe Aerodrom Ljubljana, d. d.
- Družba je na podlagi javnega razpisa Adrie Airways, d. d., sprejela namero za nakup hangarja ter na podlagi podpisane kupoprodajne pogodbe 14. novembra 2013 postala lastnica hangarja 2, delavnic in letališke ploščadi pred njimi.
- Srbski prevoznik Air Serbia je v decembru 2013 začel dnevno leteti iz Ljubljane v Beograd.

- 24. decembra je minilo 50 let, odkar je na takrat novoodprtem brniškem letališču pristalo prvo letalo. Jubilej je obeležila tudi naša družba.

1.2.2 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU LETA 2013

Pomembni dogodki po koncu leta 2013 so navedeni v točki 5.5.1 Računovodskega poročila.

1.3 PISMO UPRAVE

Letalski prevoz postaja globalno vse bolj cenovno konkurenčen. V danih razmerah so za uspešnost letališč ključne njihove konkurenčne prednosti. Aerodromu Ljubljana je ob njegovi dolgi tradiciji in zmeraj uspešnem poslovanju v letu 2013 uspelo uresničiti ključne konkurenčne prednosti pred okoliškimi letališči: mrežo medsebojno povezanih letov, bližino gospodarskih in turističnih središč ter odličen geografski položaj stičišča prometnih tokov in regije Alpe-Adria. Aerodrom Ljubljana je v letu 2013 med vsemi letališči v regiji dosegel največjo rast, in sicer 10,2-odstotno povečanje števila prepeljanih potnikov, s čimer se je obrnil nekajletni negativni trend v prometu.

V javnem prometu, ki je za našo družbo s finančnega vidika ključnega pomena, je bilo leta 2013 premikov letal sicer za 5,4 odstotka manj kot leto pred tem, a so prevozniki uporabljali večja letala, ki so za nas donosnejša. Rast prometa je bila ustvarjena na račun domačega in tudi tujih prevoznikov. Pri zadnjih je bila rast izrazitejša, s čimer se je odvisnost poslovanja od enega prevoznika nekoliko zmanjšala.

Spodbudna je bila tudi rast tovarnega prometa, bilo ga je za 4,4 odstotka več, preseganje pa je zabeleženo v vseh kategorijah.

Uprava ocenjuje, da je Aerodrom Ljubljana v letu 2013 posloval odlično. Opisani pozitivni trendi v prometu so se odrazili v realiziranih poslovnih prihodkih, ki so bili višji kot leta 2012 in tudi višji od načrtovanih. Ustvarili smo za 31,3 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je za 1,4 odstotka več kot leta 2012. Ob večjem prometu smo uspeli obvladovati tudi poslovne odhodke. Teh je bilo 25,1 milijona evrov, kar je za 1,9 odstotka manj kot v letu pred tem. Rezultat poslovnih prihodkov in odhodkov je dobiček iz poslovanja (EBIT) v višini 6,1 milijona evrov, ki za 17,4 odstotka presega ustvarjenega leta 2012, za 6,4 odstotka pa je višji tudi v primerjavi z načrtom. EBITDA znaša 10,7 milijona evrov. Kljub opravljenim slabitvam finančnih naložb je družba na račun boljšega poslovanja ustvarila čisti dobiček v višini 5,2 milijona evrov, ki je primerljiv s čistim dobičkom v letu 2012 in za 3,8 odstotka presega načrt.

Med večjimi infrastrukturnimi naložbami sta bili obnova dela steze za vožnjo letal in dveh spojnic ter izgradnja prve faze ceste ob letališki ograji, največja naložba pa je bil nakup hangarja za vzdrževanje letal od Adrie Airways.

V letu 2013 je bila uspešno zaključena poslovna sanacija družbe Adria Airways Tehnika. Odločili smo se, da naložbo odprodamo. Družba je trenutno v fazi privatizacije, ki bo predvidoma izpeljana do poletja 2014. Poleg rasti prometa in dobrega poslovanja sta leto pomembno zaznamovali dve odločitvi lastnikov družbe. Na septembrski seji skupščine ni bil izglasovan sklep, ki bi podal soglasje k naložbi v novi potniški terminal T2, za katerega so bila poleg zagotovljenih lastnih sredstev odobrena tudi sredstva Evropske unije v višini 22 odstotkov vrednosti naložbe. Slovenska odškodninska družba, d. d., je mesec po skupščini sporočila, da je v svojem imenu ter kot zakonita zastopnica Republike Slovenije z delničarji družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., (in sicer s Kapitalsko družbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Zavarovalnico Triglav, d. d., KD Skladi, družbo za upravljanje, d. o. o., in NFD, d. o. o.) podpisala Sporazum o skupnem nastopu pri prodaji delnic družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., ki skupaj obsegajo 73,34 odstotka osnovnega kapitala družbe. Uresničitev novega potniškega terminala, ki je glede na dotrajanost obstoječega in naraščajoči promet, nujna, če želimo ohraniti in povečati konkurenčnost letališča, je torej preložena na nove lastnike.

Sprememba na področju infrastrukturnega razvoja in naložb ter napovedana privatizacija sta zahtevali pripravo novega strateško poslovnega načrta. Pripravljati smo ga začeli že proti koncu leta 2013 in ga zaključili februarja 2014. Uprava in strokovne službe Aerodroma so v okviru svojih pristojnosti transparentno sodelovale z izvajalci priprave družbe na prodajo, ki jih je izbral konzorcij lastnikov. V sklopu prodajnih postopkov smo ponovno začeli urejati generalno pogodbo o medsebojnih odnosih in ustanovitvi stavbne pravice glede rabe zemljišč, ki so v lasti Republike Slovenije. Pogodba, ki ureja rabo zemljišč za prihodnjih 40 let, je bila sklenjena marca 2014. Glavni deležniki letalskega prevoznikstva v Evropi (Eurocontrol, ACI Europe, proizvajalci letal) tudi v prihodnje napovedujejo rast prometa¹. Naša napoved predvideva, da

¹ Eurocontrol Challenges of Growth, 2013: v najverjetnejšem scenariju študija predvideva povprečno rast v obdobju 2012–2035 za FAB CE (kamor spada Slovenija) v višini 2,4 odstotka letno; presežek povpraševanja nad kapacitetami letališča naj bi v letu 2035 znašal med 10 in 15 odstotki.

bomo do leta 2020 dosegli 1,7 milijona potnikov s povprečno štiriodstotno letno stopnjo rasti. Ob tem pričakujemo spremembe v strukturi prometa v korist povečanja deleža tujih prevoznikov. Tudi napoved na področju tovarnega prometa predvideva zmerno, a zanesljivo rast. V prid tej napovedi govorijo tudi oživiljanje gospodarske rasti v državah, s katerimi ima Slovenija največjo blagovno in storitveno menjavo, ter letalske potovalne navade njenih prebivalcev. Povprečno razvite zahodnoevropske države imajo tri- do štirikrat višjo pogostost potovanj svojih prebivalcev v primerjavi s Slovenijo. Podatek nakazuje razvojne možnosti in priložnosti za povečanje števila potnikov ljubljanskega letališča. Ob upoštevanju splošnih gospodarskih razmer ter dogajanj in trendov na področju letalskega prometa v evropskem prostoru za leto 2014 načrtujemo, da bomo oskrbeli za dobre štiri odstotke več potnikov v primerjavi z letom 2013. Rast potnikov je načrtovana pri domačem in tujih prevoznikih, večja pri zadnjih. Načrtovani rasti fizičnega obsega prometa v letu 2014 bo sledila tudi rast poslovnih prihodkov (načrtujemo za 3,6 odstotka več prihodkov v primerjavi z realiziranimi za leto 2013). Kljub nadaljnjim prizadevanjem družbe po obvladovanju stroškov bo rasti prihodkov sledila rast odhodkov. Načrtovani dobiček iz poslovanja (EBIT) bo za 2,9 odstotka zaostajal za realizacijo leta 2013, medtem ko bo čisti dobiček dosegel 6 milijonov evrov, kar pomeni 16-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2013. V letu 2014 je predvideno višje izplačilo dividend, in sicer v višini do 35 milijonov evrov.

23. decembra 2013 je Aerodrom Ljubljana stopil v 50. leto svojega delovanja. Naše letališče je s svojo odlično lego že 50 let v središču prometnih, poslovnih in življenjskih poti. Poleg tega so središče našega delovanja potniki in uporabniki letališča, njihovo zadovoljstvo pa ključni cilj in srce našega delovanja. Smo nepogrešljiv člen pri zagotavljanju mobilnosti, ki je pomemben vzvod gospodarskega razvoja. Neskromno se lahko pohvalimo, da spadamo v družbo odličnih in uspešnih družb. Tudi danes, ko so gospodarske razmere zaostrene, dosegamo ponovno rast prometa in odlične rezultate. In tudi iz težavnih obdobij, ki jih beleži 50-letna zgodovina, smo zmogli in znali črpati izkušnje in modrost za prave odločitve.

Pred nami je leto pomembnih sprememb. Novi lastniki bodo ob prodaji prišli do deležev v poslovno uspešni, finančno zdravi in kakovostni družbi. Želimo si, da bo v postopku privatizacije Aerodrom Ljubljana dobil lastnika, ki bo prepoznal naš razvojni potencial ter bo imel moč in vzpode za širitev in razvoj našega letališča. Le tako bo lahko letališče še naprej prispevalo k mobilnosti prebivalstva in pozitivno vplivalo na razvoj nacionalnega gospodarstva.

Bernarda Trebušak

članica uprave

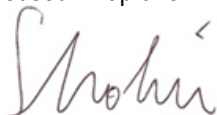
dr. Iztok Podbregar

član uprave

Zmago Skobir

predsednik uprave

1.4 POROČILO NADZORNEGA SVETA

Delovanje nadzornega sveta

V letu 2013 je potekel štiriletni mandat nadzornemu svetu družbe v sestavi: mag. Anja Strojin Štampar (predsednica), Miran Kunst, Marko Mulej, Stanislav Boštjančič, Drago Čotar (namestnik predsednice) in Igor Domevščik. Sej nadzornega sveta se zaradi zdravstvenih razlogov ni udeleževal g. Miran Kunst.

V skladu s sklepi 17. seje skupščine družbe je 9. 7. 2013 štiriletni mandat nastopil novoizvoljeni nadzorni svet v sestavi:

- Milan Perović, predsednik nadzornega sveta;
- Peter Grašek, član nadzornega sveta;
- Nina Mauhler, članica nadzornega sveta;
- Peter Marn, član nadzornega sveta;
- Tadeja Strupi, članica nadzornega sveta (predstavnica delavcev);
- Drago Čotar, podpredsednik nadzornega sveta (predstavnik delavcev).

Leta 2013 se je nadzorni svet sestel na 14 rednih in 6 korespondenčnih sejah. Člani nadzornega sveta so pri svojem odločanju v nadzornem svetu delovali neodvisno. Na obravnavane teme na posameznih sejah so se ustrezno pripravili, podajali so konstruktivne predloge in pripombe ter sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi. Člani nadzornega sveta so delovali v skladu s pravili o varovanju poslovne skrivnosti in ravnanju v primeru nasprotnih interesov. Nadzor poslovanja družbe se je izvajal v skladu s pooblastili in pristojnostmi, ki jih temeljno opredeljuje Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), dodatno pa jih določata Statut družbe in Poslovnik o delu nadzornega sveta. Pri izvajanju svoje funkcije so člani nadzornega sveta v največji meri upoštevali priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, priporočila Kodeksa upravljanja Kapitalskih naložb Republike Slovenije in Združenja članov nadzornih svetov ter priporočila Slovenske odškodninske družbe. V družbo so vpeljevali dobre prakse nadzorništva in jih izvajali. O izpolnjevanju priporočil sta se uprava in nadzorni svet izrekla v Izjavi o upravljanju družbe.

V okviru pristojnosti je nadzorni svet leta 2013 svoje naloge izvajal na naslednjih najpomembnejših področjih:

- Nadzorni svet je v skladu z ZGD-1 obravnaval in sprejel revidirano letno poročilo družbe za leto 2012, poročilo o preveritvi Letnega poročila 2012 ter izjavi o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države. Soglašal je tudi s predlogom uprave za uporabo bilančnega dobička. Na podlagi predloga revizijske komisije je za revizorja za leto 2013 predlagal družbo Deloitte revizija, d. o. o. Ena izmed bistvenih nalog je bila vpeljava dobre prakse in priporočil Kodeksov o načinu izbora kandidatov za člane nadzornega sveta družbe. Nadzorni svet je prek kadrovske komisije implementiral kandidacijske in izborne postopke, ki so pripeljali do kandidatov za člane nadzornega sveta družbe.
- Nadzorni svet je potrdil posodobitev Poslovnega načrta 2013-2017.
- Nadzorni svet je v skladu z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah (ZPPOGD) in na podlagi Akta o določitvi kriterijev za spremenljivi del prejemka uprave ter ob upoštevanju kvalitativnih in kvantitativnih kriterijev ocenil delo uprave leta 2012 in članoma uprave odobril izplačilo spremenljivega prejemka. Sprejel je tudi nove kvalitativne in kvantitativne kriterije za spremljanje dela uprave ter določitev spremenljivega prejemka za poslovno leto 2014.
- Nadzorni svet si je tudi kar najbolj prizadeval za izpolnjevanje priporočil Kodeksa upravljanja javnih delniških družb ter tudi priporočil Kodeksa upravljanja Kapitalskih naložb Republike Slovenije in Priporočil Slovenske odškodninske družbe, ki so v letu 2013 nadomestili Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države in priporočila Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije.

- Dejavno se je vključil v nadaljnji razvoj funkcije notranje revizije, program izobraževanja ter v sistematično spremljanje gospodarskih družb, povezanih z družbo.
- Seznanil se je s poročilom notranje revizorke o opravljenih notranjih revizijah družbe leta 2012, načrtom notranjih revizij za leto 2013 in s poročilom o delu v prvi polovici leta 2013.
- Posebno pozornost je nadzorni svet posvetil delovanju revizijske komisije, ki je pozorno spremljala izvajanje priporočil notranje revizije in upravljanje tveganj. V družbi je bil vzpostavljen sistem celostnega obvladovanja tveganj.
- Nadzorni svet je sproti spremljal poslovanje družbe in obravnaval četrtna poročila o poslovanju družbe. Na podlagi poročila o poslovanju družbe v prvem trimesečju, nerevidiranih računovodskih izkazov družbe za prvo polletje in devetmesečnega poročila o poslovanju družbe je spremljal uresničevanje postavljenih ciljev za leto 2013. Posebno pozornost je namenil optimizaciji stroškov in podpiral tovrstna prizadevanja uprave. Prav tako je podpiral in spodbujal upravo pri dejavnostih za pridobivanje novih prevoznikov ter pri zmanjševanju odvisnosti od domačega letalskega prevoznika. Rezultati poslovanja se spremljajo tudi s primerjavo z rezultati konkurenčnih letališč.
- Nadzorni svet je oblikoval sistem celostnega spremljanja poslovanja družbe na podlagi poročil, ki jih periodično pripravlja uprava po področjih, pomembnih za družbo (poleg finančnih in poslovnih poročil): trženje, upravljanje človeških virov, sodne in upravne zadeve, pomembnejše investicije, odnosi z javnostmi in deležniki, upravljanje tveganj, postopki javnih naročil, donacije in sponzorstva.
- Nadzorni svet je dejavno spremljal poslovanje družbe Adria Airways Tehnika, d. d., v kateri ima družba Aerodrom Ljubljana, d. d., 47,67-odstotni poslovni delež, in družbe Aerodrom Portorož, d. o. o., v kateri ima 30,46-odstotni poslovni delež.
- Nadzorni svet je spodbujal upravo k dejavnemu komuniciranju z vsemi deležniki družbe.
- Nadzorni svet je na podlagi odločitve skupščine o ne-odobritvi investicije v novi potniški terminal obravnaval novi poslovni načrt družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje med letoma 2014 in 2020.
- Nadzorni svet je v skladu z dobro korporativno prakso izvedel samooceno svojega delovanja.
- Ob koncu poslovnega leta je nadzorni svet soglašal s poslovnim načrtom družbe za leto 2014. Potrdil je finančni koledar družbe za leto 2014, v katerem so načrtovane pomembnejše javne objave družbe.

Poleg navedenih splošnih nalog in implementacije dobre korporativne prakse je nadzorni svet družbe v letu 2013:

- za petletni mandat imenoval tretjega člana uprave družbe, dr. Iztoka Podbregarja, z začetkom mandata dne 1. 8. 2013, z namenom okrepitve delovanja uprave družbe na področju kritične infrastrukture in strateškega menedžmenta;
- podrobno spremljal pripravljalne postopke za gradnjo novega potniškega terminala in zahteval dodatne obrazložitvene analize projekta;
- po odločitvi skupščine o zavrnitvi projekta novega potniškega terminala intenziviral postopke preoblikovanja novega poslovnega načrta družbe do leta 2020;
- soglašal z nakupom novih hangarskih površin in ploščadi na letališču;
- soglašal z rebalansom poslovnega načrta za poslovno leto 2013.

Nadzorni svet družbe je sestavljen tako, da ima vse potrebne strokovne in izkustvene kompetence za učinkovit nadzor nad poslovanjem družbe. V nadzornem svetu sodelujejo osebe z večletnimi izkušnjami s področja letalske dejavnosti, finančnega poslovanja in svetovanja, upravljanja in pravnega svetovanja. Zastopane so različne strokovne – praktične in

teoretične kompetence. Zelo pomemben je tudi prispevek predstavnikov zaposlenih, ki s svojimi izkušnjami ter poznavanjem panoge in družbe prispevajo k učinkovitemu nadzoru poslovanja.

Nadzorni svet ugotavlja, da se je uprava v danih okoliščinah poslovanja ustrezno odzivala na gospodarske razmere in izraženo voljo lastnikov družbe ter uspešno vodila družbo.

Sodelovanje z upravo

Nadzorni svet je vse leto dejavno sodeloval z upravo. Predsednica nadzornega sveta in pozneje predsednik novega nadzornega sveta, ki je nastopil mandat 9. 7. 2013, sta z upravo sodelovala v okviru svojih pristojnosti tudi pri pripravi na seje nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta so pravočasno prejeli strokovno izdelana gradiva za seje. Na voljo so imeli vsa zahtevana in ustrezna poročila, informacije in podatke, ki jih je uprava na posameznih sejah nadzornega sveta po potrebi tudi dodatno pojasnila, kar je članom nadzornega sveta omogočalo odgovorno spremljanje in nadziranje poslovanja družbe ter sprejemanje odločitev. V svojih poročilih je uprava izčrpno prikazovala najpomembnejše ekonomske kategorije ter poskrbela za njihovo ustrezno razlago in primerjavo s preteklimi obdobji. To je nadzornemu svetu omogočilo tekoče spremljanje uspešnosti poslovanja družbe in ustrezno opravljanje nadzorne funkcije.

Nadzorni svet ocenjuje, da je bilo delo uprave uspešno.

Komisije nadzornega sveta

Komisije nadzornega sveta od 1. 1. 2013 do 8. 7. 2013

Leta 2013 so do 8. 7. 2013 delovale tri komisije nadzornega sveta.

- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve (sestala se je štirikrat), ki je imela tri člane (mag. Anja Štampar Stojin, predsednica, Stanislav Boštjančič in Igor Domevščik). Oblikovala je predlog postopka za izbiro kandidatov za člane nadzornega sveta, opravila razgovore s kandidati in nadzornemu svetu predlagala kandidate za članstvo v nadzornem svetu. Pregledala je izpolnjevanje zadanih načrtov dela uprave in predlagala določitev variabilnega dela plače za leto 2012.
- Revizijska komisija (sestala se je štirikrat) je imela štiri člane (trije člani so bili člani nadzornega sveta, in sicer Marko Mulej, predsednik, Miran Kunst, Drago Čotar in zunanja članica Anica Nemeč). Opravila je pregled letnega poročila za leto 2012 in se seznanila z nerevidiranim poročilom o poslovanju družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v prvem polletju leta 2013, obravnavala je investicijo v drugi potniški terminal, predlagala imenovanje zunanjega revizorja za leto 2013, pregledala posodobitev poslovnega načrta družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje med letoma 2013 in 2017, spremljala preventivni pregled postopkov projektnega vodenja projekta T2 ter redno spremljala delovanje zunanje in notranje revizije.
- Komisija za spremljanje investicije v T2 (sestala se je trikrat), ki je imela pet članov (trije člani so bili člani nadzornega sveta, in sicer Anja Stojin Štampar, predsednica investicijske komisije, Marko Mulej in Igor Domevščik, ter zunanja člana, in sicer Borut Grabec, strokovnjak za gradbeništvo, in Darko Torkar, strokovnjak za bančništvo). Komisija je spremljala delo projektnega sveta za vodenje in spremljanje projekta II. faze gradnje novega potniškega terminala T2 na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana ter se seznanila z razpisno dokumentacijo za izvedbo javnih naročil, vezanih na izgradnjo novega potniškega terminala T2. Prav tako je skupaj z revizijsko komisijo nadzornega sveta obravnavala preventivni pregled postopkov projektnega vodenja projekta T2 in načrt obvladovanja tveganj v primeru odstopanj od projekcij poslovanja, predvidenih v Poslovnem načrtu 2013–2017.

Komisije nadzornega sveta od 9. 7. 2013 do 31. 12. 2013

Leta 2013 sta od dne 8. 7. 2013 do 31. 12. 2013 delovali dve komisiji nadzornega sveta.

- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve (sestala se je trikrat), ki ima tri člane (Milan Perović, predsednik komisije, Peter Marn, član komisije, Tadeja Strupi, članica komisije). Komisija je predlagala spremembe v poslovniku uprave in poslovniku nadzornega sveta, predlagala imenovanje tretjega člana uprave, pregledala pogodbo za tretjega člana uprave, oblikovala kriterije za variabilni del plače uprave za leto 2014 ter predlagala spremembo nekaterih internih aktov družbe.
- Revizijska komisija (sestala se je petkrat), ki ima štiri člane (trije člani so člani nadzornega sveta, in sicer Peter Grašek, predsednik komisije, Nina Mauhler, članica komisije, Drago Čotar, član komisije, in zunanja članica Barbara Nose). Na podlagi izbora je predlagala določitev zunanjega člana revizijske komisije, pregledala nerevidirano polletno poročilo za leto 2013, opravila pregled delovanja notranje revizije, pregledala finančno izpostavljenost družbe, naložbeno politiko družbe, zavarovanja terjatev do največjih poslovnih partnerjev in na vseh navedenih področjih dala priporočila. Pregledala je revidirano polletno poročilo 2013, rebalans poslovnega načrta za leto 2013, predlog poslovnega načrta 2014, predlog strateškega poslovnega načrta družbe za obdobje 2014–2020, sponzorske, donatorske in svetovalne pogodbe ter posel nakupa Hangarja 2, delavnic v Hangarju 1 in ploščadi pred hangarjema od Adrie Airways.

Stališče nadzornega sveta do revizijskega poročila 2013

Seje nadzornega sveta, na kateri se je obravnavalo letno poročilo družbe, se je udeležil tudi revizor revizijske družbe Deloitte revizija, d. o. o., ki je opravila revizijo računovodskih izkazov družbe za leto 2013. Nadzorni svet se je seznanil s poročilom neodvisnega revizorja in ugotovil, da je bilo izdano pritrdilno mnenje. Nadzorni svet ugotavlja, da je revizor opravil revizijo v skladu z zakonom in s pravili o revidiranju. Nadzorni svet na poročilo neodvisnega revizorja ni imel pripomb.

Potrditev Letnega poročila 2013 in predlog za uporabo bilančnega dobička

Uprava družbe je v zakonitem roku predložila nadzornemu svetu v preveritev letno poročilo, skupaj z revizijskim poročilom. Revizijska komisija nadzornega sveta je podrobno preverila letno poročilo, vključno z revizijskim poročilom, ter dala svoje mnenje in stališča. Na podlagi tekočega spremljanja poslovanja družbe in podrobne preveritve letnega poročila nadzorni svet ugotavlja, da je poročilo za leto 2013 sestavljeno jasno in pregledno ter izkazuje resničen in pošten prikaz premoženja, obveznosti, finančnega položaja, poslovnega izida in vseobsegajočega donosa družbe. V poslovno poročilo je tudi vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., izpostavljena. Letno poročilo je sestavljeno v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah in veljavnimi mednarodnimi računovodskimi standardi. Nadzorni svet po opravljeni preveritvi na letno poročilo družbe za leto 2013 ni imel pripomb in ga je na 11. redni seji dne 8. 4. 2014 soglasno sprejel.

Nadzorni svet je soglašal s predlogom uprave, po katerem naj bi iz bilančnega dobička v višini 40.000.000,00 za izplačilo dividend delničarjem namenili 34.972.825,72 evra, v druge rezerve pa odvedli 5.027.174,28 evra. Predlagana dividenda za leto 2013 znaša 9,16 evra bruto na navadno kosovno delnico. Dividenda za prednostno participativno kosovno delnico je izračunana v skladu z 8. členom Statuta družbe. Sestavljena je iz fiksnega in variabilnega dela ter znaša skupaj 9,27 evra na delnico. Predlagana višina dividende je po mnenju nadzornega sveta v skladu s strateškimi cilji in investicijskimi načrti družbe, prilagojena pa je tudi trenutnim gospodarskim razmeram.

Predlog skupščini o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu

Na podlagi navedenega in na podlagi 294. člena Zakona o gospodarskih družbah nadzorni svet predlaga skupščini delničarjev, da upravi in nadzornemu svetu podeli razrešnico za poslovanje leta 2013.

Milan Perović

predsednik nadzornega sveta

Zg. Brnik, 8. aprila 2014

1.5 PREDSTAVITEV DRUŽBE AERODROM LJUBLJANA, D. D.

1.5.1 POMEMBNI PODATKI

Firma:	Aerodrom Ljubljana, d. d.	
Sedež:	Zg. Brnik 130 a, 4210 Brnik-aerodrom, Slovenija	
	Tel.: +386 (0)4 206 10 00, faks: +386 (0)4 202 12 20	
	e-naslov: info@lju-airport.si , http://www.lju-airport.si	
Šifra dejavnosti:	52.230 – Spremljajoče storitvene dejavnosti v zračnem prometu	
Velikost:	velika družba po Zakonu o gospodarskih družbah	
Predsednik uprave:	Zmago Skobir	
Člana uprave:	Bernarda Trebušak, dr. Iztok Podbregar	
Predsednik nadzornega sveta:	Milan Perović	
Številka in datum vpisa preoblikovanja v delniško družbo v sodni register:	96/01184, 28. 1. 1997	
Matična številka:	5142768000	
ID za DDV:	SI12574856	
Osnovni kapital na dan 31. 12. 2013:	15.842.626 evrov	
Število delnic na dan 31. 12. 2013:	3.796.527 kosovnih delnic, od tega 1.936.229 navadnih prosto prenosljivih kosovnih delnic in 1.860.298 prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico	
Kotacija navadnih kosovnih delnic:	Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija	
Oznaka navadnih kosovnih delnic:	AELG	
Transakcijski računi:	A banka d. d.	05100-8013262220
	Nova Ljubljanska banka, d. d.	02921-0014174945
Poslovno leto:	koledarsko	
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2013:	402	

1.5.2 DEJAVNOST

Naše osnovne dejavnosti obsegajo:

- upravljanje in obratovanje letališča;
- izvajanje zemeljske oskrbe letal, potnikov in tovara;
- komercialne dejavnosti: zagotavljanje ustrezne trgovinske, gostinske in druge ponudbe ter parkiranje osebnih vozil, oddajanje poslovnih prostorov in oglasnih površin v najem in izvajanje skladiščno-logističnih storitev.

1.5.3 POSLANSTVO, VIZIJA IN STRATEŠKI CILJI

Poslanstvo

Naše poslanstvo je zagotavljanje učinkovitega in varnega obratovanja slovenskega okna v svet in zagotavljanje konkurenčnih in kakovostnih storitev uporabnikom, skrb za potnika, omogočanje ugodnega poslovnega okolja našim partnerjem in zadovoljstva vsem deležnikom.

Vizija

Naša vizija je postati konkurenčna vstopna točka v regijo Alpe-Adria in prva izbira potnikov, letalskih družb in ostalih uporabnikov v regiji ter prispevati k trajnostnemu razvoju in napredku podjetja, države in njenih prebivalcev.

Strateški cilji

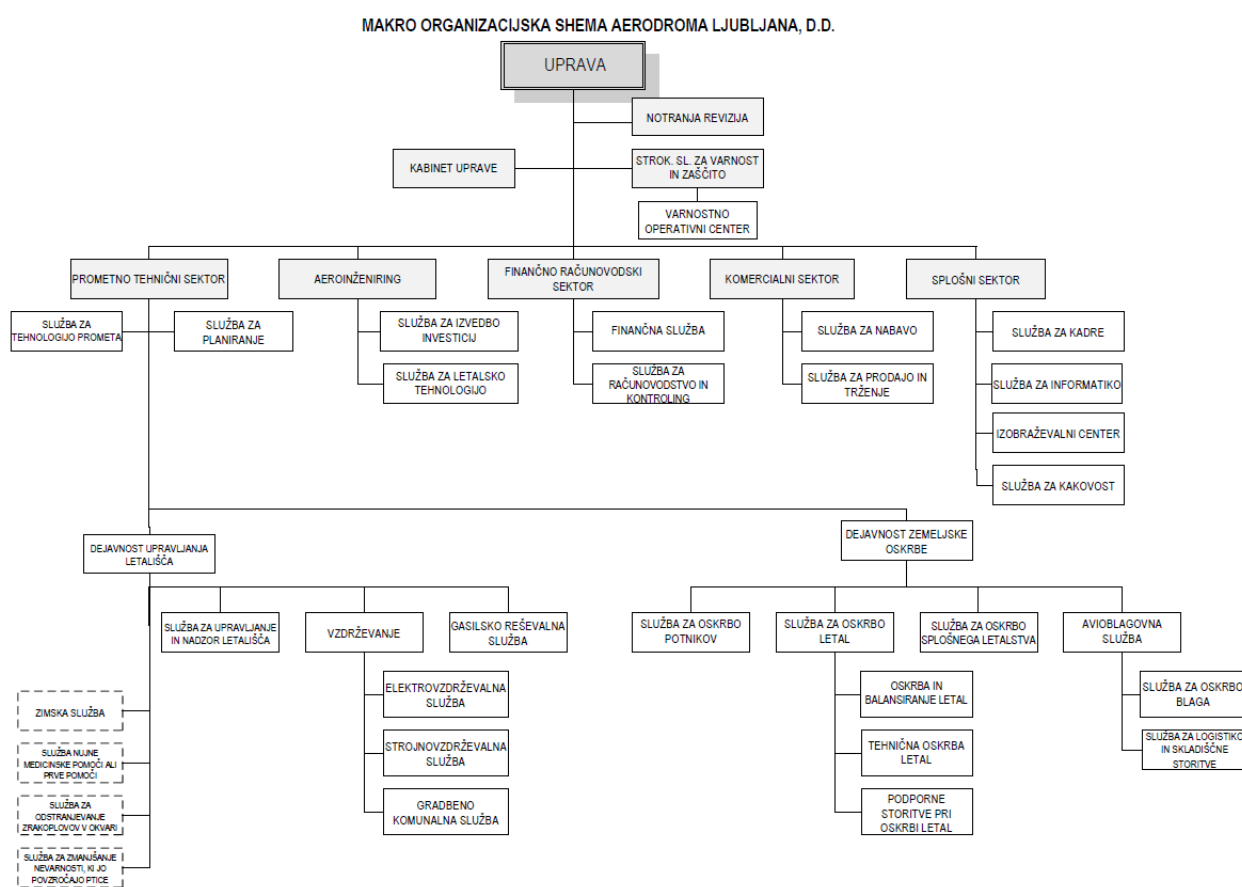
Za uresničevanje poslanstva in izpolnjevanje vizije si je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje 2014–2020 zastavila naslednje strateške cilje:

- povečanje prometa potnikov, letal in tovara;
- uravnoteženje ponudbe letalskih prevoznikov;
- izboljševati mrežo rednih letalskih povezav z novimi destinacijami in dodatnimi leti na obstoječih povezavah;
- utrjevati vlogo letališča kot regionalnega vozlišča prometnih tokov in povezav med severozahodno in jugovzhodno Evropo;
- povečati ponudbo nizkstroškovnih prevozov;
- realizirati ambicijo vzpostavitve čezoceanskih letov s pritegnitvijo prevoznika, ki bo ljubljansko letališče izbral za svojo vstopno točko za centralno Evropo;
- privabiti še enega prevoznika, ki bo imel bazo na ljubljanskem letališču;
- prispevati k povečanju povpraševanja po turistični destinaciji Slovenija v tujini;
- povečati število odhodov potnikov iz Avstrije, Hrvaške in Italije z našega letališča;
- povečevanje prihodkov zlasti iz komercialnih dejavnosti;
- učinkovito in hitro prilagajanje spremembam v poslovnem okolju in tehnologiji;
- celovito upravljanje s tveganji,;

- zagotavljanje potrebnih investicij v kritično in drugo infrastrukturo in opremo zaradi omogočanja nadaljnjega razvoja prometa;
- razvijanje človeških virov in spodbujanje inovativnosti in
- zagotoviti konkurenčno ceno goriva.

1.5.4 ORGANIZIRANOST

Delniško družbo vodi tričlanska uprava. Izvajanje dejavnosti družbe je organizirano v petih sektorjih: prometno tehničnem, aeroinženiringu, finančno računovodskem, komercialnem in splošnem. Sektorje vodijo direktorji, posamezni sektorji pa so razdeljeni še na strokovne oziroma operativne službe. Upravo pri njenem delovanju poleg svetovalcev in drugih strokovnjakov, združenih v kabinetu uprave, podpirata še notranja revizija in strokovna služba za varnost in zaščito.

1.5.5 PODATKI O DRUŽBAH, KATERIH VEČJI LASTNIK JE DRUŽBA AERODROM LJUBLJANA, D. D.

Družba	Naslov	Lastniški delež v %	Knjigovodska vrednost naložbe v tisoč evrih	
			31. 12. 2013	31. 12. 2012
Aerodrom Portorož, d. o. o.	Sečovlje 19, Sečovlje	30,46	0	0
Adria Airways Tehnika, d. d.	Zg. Brnik 130 h, Brnik-aerodrom	47,67	3.147	3.147

* Nominalna vrednost naložbe je 1.251.878 evrov, v letu 2009 smo naložbo v celoti slabili.

** Nominalna vrednost naložbe je 6.994.154 evrov. V letu 2010 smo naložbo slabili v višini 1.653.745 evrov, v letu 2011 pa v višini 2.193.040 evrov.

Več o naložbah v navedeni družbi pojasnjujemo v točkah 4.3, 5.1.3 in 5.5.2 Računovodskega poročila.

1.5.6 MEDNARODNA DEJAVNOST

Leta 2013 smo nadaljevali svoje dejavnosti kot člani različnih strokovnih skupin, ki delujejo v okviru evropskega združenja letališč ACI Europe. Predsednik uprave družbe je še naprej dejaven v upravnem odboru združenja, ki vpliva na oblikovanje evropske letališke politike. Svetovalec uprave je predsednik komiteja za politiko (Policy Committee), katerega naloga je priprava strateških usmeritev za vodstvo ACI Europe ter koordinacija in povezava med drugimi komiteji in delovnimi skupinami. Še naprej smo člani komiteja za varovanje (Aviation Security Committee), ki se ukvarja s problematiko varovanja civilnega letalstva na letališčih in predlaga nove rešitve na tem področju, člani interesne skupine regionalnih letališč (Regional Airport's Forum), ki pripravlja predloge v interesu malih in srednje velikih letališč, ter ACI Communication Group, ki združuje strokovnjake za komuniciranje evropskih letališč. Pridružili smo se tudi novoustanovljenemu Forumu za vodenje in človeške vire (Leadership & Human Resources Forum) ter Forumu za digitalne komunikacije (Digital Communications Forum) v okviru ACI Europe.

2 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Na podlagi določil petega odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) uprava in nadzorni svet družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., podajata izjavo o upravljanju družbe za obdobje od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2013.

2.1 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

S spoštovanjem načel priporočene poslovne prakse vodenja in upravljanja si Aerodrom Ljubljana, d. d., prizadeva za dvig ravni vodenja in upravljanja družbe, pri čemer je Kodeks upravljanja javnih delniških družb pomembno vodilo.

Aerodrom Ljubljana, d. d., podaja izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb, katerega spremembe in dopolnitve so bile sprejete 8. 12. 2009 in so začele veljati 1. 1. 2010. Kodeks je v slovenskem in angleškem jeziku objavljen na spletni strani Ljubljanske borze www.ljse.si. Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb je sestavni del Letnega poročila družbe za leto 2013 in je dostopna na spletnih straneh družbe www.lju-airport.si pet let od objave.

V tej izjavi o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb družba nakazuje tudi nameravane spremembe prihodnjega poslovanja. Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Aerodrom Ljubljana, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje Kodeks upravljanja javnih delniških družb (v nadaljnjem besedilu: Kodeks), vendar pa obstajajo nekatera odstopanja, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Okvir upravljanja družb

Določilo Kodeksa 1: Osnovni cilj delniške družbe, ki opravlja pridobitno dejavnost, je maksimiranje vrednosti družbe. Ta in drugi cilji, ki jih družba zasleduje pri opravljanju svoje dejavnosti, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih in okoljskih vidikov poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, se navedejo v statutu družbe.

Družba v statutu nima posebej zapisanih zgoraj navedenih ciljev, jih pa v praksi pri opravljanju svoje dejavnosti vsekakor zasleduje in jih je določila oziroma podrobneje opredelila v Politiki upravljanja družbe, ki je javno objavljen dokument.

Razmerje med družbo in delničarji

Določilo Kodeksa 5.7: Če delničarji odločajo o politiki plačil uprave, naj to sprejmejo na predlog nadzornega sveta in jo vsebinsko prilagodijo razmeram v družbi in na trgu. Politika plačil uprave naj vsebinsko sledi priporočilom Kodeksa, obsega pa naj:

- višino fiksnih prejemkov članov uprave,
- možnost variabilnih prejemkov članov uprave,
- naravo meril za določanje variabilnega dela prejemkov po vrstah,
- morebitne omejitve variabilnega dela,
- letno dinamiko določanja meril za variabilni del,
- opredelitev plačil v delnicah, opcijah ali primerljivih finančnih instrumentih in omejitve teh plačil in
- letno vrednotenje izpolnjevanja meril in aktivnosti nadzornega sveta na tem področju.

Delničarji družbe ne odločajo o politiki plačil uprave, pač pa o tem, skladno s svojimi pristojnostmi, odloča nadzorni svet družbe, ki pri določanju meril in kriterijev glede politike plačil uprave upošteva zgoraj navedena priporočila Kodeksa, poleg tega pa spoštuje tudi veljavno zakonodajo na tem področju (Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti – ZPPOGD). Nadzorni svet je na podlagi ZPPOGD sprejel Pravila o določitvi pravic članov uprave, ki so bila predstavljena na 15. skupščini družbe. Poleg tega nadzorni svet vsako leto sprejme tudi kvalitativne in kvantitativne kriterije za določitev spremenljivega prejemka uprave. Delničarjem družbe so skladno z zahtevo ZGD-1 na vsakoletni skupščini ob sklepanju glede podelitve razrešnice predložena vsa zakonsko zahtevana pojasnila.

Transparentnost poslovanja

Določilo Kodeksa 20.3: Družba predpiše pravila o omejitvah trgovanja z delnicami družbe, s katerimi ureja pravila o omejitvah trgovanja, časovno obdobje omejitve trgovanja (zaprta trgovalna okna) in razkritje trgovanja z delnicami družbe ter delnicami povezanih družb za člane organov družbe, z njimi povezane fizične in pravne osebe ter druge osebe, ki so jim notranje informacije dostopne.

Poročanje članov uprave in nadzornega sveta o trgovanju z delnicami družbe ureja Sklep o informacijah o pomembnih deležih v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov. Družba nima akta, s katerim bi omejila trgovanje z delnicami družbe. Družba ima seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije.

2.2 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE

Aerodrom Ljubljana, d. d., je moral kot javna delniška družba, katere večinski delničar je Republika Slovenija, poleg spoštovanja Kodeksa upravljanja javnih delniških družb leta 2013 od 15. 5. 2013 upoštevati Kodeks upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije. Ker Aerodrom Ljubljana, d. d., upravlja infrastrukturo na osrednjem letališču v državi, poleg tega da upošteva interese delničarjev, kar je njegova osnovna naloga, upošteva tudi priporočila navedenega kodeksa, ki na urejen in transparenten način dvigujejo raven delovanja delniških družb, katerih deležnik je Republika Slovenija.

Aerodrom Ljubljana, d. d., podaja izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja Kapitalskih naložb Republike Slovenije, ki sta jo dne 15. 5. 2013 sprejela uprava in nadzorni svet Slovenske odškodninske družbe, d. d. Kodeks v drugem delu (določila od 51 do 93) določa pričakovanja od družb, v katerih je Republika Slovenija delničarka ali družbenica.

Kodeks je bil javno objavljen na spletnih straneh Slovenske odškodninske družbe. Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja Kapitalskih naložb Republike Slovenije je sestavni del Letnega poročila družbe za leto 2013 in je pet let od objave dostopna na spletnih straneh družbe www.lju-airport.si.

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da je Aerodrom Ljubljana, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštoval Kodeks upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na javne delniške družbe. Na področjih, ki jih Kodeks upravljanja javnih delniških družb in Kodeks upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije urejata različno, Aerodrom Ljubljana, d. d., zaradi zagotavljanja enakopravnosti delničarjev (zasebnih na eni strani in države na drugi strani) in zaradi statusa javne delniške družbe, katere vrednostni papirji kotirajo na borzi, primarno upošteva Kodeks upravljanja javnih delniških družb.

Odstopanja od priporočil Kodeksa upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije so navedena in obrazložena v nadaljevanju:

Določila Kodeksa št. 63, 64, 65 in 66: Preglednost poslovanja in poročanje

Družba v zvezi s poročanjem upošteva določila ZGD-1, ZTFI (predvsem prvi odstavek 130. člena) in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Priporočila Kodeksa od 74 do 79: Izбира kandidatov za člane organov nadzora in oblikovanje predlogov za skupščino

Družba navedenih priporočil ne upošteva v celoti, ker je nominacijski postopek za člane nadzornega sveta urejen v statutu družbe, pri pripravi skupščine za leto 2013 pa so se glede nominacije članov nadzornega sveta upoštevala priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb. Postopek je vsebinsko enak priporočenemu v kodeksu, z odstopanjem, da postopka ni izvedel nominacijski odbor, ampak Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve, ob podpori zunanjega neodvisnega strokovnjaka.

Priporočilo Kodeksa št. 87: Prejemki članov uprave

Družba priporočila ne upošteva, ker je zavezana z omejitvami Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnostih (ZPPOGD).

2.3 PRIPOROČILA UPRAVLJAVCA POSREDNIH IN NEPOSREDNIH KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE

Družba je upoštevala priporočila Slovenske odškodninske družbe, ki so bila sprejeta 12. 4. 2013 in so objavljena na spletnih straneh Slovenske odškodninske družbe.

Odstopanja od priporočil Slovenske odškodninske družbe so navedena in obrazložena v nadaljevanju.

Priporočilo št. 5: Triletno poslovno načrtovanje družbe

Priporočilo je delno upoštevano. Družba redno pripravlja srednjeročne načrte poslovanja, ki jih v skladu z notranjimi akti družbe obravnava tudi nadzorni svet družbe. Ker je družba javna delniška družba, ki kotira na borzi, družba poroča o poslovanju v skladu z določbami ZGD-1 za javne delniške družbe, ki kotirajo na borzi, v skladu z ZTFI in v skladu z določili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Priporočilo št. 6: Kvartalno poročanje o poslovanju družbe

Ker je družba javna delniška družba, ki kotira na borzi, družba poroča o poslovanju v skladu z določbami ZGD-1 za javne delniške družbe, ki kotirajo na borzi, v skladu z ZTFI in v skladu z določili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb – javno objavlja četrtletna, polletna in letna poročila.

Priporočilo št. 7: Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zadevajo izdatke družbe

Priporočilo je delno upoštevano. Družba vsebinsko v celoti upošteva priporočilo, vendar v skladu z interesi družbe in določbami ZGD-1 o varovanju poslovnih skrivnosti ne objavlja vsebine pogodb, razen v delu, kjer se to zahteva z vidika sistema javnega naročanja.

Priporočilo št. 11: Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupin

Priporočilo je delno upoštevano. Družba je izpolnila vse zahteve standarda ISO 9001 in pridobila certifikat vodenja kakovosti. Z ugotavljanjem zadovoljstva uporabnikov, upravljanjem poslovnih procesov ter obvladovanjem dokumentacije stremi družba k izboljševanju delovanja na področju kakovosti ter hkrati potrjuje visoko raven storitev, usmerjenost k nenehnemu izboljševanju in učinkovitemu poslovanju družbe. Nadgradnjo sistema vodenja kakovosti je uprava družbe konec leta 2013 potrdila s sklepom o pristopu k uvajanju modela odličnosti EFQM v svoje poslovanje v letu 2014.

Priporočilo št. 12: Skupščine družb

Priporočilo je delno upoštevano. Družba kot javna delniška družba posluje v skladu z zahtevami ZGD-1 in ZTFI, zato priporočil 12.7 in 12.10 ne upošteva.

Priporočilo št. 13:

Priporočilo ne zavezuje Aerodroma Ljubljana, d. d.

2.4 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJ TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Družba Aerodrom Ljubljana, d. d., ima v okviru svojega poslovanja razvejan mehanizem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v povezavi s postopkom računovodskega poročanja. Cilji sistema notranjih kontrol so usklajenost z veljavno zakonodajo in predpisi, točnost, popolnost in zanesljivost finančnega poročanja, zmanjševanje tveganj v zvezi s poslovanjem družbe, doseganje strateških ciljev družbe ter uresničevanje strategije družbe.

V sklopu notranjih kontrol imamo opredeljene cilje po posameznih področjih delovanja, identificirana so tveganja in način njihovega obvladovanja. Upravljanje tveganj je podrobneje opisano v 5. točki Poslovnega poročila. Postavljeni so ustrezni kontrolni postopki delovanja notranjih kontrol, računovodskega poročanja in skladnosti s pravili. Računovodsko poročanje temelji na sistemu evidentiranja poslovnih dogodkov, ki ima vgrajene notranje računovodske kontrole, katerih učinkovitost delovanja sproti spremljamo. Izoblikovan je sistem poročanja o prepoznanih tveganjih in postopkih, izvaja se nadzor postopkov notranje kontrole.

Notranja revizija

Notranja revizija je organizacijsko odgovorna upravi družbe in je ločena od drugih organizacijskih delov. Izvaja se že od leta 2000. Temeljno področje delovanja so notranje kontrole z vidika obvladovanja vseh poslovnih in drugih tveganj, katerim je družba izpostavljena. Pri oceni ustreznosti in zadostnosti notranjih kontrol se preverjata tudi stalnost in zanesljivost njihovega delovanja.

Notranja revizija revidira posamezne poslovne procese in postopke, ki vplivajo na zagotavljanje doseganja ciljev poslovanja, predlaga izboljšave v poslovnih procesih ter s tem pomembno prispeva k povečanju uspešnosti poslovanja, preglednosti in zanesljivosti informacij. O svojem delu poroča upravi in nadzornemu svetu družbe.

Zunanja revizija

Na podlagi sklepa skupščine, sprejetem 6. junija 2013 na njeni 17. seji, je računovodske izkaze družbe za leto 2013 (kar je sedmo leto zapored) revidirala revizijska družba Deloitte revizija, d. o. o., Ljubljana.

2.5 PODATKI PO ŠESTEM ODSTAVKU 70. ČLENA ZGD-1

Aerodrom Ljubljana, d. d., kot družba, zavezana uporabi zakona, ki ureja prevzeme, v skladu z določilom šestega odstavka 70. člena ZGD-1 navaja podatke po stanju na zadnji dan poslovnega leta in vsa potrebna pojasnila:

Struktura osnovnega kapitala družbe in omejitve prenosa delnic

Osnovni kapital družbe je razdeljen na 3.796.527 kosovnih delnic, izdanih v nematerializirani obliki, ki so v celoti vplačane; 49 odstotkov vseh delnic (1.860.298 delnic) je prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico in se v skladu s 7. členom Statuta družbe glasijo na ime Republike Slovenije, 51 odstotkov (1.936.229 delnic) je navadnih, prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic, s katerimi se od leta 1997 naprej trguje na organiziranem trgu Ljubljanske borze (AELG).

Prednostne participativne delnice imajo v skladu s statutom polno glasovalno pravico pri odločanju o naslednjih zadevah:

- spremembe statuta,
- povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala,
- imenovanje in odpoklic članov nadzornega sveta,
- prenehanje družbe in statusno preoblikovanje,
- imenovanje revizorja,
- sprememba prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico v imenske navadne kosovne delnice.

Prednostnim participativnim kosovnim delnicam z omejeno glasovalno pravico pripada dividenda, sestavljena iz fiksnega in gibljivega dela.

Pomembno neposredno in posredno imetništvo vrednostnih papirjev družbe, v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa Zakon o prevzemih (ZPre-1)

Na dan 31. 12. 2013 dosegajo kvalificirani delež naslednji imetniki delnic družbe:

- Republika Slovenija (1.923.853 kosovnih delnic; 50,67-odstotni delež v kapitalu izdajatelja, od tega je 49 odstotkov oziroma 1.860.298 prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico, ki ne kotirajo na borzi);
- Kapitalska družba, d. d. (279.561 kosovnih delnic; 7,36-odstotni delež v kapitalu izdajatelja); in
- Slovenska odškodninska družba, d. d. (258.958 kosovnih delnic; 6,82-odstotni delež v kapitalu izdajatelja).

Imetniki vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice

Družba nima vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice.

Omejitve glasovalnih pravic v skladu s statutom

Prednostne participativne kosovne delnice z omejeno glasovalno pravico imajo polno glasovalno pravico, kadar so opredeljene z zakonom in statutom. Po statutu imajo prednostne participativne kosovne delnice polno glasovalno pravico pri odločanju o naslednjih zadevah: spremembah statuta, povečanju in zmanjšanju osnovnega kapitala družbe, imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta, prenehanju družbe in statusnem preoblikovanju, imenovanju revizorja ter pri spremembi prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico v imenske navadne kosovne delnice.

Omejitev glasovalnih pravic v skladu z odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev z dne 13. 12. 2012

Na podlagi odločbe Agencije za trg vrednostnih papirjev imajo zaradi usklajenega delovanja in doseganja ter preseganja prevzemnega praga v ciljni družbi Aerodrom Ljubljana, d. d., prepoved uresničevanja glasovalnih pravic v družbi Aerodrom Ljubljana, d. d., naslednje družbe:

- Zavarovalnici Triglav, d. d., Miklošičeva cesta 19, Ljubljana, s 161.909 delnicami z oznako AELG (151.085 delnic AELG ima Zavarovalnica Triglav, 10.824 delnic oznake AELG pa Zavarovalnica Triglav – kritni sklad ž. z.) oziroma 4,2647-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.;
- Slovenska odškodninska družba, d. d., Mala ulica 5, Ljubljana, z 258.958 delnicami z oznako AELG oziroma 6,8209-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.;
- Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Dunajska cesta 119, Ljubljana, z 279.561 delnicami z oznako AELG oziroma 7,3636-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.;
- Republika Slovenija, Gregorčičeva ulica 20, Ljubljana, s 63.555 delnicami z oznako AELG in 1.860.298 delnicami z oznako AELP oziroma 50,6740-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in o spremembah statuta

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora ter o spremembi statuta so opredeljena v statutu družbe.

Upravo družbe sestavljajo največ trije člani, od katerih je eden predsednik uprave (direktor), preostala dva pa člana uprave – namestnika direktorja, pristojna za posamezna področja. Člane uprave in predsednika imenuje nadzorni svet za dobo pet let z možnostjo za ponovno imenovanje. Nadzorni svet lahko odpokliče predsednika in člana uprave, če hujše kršijo obveznosti, če niso sposobni voditi poslov, če jim skupščina izreče nezaupnico, razen če je nezaupnico izrekla zaradi očitno neutemeljenih razlogov ali drugih ekonomskoposlovnih razlogov (pomembnejše spremembe v strukturi delničarjev, reorganizacija, uvajanje novih storitev, večja sprememba dejavnosti ipd.). Za sklepčnost nadzornega sveta pri imenovanju in odpoklicu članov uprave oziroma predsednika morata biti navzoči vsaj dve tretjini članov nadzornega sveta.

Nadzorni svet sestavlja šest članov, od katerih štiri izvolijo delničarji, dva člana pa imenuje svet delavcev v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Nadzorni svet družbe ob sodelovanju Komisije za imenovanja in kadrovske zadeve izvede postopek zbiranja kandidatur za člane nadzornega sveta, pri čemer nadzorni svet oblikuje in nato tudi upošteva kriterije, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za člana nadzornega sveta. Predstavnike delničarjev, ki jih voli skupščina z navadno večino glasov za štiri leta, predlagajo Republika Slovenija (dva člana), Kapitalska družba, d. d., in Slovenska odškodninska družba, d. d. (skupaj enega člana), in drugi delničarji (enega člana). Člani nadzornega sveta med seboj izvolijo predsednika in njegovega namestnika. Člane nadzornega sveta lahko pred potekom mandata odpokliče skupščina s tričetrtinsko večino oddanih glasov.

Za vsako spremembo statuta je potreben sklep skupščine. Predlog sprememb statuta mora biti javno objavljen. Če se predlog javno ne objavi, je treba javno objaviti kraj, na katerem je dostopno besedilo predlaganih sprememb. Če zakon ne določa drugače, je za veljavnost skupščinskega sklepa o spremembi statuta potrebna večina pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala, kadar je pri sklepanju zastopana najmanj polovica osnovnega kapitala.

Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic

Pooblastila članov posloводства so določena v statutu družbe, kjer pa niso opredeljena posebna pravila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Uprava nima posebnega pooblastila za povečanje odobrenega kapitala niti pooblastila za pridobivanje lastnih delnic.

2.6 SKUPŠČINA DELNIČARJEV

Delničarji družbe uresničujejo svoje pravice, ki izhajajo iz lastništva družbe, na skupščini delničarjev. Skupščina je najvišji organ družbe in deluje skladno z določili statuta družbe in Zakona o gospodarskih družbah. Statut družbe je objavljen na spletni strani družbe www.lju-airport.si.

Skupščino delničarjev sklicuje uprava družbe, kot določata zakon in statut ter kadar to koristi družbi. Skliče jo lahko tudi nadzorni svet. Skupščina se skliče na pisno zahtevo delničarjev družbe, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala družbe. Delničar, ki zahteva sklic skupščine, mora ob zahtevi v pisni obliki priložiti dnevni red, predlog sklepa za vsako predlagano točko dnevnega reda, o katerem naj skupščina odloča, ali če skupščina pri posamezni točki dnevnega reda ne sprejme sklepa, obrazložitev točke dnevnega reda.

Sklic skupščine z vsebino, ki jo zahtevajo predpisi, se mora objaviti vsaj 30 dni pred dnem zasedanja skupščine v Uradnem listu Republike Slovenije, na spletni strani družbe ter v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d. d., SEOnetu in v sistemu za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba. Ne glede na določila prejšnjega stavka se lahko skupščina družbe z vsebino, ki jo zahteva zakon, skliče s priporočenim pismom vsem delničarjem, če se lahko njihova imena in naslovi ugotovijo iz veljavne delniške knjige. V tem primeru velja dan odpremljanja pošta kot dan objave skupščine.

Delničarji, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala, lahko po objavi sklica skupščine pisno zahtevajo dodatno točko dnevnega reda. Zahtevi morajo v pisni obliki priložiti predlog sklepa, o katerem naj skupščina odloča, če pa skupščina pri posamezni točki dnevnega reda ne sprejme sklepa, obrazložitev točke dnevnega reda. Zahtevo morajo delničarji poslati družbi najpozneje sedem dni po objavi sklica skupščine, uprava družbe pa ga mora nemudoma objaviti. Dodatna točka dnevnega reda se lahko obravnava na skupščini le, če je bila skladno z zakonom objavljena vsaj 14 dni pred skupščino, sicer se obravnava na naslednji skupščini.

O sklicu skupščine, spremembah dnevnega reda, predlogih delničarjev k točkam dnevnega reda oziroma njihovih volilnih predlogih, skupaj z utemeljitvami ter drugimi informacijami v zvezi z njimi, mora uprava najpozneje štirinajsti dan pred zasedanjem skupščine pisno (priporočeno s povratnico) obvestiti finančne organizacije, združenje delničarjev in druge osebe, ki jih določa zakon, ter tiste delničarje, katerih delež v celotnem osnovnem kapitalu družbe znaša najmanj pet odstotkov. Če ima družba te podatke objavljene na spletni strani družbe, zadostuje, da v pisnem obvestilu navede samo spletno stran, na kateri so ti podatki dostopni.

Skupščine se lahko udeležijo in na njej uresničujejo glasovalne pravice samo tisti delničarji, ki družbi prijavijo svojo udeležbo najpozneje ob koncu četrtega dne pred skupščino in so kot imetniki delnic vpisani v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev ob koncu četrtega dne pred zasedanjem skupščine. Zastopniki delničarjev lahko uresničujejo pravico do udeležbe in glasovalno pravico na podlagi pisnega pooblastila, ki ga morajo delničarji shraniti pri upravi družbe vsaj na dan skupščine in ostane shranjeno pri družbi.

Družba dejavno spodbuja delničarje k izvajanju njihovih pravic z organiziranim zbiranjem pooblastil, na podlagi katerih lahko delničarji tudi brez osebne udeležbe na skupščini uveljavljajo svojo pravico do glasovanja, pri čemer pooblaščenec ni član nadzornega sveta oziroma član uprave.

Delničarji lahko imenujejo pooblaščenca za zastopanje na skupščini tudi z uporabo elektronskih sredstev. Obrazec pooblastila za uresničevanje glasovalne pravice po pooblaščenju je dostopen na spletni strani družbe. Pooblastilo se

lahko pošle družbi po elektronski pošti na elektronski naslov, ki ga bo družba določila v vsakokratnem sklicu skupščine, in sicer v skenirani obliki kot priponka, vsebovati pa mora lastnoročni podpis fizične osebe, če ga uporablja. Družba ima pravico do preveritve identitete delničarja oziroma pooblastitelja, ki predloži pooblastilo po elektronski pošti, ter avtentičnosti njegovega podpisa. Prav tako in v enaki obliki lahko delničarji pošiljajo družbi tudi zahtevo za dodatno točko dnevnega reda ter predloge sklepov k točkam dnevnega reda, vključno z volilnimi predlogi. Družba ima pravico do preveritve identitete delničarja oziroma pooblastitelja, ki predloži zahtevo oziroma predlog po elektronski pošti, in avtentičnosti njegovega podpisa.

Skladno s statutom družbe o uporabi bilančnega dobička ter podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu glasujejo lastniki navadnih kosovnih delnic. O imenovanju revizorja ter spremembah in dopolnitvah statuta družbe glasujejo lastniki prednostnih participativnih in navadnih kosovnih delnic. Vsaka kosovna delnica daje delničarju en glas. Za sprejetje sklepov skupščine je potrebna navadna večina oddanih glasov delničarjev, razen kadar zakon ne določa višje večine ali drugih zahtev.

Na 17. redni seji skupščine delničarjev, ki je bila 6. junija 2013, so se delničarji seznanili s poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za poslovno leto 2012, izglasovali so podelitev razrešnice upravi in nadzornemu svetu, odločili so se glede uporabe bilančnega dobička za poslovno leto 2012. Zaradi poteka mandata je bil imenovan nov nadzorni svet družbe, imenovan je bil revizor za poslovno leto 2013 in predstavljena je bila investicija v novi potniški terminal. Na 18. seji skupščine delničarjev so delničarji družbe dne 16. 9. 2013 odločali o investiciji družbe v novi potniški terminal. Delničarji družbe so investicijo zavrnili, družbi pa so naložili pripravo revizije izkazov na dan 30. 6. 2013 in izvedbo skrbnega pregleda poslovanja.

2.7 SESTAVA IN DELOVANJE ORGANOV VODENJA IN NADZORA

Vodenje in upravljanje družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., temelji na zakonskih določilih, določbah statuta družbe in politike upravljanja družbe. Poteka po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet.

2.7.1 NADZORNI SVET DRUŽBE

Pristojnosti nadzornega sveta so določene v statutu družbe. Način njegovega dela ureja Poslovnik o delu nadzornega sveta, ki je objavljen na spletni strani družbe. Dejavnosti in način delovanja nadzornega sveta leta 2013 so navedeni v Poročilu nadzornega sveta (točka 1.4 Poslovnega poročila).

Sestava nadzornega sveta

Šestčlanski nadzorni svet so v štiriletnem mandatu (s pričetkom 9. 7. 2009) sestavljali:

- predstavnik delničarjev, ki sta bila v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljena na predlog Republike Slovenije: mag. Anja Strojín Štampar (predsednica) in Miran Kunst;
- predstavnik delničarjev, ki je bil v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljen na predlog Kapitalske družbe in Odškodninske družbe: Marko Mulej,
- predstavnik delničarjev, ki je bil v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljen na predlog drugih delničarjev: Stanislav Boštjančič;
- predstavnik zaposlenih: Drago Čotar (namestnik predsednice) in Igor Domevščik.

Mandat nadzornega sveta je potekel 8. 7. 2013.

Na skupščini družbe so bili izvoljeni novi člani nadzornega sveta, ki so štiriletni mandat nastopili dne 9. 7. 2013, in sicer so to:

- Milan Perović, predsednik nadzornega sveta;
- Peter Grašek, član nadzornega sveta;
- Nina Mauhler, članica nadzornega sveta;
- Peter Marn, član nadzornega sveta;
- Tadeja Strupi, članica nadzornega sveta (predstavnica delavcev);
- Drago Čotar, podpredsednik nadzornega sveta (predstavnik delavcev).

Komisije nadzornega sveta od 1. 1. 2013 do 8. 7. 2013

Leta 2013 so do 8. 7. 2013 delovale tri komisije nadzornega sveta.

- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve (sestala se je štirikrat), ki je imela tri člane (mag. Anja Štampar Strojin – predsednica, Stanislav Boštjančič in Igor Domevščik). Oblikovala je predlog postopka za izbiro kandidatov za člane nadzornega sveta, opravila razgovore s kandidati in nadzornemu svetu predlagala kandidate za članstvo v nadzornem svetu. Pregledala je izpolnjevanje zadanih načrtov dela uprave in predlagala določitev variabilnega dela plače za leto 2012.
- Revizijska komisija (sestala se je štirikrat) je imela štiri člane (trije člani so bili člani nadzornega sveta, in sicer Marko Mulej – predsednik, Miran Kunst, Drago Čotar in zunanja članica Anica Nemec). Opravila je pregled letnega poročila za leto 2012 in se seznanila z nerevidiranim poročilom o poslovanju družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v prvem polletju leta 2013, obravnavala je investicijo v drugi potniški terminal, predlagala imenovanje zunanjega revizorja za leto 2013, pregledala posodobitev poslovnega načrta družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje med letoma 2013 in 2017, spremljala preventivni pregled postopkov projektnega vodenja projekta T2 ter redno spremljala delovanje zunanje in notranje revizije.
- Komisija za spremljanje investicije v T2 (sestala se je trikrat), ki je imela pet članov (trije člani so bili člani nadzornega sveta, in sicer Anja Strojina Štampar – predsednica investicijske komisije, Marko Mulej, Igor Domevščik, ter zunanja člana, in sicer Borut Grabec, strokovnjak za gradbeništvo, in Darko Torkar, strokovnjak za bančništvo). Komisija je spremljala delo projektnega sveta za vodenje in spremljanje projekta II. faze gradnje novega potniškega terminala T2 na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana in se seznanila z razpisno dokumentacijo za izvedbo javnih naročil, vezanih na izgradnjo novega potniškega terminala T2. Prav tako je skupaj z revizijsko komisijo nadzornega sveta obravnavala preventivni pregled postopkov projektnega vodenja projekta T2 in načrt obvladovanja tveganj v primeru odstopanj od projekcij poslovanja, predvidenih v Poslovnem načrtu 2013–2017.

Komisije nadzornega sveta od 9. 7. 2013 do 31. 12. 2013

Leta 2013 sta od dne 8. 7. 2013 do 31. 12. 2013 delovali dve komisiji nadzornega sveta.

- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve (sestala se je trikrat), ki ima tri člane (Milan Perović, predsednik komisije, Peter Marn, član komisije, Tadeja Strupi, članica komisije). Komisija je predlagala spremembe v poslovniku uprave in poslovniku nadzornega sveta, predlagala imenovanje tretjega člana uprave, pregledala pogodbo za tretjega člana uprave, oblikovala kriterije za variabilni del plače uprave za leto 2014 ter predlagala spremembo nekaterih internih aktov družbe.

- Revizijska komisija (sestala se je petkrat), ki ima štiri člane (trije člani so člani nadzornega sveta, in sicer Peter Grašek – predsednik komisije, Nina Mauhler, članica komisije, Drago Čotar, član komisije, ter zunanja članica Barbara Nose). Na podlagi izbora je predlagala določitev zunanjega člana revizijske komisije, pregledala nerevidirano polletno poročilo za leto 2013, opravila pregled delovanja notranje revizije, pregledala finančno izpostavljenost družbe, naložbeno politiko družbe, zavarovanja terjatev do največjih poslovnih partnerjev in na vseh navedenih področjih podala priporočila. Pregledala je revidirano polletno poročilo 2013, rebalans poslovnega načrta za leto 2013, predlog poslovnega načrta 2014, predlog strateškega poslovnega načrta družbe za obdobje 2014–2020, sponzorske, donatorske in svetovalne pogodbe ter posel nakupa Hangarja 2, delavnic v Hangarju 1 in ploščadi pred hangarjema od Adrie Airways.

2.7.2 UPRAVA DRUŽBE

Skladno s statutom družbe ima uprava največ tri člane, od katerih je eden predsednik uprave. Člane uprave in predsednika imenuje nadzorni svet za dobo pet let z možnostjo za ponovno imenovanje. Sedanja uprava je tričlanska. Predsednik uprave Zmago Skobir je petletni mandat nastopil 5. julija 2007, članica uprave Bernarda Trebušak pa 1. septembra 2010. Predsedniku uprave g. Skobirju je bil dne 24. avgusta 2011 podeljen nov mandat za predsednika uprave, ki se začne 5. julija 2012 in traja do 5. julija 2017.

Nadzorni svet družbe je na 2. seji v skladu z 28. členom Statuta družbe sprejel sklep o imenovanju tretjega člana uprave Aerodroma Ljubljana, d. d. Dr. Iztok Podbregar je bil imenovan za petletno mandatno obdobje z začetkom 1. 8. 2013. Nadzorni svet družbe je ocenil, da je treba trenutno upravo okrepiti, predvsem v smislu predvidene spremembe lastništva. Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, ki je v upravljanju Aerodroma Ljubljana, je izjemno pomemben del kritične infrastrukture in že omenjena dejavnika (prodaja državnega deleža in morebitna investicija v letališko infrastrukturo) pri upravljanju družbe zahtevata dodatna znanja in naloge, ki jih bo tričlanska uprava lažje izvedla.

Dr. Iztok Podbregar, rojen 14. 8. 1962 v Celju in s stalnim bivališčem v Hraščah pri Postojni, je izkušen na področju letalstva in varnosti ter upravljanja kritične infrastrukture. Je redni profesor in doktor znanosti organizacije in menedžmenta, z bogatimi izkušnjami s področja strateškega in kriznega menedžmenta, metod in tehnik pogajanj ter kadrovskega menedžmenta in varnosti.

Uprava vodi družbo v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost, razen kadar se s statutom zahteva soglasje nadzornega sveta. Družbo zastopa in predstavlja predsednik uprave, skupaj s članom uprave. Član uprave zastopa družbo le skupaj s predsednikom uprave. Uprava družbe lahko neomejeno sklepa posle do vrednosti enega milijona evrov, nad to vrednostjo pa po predhodnem soglasju nadzornega sveta.

Uprava družbe je tudi leta 2013 svoje pristojnosti izvrševala skladno s Poslovníkom o delu uprave, redno je poročala nadzornemu svetu skladno s statutom družbe in Poslovníkom o delu nadzornega sveta ter izvrševala obveznosti do lastnikov, kot jih opredeljuje Zakon o gospodarskih družbah. Uprava je, če upoštevamo zakonska določila, sodelovala tudi s svetom delavcev in reprezentativnim sindikatom družbe.

3 POSLOVANJE DRUŽBE LETA 2013 IN NAČRTI ZA LETO 2014

3.1 GOSPODARSKE RAZMERE

Svetovno gospodarstvo se v letu 2013 ni bistveno okrepilo. Konec leta so zaznamovale pozitivne napovedi za evrsko območje, ZDA in Japonsko, medtem ko največja tveganja še vedno izhajajo iz gibanj na finančnih trgih in visoke brezposelnosti.

BDP je v Sloveniji v letu 2013 upadel za 1,1 odstotka (v območju evra se je BDP skrčil za 0,5 odstotka, v vsej Evropski uniji pa je porastel za 0,1 odstotka). Na 0,7-odstotno rast inflacije so vplivale predvsem višje cene hrane, energentov in storitev ter davčne spremembe (dvig stopenj DDV, trošarine in drugi davki). Stopnja registrirane brezposelnosti je v letu 2013 znašala 13,1 odstotka. Med kazalniki gospodarske aktivnosti se je v drugi polovici leta nadaljevala rast izvoza in gradbeništva. Na področju konkurenčnosti so se nadaljevali pozitivni trendi pri stroškovni konkurenčnosti, kjer je bilo izboljšanje med največjimi v evrskem območju, poslabšanje cenovne konkurenčnosti pa je bilo med nižjimi.

Konec leta je bilo dogajanje v slovenskem bančnem sistemu zaznamovano z začetkom sanacije najbolj izpostavljenih bank, kar je vodilo tudi v zmanjšanje obsega kreditov domačim nebančnim sektorjem, podjetjem in gospodinjstvom. Problem plačilne nesposobnosti se je še poglobil. Na manjšo potrošnjo je vplivalo tudi razlastnjenje lastnikov bančnih podrejenih obveznic v skupni vrednosti prek 0,4 milijarde evrov.

Slovensko gospodarstvo se spopriema s težkimi razmerami na trgih in zmanjševanjem konkurenčnosti. Ekonomska politika, ki je usmerjena predvsem v uravnoteženje javnih financ, vodi v večanje davčnih in drugih obremenitev, nižanje realnih plač v javnem sektorju in omejevanje javnih investicij, s čimer znižuje potencial za rast. EBRD je za leto 2014 napovedala 2-odstotni upad BDP, zaradi česar je Slovenija edina izmed držav, ki jih pokriva EBRD, z napovedano nadaljnjo recesijo. Precej boljša je pomladna napoved UMAR-ja, ki predvideva 0,5-odstotno rast BDP. Evropska komisija je za leto 2014 napovedala 1,2-odstotno rast v območju evra in 1,5-odstotno rast v celotni Evropski uniji, medtem ko napovedi IMF za evrsko območje predvidevajo 1-odstotno gospodarsko rast.

Slovenija se je z začetkom sanacije slovenskih bank sicer izognila zunanji finančni pomoči, vendar bo nadaljnje prilagajanje v slovenskih bankah še naprej dušilo zasebni sektor. Na izboljšanje gospodarskih razmer bosta pozitivno vplivala večanje izvoznega povpraševanja in dokapitalizacija bank. Pomemben vpliv na sanacijo podjetij bo imela slaba banka, kot pomembna lastnica premoženja v državi. Potrošnja bo še naprej ostala šibka, razmere na trgu dela pa se bodo še poslabšale, saj naj bi se število brezposelnih v letu 2014 še povečalo (napoved UMAR-ja predvideva 13,6-odstotno stopnjo registrirane brezposelnosti). Slovenija naj bi po napovedih Evropske komisije dosegla 3,9-odstotni primanjkljaj, kar je sicer manj kot v letu 2013, ko naj bi ta znašal 14,9 odstotka BDP. Inflacija bo nizka tudi v letu 2014 (po napovedi UMAR-ja naj bi se povišala za 0,8 odstotka), saj se pritiski na cene ne pričakujejo niti zaradi gibanja gospodarske aktivnosti niti zaradi gibanj na trgu dela.

V ACI Europe že od konca tretjega četrtletja leta 2013 poročajo o rasti prometa potnikov na evropskih letališčih. Rast je sicer različna po regijah, vendar je pomembno predvsem to, da je rast povsod nadomestila predhodno stagnacijo ali padanje. Povprečje rasti števila prepeljanih potnikov za evropska letališča znaša 2,8 odstotka, medtem ko je zunaj Evropske unije (za države, kot so Turčija, Rusija, Islandija in Norveška) bistveno višja (9,6-odstotna). Zanimivo je, da na manjših trgih, med katere šteje tudi Slovenija, rast precej presega povprečje. Število premikov letal se je v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 zmanjšalo za 1,2 odstotka, medtem ko je bila rast količin prepeljanega tovora 0,8-odstotna. Rast prometa je bila še zlasti opazna v zadnjih mesecih leta, kar kaže oživljanje gospodarstva. Vse te številke vzbujajo optimizem, vendar jih je glede na splošen gospodarski položaj in poslovanje letalskih prevoznikov za zdaj treba obravnavati s posebno pozornostjo. Kljub temu v ACI Evrope za leto 2014 napovedujejo 3,2-odstotno rast števila potnikov, 1,4-odstotno rast premikov letal in 1,5-odstotno rast količine prepeljanega tovora. V svetovnem merilu je bila v letu 2013 dosežena 3,7-odstotna, za leto 2014 pa je predvidena 4,3-odstotna rast števila potnikov.

3.2 TRŽNI POLOŽAJ IN TRŽENJSKE AKTIVNOSTI

Tržni položaj

Konkurenca v panogi letalskega prevoznništva se vedno bolj zaostre med letalskimi prevozniki in tudi med letališči. Ob trenutnih gospodarskih razmerah se prevozniki še veliko težje odločajo za nove linije in večji obseg letenja, kar se pri majhni velikosti trga in tržnega potenciala, kot je slovenski, še toliko bolj odraža.

Ljubljansko letališče in prevoznike na našem letališču izbirajo potniki, ki potujejo v poslovne, turistične ali zasebne namene. Trženjske aktivnosti letališč so pomemben, vendar ne edini dejavnik rasti števila potnikov, prevoznikov in tovorov. Zaradi navedenega razloga ter tudi zaradi majhnosti trga in posameznih tržnih segmentov in raznovrstnosti potovalnih potreb potnikov se na našem letališču osredotočamo na vse segmente potnikov.

Naše (sicer nacionalno) letališče spada po obsegu prometa med manjša letališča, pokriva pa Slovenijo, južni del Avstrije, severovzhodni del Italije in del Hrvaške ter zajema približno štiri milijone prebivalcev tega območja. To območje je naš ciljni trg in sega do 250 kilometrov zračne razdalje od letališča.

Trženjske aktivnosti leta 2013

Skladno s trženjsko strategijo naše družbe je bila ena izmed usmeritev v letu 2013 povečati promet tujih prevoznikov in s tem zmanjšati odvisnost od domačega prevoznika. V tem pogledu smo z znatno rastjo potnikov tujih prevoznikov na trženjskem področju presegli zastavljene cilje. Povečevanje števila oskrbljenih potnikov je temeljilo predvsem na nizkostroškovnem segmentu prevoznikov, katerega delež nameravamo v prihodnjih letih še povečati. Tako je nizkostroškovni prevoznik Wizz Air z rednimi leti na linijah med Ljubljano in Charleroiem ter Ljubljano in Londonom bistveno povečal dostopnost navedenih destinacij in število prepeljanih potnikov. Vzporedno smo na trženjskem področju nadaljevali aktivnosti za pridobitev novih letalskih prevoznikov, ki so se v decembru 2013 odrazile z začetkom dnevnega letenja prevoznika Air Serbia na relaciji med Ljubljano in Beogradom. Z začetkom poletnega voznega reda smo uspešno zaključili tudi večletna prizadevanja po vzpostavitvi dnevne povezave prevoznika Turkish Airlines med Ljubljano in Istanbulom. Povečanje obsega prometa si želimo tudi v prihodnje, saj tudi z že obstoječimi prevozniki stremimo k nadaljnji rasti prometa in povečevanju zasedenosti letal.

Poleg aktivnosti, usmerjenih na letalske prevoznike, smo se osredotočili tudi na utrjevanje tržnega položaja med letališči v regiji in na izpostavljanje naših konkurenčnih prednosti. Na zamejskih trgih Italije in Avstrije smo skupaj z letalskimi prevozniki izpeljali v ta namen več odmevnih oglaševalskih akcij. Oglaševanje je potekalo na radiu in v digitalnih medijih, pri tem pa smo izkoriščali tudi vse razpoložljive lastne kanale (spletna stran, Facebook, e-novice). S temi oglaševalskimi akcijami smo povečali zavedanje o dostopnosti in ugodnih možnostih potovanja z našega letališča. Nadgradili smo tudi sodelovanje s ponudniki prevoznih cestnih storitev, nujno potrebnimi za povezavo zamejskega trga z našim letališčem.

Na slovenskem trgu smo že uveljavljene komunikacijske kanale, kot so neposredna pošta, osebni pristop do partnerjev, oglaševanje v medijih in katalogih turističnih organizacij, dopolnili tudi z oglaševanjem na spletnih straneh. Naše ciljne kupce pa nagovarjamo tudi s komuniciranjem prek medijev, ki jih upravljamo sami. V maju 2013 je tako zaživela prenovljena spletna stran letališča, ki je potnikom in obiskovalcem ponudila boljše uporabniško izkušnjo, večjo preglednost in priročnost vsebin ter moderno podobo. Bistveno smo izboljšali tudi dostopnost letaliških informacij za uporabnike pametnih naprav in mobilnih telefonov, ki predstavljajo vedno večji delež poslovnih in turističnih potnikov. Oblikovno smo prenovili tudi e-novice Aerodroma Ljubljana, ki so učinkovit kanal za obveščanje naročnikov o ponudbi letališča.

V letu 2013 smo na strani Facebook Aerodroma Ljubljana oblikovali močno spletno skupnost, ki družbi omogoča, da se z uporabniki poveže na bolj osebni način in jim v tem smislu približa tudi ponudbo letališča. Na tej platformi se želimo pozicionirati predvsem kot prijazno letališče, ki svojim potnikom ponuja kakovostne storitve in je v svoji ponudbi primerljivo s konkurenčnimi letališči.

S programom zvestobe flyljubljana smo predvsem cenovno občutljivim potnikom ponudili dodano vrednost, ki jih spodbuja k pogostejšemu vračanju na naše letališče. Med drugim smo članom programa zvestobe zagotovili ugodnosti pri parkiranju in nakupih na letališču, ugodnosti pri letalskih družbah, ki naše letališče povezujejo s svetom, ugodnosti zunanjih partnerjev, ki se ujemajo z njihovim življenjskim slogom, in nepozabne trenutke v obliki doživetij na letališču.

Pomemben del aktivnosti v letu 2013 je bil usmerjen v komercialne storitve, ki so vse pomembnejši element ustvarjanja prihodkov in zagotavljanja prihodnjega razvoja letališča. Na področju najemnin smo nadaljevali cenovno politiko, prilagojeno lokaciji, in zagotavljali dobro zasedenost poslovnih prostorov. V sodelovanju z najemniki naših trgovskih in gostinskih prostorov smo še naprej prilagajali ponudbe potrebam potnikov, kar se je pozitivno odrazilo tudi v rasti prihodkov od najemnin gostinskih in trgovinskih prostorov.

Neugodne ekonomske razmere na slovenskem in evropskem trgu se še naprej odražajo v zmanjševanju izdatkov za oglaševanje predvsem tradicionalnih naročnikov. Tako so že na začetku leta naročniki prekinili nekaj dolgoročnih pogodb. Na te spremembe smo se pravočasno in ustrezno odzvali ter tako izpad uspešno nadomestili z več kratkoročnimi kampanjami. Presegli smo lanski rezultat in zastavljene cilje.

Povečanje pretovora se je pozitivno odrazilo tudi v komercialnih prihodkih iz skladiščenja, kjer smo z dejavno politiko trženja skladiščnih storitev izkazali svoje konkurenčne prednosti in presegli rezultate leta 2013. Uspeh na trgu smo si zagotovili s stimulatивно cenovno politiko, kakovostnim izvajanjem skladiščnih storitev in dobrim sodelovanjem s špediterskimi podjetji.

Načrti za leto 2014

Na trženjskem področju si bomo še naprej prizadevali izpolniti naslednje cilje:

- povečati obseg prometa;
- povečati delež tujih letalskih prevoznikov na našem letališču;
- razvijati regionalno vozlišče;
- povečati število potnikov iz zamejstva in zmanjšati odliv domačih potnikov na bližnja letališča;
- povečati obseg oskrbe letalskega tovora.

Skladno z zastavljenimi cilji bomo v letu 2014 nadaljevali trženjske aktivnosti za povečanje prometa letališča. S sodelovanjem z domačim prevoznikom na trženjskem področju želimo podpreti odpiranje novih povezav in povečevati obseg prepeljanih potnikov prek našega letališča. Prav tako bomo v letu 2014 nadaljevali razvoj letališča kot regionalnega vozlišča za transferni promet.

Marketinške aktivnosti bomo usmerili k izboljšanju prepoznavnosti in krepitvi konkurenčnega položaja naše družbe v regiji. Skupaj s prevozniki bomo na domačem trgu in trgih okoliških držav (Italija, Avstrija, Hrvaška) zasnovali trženjske aktivnosti. Ohranili bomo obseg tržnega komuniciranja prek lokalnih medijev in interneta, v večji meri pa bomo lahko izkoriščali inovativne trženjske kanale, ki smo jih razvili v letu 2013 (družabna omrežja na internetu). Velik del trženja storitev bo še vedno potekal z neposrednim stikom z našimi sedanjimi in potencialnimi poslovnimi partnerji.

Nadaljevali bomo tudi trženjske aktivnosti, usmerjene k tujim letalskim prevoznikom, pri katerih si v letu 2014 prizadevamo povečati število letov in potnikov. Posebno pozornost bomo posvetili nizkstroškovnim prevoznikom, kjer bomo aktivnosti usmerjali v doseganje našega cilja, to je uspešno razvijanje obstoječih linij in nadaljevanje širitve prisotnosti nizkstroškovnih povezav z ljubljanskega letališča. Prav tako bomo nadaljevali trženjske aktivnosti, povezane s povečanjem oskrbljenega tovora in razvoju lokalnega vozlišča za hitro pošto.

V segmentu turističnih potovanj bomo dejavno sodelovali z organizatorji potovanj in oglaševali v njihovih katalogih ter tako krepili sinergije za prepoznavnost letališča.

Na področju komercialnih storitev bomo nadaljevali obstoječo prodajno strategijo in cenovno politiko, prilagojeno lokaciji ter storitvam, ki jih izvajamo. Ker napovedi za leto 2014 še ne kažejo izboljšanja gospodarskih razmer v okolju, kjer deluje naša družba, smo si za izpolnitev načrtanih ciljev postavili proaktiven pristop v iskanju komercialnih tržnih priložnosti.

3.3 PROMET

V letu 2013 se je povečalo skupno število potnikov, kar je vezano predvsem na povečanje potnikov javnega prometa (večje je tudi število potnikov v kategoriji ostali, kamor so vključeni potniki na tehničnih letih prevoznika Iran Aira). Rast v javnem potniškem prometu, s katero smo spomladi obrnili večletni negativni trend, je ostala izrazita tudi v ostalem delu leta. Skupno število potnikov v letu 2013 tako znaša 1.321.100, kar je za 10,2 odstotka več v primerjavi z letom 2012. Skupno število prepeljanih potnikov za 2,6 odstotka presega tudi število potnikov, ki smo ga predvideli v rebalansu poslovnega načrta za leto 2013² (v nadaljnjem besedilu: letni načrt).

V letu 2013 smo oskrbeli skupno 33.111 premikov letal (v načrtu predvideno število premikov za leto 2013 je preseženo za 1,1 odstotka). V segmentu javnega prometa, ki je s finančnega vidika ključnega pomena, je bilo oskrbljenih 23.162 letal, kar je sicer za 5,4 odstotka manj v primerjavi s preteklim letom (letni načrt je presežen za 0,6 odstotka), vendar pa v povezavi s tem treba opozoriti na spremembe v strukturi letal. Predvsem tuji, pa tudi domači prevoznik, so v letu 2013 v povprečju uporabljali večja (in težja) letala kot v letu 2012. To je zaradi dejstva, da je pomemben del prihodkov od naših storitev vezan na teža letala, pozitivno, saj je s tem izničen negativen učinek zmanjšanja števila premikov letal na ustvarjene poslovne prihodke.

Spodbudna je tudi rast v segmentu tovornega prometa. Skupno smo oskrbeli 17.777 ton tovora, kar je za 4,4 odstotka več kot v letu 2012 in za 2,5 odstotka več v primerjavi z načrtom 2013. Preseganje je doseženo v vseh kategorijah tovora.

² Nadzorni svet družbe je na 6. seji dne 8. novembra 2013 sprejel rebalans poslovnega načrta družbe za leto 2013.

	Realizacija		Načrt N13	Indeksi		Deleži (v %)		
	1-12/13	1-12/12		R13/R12	R13/N13	1-12/13	1-12/12	N13
POTNIKI	1.321.100	1.198.911	1.287.393	110,2	102,6	100,0	100,0	100,0
JAVNI PROMET	1.267.479	1.168.069	1.237.952	108,5	102,4	95,9	97,4	96,2
Domači prevozniki	884.330	832.674	858.999	106,2	102,9	66,9	69,5	66,7
Tuji prevozniki	383.149	335.395	378.953	114,2	101,1	29,0	28,0	29,4
SPLOŠNO LETALSTVO	3.280	3.966	2.996	82,7	109,5	0,2	0,3	0,2
OSTALI	50.341	26.876	46.445	187,3	108,4	3,8	2,2	3,6
PREMIKI LETAL	33.111	35.019	32.763	94,6	101,1	100,0	100,0	100,0
JAVNI PROMET	23.162	24.485	23.031	94,6	100,6	70,0	69,9	70,3
Domači prevozniki	17.535	18.292	17.330	95,9	101,2	53,0	52,2	52,9
Tuji prevozniki	5.627	6.193	5.701	90,9	98,7	17,0	17,7	17,4
SPLOŠNO LETALSTVO	8.245	8.942	8.107	92,2	101,7	24,9	25,5	24,7
OSTALI	1.704	1.592	1.625	107,0	104,9	5,1	4,5	5,0
TOVORNI PROMET (v tonah)	17.777	17.031	17.350	104,4	102,5	100,0	100,0	100,0
Letalo	8.352	7.907	8.076	105,6	103,4	47,0	46,4	46,5
Kamion	8.179	8.035	8.070	101,8	101,4	46,0	47,2	46,5
Pošta	911	814	874	112,0	104,2	5,1	4,8	5,0
Ostali	335	275	330	121,8	101,5	1,9	1,6	1,9

JAVNI PROMET

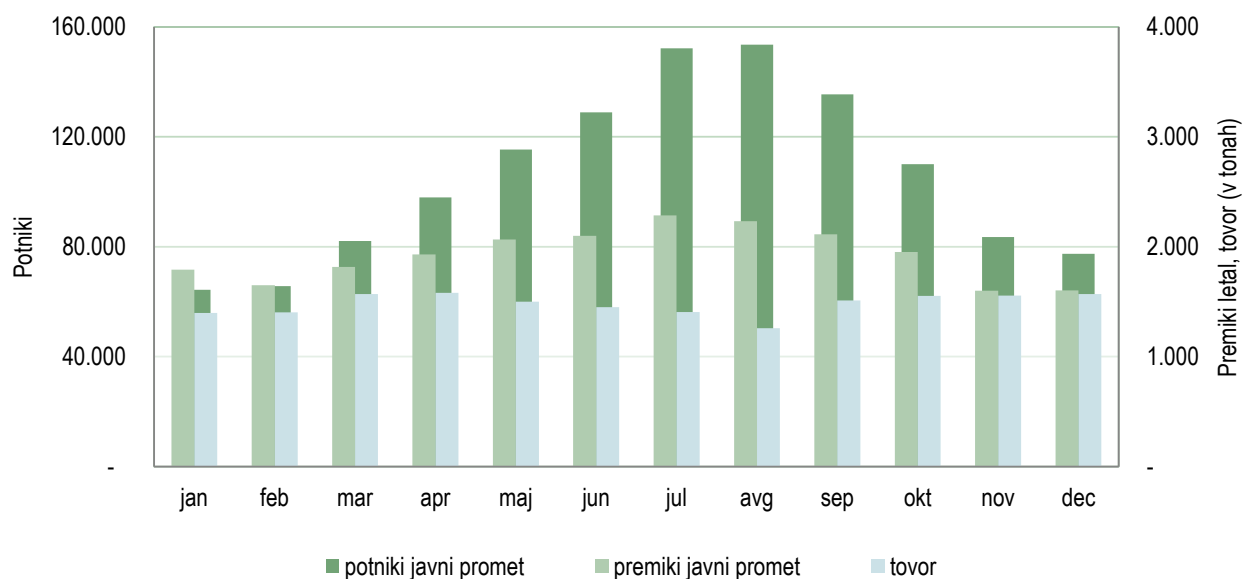
Glavnino prometa na našem letališču obsega javni promet. Število potnikov v tem segmentu za 2,4 odstotka presega letni načrt, s tem da je preseganje pri domačem prevozniku 2,9-odstotno in pri tujih prevoznikih 1,1-odstotno. Že omenjena uporaba večjih in težjih letal se odraža v številu premikov letal v javnem prometu, ki jih je sicer za 0,6 odstotka več, kot smo načrtovali, pri čemer je preseganje načrta pri domačem prevozniku 1,2-odstotno, pri tujih prevoznikih pa zaostajanje 1,3-odstotno.

Po številu potnikov obseg javnega prometa za 10,2 odstotka presega leto 2012, kar je vezano na liniji Wizz Aira, uvedeni v zadnjem četrtletju leta 2012, ter na povečanje števila letov prevoznikova Turkish Airlines in Finnaira. Pozitivno je na rast prometa vplivala tudi vzpostavitev redne linije prevoznika Air Serbia, ki je v decembru začel dnevno leteti med Ljubljano in Beogradom. Število potnikov glede na preteklo leto je z boljšo zasedenostjo letal povečal tudi Montenegro Airlines. Po številu premikov v javnem prometu v primerjavi z letom 2012 zaostajamo za 5,4 odstotka, kar je v določeni meri posledica letenja prevoznikov ČSA Czech Airlines in Job Air med Ljubljano in Prago v prvem polletju leta 2012 (linija je bila v juniju 2012 ukinjena), delno pa je vezano tudi na uporabo večjih in težjih letal, predvsem pri tujih prevoznikih.

Sezonska komponenta

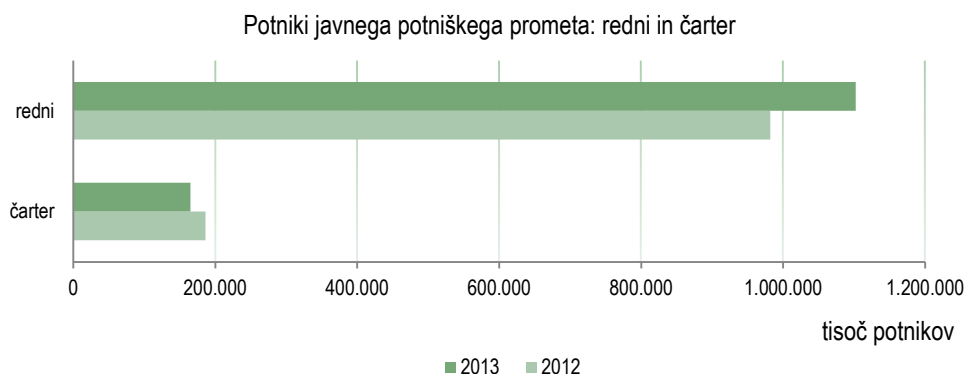
V javnem potniškem prometu, ki po številu potnikov predstavlja glavnino (95,9 odstotka) vsega potniškega prometa na našem letališču, je prisotna sezonska komponenta z viškom v poletnih mesecih, tovorni promet pa je med letom bistveno enakomerneje porazdeljen.

Pregled javnega potniškega prometa in oskrbljenega tovora po mesecih

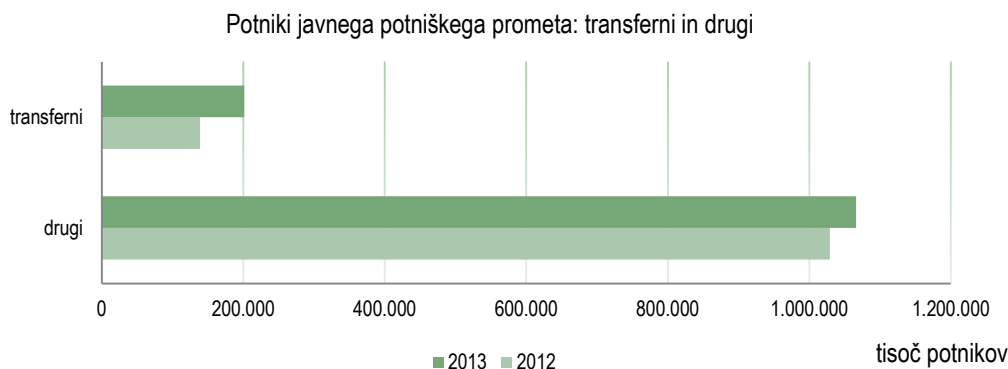
Redni in čarterski potniki javnega potniškega prometa

V letu 2013 je *redne lete* z našega letališča opravljalo devet letalskih prevoznikov, kar je enako kot v letu 2012. Skupno so prepeljali 1.102.441 potnikov, kar je za 12,3 odstotka več kot leto prej. Preostalih 165.038 potnikov je bilo prepeljanih na *čarterskih letih*; teh je za 11,3 odstotka manj v primerjavi s preteklim letom. Potniki na *rednih letih* predstavljajo 87 odstotkov vseh potnikov javnega potniškega prometa, kar je za 2,9 odstotne točke več glede na leto 2012.

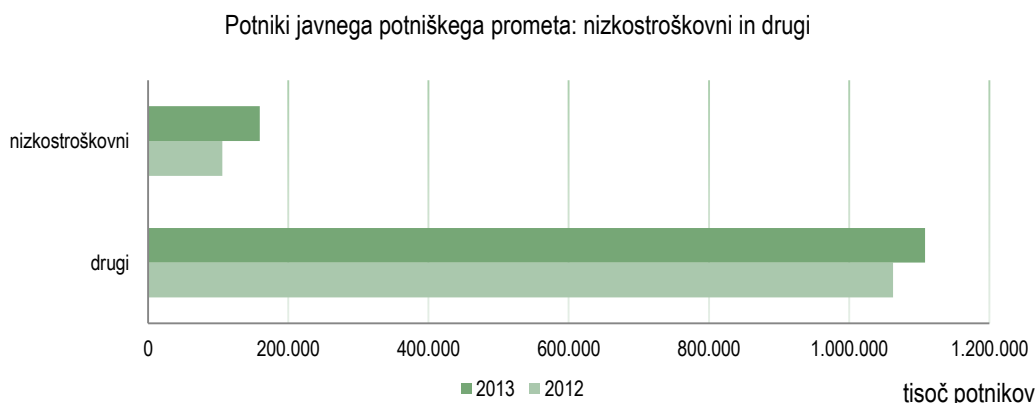
Transforni potniki v javnem potniškem prometu

15,9 odstotka potnikov javnega prometa so v letu 2013 predstavljali *transforni potniki*. Njihovo število (201.344 potnikov) se je v primerjavi z letom 2012 povečalo za 45 odstotkov.

Potniki nizkstroškovnih letalskih prevoznikov v javnem prometu

Pomembna kategorija v sklopu javnega prometa so potniki *nizkstroškovnih prevoznikov* (easyJeta, Wizz Aira), katerih delež v vseh potnikih javnega prometa znaša 12,6 odstotka, kar je za 3,5 odstotne točke več kot v letu 2012 (povečanje je posledica začetka letenja Wizz Aira z zimskim voznim redom 2012/13). Prepeljali so 159.234 potnikov, to je za 50,8 odstotka več kot v letu 2012.

Pregled po prevoznikih in destinacijah

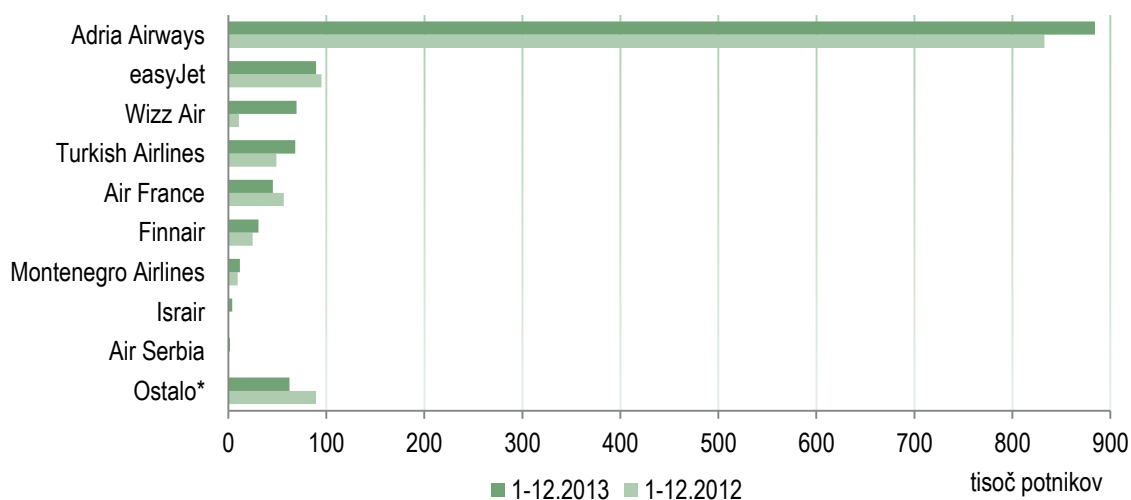
V javnem potniškem prometu z 69,8 odstotka prepeljanimi potniki prevladuje domači letalski prevoznik Adria Airways (2012: 71,3 odstotka), ki je prepeljal 884.330 potnikov, kar je 6,2 odstotka več kot v letu 2012, ter opravil 16.962 premikov letal (za 4,6 odstotka manj). Rast števila potnikov je posledica več prepeljanih potnikov na rednih linijah, medtem ko je bilo število potnikov na čarterskih letih domačega prevoznika manjše v primerjavi s preteklim letom. Domači prevoznik je v letu 2013 v povprečju uporabljal večja letala v primerjavi s preteklim letom. Letni načrt smo tako pri domačih prevoznikih pri potnikih presegli za 2,9 odstotka in pri premikih letal za 1,2 odstotka.

Preostalih 30,2 odstotka potnikov javnega prometa so prepeljali tuji prevozniki, ki so število potnikov v primerjavi s preteklim letom povečali za 14,2 odstotka (letni načrt je presežen za 1,1 odstotka). Izpostaviti je treba turškega prevoznika Turkish Airlines (za 38,6 odstotka več potnikov kot leta 2012), finskega prevoznika Finnair (za 23 odstotkov več potnikov) in Montenegro Airlines (22,6-odstotno povečanje potnikov), medtem ko je število prepeljanih potnikov (ob zmanjšanju števila letov, vendar uporabi večjega letala) za 19,9 odstotka zmanjšal Air France. V skupnem je upadlo tudi število potnikov nizkstroškovnega prevoznika easyJet (za 5,7 odstotka), kar je posledica ukinitve linije za Pariz v marcu 2012, medtem ko je ohranil obseg prometa na liniji za London Stansted. Največjo rast med tujimi prevozniki na našem letališču je dosegel nizkstroškovnik Wizz Air z linijama na Charleroi in v London – Luton, ki je število prepeljanih

potnikov povečal za 58.990 v primerjavi z letom 2012 (leteti je začel v zadnjem četrtletju leta 2012). V decembru 2013 je z rednim dnevnim letenjem med Ljubljano in Beogradom začel tudi prevoznik Air Serbia. Omeniti pa je treba tudi maja 2013 ponovno vzpostavljeno redno linijo za Tel Aviv, na kateri leti prevoznik Israir.

Domači in tudi tuji prevozniki letijo z večjimi in težjimi letali, na katerih so v letu 2013 praviloma dosegli tudi boljšo zasedenost letal kot v letu 2012. To se odraža v upadu števila premikov letal, ki je za 5,4 odstotka manjše kot v letu 2012. V letu 2013 so tako tuji prevozniki opravili za 1,3 odstotka manj premikov letal v primerjavi z letnim načrtom in za 9,1 odstotka manj v primerjavi z letom 2012, medtem ko so domači prevozniki opravili za 4,1 odstotka manj premikov kot v letu 2012, načrt pa je bil presežen za 1,2 odstotka.

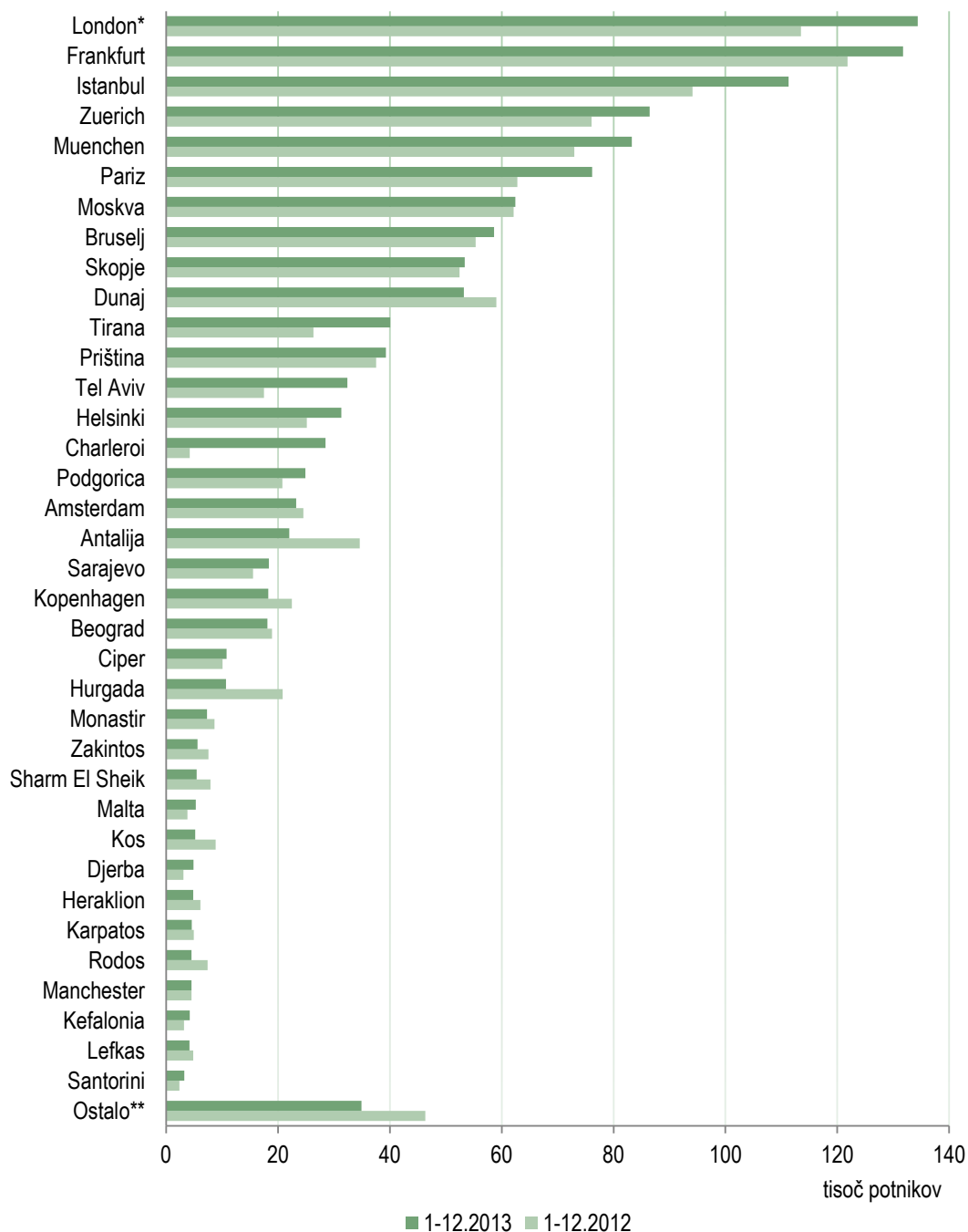
Potniki javnega prometa po prevoznikih

** Ostalo predstavljajo čarterski prevozniki ter v letu 2012 še prevoznika ČSA Czech Airlines in Job Air.

Potniki javnega prometa so v letu 2013 lahko izbirali med 24 rednimi povezavami, kar je enako kot v letu 2012. S poletnim voznim redom je domači prevoznik Adria Airways po več kot enoletnem premoru ponovno uvedel lete za Pariz.

Potniki javnega prometa po destinacijah

* V London redno letita dva letalska prevoznika, in sicer easyJet (London Stansted) in Wizz Air (London Luton). V poletnih mesecih je čarterske lete za London Gatwick imela tudi Adria Airways. Povečanje števila potnikov na liniji za London je posledica začetka letenja nizkstroškovnega prevoznika Wizz Aira v oktobru 2012.

** Ostalo predstavljajo destinacije z manj kot 3 tisoč potniki v letu 2013, med katerimi so največ potnikov imele naslednje destinacije: Lezbos, Tenerife, Samos, Palma de Mallorca, Burgas, Varna, Agadir, Hamamet, Kuvajt itd.

SPLOŠNO LETALSTVO

V splošnem letalstvu, ki je s prihodkovnega vidika za družbo manjšega pomena, smo v letu 2013 oskrbeli 8.245 premikov letal (za 7,8 odstotka manj kot v letu 2012, načrt je presežen za 1,7 odstotka). Potnikov splošnega letalstva je bilo 3.280 (za 17,3 odstotka manj v primerjavi z letom 2012, načrt je presežen za 9,5 odstotka). Precejšnje zmanjšanje fizičnega obsega prometa v letu 2013 je bilo v veliki meri posledica gospodarskih razmer, ki so botrovale manjšemu številu poslovnih in vladnih letov, ter tudi posledica neugodnih vremenskih razmer v prvem letošnjem četrtletju, ki so negativno vplivale na količino opravljenih letov šolanja pilotov v tem obdobju. Tako kljub rasti, ki smo jo dosegali od meseca junija, nismo uspeli izničiti upada števila premikov letal v prvem četrtletju.

OSTALI

V kategoriji ostali beležimo lete za šolanje letal javnega prometa in tehnične lete. Največji delež potnikov v tej kategoriji predstavljajo tranzitni³ potniki na tehničnih letih Iran Aira.

TOVORNI PROMET

Kljub neugodnim gospodarskim razmeram smo v letu 2013 dosegli pozitiven trend v tovarnem prometu, kjer je skupna teža oskrbljenega tovora (17.777 ton) za 2,5 odstotka višja v primerjavi z načrtom oziroma za 4,4 odstotka višja v primerjavi s preteklim letom. Porasla je teža oskrbljenega tovora, prepeljanega z letali (za 5,6 odstotka več kot v letu 2012, letni načrt smo presegli za 3,4 odstotka), in tudi tovora, prepeljanega s kamioni (za 1,8 odstotka več kot v letu 2012, preseganje letnega načrta je 1,4-odstotno). Teža oskrbljene pošte je za 4,2 odstotka višja od letnega načrta in za 12 odstotkov višja kot v letu 2012.

V letu 2013 so letalski tovarni promet z rednimi kamionskimi linijami izvajali prevozniki Air France in Lufthansa, z občasnimi prevozi pa tudi Korean Air, Cargolux, ČSA Czech Airlines, Adria Airways in drugi. Med prevozniki hitre pošte, ki so dejavni na našem letališču, sta poleg DHL pomembna UPS in TNT, ki naše letališče uporabljata tudi kot vozlišče za jugovzhodno Evropo.

Načrti za leto 2014

Načrt prometa za leto 2014 je izdelan ob upoštevanju objavljenega voznega reda prevoznikov za zimsko sezono 2013/2014 in poletno sezono 2014, s tem da so opravljene korekcije v smislu dejanskega doseganja načrtovanega prometa v preteklih letih. Pri prevoznikih, za katere ta trenutek še ne razpolagamo z napovedmi letenja za čas poletne sezone, so upoštevani podatki o njihovem letenju v preteklih letih oziroma njihove neuradne napovedi. Pri pripravi načrta smo upoštevali tudi gospodarske trende ter napovedi in trende v letalskem prometu za leto 2014.

Na račun povečanja števila potnikov v javnem prometu (število potnikov tega segmenta, ki je za našo družbo ključnega pomena, bo v primerjavi z letom 2013 predvidoma večje za 4,8 odstotka) načrtujemo, da se bo skupno število oskrbljenih potnikov v primerjavi z letom 2013 povečalo za 4,2 odstotka na 1.377.143 potnikov.

Oskrbeli bomo 32.556 premikov letal, kar je za 1,7 odstotka manj kot v letu 2013. Rahel upad je predvsem posledica upada števila premikov na domačem trgu, kjer domači prevoznik Adria Airways načrtuje zmanjšanje števila letov ob hkratnem povečanju kapacitet. Večje število ponujenih sedežev na letih načrtujejo s poletnim voznim redom 2014, ko bodo 48-sedežno letalo tipa Canadair 200 zamenjali s 86-sedežnim letalom tipa Canadair 900. Pri splošnem letalstvu in v kategoriji ostali (tehnični leti) načrtujemo obseg letenja, ki bo 2,2 odstotka pod ravnijo leta 2013.

V segmentu tovarnega prometa načrtujemo ohranitev količine oskrbljenega tovora na ravni leta 2013 (17.697 ton).

³ Potniki, ki nadaljujejo let pod isto številko leta in praviloma ne zapustijo letala.

3.4 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

3.4.1 POSLOVNI IZID

	v evrih			Indeksi		Deleži		
	1-12/13	1-12/12	N2013	R13/R12	R13/N13	1-12/13	1-12/12	N2013
Poslovni prihodki	31.265.191	30.846.060	31.098.776	101,4	100,5	100,0	100,0	100,0
Prihodki od prodaje	30.986.744	30.675.759	30.840.949	101,0	100,5	99,1	99,4	99,2
Drugi poslovni prihodki	278.447	170.301	257.827	163,5	108,0	0,9	0,6	0,8
Poslovni odhodki	25.133.164	25.620.917	25.336.951	98,1	99,2	80,4	83,1	81,5
Stroški materiala in storitev	8.387.304	7.809.193	8.498.311	107,4	98,7	26,8	25,3	27,3
Stroški materiala	1.746.090	1.748.627	1.811.428	99,9	96,4	5,6	5,7	5,8
Stroški storitev	6.641.214	6.060.566	6.686.883	109,6	99,3	21,2	19,6	21,5
Stroški dela	11.641.568	11.533.862	11.643.000	100,9	100,0	37,2	37,4	37,4
Amortizacija	4.519.326	5.310.229	4.629.000	85,1	97,6	14,5	17,2	14,9
Drugi poslovni odhodki	584.966	967.633	566.640	60,5	103,2	1,9	3,1	1,8
Dobiček iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo - EBITDA	10.651.353	10.535.372	10.390.825	101,1	102,5	34,1	34,2	33,4
Dobiček iz poslovanja - EBIT	6.132.027	5.225.143	5.761.825	117,4	106,4	19,6	16,9	18,5
Neto finančni prihodki/odhodki	-65.127	1.393.142	90.984	-4,7	-71,6			
Finančni prihodki	1.265.495	1.501.420	1.284.241	84,3	98,5			
Finančni odhodki	1.330.622	108.278	1.193.257	1228,9	111,5			
Dobiček pred obdavčitvijo	6.066.900	6.618.285	5.852.809	91,7	103,7			
Davek od dobička	957.339	992.238	1.132.149	96,5	84,6			
Odloženi davki	-84.823	432.998	-282.949	-19,6	30,0			
Čisti dobiček	5.194.384	5.193.049	5.003.609	100,0	103,8			

Družba Aerodrom Ljubljana, d. d., je v letu 2013 poslovala dobro, bolje tako v primerjavi z letom 2012 kot tudi glede na načrt⁴. V prejšnji točki opisani pozitivni trendi v prometu so se odrazili v realiziranih poslovnih prihodkih, vzporedno pa z obvladovanjem poslovnih odhodkov kljub opravljenim slabitvam finančnih naložb dosegli 5,2 milijona evrov čistega dobička, kar je na ravni preteklega leta, medtem ko je letni načrt presežen.

Ustvarili smo za 31,3 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je za 0,5 odstotka (oziroma za dobrih 150 tisoč evrov) več od načrtovanih. V primerjavi z letom 2012 so poslovni prihodki večji za 1,4 odstotka oziroma za 0,4 milijona evrov. Preseganje je pokazatelj gibanja prometa, povečanja števila potnikov tujih prevoznikov, nadomeščanja manjših letal z večjimi in rasti v segmentu tovornega prometa. Poslovni odhodki v višini 25,1 milijona evrov zaostajajo za ustvarjenimi v letu 2012 za 1,9 odstotka (0,5 milijona evrov), za 0,8 odstotka (0,2 milijona evrov) pa so manjši tudi od predvidenih v načrtu.

Rezultat ustvarjenih poslovnih prihodkov in odhodkov je dobiček iz poslovanja (EBIT) v višini 6,1 milijona evrov, ki za 0,9 milijona evrov (17,4 odstotka) presega ustvarjenega v letu 2012, za slabega 0,4 milijona evrov (oziroma 6,4 odstotka) pa je višji tudi v primerjavi z načrtom.

⁴ Nadzorni svet družbe je na 6. seji dne 8. novembra 2013 sprejel rebalans poslovnega načrta družbe za leto 2013 (v nadaljnjem besedilu: načrt).

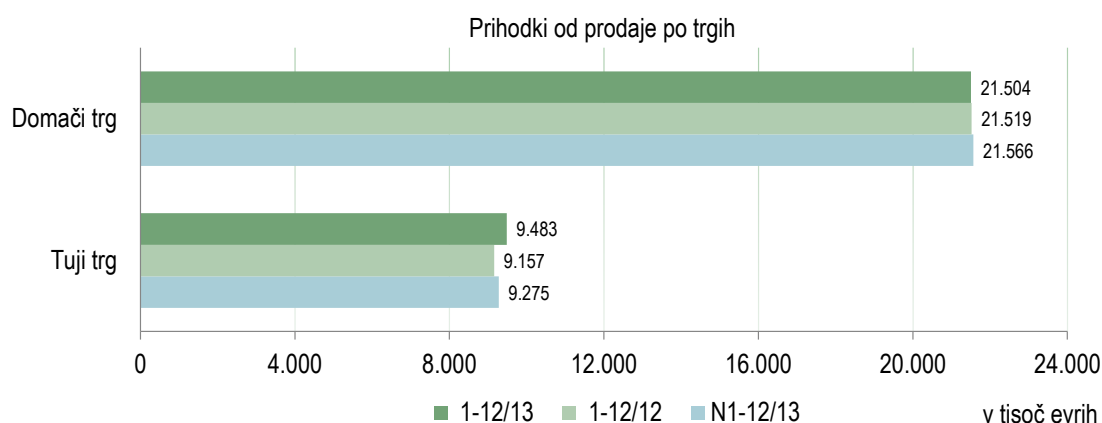
Neto finančni izid je negativen v višini 0,1 milijona evrov, kar je posledica odhodkov v višini 1,1 milijona evrov iz opravljenih slabitev podrejenih obveznic Factor banke (FB22) in Probanke (PRB12) ter slabitev podrejenih obveznic NLB (v višini 0,1 milijona evrov) v decembru 2013. Delno smo te odhodke uspeli pokriti s finančnimi prihodki (1.265 tisoč evrov), ki pa so za slabih 250 tisoč evrov manjši v primerjavi z letom 2013, so pa malenkost pod ravniyo načrtovanih.

Tako smo kljub omenjenim slabitvam finančnih naložb na račun boljšega poslovanja družbe v letu 2013 ustvarili 6,1 milijona evrov dobička pred obdavčitvijo, kar je sicer za 8,3 odstotka (oziroma za slabih 0,6 milijona evrov) manj od ustvarjenega v letu 2012, še vedno pa za 0,2 milijona evrov (3,7 odstotka) več kot smo načrtovali. Ustvarjeni čisti dobiček v višini 5,2 milijona evrov je na ravni leta 2012, načrt pa presega za 0,2 milijona evrov (3,8 odstotka).

Poslovni prihodki

Uspešno trženje prevoznikov in povečanje števila oskrbljenih potnikov se je pozitivno odrazilo v povečanju poslovnih prihodkov. K rasti je veliko prispeval nizkostroškovni letalski prevoznik Wizz Air, pomembno pa je tudi povečanje prometa prevoznika Turkish Airlines. Prihodke smo povečali tudi z novim prevoznikom Air Serbia, večjim številom letov Finnaira in povečanjem števila potnikov prevoznika Montenegro Airlines. Na liniji za London smo pri nizkostroškovnem prevozniku easyJet ohranili raven prihodkov, medtem ko smo manjše prihodke v primerjavi z letom 2012 imeli pri Air France, ki je na liniji za Pariz zmanjšal število letov in uporabljal večja letala, na katerih pa je dosegal dobro zasedenost. S povečanju prihodkov pri omenjenih tujih prevoznikih smo bistveno presegli izpad prihodkov linije za Prago, na kateri sta do junija 2012 letela prevoznika ČSA Czech Airlines oziroma Job Air. Vzporedno smo pozitiven trend dosegli tudi pri domačem prevozniku, kjer smo močno presegli število oskrbljenih potnikov iz leta 2012. Domači prevoznik je sicer ob manjšem številu premikov letal v povprečju uporabljal večja in težja letala. Del večjih poslovnih prihodkov smo realizirali tudi na račun nadpovprečno ostre zime v prvem četrtletju leta 2013, zaradi česar se je povečal obseg opravljenih storitev razledenjevanja letal (prihodki iz tega naslova so vključeni med prihodke od storitev zemeljske oskrbe). Uspešni smo bili tudi v segmentu komercialnih storitev, kjer smo kljub neugodnemu gospodarskemu položaju presegli načrt.

Skupno smo leta 2013 ustvarili 31.265 tisoč evrov poslovnih prihodkov, kar je za 1,4 odstotka več v primerjavi z letom 2012, za 0,5 odstotka pa smo presegli tudi načrt. Pretežno del (99,1 odstotka) poslovnih prihodkov obsegajo **prihodki od prodaje** (znašajo 30.987 tisoč evrov). Od teh smo jih 69,4 odstotka (21.504 tisoč evrov) ustvarili s prodajo na domačem trgu (kar je na ravni iz leta 2012). Nasprotno so prihodki, doseženi na tujih trgih (9.483 tisoč evrov oziroma 30,6 odstotka prihodkov od prodaje), za 3,6 odstotka večji od ustvarjenih v letu 2012, za 2,2 odstotka pa presegajo tudi načrtovane.

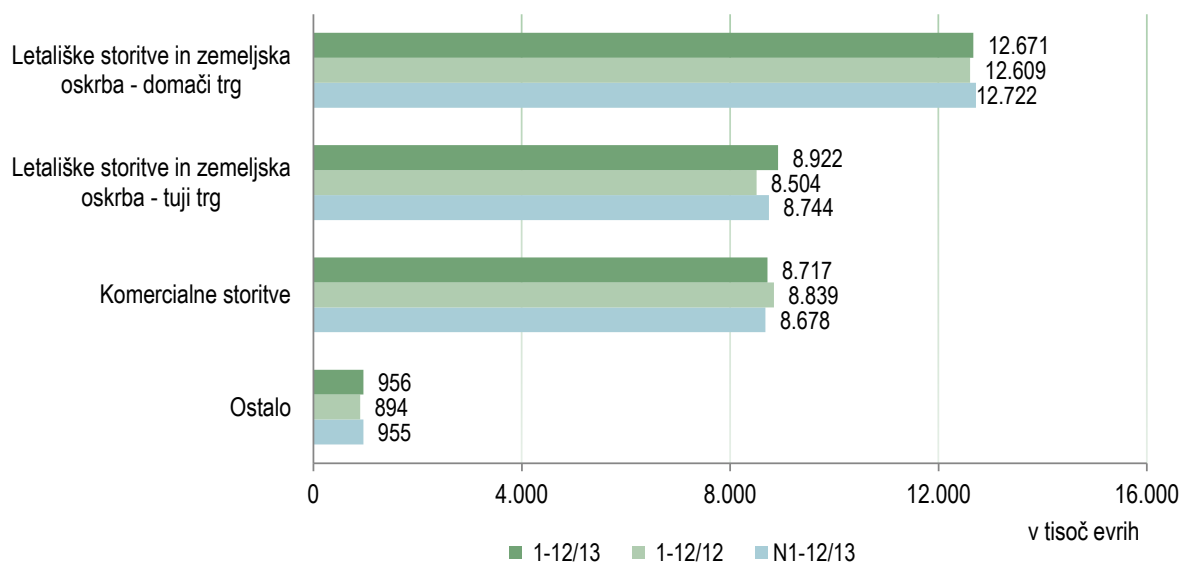
Prihodki od letaliških storitev in zemeljske oskrbe, ustvarjeni na domačem trgu, (12.671 tisoč evrov) so za 0,4 odstotka manjši od načrtovanih, za 0,5 odstotka pa presegajo prihodke, ustvarjene v letu 2012. Še večjo rast smo imeli pri prihodkih od letaliških storitev in zemeljske oskrbe na tujih trgih (8.922 tisoč evrov), ki so glede na preteklo leto večji za 4,9 odstotka in presegajo načrtovane za 2 odstotka. Povečanje prihodkov od letaliških storitev in zemeljske oskrbe je

kljub manjšemu številu premikov letal pokazatelj uporabe večjih in težjih letal⁵, večjega števila potnikov in boljše zasedenosti letal. Na račun ostrejšje zime z obilico padavin in posledično več opravljenih storitev razledenjevanja letal pa smo dosegli tudi bistveno večje prihodke od storitev izredne oskrbe.

Na področju komercialnih storitev smo nadaljevali intenzivne marketinške aktivnosti in prizadevanja za doseganje zastavljenih ciljev. Prihodke od komercialnih storitev, ki za leto 2013 znašajo 8.717 tisoč evrov, smo v primerjavi z načrtom presegli za 0,5 odstotka, od prihodkov leta 2012 pa so manjši za 1,4 odstotka. Povečanje teže oskrbljenega tovora se je odrazilo v povečanih *prihodkih od skladiščenja*, ki so za 4,4 odstotka večji v primerjavi z letom 2012 in za 4,6 odstotka pod načrtom. Kljub neugodnim gospodarskim razmeram smo uspeli povečati tudi *prihodke od oglaševanja*, ki so za večji za 7,5 odstotka od prihodkov leta 2012 oziroma za 4,7 odstotka nad načrtom (večji obseg oglaševanja je delno vezan tudi na Evropsko prvenstvo v košarki in uspešno trženje tega dogodka septembra 2013). Nasprotno smo pri *prihodkih od parkirin* za 1,7 odstotka zaostali za letom 2012, medtem ko smo načrt presegli za 0,5 odstotka. Razlog za zaostanek za letom 2012 je predvsem v spremenjeni strukturi potnikov, saj se je večal predvsem segmentu transfernih potnikov, ki ne uporabljajo storitev parkiranja. Ustvarjeni *prihodki od najemnin*, ki obsegajo dobro tretjino vseh prihodkov od komercialnih storitev, zaradi zaostrenega gospodarskega položaja za 1,3 odstotka zaostajajo za letom 2012 in za 1,8 odstotka presegajo načrtovane.

V kategoriji ostalo, ki zavzema 3,1 odstotka poslovnih prihodkov (971 tisoč evrov), pretežni del obsegajo *prihodki od povračil stroškov* v višini 678 tisoč evrov, ki jih zaračunavamo najemnikom (stroški elektrike, vode, telefona, ogrevanja in podobno), ter **drugi poslovni prihodki**, ki znašajo 278 tisoč evrov. Med njimi so pomembni prihodki v višini 107 tisoč evrov iz odprave rezervacij za pokrivanje stroškov amortizacije za tiste objekte in opremo, za katere je družba v letih 1993 in 1994 pridobila dotacije iz proračuna Republike Slovenije. Med drugimi poslovnimi prihodki so izkazani tudi prihodki iz prejetih plačil terjatev, za katere smo v preteklih letih oblikovali popravke vrednosti (57 tisoč evrov), ter prihodki od prodaje osnovnih sredstev (58 tisoč evrov).

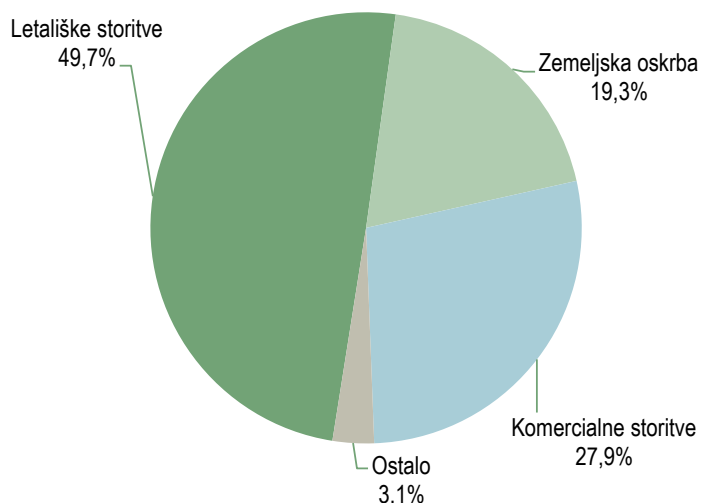
Poslovni prihodki po vrstah

V strukturi poslovnih prihodkov prevladujejo prihodki od letaliških storitev z 49,7-odstotnim deležem, 19,3 odstotka poslovnih prihodkov smo ustvarili s prihodki od storitev zemeljske oskrbe, 27,9 odstotka pa s prihodki od komercialnih storitev. Ti deleži ne odstopajo bistveno v primerjavi z deleži v letu 2012.

⁵ Prihodki od pomembnega dela storitev so vezani na težo letal.

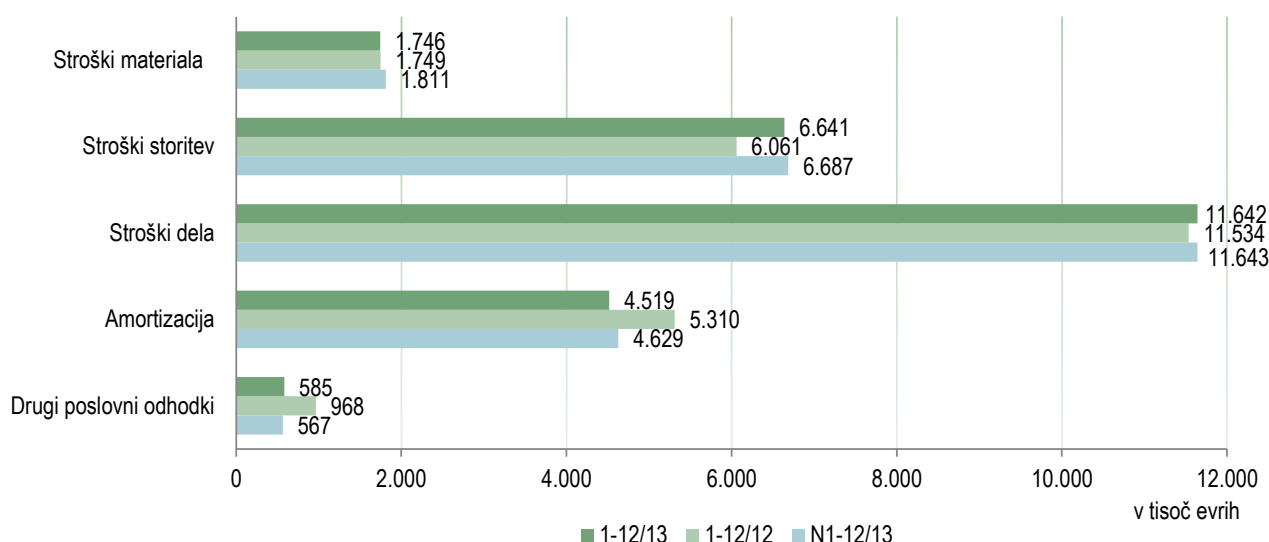
Struktura poslovnih prihodkov

Poslovni odhodki

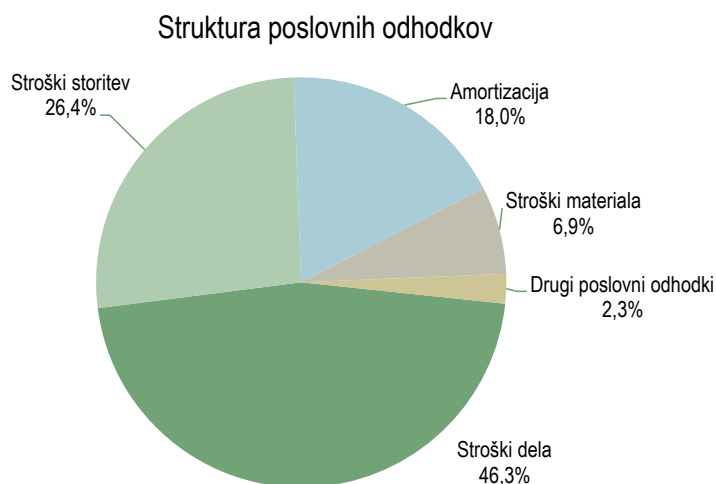
V letu 2013 smo ustvarili za 25.133 tisoč evrov poslovnih odhodkov, kar je za 1,9 odstotka (488 tisoč evrov) manj v primerjavi z letom 2012 ter za 0,8 odstotka (204 tisoč evrov) manj kot smo predvideli v poslovnem načrtu. Vezano na ukrepe obvladovanja stroškov, s katerimi smo nadaljevali tudi v letu 2013, smo vse ključne kategorije poslovnih odhodkov⁶ zadržali pod oziroma na ravni načrtovanih. Smo pa v primerjavi z letom 2012 imeli višje stroške storitev, kar je vezano na marketinške aktivnosti v sodelovanju z nizkstroškovnim prevoznikom Wizzair, ki je na našem letališču prisoten od zimske sezone 2012/13. Za 0,9 odstotka so glede na leto 2012 višji tudi stroški dela, ki pa so na ravni načrtovanih. Toda stroški amortizacije so nižji tako v primerjavi z obračunano amortizacijo v letu 2012 kot tudi v primerjavi z načrtom, prav tako so v primerjavi z načrtom nižji stroški materiala, ki pa so na ravni realiziranih v letu 2012.

Poslovni odhodki po vrstah

⁶ Z izjemo drugih poslovnih odhodkov, kjer je odstopanje vrednostno minimalno.

V strukturi poslovnih odhodkov v primerjavi s preteklim letom ni bistvenih sprememb. Prevladujejo stroški dela s 46,3-odstotnim deležem, kar je za 1 odstotno točko nad načrtom in doseženim preteklo leto. Stroški storitev zavzemajo 26,4-odstotni delež (kar je za 2,7 odstotne točke več kot v letu 2012, sicer pa primerljivo načrtovanemu).

V letu 2013 smo ustvarili za 1.746 tisoč evrov **stroškov materiala**, kar je na ravni leta 2012 in za 3,6 odstotka oziroma 65 tisoč evrov manj od načrtovanih.

Slabi dve tretjini vseh stroškov materiala predstavljajo stroški energentov (skupaj 1.082 tisoč evrov). Med njimi je največji strošek porabljene *električne energije* (561 tisoč evrov), ki je na ravni načrta, vendar za 3,4 odstotka višji v primerjavi z letom 2012 (povečanje je vezano predvsem na jeseni leta 2012 uvedeni dodatni prispevek za zagotavljanje podpore proizvodnji električne energije v soprodukciji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov, zaradi česar je bila povprečna cena elektrike v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 višja za 7,3 odstotka, medtem ko je količina porabljene električne energije je zaradi konstantnega uvajanja ukrepov v smeri manjše porabe v primerjavi z letom 2012 upadla za 3,6 odstotka). Za *kurivo za ogrevanje* smo v letu 2013 porabili 292 tisoč evrov. Zaradi dokaj visokih temperatur v zadnjih mesecih leta 2013, pa tudi zaradi stalnega izvajanja ukrepov v smeri manjše porabe, so ti stroški za 5,3 odstotka nižji v primerjavi z realiziranimi v letu 2012, za 10,2 odstotka pa zaostajajo tudi za načrtovanimi. Med stroške energentov spadajo še stroški *pogonskega goriva* (229 tisoč evrov), ki so zaradi obilice snežnih padavin in večjega obsega čiščenja manevrskih in drugih površin v prvem četrtletju leta 2013 za 8,4 odstotka višji v primerjavi z letom 2012. Nasprotno so milejše vremenske razmere brez snežnih padavin v zadnjem četrtletju leta 2013 razlog, da ti stroški za načrtovanimi zaostajajo za 6 odstotkov.

V sklopu stroškov materiala so pomembni še stroški *potrošnega materiala*, ki prav tako predvsem zaradi ostrejšje zime z obilico snežnih padavin v prvem četrtletju leta 2013 (in posledično večje porabe materialov za posipanje površin in tekočine za razledenje letal) za 26 odstotkov presegajo ustvarjene v letu 2012. Nasprotno je dokaj mila zima v zadnjih mesecih preteklega leta razlog, da stroški potrošnega materiala za 19,4 odstotka zaostajajo za načrtovanimi, saj smo v načrtu predvideli porabo v zadnjih dveh mesecih leta 2013 za primer »povprečne« zime, dejanska poraba pa je bila bistveno manjša.

Pretežni del preostalih stroškov materiala se nanaša na porabljeni *material za tekoče vzdrževanje* (188 tisoč evrov), stroške drobnega inventarja⁷ (80 tisoč evrov) in porabljeni materiala za čiščenje (64 tisoč evrov).

Stroški storitev v višini 6.641 tisoč evrov za 0,7 odstotka oziroma 46 tisoč evrov zaostajajo za načrtovanimi, medtem ko so za 9,6 odstotka oziroma 581 tisoč evrov višji v primerjavi z realiziranimi v letu 2012. To je predvsem posledica višjih stroškov marketinških aktivnosti, vezanih na linije nizkstroškovnega prevoznika Wizz Air⁸, povišanja stroškov

⁷ Pretežno delovne obleke in zaščitna sredstva.

⁸ Kot je bilo že omenjeno, je ta z zimskim voznom redom 2012/13 vzpostavil dve liniji z ljubljanskega letališča.

zavarovalnih premij zaradi sklenitve zavarovanja letališke odgovornosti v decembru leta 2012 in povišanja stroškov Javne agencije za civilno letalstvo. Tabelarično so stroški storitev razkriti v točki 5.2.4 Računovodskega poročila, vsebinsko obrazložitev pomembnejših kategorij stroškov storitev pa podajamo v nadaljevanju.

Slabo četrtno vseh stroškov storitev obsegajo stroški *storitev varovanja* (1.574 tisoč evrov), ki so za 2,2 odstotka nižji v primerjavi z letom 2012, za odstotek pa zaostajajo za načrtovanimi. Stroški *storitev vzdrževanja* v višini 983 tisoč evrov so za 7,9 odstotka višji v primerjavi z letom 2012, vendar za 5 odstotkov nižji v primerjavi z načrtovanimi. Pretežni del obsegajo stroški vzdrževanja objektov in opreme (sredstev) v višini 663 tisoč evrov, ki za 10,4 odstotka presegajo realizirane v letu 2012 (to preseganje je posledica staranja objektov in sredstev, deloma pa tudi manjšega obsega vzdrževanja v preteklih letih, vezano na takrat predvideno naložbo v novi potniški terminal). V primerjavi z načrtovanimi so stroški vzdrževanja sredstev nižji za 7,1 odstotka, kar je posledica časovnih zamikov pri realizaciji nekaterih vzdrževalnih delih. V kategoriji stroškov vzdrževanja so pomembni še stroški čiščenja (206 tisoč evrov), ki ne odstopajo od ustvarjenih v letu 2012 oziroma načrtovanih.

Kot je bilo že omenjeno, so se v primerjavi z letom prej skoraj podvojili stroški *marketinških aktivnosti*, ki znašajo 871 tisoč evrov. Ustvarjene v letu 2012 presegajo za 421 tisoč evrov, kar je v pretežnem delu vezano na marketinške aktivnosti v sodelovanju z nizkostrokovnim prevoznikom Wizz Air, ki je na našem letališču od zimske sezone 2012/13. V primerjavi z načrtovanimi so nižji za 1,1 odstotka.

V sklopu stroškov *storitev, povezanih z izvajanjem osnovne dejavnosti* (837 tisoč evrov, za 13,4 odstotka več v primerjavi z letom 2012 in za 6,1 odstotka nad načrtovanimi), slabo polovico (358 tisoč evrov) obsegajo stroški storitev Javne agencije za civilno letalstvo⁹ (vezano na rast vrednosti točke¹⁰, večji obseg prometa ter dejstvo, da prevozniki v povprečju uporabljajo večja in težja letala, so za 33,6 odstotka višji v primerjavi z realiziranimi v letu 2012, zaradi rasti prometa pa za 11,3 odstotka presegajo načrtovane). V tej kategoriji stroškov storitev so pomembni še stroški avtomatskega čekinga DCS (246 tisoč evrov), ki so prav tako zaradi večjega obsega prometa za 2,5 odstotka višji v primerjavi z letom 2012, za 4,6 odstotka pa presegajo načrtovane. Pomembni so tudi stroški koordinacije prometa na ploščadi (101 tisoč evrov), ki so na ravni realiziranih v letu 2012 in načrtovanih. Pretežni del preostalih stroškov te kategorije se nanaša na stroške monitoringa hrupa (68 tisoč evrov) in Sita povezav (55 tisoč evrov).

Stroški *intelektualnih storitev* znašajo 361 tisoč evrov. So na ravni ustvarjenih v letu 2012, medtem ko za načrtovanimi zaostajajo za 7 odstotkov. Pretežni del se nanaša na stroške odvetniških storitev (77 tisoč evrov), stroške storitev trženja oglasnih površin (69 tisoč evrov) ter stroške revizijskih storitev in izvedbe skrbnega pregleda (skupaj 52 tisoč evrov).

Stroški študentskega dela za leto 2013 znašajo 346 tisoč evrov, kar je 4,4-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2012. Povečanje je deloma vezano na za 2 odstotka večji obseg opravljenih delovnih ur, deloma pa na dvig koncesijske dajatve poleti leta 2012. V primerjavi z načrtom ni bistvenih odstopanj.

Stroški dela, realizirani v letu 2013, znašajo 11.642 tisoč evrov, kar je za 0,9 odstotka (oziroma 108 tisoč evrov) več v primerjavi z letom 2012 in na ravni načrta.

Stroški amortizacije v znesku 4.519 tisoč evrov so za 2,4 odstotka nižji od načrta, kar je v pretežni meri posledica poznejših aktiviranih sredstev zaradi časovnih zamikov pri realizaciji nabav. Za 14,9 odstotka zaostajajo za stroški amortizacije leta 2012, kar je vezano na prenehanje amortiziranja sredstev, ki se jim je iztekla življenjska doba.

Pretežni del **drugih poslovnih odhodkov** (skupno znašajo 585 tisoč evrov) se nanaša na nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča ter davek na nepremično premoženje večjih vrednosti (skupaj 165 tisoč evrov), popravke vrednosti

⁹ Javna agencija za civilno letalstvo ima v skladu z določbami Zakona o letalstvu pravico in dolžnost izvajati nadzor nad letalsko varnostjo ter izdajati in podaljševati dovoljenja, certifikate in licence s področja letalstva. Zakon o letalstvu določa, da stranke v postopkih, ki jih vodi agencija, plačujejo storitve agencije v skladu s sprejeto tarifo, ki jo potrdi Vlada Republike Slovenije.

¹⁰ Vrednost točke, ki se v skladu z zakonom uporablja za izračun teh stroškov, je v letu 2013 za slabih 17 odstotkov višja v primerjavi z letom 2012).

terjatev, oblikovane v skladu s sprejetimi računovodskimi usmeritvami (88 tisoč evrov) in odhodke iz delne izločitve investicije v teku v novi potniški terminal v višini 247 tisoč evrov¹¹. V primerjavi z letom 2012 so manjši za 383 tisoč evrov, kar je predvsem vezano na večje oblikovanje popravkov vrednosti v letu 2012.

Dobiček iz poslovanja (EBIT)

Poslovni prihodki, ki presegajo ustvarjene v letu 2012 in načrtovane, ter poslovni odhodki (ti so malenkost manjši od realiziranih v letu 2012 in načrtovanih) so rezultirali v povečanju **dobička iz poslovanja (EBIT)**, ki za leto 2013 znaša 6.132 tisoč evrov. Za 907 tisoč evrov oziroma za 17,4 odstotka je večji od ustvarjenega v letu 2012, za 370 tisoč evrov oziroma 6,4 odstotka pa presega načrtovanega.

Neto finančni prihodki/odhodki

Neto finančni izid je negativen v višini 65 tisoč evrov, kar je posledica **finančnih odhodkov** v višini 1.331 tisoč evrov. Pretežni del teh (1.127 tisoč evrov) se nanaša na izbris podrejenih obveznic Factor banke (FB22) in Probanke (PRB12), ki je bil izveden na podlagi odločb Banke Slovenije o izrednih ukrepih, izrečenih 18. 12. 2013 tema dvema bankama. Na podlagi teh odločb so obveznosti bank iz podrejenih obveznic v celoti prenehale.

Realizirani **finančni prihodki** v višini 1.265 tisoč evrov se v znesku 1.006 tisoč evrov nanašajo na prihodke od obresti od kratkoročnih depozitov in obveznic, ki so predvsem zaradi upada obrestnih mer v letu 2013 glede na leto 2012 za 9,5 odstotka (106 tisoč evrov) manjši v primerjavi z realiziranimi v letu 2012, medtem ko le za 2,3 odstotka (24 tisoč evrov) zaostajajo za načrtovanimi.

Dobiček pred obdavčitvijo, čisti dobiček

Kljub večjim odhodkom iz slabitev finančnih naložb smo na račun dobrega poslovanja družbe (ob upoštevanju rasti prometa in posledično prihodkov ter tudi stalno prisotne racionalizacije na strani stroškov) v letu 2013 ustvarili za 6.067 tisoč evrov **dobička pred obdavčitvijo**, kar je sicer za 8,3 odstotka manj v primerjavi z ustvarjenim v letu 2012, vendar za 3,7 odstotka več od načrtovanega. **Čisti dobiček** leta 2013 znaša 5.194 tisoč evrov in je na ravni ustvarjenega v letu 2012, medtem ko načrtovanega presega za 3,8 odstotka oziroma 191 tisoč evrov.

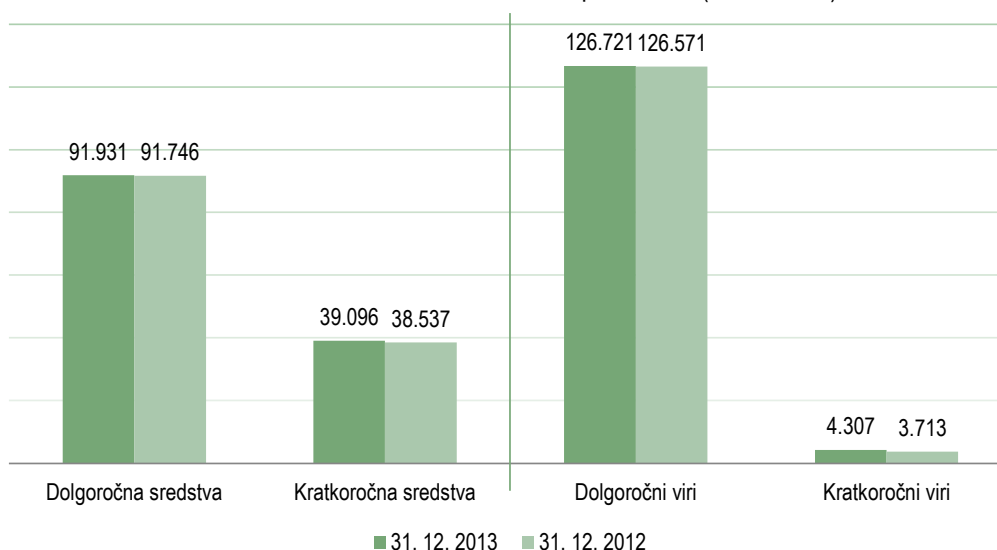
¹¹ Glede na odločitev skupščine družbe dne 16. 9. 2013, da se gradnja novega potniškega terminala ne začne, ter dejstvo, da je investicija v teku še vedno uporabna ob odločitvi o gradnji ter da ima veljavno gradbeno dovoljenje, je bila vsaka postavka podrobneje pregledana z vidika uporabne vrednosti v prihodnosti. Izločene so bile postavke, ki v primeru gradnje nikakor ne bodo uporabljene in tudi niso več uporabne, pri čemer se pretežni del nanaša na storitve priprave dokumentacije za pridobivanje sredstev Evropske unije in storitve v povezavi z javnimi razpisi.

3.4.2 BILANCA STANJA

	v evrih				
	31. 12. 2013	31. 12. 2012	13/12	Deleži 13	Deleži 12
SREDSTVA	131.027.281	130.283.697	100,6	100,0	100,0
Dolgoročna sredstva	91.930.837	91.746.477	100,2	70,2	70,4
Neopredmetena sredstva	2.126.258	2.151.953	98,8	1,6	1,7
Nepremičnine, naprave in oprema	79.512.848	75.730.332	105,0	60,7	58,1
Naložbe v pridružene družbe	3.147.369	3.147.369	100,0	2,4	2,4
Dolgoročne finančne naložbe	6.072.657	10.106.448	60,1	4,6	7,8
Dolgoročne poslovne terjatve	59.873	59.873	100,0	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	1.011.832	550.502	183,8	0,8	0,4
Kratkoročna sredstva - skupaj	39.096.444	38.537.220	101,5	29,8	29,6
Kratkoročna sredstva brez aktivnih časovnih razmejitev	38.939.133	38.382.143	101,5	29,7	29,5
Zaloge	363.678	284.290	127,9	0,3	0,2
Kratkoročne finančne naložbe	33.981.640	32.642.852	104,1	25,9	25,1
Kratkoročne poslovne terjatve	4.212.034	5.229.711	80,5	3,2	4,0
Denarna sredstva	381.781	225.290	169,5	0,3	0,2
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	157.311	155.077	101,4	0,1	0,1
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	131.027.281	130.283.697	100,6	100,0	100,0
Kapital	124.785.005	124.433.076	100,3	95,2	95,5
Vpoklicani kapital	15.842.626	15.842.626	100,0	12,1	12,2
Kapitalske rezerve	24.287.659	24.287.659	100,0	18,5	18,6
Rezerve iz dobička	78.729.212	78.729.212	100,0	60,1	60,4
Presežek iz prevrednotenja	720.845	2.974.850	24,2	0,6	2,3
Zadržani čisti dobiček	5.204.663	2.598.729	200,3	4,0	2,0
Dolgoročne obveznosti - skupaj	1.935.748	2.137.913	90,5	1,5	1,6
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	1.134.542	1.429.850	79,3	0,9	1,1
Rezervacije za jubilejne nagrade, odpravnine in prihodnje stroške	932.070	1.120.317	83,2	0,7	0,9
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	202.472	309.533	65,4	0,2	0,2
Dolgoročne obveznosti	801.206	708.063	113,2	0,6	0,5
Dolgoročne poslovne obveznosti	801.206	708.063	113,2	0,6	0,5
Kratkoročne obveznosti - skupaj	4.306.528	3.712.708	116,0	3,3	2,8
Kratkoročne obveznosti	4.165.046	3.606.403	115,5	3,2	2,8
Kratkoročne poslovne obveznosti	4.165.046	3.606.403	115,5	3,2	2,8
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	141.482	106.305	133,1	0,1	0,1

Na dan 31. 12. 2013 je bilančna vsota družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., znašala 131.027 tisoč evrov, kar je za 0,6 odstotka več v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2012. Dolgoročna sredstva (91.931 tisoč evrov), ki so se v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2012 povečala za 0,2 odstotka, so v strukturi sredstev zavzemala 70-odstotni delež. Med viri financiranja prevladujejo dolgoročni viri, katerih delež v bilančni vsoti je na dan 31. 12. 2013 znašal 97 odstotkov (kar je enako kot na dan 31. 12. 2012); pretežni del teh se nanaša na lastniški kapital (124.785 tisoč evrov), ki zavzema 95,2 odstotka bilančne vsote.

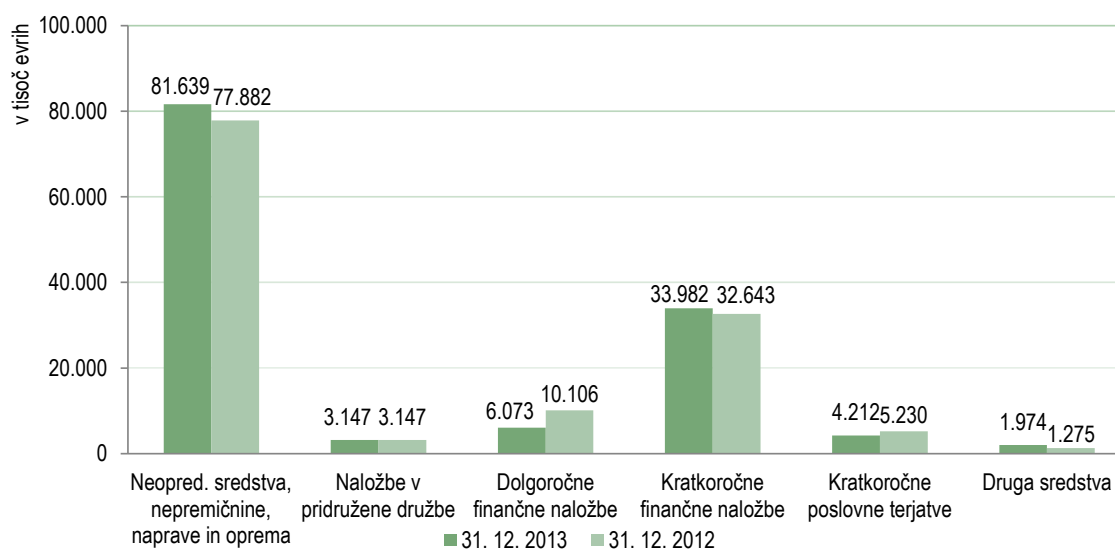
Sredstva in obveznosti do virov sredstev po ročnosti (v tisoč evrih)

Vrednost dolgoročnih sredstev je na dan 31. 12. 2013 za 0,2 odstotka večja v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2012, kar je pokazatelj 5-odstotnega povečanja vrednosti nepremičnin, naprav in opreme (vrednost je večja zaradi presežanja vrednosti sredstev, pridobljenih v letu 2013, nad obračunano amortizacijo v tem letu). Nasprotno se je za 40 odstotkov zmanjšala vrednost dolgoročnih finančnih naložb, kar je povezano z unovčevanjem teh naložb med letom, njihovim prevrednotenjem na poštene vrednosti na dan 31. 12. 2013 ter z izbrisom podrejenih obveznic nekaterih slovenskih bank. Vrednost naložb v pridružene družbe se v letu 2013 ni spremenila.

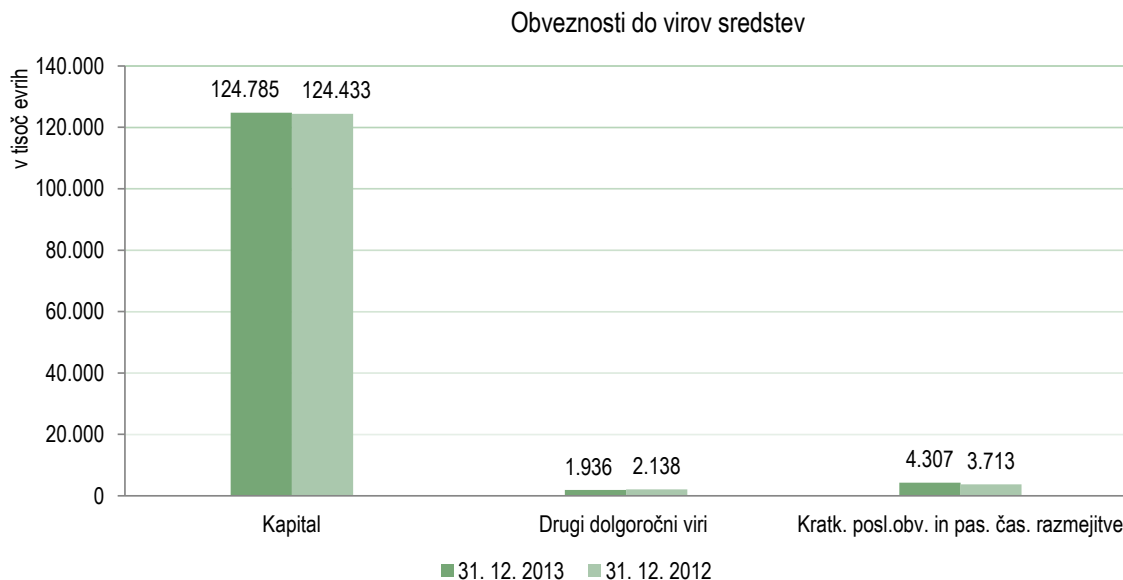
Preostalih 30 odstotkov sredstev na dan 31. 12. 2013 zavzemajo kratkoročna sredstva. V primerjavi z 31. 12. 2012 je njihova vrednost večja za 1,5 odstotka. Povečanje kratkoročnih sredstev je pokazatelj povečanja kratkoročnih finančnih naložb (pretežni del se nanaša na depozite pri bankah), ki na dan 31. 12. 2013 obsegajo četrtno bilančne vsote (kar je enako kot na dan 31. 12. 2012) in so v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2012 višje za 4,1 odstotka. Kratkoročne poslovne terjatve obsegajo 3,2 odstotka vseh sredstev na dan 31. 12. 2013, kar je za 19,5 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2012.

Sredstva

V strukturi obveznosti do virov sredstev s 97-odstotnim deležem prevladujejo dolgoročni viri, s katerimi so financirana vsa dolgoročna in še pomemben del kratkoročnih sredstev družbe, od tega se pretežni del nanaša na lastniški kapital (95,2 odstotka bilančne vsote na dan 31. 12. 2013). V primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2012 se je lastniški kapital povečal za 0,3 odstotka. Tri odstotke bilančne vsote zavzemajo kratkoročni viri, katerih pretežni del so kratkoročne poslovne obveznosti.

Družba na dan 31. 12. 2013 nima finančnih obveznosti.

3.4.3 FINANČNO UPRAVLJANJE

Likvidnost družbe smo tudi leta 2013 ohranili na visoki ravni, kar je povezano z rednimi plačili kupcev naših storitev ter z izvajanjem ustrezne finančne politike. Redno smo poravnavali svoje obveznosti, kratkoročne finančne naložbe pa povečali za 1.339 tisoč evrov, tako da na dan 31. 12. 2013 znašajo 33.982 tisoč evrov. V pretežnem delu se nanašajo na depozite pri bankah. Pri nalaganju prostih denarnih sredstev zasledujemo kombinacijo razpršenosti, varnosti, donosnosti in ročnosti posameznih plasmajev.

Družba je v pretežnem delu financirana z lastniškim kapitalom. Investicije, izvedene leta 2013 in v preteklih letih, so bile v celoti financirane z lastnimi sredstvi, tako da družba nima finančnih obveznosti. Poslovne obveznosti, izkazane na dan 31. 12. 2013, se v pretežnem delu nanašajo na nezapadle tekoče obveznosti do dobaviteljev in zaposlenih.

Ocenjujemo, da imamo ob upoštevanju premoženjskega stanja družbe in obstoječe strukture virov financiranja kljub trenutno neugodnim razmeram na finančnih trgih ugodne možnosti za pridobitev zunanjih finančnih virov (posojil). Denarna sredstva, ki jih imamo naložena pri bankah v obliki depozitov, predstavljajo kakovostno likvidnostno rezervo.

3.4.4 DENARNI TOKOVI

v evrih

	2013	2012
Začetno stanje denarnih sredstev	225.290	163.135
Denarni tokovi pri poslovanju	11.161.991	9.729.704
Denarni tokovi pri naložbenju	-8.425.550	-7.041.133
Denarni tokovi pri financiranju	-2.584.829	-2.626.416
Učinki sprememb menjalnih tečajev na denarna sredstva	4.879	0
Končno stanje denarnih sredstev	381.781	225.290

Denarni tokovi pri poslovanju, ustvarjeni leta 2013, znašajo 11.162 tisoč evrov. Družba jih je porabila za izplačilo dividend (denarni tokovi pri financiranju) in naložbenje.

Preostanek ustvarjenih presežkov pri poslovanju po poplačilu lastnikov (dividende) ter denarna sredstva iz donosov in sproščanja obstoječih finančnih naložb je družba večinoma plasirala v kratkoročne finančne naložbe.

3.4.5 KAZALNIKI POSLOVANJA

Delež EBITDA (dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo) v poslovnih prihodkih se je ohranil na ravni iz leta 2012, medtem ko je delež EBIT (dobiček iz poslovanja) v poslovnih prihodkih porasel zaradi povečanja poslovnih prihodkov ob hkratnem zmanjšanju poslovnih odhodkov.

	2013	2012
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih*	0,341	0,342
Delež EBIT v poslovnih prihodkih**	0,196	0,169

* (poslovni izid iz poslovanja + amortizacija)/poslovni prihodki

** poslovni izid iz poslovanja/poslovni prihodki

Povečanje poslovnih prihodkov ob hkratnem zmanjšanju poslovnih odhodkov se odraža tudi v povišanju vrednosti koeficienta gospodarnosti poslovanja, medtem ko je na račun manjših finančnih prihodkov in večjih finančnih odhodkov vrednost koeficienta celotne gospodarnosti leta za leto 2013 nižja od vrednosti za leto 2012.

	2013	2012
Koeficient gospodarnosti poslovanja*	1,244	1,204
Koeficient celotne gospodarnosti**	1,229	1,257

* poslovni prihodki/poslovni odhodki

** celotni prihodki/celotni odhodki

Čisti dobiček leta 2013 je na ravni ustvarjenega v letu 2012, kar se kljub rahlemu povečanju sredstev in kapitala, odraža v ohranitvi vrednosti koeficientov donosnosti kapitala in sredstev na ravni iz leta 2012.

	2013	2012
Čista dobičkonosnost kapitala - ROE*	0,043	0,042
Čista dobičkonosnost sredstev - ROA**	0,040	0,040

* čisti dobiček/povprečni kapital brez čistega dobička proučevanega obdobja

** (čisti dobiček + dane obresti)/povprečno stanje sredstev

V strukturi obveznosti do virov sredstev leta 2013 ni bilo bistvenih sprememb; prevladuje lastniški kapital s 95,2-odstotnim deležem, družba ni zadolžena in je finančno stabilna. Kapital zadostuje za financiranje vseh dolgoročnih sredstev in pomembnega dela kratkoročnih sredstev.

	2013	2012
Kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev*	1,357	1,356
Stopnja lastniškosti financiranja**	0,952	0,955

* kapital/dolgoročna sredstva

** kapital/obveznosti do virov sredstev

3.4.6 NAČRTI ZA LETO 2014

Poslovni načrt družbe za leto 2014, ki ga je nadzorni svet potrdil novembra 2013, februarja 2014 pa še njegovo spremembo, je izdelan z upoštevanjem načrtovanega obsega prometa, asortimenta načrtovanih storitev, predvidene ravni cen storitev ter rednega plačevanja kupcev naših storitev, predvsem našega največjega poslovnega partnerja. V njem niso predvideni odhodki iz slabitev finančnih naložb ali oblikovanja večjih popravkov vrednosti terjatev. Glede na takrat znane informacije in ob upoštevanju sklepa skupščine iz septembra 2013 o negradnji novega potniškega terminala je uprava pri pripravi poslovnega načrta za leto 2014 upoštevala okvirna izhodišča lastnikov družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., glede morebitnega izplačila dividende na skupščini. Tako je uprava družbe pri izdelavi zaključnega računa 2013 prerazporedila del rezerv iz dobička v bilančni dobiček (gre za razporeditev postavk znotraj kapitala). O sami delitvi bilančnega dobička, ki znaša 40 milijonov evrov, bo skladno z veljavno zakonodajo odločala skupščina družbe.

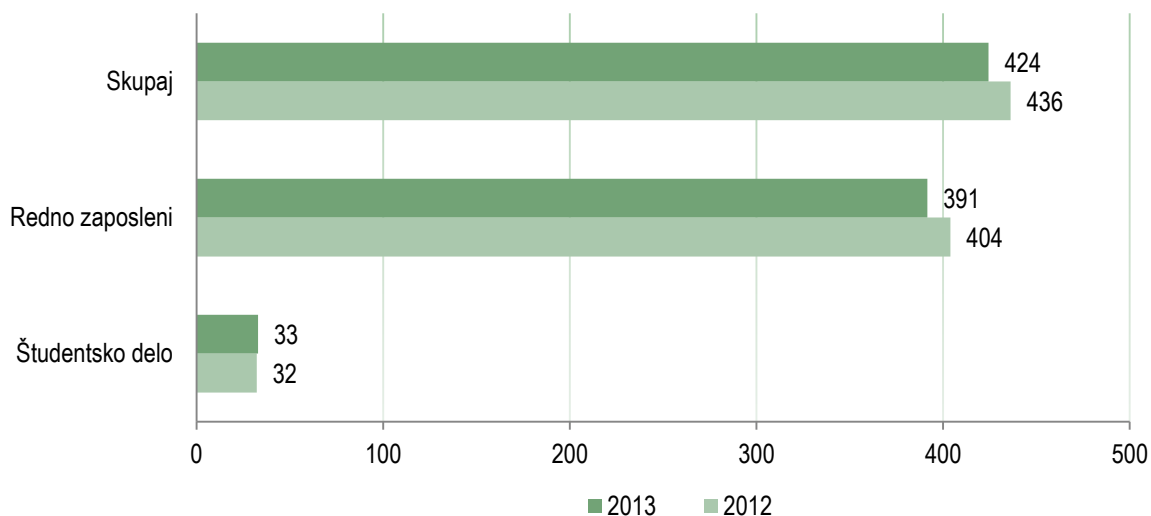
Pomembna predpostavka, upoštevana pri izdelavi poslovnega načrta, je tudi ureditev stavbne pravice z Republiko Slovenijo. Pogodba je bila 17. marca 2014 tudi podpisana, s čimer je družba pridobila stavbno pravico na zemljiščih v površini 248 ha za obdobje 40 let od 1. januarja 2014. Letna obveznost družbe iz tega naslova bo znašala 387 tisoč evrov, vzporedno bo družba za zemljišča, ki so predmet generalne pogodbe o stavbni pravici, prevzela tudi obveznosti iz davka na nepremičnine.

Načrtovani rasti fizičnega obsega prometa v letu 2014 bo sledila tudi rast poslovnih prihodkov (32,4 milijona evrov), in sicer načrtujemo rast v višini 3,6 odstotka v primerjavi z letom 2013. Na domačem trgu bo rast 3-odstotna, na tujem trgu pa 4,9-odstotna. Kljub nadaljnjim prizadevanjem družbe po obvladovanju stroškov bo tej rasti prihodkov sledila rast poslovnih odhodkov (26,4 milijona evrov), in sicer predvsem na račun načrtovanih novih vrst stroškov (uvredba davka na nepremičnine, nadomestilo za stavbno pravico) ter tudi s strani družbe neobvladljiva rast nekaterih stroškov, kot na primer storitve Javne agencije za civilno letalstvo, in stroški dodatnih intelektualnih storitev, vezanih na predvideno spremembo lastništva družbe. Načrtovani dobiček iz poslovanja (6 milijonov evrov) bo za 2,9 odstotka manjši od doseženega v letu 2013, čisti dobiček leta 2014 (6 milijonov evrov) pa bo realizacijo leta 2013 predvidoma presegel za 16 odstotkov.

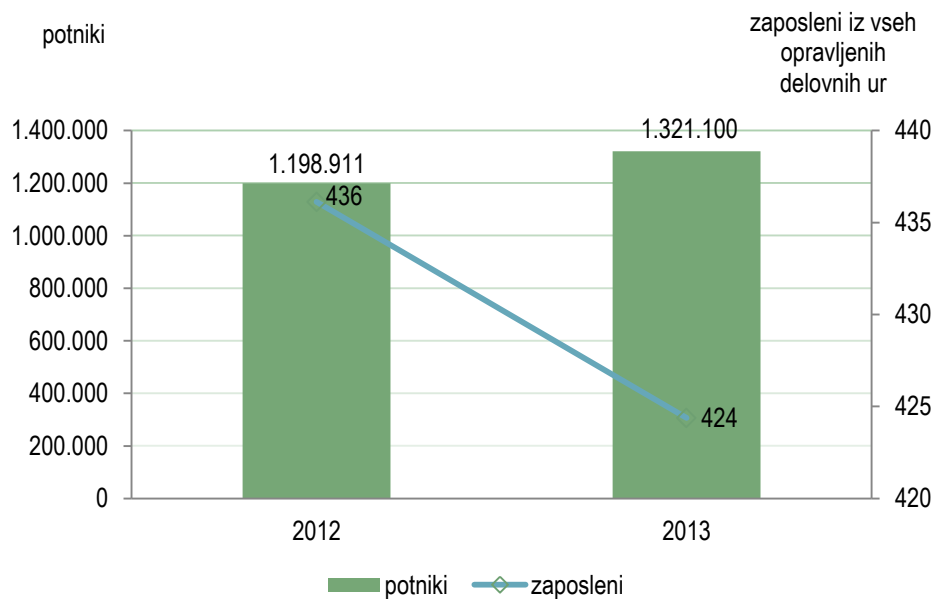
3.5 ZAPOSLENI

Ob koncu leta sta bila v družbi 402 zaposlena, od tega 394 za nedoločen in 8 za določen čas. Med zaposlenimi je 27,4 odstotka žensk in 72,6 odstotka moških. Število redno zaposlenih smo v primerjavi z letom 2012 povečali za 2 zaposlena. Nadaljevali smo fleksibilne oblike zaposlovanja, s katerimi število zaposlenih prilagajamo sezonski naravi naše dejavnosti (študentsko delo, sodelovanje z delodajalci, ki imajo nasprotno kot mi večje potrebe po zaposlenih v zimski sezoni).

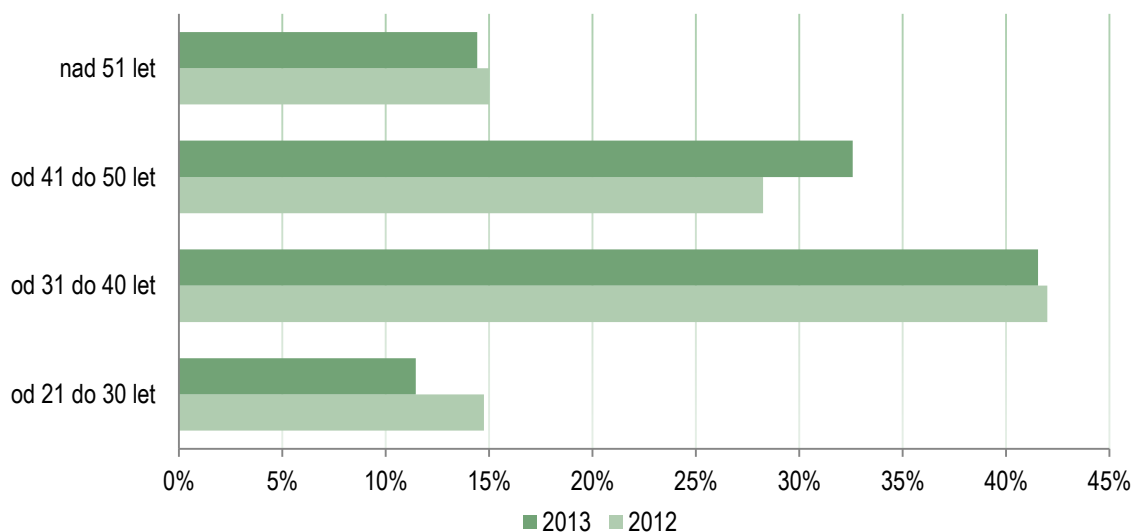
Povprečno število delavcev iz opravljenih ur - skupaj in po vrstah zaposlitve

Obseg opravljenih ur rednega dela smo v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 zmanjšali za 3,1 odstotka, medtem ko smo število opravljenih študentskih ur povišali za 2 odstotka. Povprečno število zaposlenih, izračunano iz vseh opravljenih delovnih ur (vključno s študentskim delom), znaša za leto 2013 424 in je za 12 zaposlenih (oziroma za 2,7 odstotka) manjše v primerjavi z letom 2012, kar je posledica stalne optimizacije delovnih procesov.

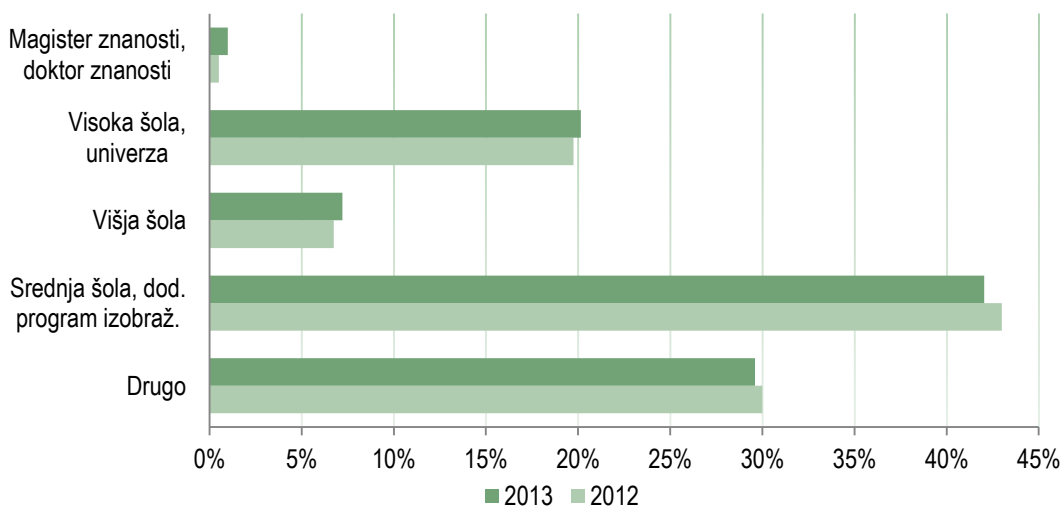

Starostna struktura zaposlenih

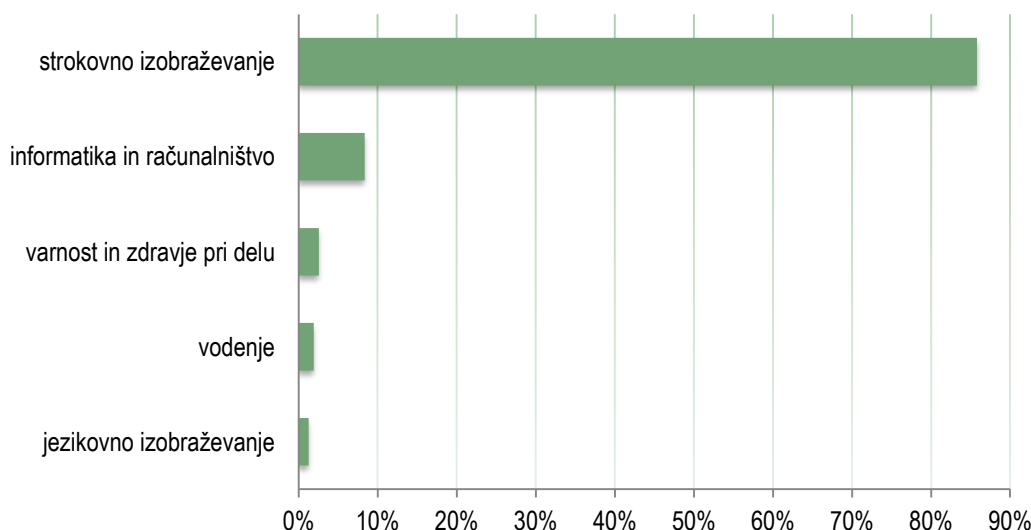
Povprečna starost zaposlenih ob koncu leta je bila 40,5 leta. V primerjavi s preteklim letom se je dvignila za 0,8 leta, kar je pokazatelj nizke stopnje zaposlovanja mladih. Tri četrtine vseh zaposlenih štejejo med 31 in 50 let (298 zaposlenih). Leta 2013 se je za 3,3 odstotne točke zmanjšal delež zaposlenih v starostni skupini od 21 do 30 let (teh je bilo na dan 31. 12. 2013 46), medtem ko se je za 4,3 odstotne točke povečal delež zaposlenih v starostni skupini od 41 do 50 let (131 zaposlenih na dan 31. 12. 2013).

Izobrazbena struktura

Kontinuirano prizadevanje za dvig izobrazbene ravni zaposlenih je vidno v spremembi izobrazbene strukture na dan 31. 12. 2013, saj je v primerjavi z 31. 12. 2012 višjo stopnjo izobrazbe pridobilo 7 zaposlenih (1 magister znanosti, 3 visoko, 2 višjo in 1 srednjo šolo).

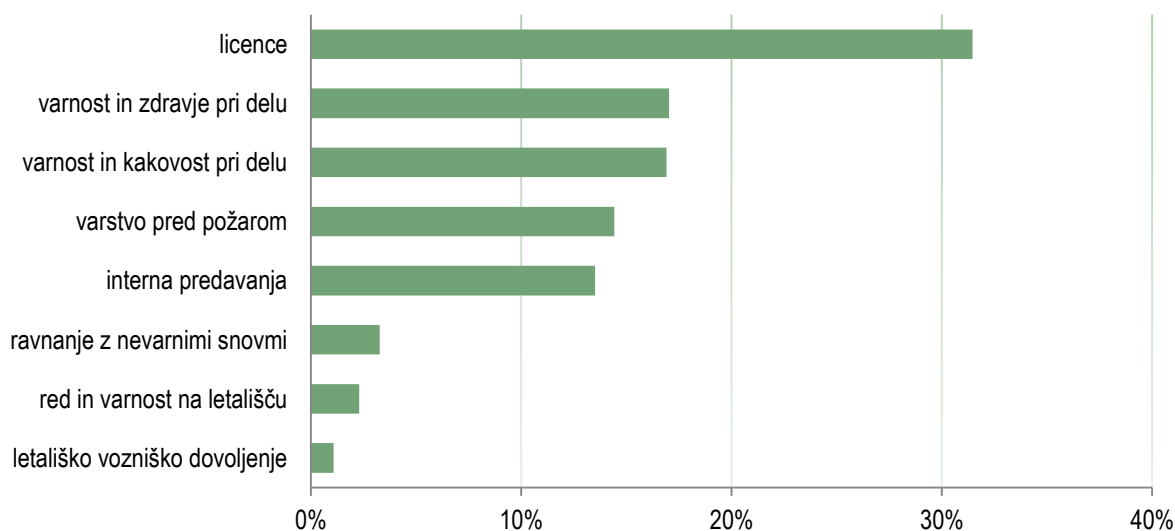
Zunanja izobraževanja

Leta 2013 so se zaposleni udeležili skupno 155 izobraževanj zunaj družbe, kar je za 3 več kot leta 2012. Tako kot leto prej, med njimi prevladujejo strokovna izobraževanja (izpopolnjevanje in nadgradnja strokovne usposobljenosti zaposlenih za delo, ki ga opravljajo), ki jim sledijo izobraževanja s področja informatike in računalništva, varnosti in zdravja pri delu, vodstvenih znanj in tujih jezikov.

Zunanjih izobraževanj se je udeležilo 384 slušateljev, 92 manj kot leto prej; skupaj so opravili 7.250 ur, kar je za 1.050 ur manj kot leta 2012. Zmanjšanje števila slušateljev in skupnih ur izobraževanja je pokazatelj kadrovske politike družbe (posameznega izobraževanja se praviloma udeleži en zaposlen, ki svoje znanje predava drugim zaposlenim). Na posameznega udeleženca je bilo izvedenih 19 ur izobraževanj, kar je enako povprečju na zaposlenega. Za zunanje oblike izpopolnjevanj smo namenili 91 tisoč evrov, kar je za 12 odstotkov manj kot leta 2012 in znaša v povprečju 232 evrov na zaposlenega.

Interna usposabljanja

V družbi je bilo skupaj za redno zaposlene izvedenih 4.953 ur usposabljanja, katerih se je udeležilo skupno 1.650 udeležencev. V povprečju je na letni ravni vsak zaposleni opravil 12,7 ure izobraževanja. Največ je bilo izvedenega

usposabljanja v okviru pridobivanja ter obnavljanja znanja letališkega strokovnega osebja ter s področja varnosti in kakovosti pri delu zaposlenih.

Glede na periodičnost obnavljanja znanj v sklopu licenčnih usposabljanj, ki potekajo vsake tri leta, število internih usposabljanj med leti niha, in je bilo v primerjavi z letom 2012 za 31,3 odstotka nižje.

Sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami, delovna praksa

V letu 2013 smo praktično usposabljanje omogočili 5 študentom in 3 dijakom, ki so skupaj opravili 3200 ur.

Z izvajalci srednjega in univerzitetnega izobraževanja smo sodelovali na Javnem razpisu za sofinanciranje spodbud delodajalcem za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom in pridobili sredstva v višini 2930 evrov. Pridobljena sredstva so bila namenjena pokrivanju stroškov nagrad dijakov in mentorjev.

Skladno s prizadevanji naše družbe po zaposlovanju usposobljenega in motiviranega kadra ter z namenom nadgraditve sodelovanja z izobraževalnimi ustanovami, smo konec leta 2013 obiskali ŠC Domžale in ŠC Škofja Loka. Predstavili smo jim našo družbo ter jih povabili k sodelovanju v obliki praktičnega usposabljanja.

Novosti na področju formalizacije naših izobraževalnih vsebin

V letu 2013 smo na področju usposabljanja naših zaposlenih uvedli delavnice s področja varnosti ter pomena človeških faktorjev, ki v največji meri vplivajo na varnost v letalskem prometu. Delavnic so se udeležili vsi zaposleni prometno tehničnega sektorja.

Načrt za leto 2014

V letu 2014 bomo še naprej delovali v skladu z zahtevami nacionalne in mednarodne zakonodaje ter zahtevami letalskih prevoznikov, učinkovito bomo zagotavljali sistem izobraževanja in usposabljanja ter ustrezno raven usposobljenosti zaposlenih. Hitro se bomo odzivali na spremembe in vplive zunanjega okolja ter stalno posodabljali in uvajali nove tehnologije v procese izobraževanja.

Leta 2014 bomo nadaljevali razvoj perspektivnih kadrov v družbi ter zaposlenim omogočili uresničevanje njihovih kariernih ciljev na način identificiranja njihovih sposobnosti, zmožnosti in interesov za nadaljnja izobraževanja, usposabljanja ter odločitev pri razvoju kariernih poti.

3.6 NALOŽBE V OBJEKTE IN OPREMO

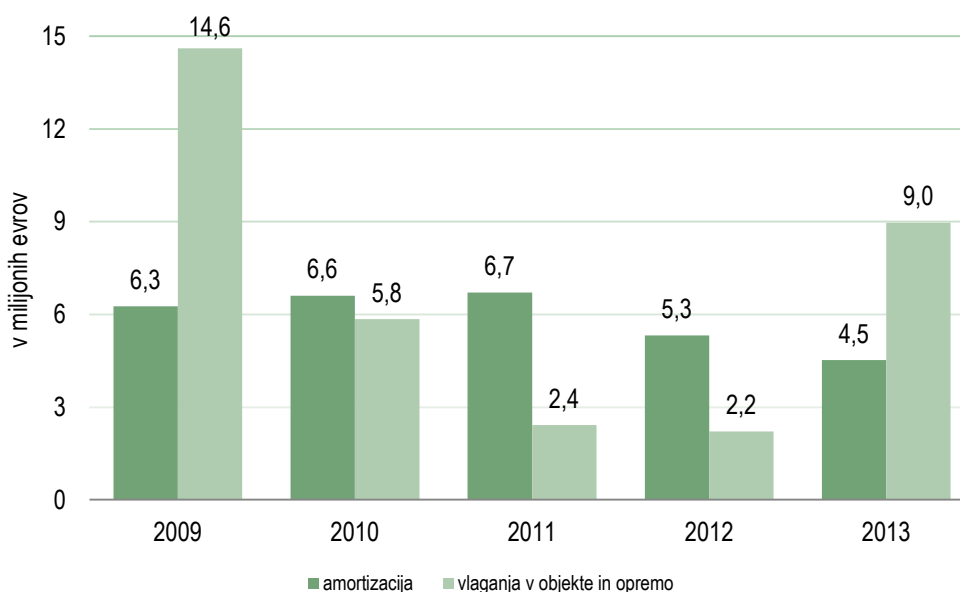
3.6.1 LETO 2013

Pri naložbah v objekte in opremo sledimo sprejetemu Poslovnemu načrtu za leto 2013 ob upoštevanju sklepa 18. redne seje skupščine Aerodroma Ljubljana, d. d., z dne 16. 9. 2013 o negraditvi novega potniškega terminala. Leta 2013 smo za naložbe v objekte in opremo namenili 8.955 tisoč evrov, od tega 7.287 tisoč evrov za objekte in zemljišča, preostanek pa za nakup opreme za potrebe dejavnosti (1.493 tisoč evrov) in računalniške opreme (175 tisoč evrov). Letni načrt je bil realiziran v višini 95 odstotkov. Naložbe smo financirali z lastnimi sredstvi.

v tisoč evrih

	Načrt 2013	Realizacija 2013	Indeks R13/RN13
Objekti, zemljišča	7.577	7.287	96,2
Računalniška oprema (strojna in programska)	230	175	76,1
Oprema za potrebe dejavnosti	1.615	1.493	92,4
Skupaj	9.422	8.955	95,0

Primerjava vlaganj v objekte in opremo ter obračunane amortizacije v obdobju 2009–2013

Gradnja objektov, nakupi zemljišč

Največja naložba v letu 2013 je bil nakup Hangarja za vzdrževanje letal št. 2 od Adrie Airways (4.000 tisoč evrov). Na manevrskih površinah smo obnovili del vozne steze TWY A in spojnice P in N, kjer so obnovitvena dela obsegala zamenjavo asfaltnega obrabnega sloja, obnovo kabelske kanalizacije in zamenjavo svetlobno-navigacijskega sistema. V okviru te postavke smo izvedli tudi razširitev krivine na spojnici K in povečanje radiusa luči centralne linije v zavoju na spojnici B (1.201 tisoč evrov). Zgrajena je bila prva faza servisne ceste ob letališki ograji v dolžini 5.400 m (901 tisoč evrov). Zgrajeni sta bili nadstrešnici na varnostno-kontrolni točki VKT 1 in pred prostori gasilsko-reševalne službe (92 tisoč evrov), nameščena je bila naprava za neprekinjeno električno napajanje glavnega računalniškega strežnika (32 tisoč evrov). Zaradi zmanjšanja stroškov ogrevanja smo prešli na nov energent zemeljski plin in smo posledično morali zamenjati gorilce v obeh kotlovnica (37 tisoč evrov). Izdelana je bila projektna dokumentacija za energetsko sanacijo objektov (11 tisoč evrov). Obnovljena je bila streha na lesenih garažah (29 tisoč evrov). V okviru dokončanja del iz leta 2012 je bilo izvedeno prezračevanje kleti upravne zgradbe (20 tisoč evrov) in dograjen sistem tehničnega varovanja (52 tisoč evrov). Izdelana je bila projektna dokumentacija za notranjo opremo novega potniškega terminala T2 (32 tisoč evrov) in za obnovo obstoječega potniškega terminala T1 (62 tisoč evrov). Nadaljevali smo tudi odkupe zemljišč (615 tisoč evrov). Začeli smo izgradnjo kanalizacijskega kolektorja od biološke čistilne naprave do Spodnjega Brnika (202 tisoč evrov), projekt bo dokončan v letu 2014.

Računalniška oprema

Leta 2013 smo s 175 tisoč evri nadaljevali naložbe v razvoj informatike. S prenovo strežniške infrastrukture na rezervni lokaciji smo bistveno povečali zanesljivost delovanja računalniške infrastrukture. Prenovili smo spletni portal družbe na način, ki ustreza sodobnim oblikovalskim smernicam in je primeren za uporabo z mobilnimi napravami. Uvedli smo avtomatiziran dokumentarni proces nabave ter modula za podporo obvladovanja procesov ravnanja z divjimi živalmi in vzdrževanja opreme. Začeli smo prenovo programske opreme za podporo kadrovskih procesov, prenovo procesne informatike in začeli postopke za uvedbo modula GIS za elektroenergetski sistem.

Oprema za potrebe dejavnosti

Za opremo za potrebe dejavnosti smo namenili 1.493 tisoč evrov, od tega za nakup krtače s plugom za pluzenje snega (212 tisoč evrov), rentgena za pregled blaga (144 tisoč evrov), vozila za meritev drsnosti (139 tisoč evrov), vozička za prevoz poškodovanih letal Dolly (64 tisoč evrov), viličarja in prenosnikov za prevoz enot ULD (50 tisoč evrov), kombija za prevoz posadk in VIP (49 tisoč evrov), vozičkov Dolly (45 tisoč evrov), električnega vlečnega traktorja (40 tisoč evrov), kombija za prevoz delavcev (33 tisoč evrov). Največji znesek (410 tisoč evrov) smo porabili za predplačilo težkega gasilskega vozila, ki smo ga na podlagi uspešno zaključenega javnega razpisa naročili v maju 2013. Drugi del plačila (479 tisoč evrov) bomo poravnali po prevzemu vozila v letu 2014. Prav tako smo za predplačilo transportnega traku (elevatorja z izvlečno valjično progo) na podlagi izvedenega javnega naročila namenili 80 tisoč evrov, drugi del plačila (163 tisoč evrov) pa bo izveden ob prevzemu traku v letu 2014.

3.6.2 NAČRTI ZA LETO 2014

V letu 2014 načrtujemo naložbe v objekte in opremo v skupni vrednosti 5.789 tisoč evrov. Predvidoma jih bomo financirali z lastnimi sredstvi (ob pogoju realizacije načrtovanega obsega prometa in plačilni disciplini kupcev naših storitev). Pretežni del (51 odstotkov oziroma 2.958 tisoč evrov) obsegajo naložbe v objekte s pripadajočo opremo, preostanek pa naložbe v opremo za potrebe dejavnosti (1.803 tisoč evrov) in računalniško opremo (1.028 tisoč evrov). V načrtu naložb v objekte in opremo za leto 2014 so vključene tudi nekatere postavke, ki so bile vključene že v načrt za leto 2013, a zaradi različnih razlogov niso bile izvedene.

Zaradi sklepa 18. redne seje skupščine Aerodroma Ljubljana, d. d., z dne 16. 9. 2013, ki je zavrnila gradnjo novega potniškega terminala, je treba v naslednjih letih nekoliko spremeniti prioriteto naložb v objekte, predvidene s Poslovnim načrtom za obdobje 2013–2017. Pojavile so se tudi nekatere popolnoma nove prioritete, ki so predvsem posledica do zdaj zadržanih vlaganj v obnovo manevrskih površin in v druge objekte letališke infrastrukture. Vezano na ta spremenjena dejstva je bil 13. februarja 2014 sprejet Strateški poslovni načrt družbe za obdobje 2014–2020.

V letu 2014 načrtujemo delno obnovo glavne letališke ploščadi, kjer predvidevamo obnovo asfaltnega obrabnega sloja in kabelskih kanalizacij, zgrajenih leta 1978, v povezavi s tem pa tudi izgradnjo II. faze servisne ceste ob ograji. Obnovljen bo srednji del glavne letališke ploščadi TWY E, za posodobitev sistema krmiljenja svetlobne navigacije pa bo izdelana projektno-tehnična dokumentacija. K dodatni varnosti in zmanjšanju stroškov zimskega vzdrževanja bo prispevala vgradnja temperaturnih senzorjev na vzletno-pristajalni stezi. Pri urejanju komunalne in energetske infrastrukture se osredotočamo na izpolnjevanje zakonskih zahtev (ureditev oljnih lovilcev) in zmanjševanje stroškov obratovanja ter vzdrževanja (predelave v hangarju za vzdrževanje letal, preureditev trafo postaj in izdelava projektne dokumentacije za zamenjavo sistema varnostne razsvetljave v parkirni hiši). V letu 2014 so načrtovana tudi nekatera vlaganja, ki so se začela v letu 2013 ali so bila v celoti predstavljena v leto 2014 (kanalizacija, nadgradnja sistemov tehničnega varovanja, preureditev varnostno-kontrolne točke in priprava projektne dokumentacije za ureditev prostorov gasilsko-reševalne službe). S predvidenimi vlaganji v letu 2014 bo zagotovljeno normalno obratovanje letališča, ne pa tudi povečanje kapacitet letališke infrastrukture kljub pričakovanemu povečanju letalskega prometa. V smislu nadaljnjega razvoja

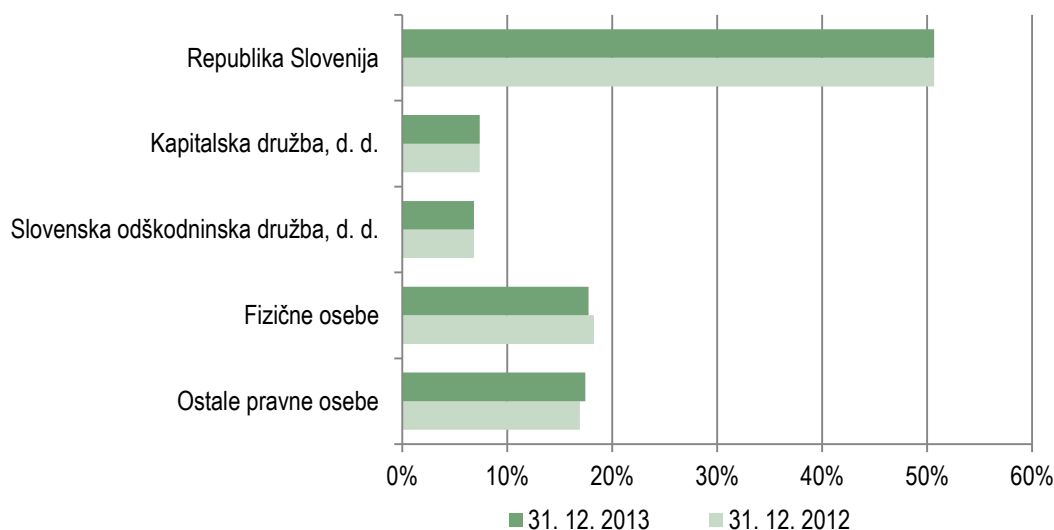
letališča bomo sodelovali pri postopkih sprejemanja občinskega prostorskega načrta in izdelavi državnega prostorskega načrta.

Med večjimi načrtovanimi nakupi opreme za potrebe dejavnosti je treba navesti nakup kamiona s krtačo in plugom, transportnega traku (elevatorja) z izvlečno valjčno progo, rentgenskih naprav za pregledovanje tekočin tipa C, tipa B in za pregled ročne prtljage, podložne plošče in posebej vrtljive plošče za voziček za potrebe odstranjevanja poškodovanih letal ter nakup električne centrale. V letu 2014 bosta, kot že omenjeno, izvedena dobava ter drugi del plačila za težko gasilsko vozilo in transportni trak (elevator z izvlečno valjčno progo).

Največjo posamično naložbo na področju informatike v letu 2014 predstavljata prenova računalniškega omrežja in delna prenova strežniške infrastrukture. V operativno rabo bomo vpeljali dva samopostrežna kioska za prijavo na let. Nadaljevali bomo prenovo oziroma nadgradnjo integralnega poslovnega informacijskega sistema in nadgradnjo dokumentacijskega sistema.

4 DELNICA AELG IN LASTNIŠTVO DRUŽBE

Na dan 31. 12. 2013 je imela družba 7.062 delničarjev, kar je za 5,8 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2012. Med večjimi delničarji družbe leta 2013 ni bilo bistvenih sprememb.

Deset največjih delničarjev na dan 31. 12. 2013

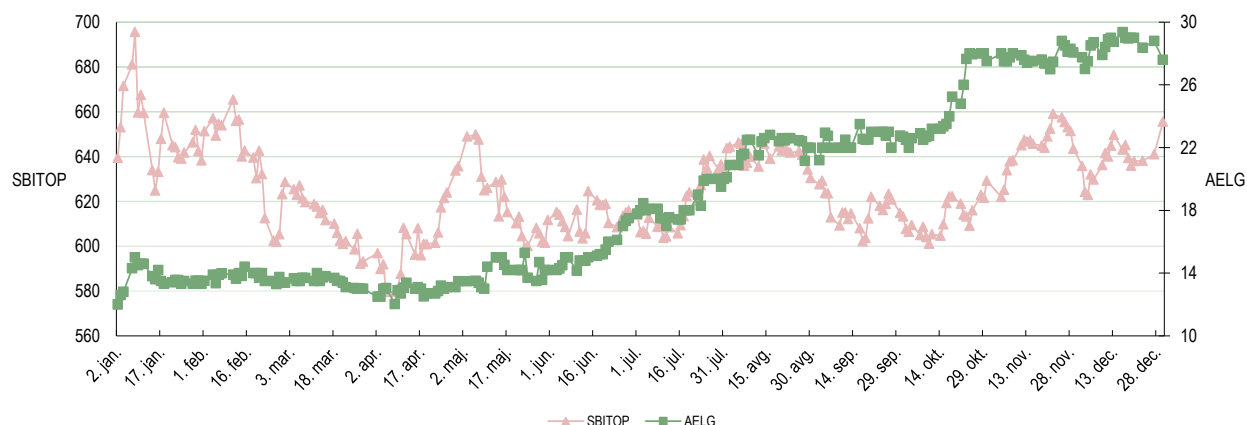
		Število delnic	Delež v kapitalu (v %)
1	Republika Slovenija	1.923.853	50,67
2	Kapitalska družba, d.d.	279.561	7,36
3	Slovenska odškodninska družba, d.d.	258.958	6,82
4	Zavarovalnica Triglav, d.d.	151.085	3,98
5	Publikum Trezor d.o.o.	103.264	2,72
6	Salink Limited	54.737	1,44
7	KD Rastko, delniški vzajemni sklad	54.345	1,43
8	Abanka d.d.	49.157	1,30
9	NFD 1, mešani fleksibilni podsklad Jug	40.474	1,07
10	KD Balkan, delniški	35.929	0,95
SKUPAJ		2.951.363	77,74

Deset največjih delničarjev je imelo v lasti 2.951.363 delnic, kar obsega 77,74-odstotni delež v kapitalu družbe. Tuji delničarji so imeli v lasti 94.570 delnic (2,5-odstotni delež v kapitalu družbe).

Na dan 31. 12. 2013 so imeli delnice družbe v lasti trije člani nadzornega sveta, medtem ko člani uprave niso imeli delnic družbe:

	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)
Peter Marn	1.058	0,0279
Drago Čotar	320	0,0084
Milan Perović	250	0,0066
SKUPAJ	1.628	0,0429

Slovenski kapitalski trg in delnica AELG leta 2013

Vrednost delnice AELG se je v letu 2013 povečala za 130 odstotkov. Zaključni tečaj delnice je na dan 31. 12. 2013 znašal 27,60 evra za delnico, medtem ko je bil povprečni zaključni tečaj za 8,75 evra nižji. Dogajanje na Ljubljanski borzi ni sledilo rasti vrednosti indeksov na evropskih borzah, saj je SBI TOP v letu 2013 zrasel le za 3,2 odstotka. Dogajanje na Ljubljanski borzi odraža stagnacijo oziroma krčenje gospodarskih aktivnosti, slab javnofinančni položaj države, negativne napovedi in ugibanja o potrebi po mednarodni pomoči.

Svojo najvišjo vrednost v letu 2013 je delnica AELG dosegla 16. decembra (zaključni tečaj 29,36 evra), največ prometa z njo pa je bilo opravljenega 25. julija (130 tisoč evrov). Skupno je bilo v letu 2013 z delnico opravljenega za 2.895 tisoč evrov prometa, kar predstavlja 0,7 odstotka vsega prometa Ljubljanske borze. Tržna kapitalizacija je na dan 31. 12. 2013 znašala 53,4 milijona evrov, kar je za 30,2 milijona evrov oziroma 130 odstotkov več kot na dan 31. 12. 2012 (1 odstotek tržne kapitalizacije na Ljubljanski borzi).

Pomembnejši podatki o delnici AELG

	1-12.2013	1-12.2012	Indeks 13/12
Tržna kapitalizacija na dan 31. 12.* - v tisoč evrih	53.440	23.235	230,0
Promet - v tisoč evrih	2.895	1.323	218,8
Najnižji zaključni tečaj - v evrih	11,99	9,11	131,6
Najvišji zaključni tečaj - v evrih	29,36	14,50	202,5
Povprečni zaključni tečaj - v evrih	18,85	11,61	162,4
Zaključni tečaj na dan 31. 12. - v evrih	27,60	12,00	230,0
Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. - v evrih (kapital/število vseh izdanih delnic)	32,87	32,78	100,3
Razmerje med tržno in knjigovodsko vrednostjo delnice na dan 31. 12.	0,84	0,37	229,3
Osnovni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti poslovni izid navadnih delničarjev / povprečno število navadnih kosovnih delnic)	1,32	1,98	66,7
Popravljeni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti poslovni izid/povprečno število vseh delnic)**	1,37	1,37	100,0
Število delničarjev na dan 31. 12.	7.062	7.493	94,2
Število izdanih delnic	3.796.527	3.796.527	100,0
- prednostne participativne kosovne delnice	1.860.298	1.860.298	100,0
- navadne kosovne delnice, ki kotirajo na borzi	1.936.229	1.936.229	100,0

* Upoštevane so navadne kosovne delnice, ki kotirajo na borzi.

** Pri izračunu so upoštevane vse delnice.

Komuniciranje z delničarji in javnostmi

Aerodrom Ljubljana je v letu 2013 skrbel za načrtovano in sistematično komuniciranje, navzven in navznoter. Skladno z opredeljeno strategijo komuniciranja družbe smo spoštovali načela proaktivnega, poštenega, transparentnega in nediskriminatornega komuniciranja. S komuniciranjem smo podpirali poslovne cilje in ga prilagajali vsaki od naših deležniških skupin posebej. Najpomembnejše mesto pri tem je bilo priznано potnikom in uporabnikom letališča, medijem, poslovnim in fizičnim kupcem, vlagateljem, zaposlenim in lokalni skupnosti.

Za obveščenost vlagateljev smo nediskriminatorno, pošteno in sproti skrbeli prek sistema obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, sistema za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba in na naši spletni strani v posebnem kotičku za vlagatelje. V sistemu SEOnet smo objavili 35 javnih objav, kar je za 16 več kot leta 2012. Javnost smo obveščali skladno z veljavno zakonodajo, pravili borze in strategijo komuniciranja družbe, ki vključuje določitev odgovornih oseb za komuniciranje z javnostmi, pretok in notranji nadzor nad cenovno občutljivimi informacijami v družbi od njihovega nastanka do javne objave ter zagotavljanje varovanja poslovnih skrivnosti, opredelitev ključnih javnosti, strategije komuniciranja in sodelovanja z njimi ter opredelitev vsebine in postopkov komuniciranja z javnostmi.

Vsem deležnikom Aerodroma Ljubljana smo leta 2013 poslali 44 sporočil za medije, kar je 13 več kot leta 2013. Vsebina teh objav omogoča medijem in drugim interesnim skupinam ocenjevanje dela vodstva, razumevanje naše dejavnosti ter trenutnih in prihodnjih aktivnosti. Glavne teme pri komuniciranju so bila poročila o poslovanju družbe, sprememba v upravi družbe, odločitev skupščine o negradnji novega potniškega terminala in 50-letnica družbe. Pomembna pridobitev na komunikacijskem področju je prenovljena, oblikovno in tehnično izpopolnjena spletna stran družbe.

Dividendna politika

Družba Aerodrom Ljubljana, d. d., je v okviru strategije razvoja kot enega najpomembnejših ciljev sprejela kapitalsko politiko, ki temelji na dolgoročnem maksimiranju vrednosti družbe in s tem donosov delničarjev.

Skladno s postavljenno dividendno politiko družba razporeja ustvarjeni dobiček na del, ki ga (skladno s statutom družbe) reinvestira, in na del, ki se skladno z odločitvijo skupščine nameni izplačilu dividend.

Pregled dividend v obdobju 2002–2013

Leto	v evrih	
	Navadne kosovne delnice	Prednostne participativne kosovne delnice
2002	0,87	1,23
2003	0,93	1,41
2004	1,00	1,00
2005	1,11	1,11
2006	1,10	1,10
2007	1,10	1,10
2008	0,43	0,43
2009	0,63	0,74
2010	0,43	0,54
2011	0,64	0,75
2012	0,63	0,74
2013	*	*

* O višini dividend bodo lastniki družbe odločali na skupščini predvidoma konec maja 2014.

Finančni koledar Aerodroma Ljubljana, d. d., za leto 2014

Pomembnejše objave družbe		Predviden datum objave
1.	Revidirano letno poročilo družbe za leto 2013 ter Izjava o skladnosti s kodeksom	9. 4. 2014
2.	Sklic 19. seje skupščine	11. 4. 2014
3.	Podatki o poslovanju družbe za prve tri mesece leta 2014	6. 5. 2014
4.	Sklepi 19. seje skupščine	13. 5. 2014
5.	Dan upravičenosti do dividend	16. 5. 2014
6.	Dan izplačila dividend	27. 6. 2014
7.	Polletno poročilo družbe	21. 8. 2014
8.	Podatki o poslovanju družbe za prvih devet mesecev leta 2014	21. 11. 2014

Periodične objave, preostale cenovno občutljive informacije in morebitne spremembe predvidenih datumov objav bodo objavljene v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, v sistemu za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba in na spletnih straneh družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., www.lju-airport.si.

5 UPRAVLJANJE TVEGANJ

V družbi smo leta 2013 nadaljevali upravljanje tveganj v skladu s Krovno strategijo upravljanja tveganj in ustroja notranjih kontrol. Prepoznavanje, ocenjevanje in upravljanje tveganj se v družbi izvajajo v okviru organizacijskih enot po posameznih poslovnih procesih. Cilj takega pristopa k upravljanju tveganj je razširiti zavedanje o pomenu upravljanja tveganj na vseh ravneh v družbi ter zagotoviti uresničevanje strateških ciljev na način, da bomo učinkovito upravljali vse tekoče aktivnosti in da bodo vse pomembne poslovne odločitve podprte z identifikacijo tveganj. Uprava, direktorji sektorjev in vodja strokovne službe so odgovorni za upravljanje posamičnih tveganj in poročanje o spremembah. Tveganja so bila v letu 2013 strukturirana na naslednji način:

- strateška tveganja,
- poslovna tveganja,
- finančna tveganja,
- varnostna tveganja in tveganja varovanja,
- okoljska tveganja,
- splošna tveganja.

V skladu s Pravilnikom o upravljanju tveganj in vzpostavitvi notranjih kontrol smo dvakrat letno preverili ustreznost in učinkovitost sprejetih ukrepov, obenem pa upravi in nadzornemu svetu poročali o vseh pomembnih aktivnostih za upravljanje tveganj.

Ob pripravi Poslovnega načrta 2013–2017 smo posebej pripravili register tveganj, ki so bila specifično vezana na izvajanje tega načrta. Tveganja, opredeljena v tem posebnem registru, so bila pozneje vključena v osnovni register tveganj.

V maju 2013 smo sprejeli Pravilnik o upravljanju neželenih dogodkov in konec leta naredili prvo revizijo.

Vse osebe, odgovorne za posamezna tveganja, ocenjujejo, da so tveganja ustrezno obvladovana in da sistem notranjih kontrol omogoča hitro prepoznavanje novih tveganj.

S tako zastavljeno politiko upravljanja tveganj bomo poskušali doseči celovito upravljanje tveganj v družbi.

V nadaljevanju izpostavljamo aktivnosti na področju upravljanja najpomembnejših tveganj in tistih, pri katerih smo v preteklem letu naredili pomembne izboljšave.

5.1 STRATEŠKA TVEGANJA

Strateška tveganja so tista, katerih uresničitve negativno vpliva na sposobnost doseganja strateških ciljev in s tem tudi na vrednost družbe. Za nadzor izvajanja strategije so vzpostavljene notranje kontrole, pristojnosti in obveznosti pristojnih pri upravljanju strateških tveganj pa so natančno opredeljene. V sklopu medletnega poročanja smo prepoznali nekaj novih strateških tveganj oziroma podrobneje analizirali nekatera že prepoznana in ocenjena tveganja. Pozornost smo namenili predvsem tistim strateškim tveganjem, za katera smo ocenili, da lahko pride do njihove uresnitve med poslovnim letom.

V okviru upravljanja strateških tveganj smo se ukvarjali predvsem z naslednjimi tveganji, ki bi lahko nastala za družbo:

- Tveganje težav pri poslovanju domačega prevoznika na trgu, vključno s tveganjem bistvenega zmanjšanja prometa. V planskih dokumentih smo predvideli možnosti uresničitve tega tveganja in scenarije za njegovo odpravo.
- Tveganje omejenih možnosti za vstop novih konkurentov na slovenski trg. Izvajali smo nenehne trženjske aktivnosti za pridobitev novih prevoznikov in v decembru 2013 pridobili novega prevoznika.
- Tveganje padca prometa zaradi političnih in gospodarskih kriz in visokih cen goriva. Poslovno okolje se je v letu 2013 stabiliziralo vsaj, kar zadeva mednarodne trge. Prišlo je do rahlega naraščanja letalskega prometa v Evropi. Na področju cen goriva ni bilo bistvenih premikov. Kljub temu smo nenehno spremljali dogajanja.
- Tveganje predolgi postopkov urejanja prostorskih aktov ali zaradi neurejenega odnosa z državo kot lastnico zemljišč. Bili smo aktivni na občinski ravni pri spreminjanju občinskih aktov. Intenzivno smo vodili pogajanja z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor o sklenitvi generalne pogodbe za stavbno pravico.
- Tveganje izgube ugleda. Še zlasti v prvi polovici leta smo bili izpostavljeni negativni publiciteti glede projekta novega potniškega terminala. Zato smo izvajali intenzivno komuniciranje z javnostmi, vključno s krepitvijo prisotnosti na socialnih omrežjih. Posebno pozornost smo namenili komuniciranju z delničarji in jih seznanjali z vsemi potrebnimi informacijami o družbi.

Ocena uprave: Strateška tveganja sistematično spremljamo in analiziramo ter z ukrepi zmanjšujemo verjetnost njihove uresničitve ali višino posledic. Z osredotočenjem na obvladovanje teh tveganj zagotavljamo, da bodo posledice za družbo v primeru njihove uresničitve čim manjše oziroma imamo pripravljene načrte za njihovo takojšnjo odpravo. Ob tem se zavedamo, da uresničitve nekaterih tveganj pomeni obenem nove priložnosti za družbo.

5.2 POSLOVNA TVEGANJA

Med poslovnimi tveganji prištevamo vsa tveganja, vezana na izvajanje naših dejavnosti, katerim so izpostavljeni posamezni poslovni procesi:

- investicijska tveganja (zgradbe in oprema),
- prodajna tveganja,
- nabavna tveganja,
- operativna tveganja,
- tveganja elementarnih nesreč,
- tveganja upravljanja človeških virov,
- tveganja informacijske tehnologije,
- pravna in zakonodajna tveganja,
- tveganje izgube premoženja,
- tveganje outsourcinga,
- tveganja pri projektih.

Izpostavljamo le nekaj tveganj, pri katerih so se med letom zgodile spremembe in je prišlo do izboljšav. Pri drugih tveganjih nismo zaznali sprememb oziroma se upravljajo na način, evidentiran v Registru tveganj.

Investicijska tveganja (zgradbe in oprema)

Ta tveganja so zaradi pomembnosti vključena v strateška tveganja. Tveganja smo odpravljali s skrbnim načrtovanjem zmogljivosti in strokovno pripravo investicijske dokumentacije. Z opustitvijo projekta novega potniškega terminala so nekatera od teh tveganj izginila.

Prodajna tveganja

V okviru prodajnih tveganj smo se največ ukvarjali s prodajno strategijo, za katero je bilo ocenjeno, da je ustrezna. S ciljem zmanjševati tveganje odpovedi poslovnih najemov smo uvedli stimulatívno politiko količinskih popustov. Za druga prodajna tveganja so bile vzpostavljene dodatne notranje kontrole ali potekajo priprave nanje. Te kontrole zmanjšujejo verjetnost tveganj ali nastanka škode. Uvedene so bile nekatere nove notranje kontrole, ki sicer niso zmanjšale ocene tveganja, so pa okrepile obstoječe kontrole.

Ocena uprave: prodajna tveganja niso ocenjena kot ključna oziroma visoka. Izvajani ukrepi omogočajo dobro upravljanje teh tveganj.

Nabavna tveganja

Glede na zakonsko zavezo družbe, da nabave za letališko dejavnost izvaja po Zakonu o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštnih storitev, smo kot ključno tveganje opredelili tveganje nepravčasne, neustrezne oziroma nepravilne izvedbe postopkov oddaje javnih naročil. Zmanjševali smo verjetnost nastanka nabavnih tveganj, in sicer s posodobitvijo informacijskega sistema za nabavo in notranjo kontrolo postopkov, z zaposlitvijo dodatnih kadrov ter s sklenitvijo pogodb z dobavitelji z daljšim trajanjem. Po potrebi smo v nabavne postopke na področju javnega naročanja vključevali tudi zunanje izvajalce.

Ocena uprave: na področju nabavnih tveganj smo izvedli pomembne izboljšave in s tem zmanjšali verjetnost njihove uresničitve oziroma celo odpravo posledic uresničitve (zavržen pomemben revizijski zahtevek zaradi pravilno izvedenega postopka javnega naročanja).

Operativna tveganja

Operativnim tveganjem so izpostavljeni vsi procesi v vsakodnevnom poslovanju letališča pri upravljanju letališča in izvajanju zemeljske oskrbe. Obstoječe notranje kontrole bistveno zmanjšujejo verjetnost nastanka tveganja in višine nastale škode. Družba zmanjšuje oceno teh tveganj tudi s sklenjenim zavarovanjem pri zavarovalnici. Za zmanjševanje škode pri dejanskem nastanku nekaterih tveganj imamo Načrt neprekinjenega poslovanja, ki natančno določa postopke ob prekinitvi poslovanja. Ta načrt je podrobneje pojasnjen v točki 6.6 Poslovnega poročila.

V letu 2013 smo sprejeli Pravilnik o upravljanju neželenih dogodkov, ki določa pravila in postopke evidentiranja in upravljanja neželenih dogodkov zaradi nadgradnje upravljanja tveganj in notranjih kontrol. Neželeni dogodek je realizirano tveganje; dogodek, ki ima za posledico materialno ali nematerialno škodo oziroma izgubo. Pravilnik določa in podrobno opredeljuje postopke za upravljanje neželenih dogodkov.

Z realizacijo načrtanih ukrepov smo zmanjšali nekatera tveganja iz te skupine.

Ocena uprave: z doslednim izvajanjem ukrepov za obvladovanje operativnih tveganj se zmanjšuje verjetnost nastanka tveganja in tudi verjetnost nastanka večje škode. Dodatni ukrepi in predpisani postopki ter prepoznana tveganja govorijo v prid dobremu obvladovanju teh tveganj.

Tveganja elementarnih nesreč

V letu 2013 je prišlo do nekaj primerov neugodnih vremenskih pojavov, ki so povzročili škodo na premoženju družbe. Odgovorne službe so pravočasno zagotovile odpravo posledic teh pojavov, varovanje letališča in nadomestilo škode. Ta tveganja družba obvladuje tudi s sklenjenim zavarovanjem pri zavarovalnici.

Ocena uprave: službe, ki so odgovorne za odpravo posledic naravnih nesreč, so dobro usposobljene in se hitro odzovejo, ko je potrebno, in s tem ustrezno obvladujemo tovrstna tveganja.

Tveganja upravljanja človeških virov

Na področju upravljanja človeških virov ni bilo sprememb glede novih ali povečanih tveganj. Treba je omeniti, da obstoječe notranje kontrole, uvedene delavnice s področja ravnanja s človeškimi viri, obveščanje zaposlenih ter obravnavanje primerov na osveževalnih usposabljanjih omogočajo takojšen odziv pri neželenih dogodkih, kar se je v praksi pokazalo v letu 2013.

Uvedli smo tudi elektronski sistem podpisovanja vseh navodil in dokumentov, s čimer zagotavljamo sledljivost novosti ter navodil, ki jih zaposleni potrebujejo za zagotavljanje varnosti na delovnem mestu.

Ocena uprave: pri upravljanju človeških virov obstaja v družbi nekaj tveganj; za njihovo obvladovanje se izvajajo takojšnje dejavnosti in ukrepi za njihovo obvladovanje, s čimer uspešno nadzorujemo in zmanjšujemo verjetnost nastanka in višino škode ter s tem tveganja skoraj izničimo.

Tveganja informacijske tehnologije

Vse večja informacijska podprtost poslovnih procesov je nujno povezana s tveganji, med katerimi smo kot najpomembnejša opredelili tveganja motenj oziroma prekinitev delovanja strojne opreme, lokalnega omrežja, komunikacijskih povezav ter sistemske in aplikativne programske opreme ter tveganje, povezano z varnostjo sistema. Obvladovanje navedenih tveganj zagotavlja stabilnost delovanja informacijskih sistemov ter doseganje ustrezne ravni zadovoljstva uporabnikov informacijskih rešitev. Obvladovanje zagotavljamo z rednim spremljanjem tveganj in takojšnjim odzivanjem na spremembe.

V službi za informatiko smo v letu 2013 s pomočjo uvajanja novih informacijskih tehnologij in varnostnih standardov zmanjšali procesna tveganja. Za zmanjšanje tveganja odpovedi strežniške infrastrukture smo razširili strežniško infrastrukturo na rezervni lokaciji, uvedli podvajanje podatkov med računalniškim centrom in rezervno lokacijo, nadgradili sistem shranjevanja varnostnih kopij in nadgradili virtualno strežniško platformo. S prenovo internetnega portala in postavitvijo njegovega delovanja na novo strežniško infrastrukturo smo zagotovili visoko razpoložljiv način delovanja. Za zmanjšanje tveganj v procesu nabave smo proces informatizirali. Začeli smo prenavljati nadzorno programsko opremo za nadzor klimatskih naprav in svetlobne signalizacije na tak način, da ju bomo združili v enotno platformo, s čimer bomo zagotovili lažje obvladovanje programske opreme in s tem zmanjšali možnost odpovedi. Skupaj s službo za tehnologijo prometa smo informatizirali procesa ravnanja z divjimi živalmi in vzdrževanja letališke opreme ter s tem zmanjšali tveganje odpovedi opreme in trkov letal z divjimi živalmi.

Ocena uprave: tveganja delovanja informacijske tehnologije so zaradi vzpostavljenih mehanizmov njihovega obvladovanja srednja; sprejeti ukrepi zagotavljajo zmerno verjetnost nastanka škode.

Pravna in zakonodajna tveganja

Pravna tveganja zmanjšujemo z aktivno obrambo pred sodišči in z oporekanjem tožbam, pri sprejemanju poslovnih odločitev se odgovorni v družbi posvetujejo z notranjimi in zunanji pravnimi strokovnjaki.

Zakonodajna tveganja se nanašajo na spremembe evropske in notranje zakonodaje ter na tolmačenja te zakonodaje. Ta tveganja v družbi obvladujemo tako, da sproti spremljamo vse predpise o poslovanju družbe in jih dosledno izvajamo, tudi kadar je potrebno prilagajanje delovanja poslovnih procesov družbe novim spremenjenim predpisom.

Po drugi strani poskušamo s svojim pripombami vplivati na predloge predpisov in s tem zagotoviti ugodne zakonske rešitve za družbo, kar smo v letu 2013 počeli za več predlaganih predpisov (Zakon o davku na nepremičnine, Uredba Evropske komisije o pravicah potnikov itd).

Ocena uprave: izpostavljenost pravnim in zakonodajnim tveganjem obvladujemo z vzpostavljenimi ukrepi, zato ocenjujemo, da je izpostavljenost tveganjem zmerna.

Tveganje izgube premoženja

Tveganja izgube premoženja se nanašajo na obvladovanje premoženjskih tveganj, tveganj splošne odgovornosti in tveganj letališke odgovornosti. Navedena tveganja sistematično prenašamo na zavarovalnice in tako zmanjšujemo izpostavljenost tveganjem nastanka škode.

Ocena uprave: izpostavljenost tveganja izgube premoženja družba obvladuje z zavarovanjem škode pri zavarovalnicah, zato ocenjujemo, da je verjetnost nastanka škode zaradi teh tveganj zmerna.

Tveganje outsourcinga

Obvladovanje navedenih tveganj omogočamo s sklenjenimi pogodbami, s katerimi zagotavljamo neprekinjenost in ustrezno kakovost delovanja. Zadolženi zaposleni v družbi sistematično opravljajo nadzor nad delom zunanjih izvajalcev in ob odstopanjih takoj ukrepajo.

Ocena uprave: uprava ocenjuje, da tveganja outsourcinga obvladujemo s sklenjenimi pogodbami in nadzorom ter da je zato verjetnost nastanka škode zaradi teh tveganj majhna.

Tveganja pri projektih

Tveganja pri projektih se nanašajo na vse faze poteka projekta: sprejetje, načrtovanje, potek in zaključek projekta. Z vzpostavljenimi notranjimi kontrolami poskušamo ta tveganja obvladovati do najnižje stopnje.

Ocena uprave: uprava ocenjuje, da tveganja pri projektih ustrezno obvladujemo z notranjimi kontrolami in da je zato verjetnost nastanka škode zaradi teh tveganj majhna.

5.3 FINANČNA TVEGANJA

Med pomembnejša finančna tveganja, s katerimi se ukvarjamo v družbi, uvrščamo:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tržno tveganje (tveganje sprememb tržnih cen vrednostnih papirjev).

Kreditno tveganje obvladujemo s spremljanjem poslovnih partnerjev in pridobivanjem bonitetnih ocen, informacij iz okolja, usklajevanjem odprtih postavk, doslednim zaračunavanjem zamudnih obresti, opominjanjem in izterjavo.

Likvidnostno tveganje obvladujemo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti, poravnavanjem obveznosti v dogovorjenih rokih, s premišljeno naložbeno politiko in z oblikovanimi likvidnostnimi rezervami v obliki depozitov.

Tržno tveganje obvladujemo s plasiranjem prostih denarnih sredstev, nalaganjem skladno z naložbeno politiko družbe (razpršenost, varnost, donosnost), s spremljanjem informacij iz okolja, konservativno naložbeno strategijo pri sredstvih, danih v upravljanje, in s spremljanjem tržne vrednosti naložb.

Ocena uprave: uprava ocenjuje, da so finančna tveganja ustrezno obvladovana s postavljenimi notranjimi kontrolami ter da je zato verjetnost nastanka tveganja in škode zaradi teh tveganj srednja.

Finančna tveganja kvantitativno razkrivamo v točki 5.4 Računovodskega poročila.

5.4 VARNOSTNA TVEGANJA IN TVEGANJA VAROVANJA

Varnostna tveganja

Kot visoko varnostno tveganje smo ocenili tveganje ogroženost zaradi prisotnosti ptic (tudi divjadi). Za obvladovanje tveganja ogroženosti zaradi ptic in divjadi delujemo v skladu z Letališkim programom za obvladovanje trkov ptic in drugih prostoživečih živalskih vrst ter Navodilom za zmanjševanje prisotnosti ptic na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana. S smernicami iz ekološke študije – kako zatirati glodavce in kako zmanjšati prisotnost ptic – dodatno obvladujemo tveganje ogroženosti zaradi prisotnosti ptic (tudi divjadi). Dnevno izvajamo preventivne preglede manevrskih površin za prisotnost ptic z namenom zmanjšanja tveganja, ki ga predstavljajo ptice in drugi večji sesalci v letalskem prometu. Ptice preganjamo z aktivnimi ukrepi (pirotehnična sredstva, zvočna sredstva, vizualna sredstva, uporaba strelnega orožja itd.).

Kot že omenjeno pri tveganjih informacijske tehnologije, smo informatizirali procese ravnanja z divjimi živalmi in vzdrževanja letališke opreme ter s tem zmanjšali tveganje odpovedi opreme in trkov letal z divjimi živalmi.

Pomembno tveganje je tudi letalska nesreča na letališču ali v neposredni bližini. Z načrtom zaščite in reševanja pri letalski nesreči, z zavarovanji premoženja in s sprejetim načrtom za neprekinjeno poslovanje obvladujemo tveganje letalske nesreče na letališču ali v neposredni bližini, da bi se zmanjšala škoda. Za omilitev posledic škode in odgovornosti imamo v ta namen sklenjena zavarovanja.

Ocena uprave: uprava ocenjuje, da so varnostna tveganja ustrezno obvladovana. V upravljanje s temi tveganji se uvajajo nove tehnologije, ki pripomorejo k učinkovitejšemu upravljanju.

Tveganja varovanja

Kot visoka tveganja varovanja smo ocenili tveganje bombne eksplozije, tveganje vojnega stanja in teroristično ogroženost.

Tveganja varovanja obvladujemo s sprejetimi načrti, opomniki, usposobljenostjo zaposlenih, ozaveščanjem vseh zaposlenih in s sprejetim načrtom neprekinjenega poslovanja. V letu 2013 smo izvajali priprave na uvedbo novih naprav za pregled tekočin (LAGs), katerih uporaba omogoča večjo stopnjo varovanja in prijaznejšo storitev za potnika. Uvedba novih naprav je obvezna od 31. 1. 2014, ko so dejansko začele delovati tudi na naših kontrolnih mestih.

Ocena uprave: uprava ocenjuje, da so varnostna tveganja ustrezno obvladovana in se sproti dopolnjujejo z novimi ukrepi.

5.5 OKOLJSKA TVEGANJA

Kot visoka okoljska tveganja smo ocenili tveganje povzročanja prevelikega hrupa zaradi letalskega prometa, povečanja prometa ali spremembe strukture flote, tveganje onesnaževanja podtalnice z odpadnimi vodami, tveganje onesnaženja podtalnice (tudi požara) zaradi izlitja nevarnih snovi in tekočin ter učinkovito rabo energije in obnovljivih virov energije (zamujena priložnost).

Na podlagi Poslovnika ravnanja z okoljem, načrta za ravnanje z odpadki, izobraževanja zaposlenih ter oseb, ki imajo opraviti z nevarnimi snovmi in tekočinami, stalnega monitoringa hrupa, izvajanja notranjih presoj in spremljanja zakonodaje obvladujemo okoljska tveganja in predvsem preprečujemo nastanek tveganja.

V sklopu zmanjševanja okoljskih tveganj si prizadevamo za stalno zmanjševanje škodljivih vplivov, ki izhajajo iz naših dejavnosti. Od pred kratkim se lahko pohvalimo s podelitvijo certifikata Evropske zelene pisarne.

Prav tako smo zelo dejavni pri zmanjševanju ogljičnega odtisa, ki ga izračunavamo vsako leto. V letu 2013 smo pristopili v akreditirano shemo ACI Europe Airport Carbon Accreditation (ACAS) in se s tem zavezali k stalnemu spremljanju ogljičnega odtisa.

Ocena uprave: uprava ocenjuje, da so okoljska tveganja ustrezno obvladovana, ob uresničitvi teh tveganj bi nastala zmerna škoda za družbo.

5.6 SPLOŠNA TVEGANJA

Med splošna tveganja smo uvrstili tveganja izgube ugleda pri medijih, interni javnosti, finančnih vlagateljih, lokalni in splošni javnosti.

Ker se zavedamo pomembnosti dobrega ugleda družbe in škodljivih posledic, če bi ugled pri splošni javnosti izgubili, smo to tveganje razvrstili med strateška tveganja.

Kot ključna in visoka tveganja smo ocenili:

- negativno publiciteto (podoba v medijih),
- nezadostno in netransparentno poročanje,
- neupoštevanje zakonodaje in borznih pravil pri poročanju,
- slabo organizacijsko klimo in odnose v podjetju,
- zmanjševanje pripadnosti, nezaupanje v delodajalca.

Z namenom zmanjševanja teh tveganj dosledno spremljamo odzive vseh ciljnih skupin komuniciranja ter predvsem delujemo proaktivno in se odzivamo na škodljive objave v medijih. Na oba načina smo komunicirali zlasti pred obema skupščinama družbe v letu 2013. Še zlasti skrbno pripravljamo objave v skladu s pravili Borze.

Ocena uprave: uprava ocenjuje, da so splošna tveganja ustrezno obvladovana, ob uresničitvi teh tveganj bi nastala nizka škoda za družbo.

5.7 UPRAVLJANJE NEŽELENIH DOGODKOV

S Pravilnikom o upravljanju neželenih dogodkov smo določili pravila in postopke evidentiranja in upravljanja neželenih dogodkov zaradi nadgradnje upravljanja tveganj in notranjih kontrol. Neželeni dogodek je realizirano tveganje; predstavlja dogodek, ki ima za posledico materialno ali nematerialno škodo oziroma izgubo.

Upravljanje neželenih dogodkov poteka v družbi po naslednjih postopkih:

- zbiranje informacij o neželenih dogodkih in zagotavljanje anonimnosti;
- obravnavanje zbranih informacij o neželenih dogodkih;
- obveščanje odgovornih oseb o nastalih neželenih dogodkih;
- ugotavljanje vzrokov nastanka neželenih dogodkov;
- zmanjševanje negativnih učinkov neželenih dogodkov ob njihovem nastanku;
- preprečevanje oziroma zmanjševanje ponavljanja neželenih dogodkov – sprejemanje ukrepov;
- razvrščanje neželenih dogodkov glede na najpogostejše vzroke njihovega nastanka;
- razvrščanje neželenih dogodkov glede na register tveganj družbe in kraj dogodka;
- preverjanje ustreznosti in učinkovitosti sprejetih ukrepov; poročanje o neželenih dogodkih organom upravljanja in organom nadzora družbe ter drugim,
- ozaveščanje zaposlenih o pomembnosti sporočanja informacij o neželenih dogodkih.

V Aerodromu Ljubljana, d. d., ločimo dve vrsti neželenih dogodkov, in sicer neželene dogodke na nadzorovanem delu letališča (Air side) in neželene dogodke na javnem delu letališča (Land side).

Vzpostavili smo tudi več načinov zbiranja informacij o neželenih dogodkih ter s tem zagotovili anonimno poročanje zaposlenim, partnerjem in tudi drugim strankam.

Ocena uprave: neželeni dogodki se učinkovito upravljajo. Izvajajo se preventivni ukrepi ter vodi ustrezna evidenca in analiza dogodkov, ki so se zgodili.

6 TRAJNOSTNI RAZVOJ

Delovanje in razvoj družbe načrtujemo in izvajamo tako, da podpiramo razvoj našega neposrednega in širšega okolja ter da v njem ne ustvarjamo škodljivih posledic. Premišljeno in načrtovano posvečamo svojo pozornost naravi in širši družbi. Svoje znanje, čas in finančna sredstva usmerjamo v lokalno okolje in dejavnosti na državni ravni.

Prizadevamo si za skrben odnos do zaposlenih, varovanje neposrednega okolja pred hrupom in onesnaženjem ter skrbno ravnanje z energenti. Čutimo odgovornost za razvoj socialnega in kulturnega okolja, zato podpiramo družbene dejavnosti, kulturo in šport, skrb za zdravje, razvijamo znanje in izobraževanje.

Etični kodeks

Etični kodeks Aerodroma Ljubljana, d. d., sprejet 18. decembra 2013, opredeljuje temeljna načela in pravila, po katerih se ravnaajo zaposleni, člani nadzornega sveta in druge osebe, ki opravljajo delo v družbi Aerodrom Ljubljana d. d. Gre za skupek načel in pravil, ki jih upoštevamo, da bi zaščitili zaposlene in družbo pred tveganji, ki izhajajo iz kršitev, ali neizpolnjevanja oziroma nespoštovanja pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja, ter da bi okrepili ugled družbe in vsakega njenega posameznega člana.

Cilj naše družbe je dolgoročno uspešno poslovanje, ki poleg ustvarjanja dobička vključuje tudi družbenoodgovoren odnos do družbene skupnosti in okolja. Prizadevamo si za zagotavljanje najvišjih standardov kakovosti ter zadovoljstvo zaposlenih, uporabnikov storitev in lastnikov.

Namen etičnega kodeksa je podati smernice za etično in moralno ravnanje v odnosu do deležnikov, notranjih in zunanjih, ter smiselno upoštevati poslovni bonton.

6.1 ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH

V okviru Družini prijaznega podjetja smo uspešno implementirali vse ukrepe

Prvo leto po prejemu osnovnega certifikata Družini prijazno podjetje smo implementirali vse ukrepe za lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih.

V letu 2014 bomo nadaljevali z našimi prizadevanji za dobro počutje zaposlenih na delovnem mestu, saj se zavedamo, da je za dobro poslovanje družbe pomembno načrtno in sistematično vlaganje v človeški kapital.

V skladu s projektnim načrtom bomo tudi v letu 2014 nadgrajevali in izpopolnjevali dvanajst ukrepov:

- **skrajšani delovni čas zaradi družinskih obveznosti in delovni čas po življenjskih fazah:** zaposleni z družinskimi in drugimi zasebnimi obveznostmi imajo možnost, da delajo s skrajšanim delovnim časom tudi zunaj zakonsko upravičenega obdobja;
- **otroški časovni bonus – uvajanje v vrtec in vstop v šolo:** v tednu, ko se otrok uvaja v vrtec oziroma šolo, se zaposlenim v dogovoru z vodjem službe omogoči fleksibilen delovnik;
- **dan odprtih vrat:** družba za svojce zaposlenih organizira prireditev Dan odprtih vrat in jih popelje v »svet aerodroma«;

- **obdaritev novorojenca:** vsak novorojenec zaposlenih prejme darilni bon;
- **počitniške ponudbe za šoloobvezne otroke:** družba spodbuja in organizira aktivne počitnice za šoloobvezne otroke zaposlenih (tabori, dnevno varstvo itd.);
- **tim za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja:** člani projektne skupine Družini prijazno podjetje zbirajo, obravnavajo in uvajajo nove, boljše metode dela za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja;
- **raziskave med zaposlenimi o usklajevanju dela in družine:** z obdobjimi anketami med zaposlenimi nastajajo nove zamisli za izboljšanje ukrepov o usklajevanju poklicnih in zasebnih obveznosti;
- **izobraževanje vodij o usklajevanju dela in družine:** z izobraževanjem za vodje se opredeli pomen pozitivnega odnosa do usklajevanja dela in zasebnega življenja; vodje se seznanjeni s sprejetimi ukrepi projektne skupine Družini prijazno podjetje;
- **individualni načrti kariernega razvoja:** zaposleni so pozvani k prijavi v nabor t. i. perspektivnih kadrov zato, da bi se vzpostavil nabor potencialnih vodij, namestnikov in bodočih strokovnjakov, njihovo sistematično usposabljanje in postopna uvedba »akademije znanja«, ker bodo interni strokovnjaki prenašali znanje na mlajše generacije;
- **komuniciranje z zaposlenimi:** seznanjanje zaposlenih s trenutnimi in sprejetimi ukrepi projektne skupine Družini prijazno podjetje;
- **komuniciranje z zunanjimi javnostmi:** družba predstavlja nekatere dejavnosti za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zunanjim deležnikom;
- **delo po posebnih planih – izmensko delo:** družba pri načrtovanju dela po posebnih planih upošteva potrebe zaposlenih z družinami in drugimi zasebnimi obveznostmi ter teži k temu, da zaposlenim v službah, vezanih na letalski promet, ki nimajo ustaljenega urnika, delo čim bolj približa izmenskemu delu.

Socialni čut do zaposlenih

Socialni čut do zaposlenih uresničujemo z naslednjimi ugodnostmi:

- družba zaposlenim krije polovico premije za nezgodno zavarovanje, ki obsega tudi zavarovanje za primer nesreče pri delu in zunaj njega. Zaposlenim krije stroške prostovoljnega pokojninskega zavarovanja v višini štirih odstotkov bruto plače (maksimalna premija 5,84 odstotka);
- dodatne dni dopusta priznavamo materam za vsakega otroka, očetom ob rojstvu otroka, samohranilcem, starejšim delavcem že od 50. leta starosti naprej, v primerih smrti v družini ter sodelovanja pri reševalnih akcijah, gasilskih intervencijah ali v gorski reševalni službi;
- redno dodelujemo solidarnostne pomoči v primerih daljših bolniških odsotnostih, smrti zaposlenih ali smrti vzdrževanih družinskih članov. Razumemo socialne stiske zaposlenih, zato se takoj odzovemo in dodelimo denarno pomoč pri elementarnih nesrečah in dodatne dni dopusta zaposlenim, ki so bili udeleženi v nesreči ali so pomagali drugim;

- poleg že navedenega dodatnega dneva dopusta nad zakonsko ureditvijo vsem materam omogočamo delo s krajšim delovnim časom v skladu z Zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih tudi po izteku zakonsko določenega obdobja.

Varni pri delu

Za zdravo in varno opravljanje dela skrbimo v skladu z zakonodajo in moralnimi načeli ter kot dober gospodar. Zaposleni uporabljajo pri delu sodobno osebno varovalno opremo predpisanih standardov. Poleg funkcionalnosti smo pri izbiri, pri kateri sodelujejo tudi zaposleni prek predstavnikov v svetu delavcev, pozorni tudi na udobnost osebne varovalne opreme. V letu 2013 smo poenotili osebno varovalno opremo za zaposlene, kar je med drugim potrebno zaradi nabave in večopravilnosti zaposlenih, saj jih vezano na sezono in potrebe dela premeščamo na različna delovna mesta in v različne službe.

Kupujemo sodobno letališko opremo, s katero dodatno olajšamo delo zaposlenim. V letu 2013 smo uspešno izvedli javni razpis za nakup transportnega traku z izvlečeno valjčno progo, ki bo močno olajšal delo v omejenih prtljažnih prostorih letala. Prav tako smo posodobili vozni park za prevoz prtljage in tovora z električnim traktorjem. Z nakupom sodobne letališke opreme ne skrbimo le za zaposlene, da ti niso izpostavljeni škodljivim izpuhom, temveč tudi uresničujemo zavezo družbe po zmanjšanju izpustov CO₂ v okolje. V sortirnicah smo preverili možnosti za boljšo namestitev manipulatorjev za pomoč pri premeščanju bremen, s čimer zaposlene razbremenimo dviganja pri razvrščanju prtljage. Za zaposlene pri oskrbi letal smo zgradili in opremili nove sodobne prostore, ki so namenjeni koordiniranju dela, pripravi na delo, izobraževanju, malici in samemu počitku. Delavci avioblagovnega skladišča so pridobili nov električni viličar. Novi kombiji za prevoz zaposlenih in posadk pa pomenijo varnejši transport in izvajanje dela na letališki ploščadi za zaposlene ter tudi kakovostnejšo storitev za posadke letal.

Tako kot pri osebni varovalni opremi sodelujejo zaposleni tudi pri nakupu tehnične opreme. Rezultat tega sodelovanja je profesionalna oprema, ki je primerna za naše potrebe in jo zaposleni z veseljem uporabljajo.

Pregledovanje in preverjanje opreme se izvaja v skladu s predpisi na tem področju. Tako je bilo v letu 2013 opravljenih več kot 200 pregledov opreme s pomočjo zunanjih pooblaščenih organizacij in 160 pregledov opreme v izvedbi lastnih strokovnih kadrov.

Velik poudarek posvečamo pripravi ustreznih navodil, usposabljanju zaposlenih, preverjanju znanja in izvajanju samega nadzora pri delu.

V družbi za promocijo zdravja skrbimo predvsem z zagotavljanjem različnih rekreacij in aktivnega druženja. Organizirane so različne športne dejavnosti, športni dnevi, podjetje zaposlenim subvencionira športne dejavnosti, kot so nogomet, odbojka in podobno. Zdrava prehrana je vsekakor med pomembnejšimi dejavniki zdravja, zato se je v ta namen zaposlenim v letališki restavraciji organizirala ponudba zdravih obrokov pod imenom »Vitka linija«.

Spodbujamo dialog in druženje med sodelavci

Redna komunikacija in obveščanje zaposlenih z vsemi aktualnimi informacijami poteka prek intraneta, za pomembnejša obvestila pa tudi prek vodij posameznih služb in oglasnih desk.

Stalna komunikacija z zaposlenimi poteka tudi prek organiziranih zborov delavcev, ki smo jih v letu 2013 sklicali dvakrat, in sicer septembra in decembra, in kjer smo razpravljali o aktualnih temah. Zaposleni uporabljajo tudi komuniciranje v obliki anonimnih vprašanj, na katera jim odgovorimo prek intraneta ali zborov delavcev.

Uprava se redno sestaja s svetom delavcev, običajno enkrat na mesec, skupaj potem pripravljajo izboljšave. Sproti jih seznanja z vsemi aktualnostmi in redno odgovarja na njihove pobude.

Uprava in sindikat sta konec leta 2013 podpisala novo podjetniško kolektivno pogodbo.

Za zaposlene, njihove otroke in upokojene sodelavce smo pripravili novoletno srečanje, s svetom delavcev pa smo sodelovali pri pripravi športnega srečanja. Za vodstvo družbe smo organizirali delavnico, na kateri smo se o izzivih v svojih organizacijskih enotah pogovorili v bolj sproščenem in neformalnem okolju. Več je bilo tudi srečanj in druženj v posameznih sektorjih oziroma službah.

6.2 ODGOVORNOST DO UPORABNIKOV LETALIŠČA IN SPLOŠNE JAVNOSTI

S spremljanjem zadovoljstva do boljših storitev

Poslanstvo Aerodroma Ljubljana, d. d., je, da uporabnikom letališča zagotavlja varno, točno in visokokakovostno izvajanje letaliških in drugih komercialnih storitev, zato je zadovoljstvo odjemalcev eden najpomembnejših ciljev družbe. Le s spremljanjem potreb in želja uporabnikov storitev lahko ugotovimo svoje prednosti in slabosti ter izboljšamo poslovanje in zadovoljstvo uporabnikov, saj je hkrati ustvarjeni prihodek najboljši kazalnik njihovega zadovoljstva.

Družba Aerodrom Ljubljana z anketnim merjenjem in obvladovanjem pritožb stremi k razumevanju trenutnih in prihodnjih potreb uporabnikov, želi izpolnjevati njihove zahteve in si prizadeva presežati njihova pričakovanja.

Skladno z organizacijskim predpisom »Zadovoljstvo uporabnikov naših storitev«, ki določa obvladovanje pritožb in pohval potnikov, obiskovalcev letališča, letalskih prevoznikov in drugih partnerjev, smo leta 2013 obravnavali 138 pritožb in 22 pohval.

Vse prispele pritožbe in pohvale obravnavamo resno, jih evidentiramo, s korektivnimi ukrepi odpravljamo pomanjkljivosti in neskladnosti ter odgovarjamo vsem pritožnikom. Obvladovanje pritožb in pohval dolgoročno učinkuje na nenehno izboljševanje kakovosti storitev.

Poleg sistematičnega spremljanja pritožb in pohval smo v letu 2013 ugotavljanje zadovoljstva uporabnikov dopolnili z dvema novima metodama. S pomočjo skrivnega nakupovanja, t. i. »Mystery Shoppinga«, ali smo preverjali kakovost storitev gostinskih ponudnikov na letališču. Rezultati so bili dobri, v nekaterih gostinskih lokalih celo odlični.

Ugotavljanje mnenja potnikov glede kakovosti prejete oskrbe na našem letališču smo v letu 2013 dopolnili s prijazno in priročno napravo z imenom »HappyOrNot«. Vprašani so lahko na njej s pritiskom na gumbe, ki označujejo štiri različne ravni zadovoljstva, preprosto in hitro izrazili svoje mnenje o kakovosti prejete storitve ali ponudbe. V obdobju julij–oktober 2013, ko ima letališče največje število potnikov, smo vzeli pod drobnogled njihovo zadovoljstvo pri prehajanju varnostno-kontrolne točke, v obdobju november–december 2013 pa smo preverjali zadovoljstvo s postopki prijave na let. S to napravo bomo zadovoljstvo potnikov v prihodnje ugotavljali za večino svojih storitev ter storitev in ponudbe nekaterih partnerjev na letališču.

Z uporabo novega načina pridobivanja povratnih informacij potnikov in obiskovalcev želimo še učinkoviteje meriti njihovo zadovoljstvo. Ugotovitve so dobrodošle pri snovanju novih ali izboljševanju obstoječih storitev in ponudbe, zagotavljanju najvišje ravni kakovosti ter s tem ustvarjanju bogatejše izkušnje uporabnikov ljubljanskega letališča.

Naša vrata so odprta obiskovalcem

Letališče želimo približati tudi ljudem, ki ne potujejo z letalom, ali tistim, ki si želijo poglobljeno spoznati letališko zakulisje. Ker obiskovalce izobražujemo in gradimo tesnejši odnos z njimi, smo leta 2013 izvedli 120 ogledov, tri več kot leto prej. Večino ogledov smo vodili zaposleni v družbi, vodenje nekaterih pa so prevzeli zaposleni v drugih družbah na letališču. Največ, kar 55 ogledov, je bilo namenjenih skupinam predšolskih in šolskih otrok, ki smo jim poskušali približati dogajanje na letališču s krajšimi programi. Za srednje šole in fakultete smo pripravili 12 daljših in strokovnih ogledov z obširnejšo razlago in podrobnejšo predstavitevjo letališča. Poleg njih smo gostili še 16 prostovoljnih gasilskih društev, ki so si ogledali našo gasilsko-reševalno službo. Organizirali smo tudi dva dobrodelna ogleda za gibalno ovirane učence iz šol s prilagojenim programom.

Za vse, ki jih zanima letališko zakulisje, smo v letu 2013 skupaj s poslovnimi partnerji priredili dneve odprtih vrat, namenjene zunanji javnosti, enega od terminov pa smo ponudili tudi družinskim članom zaposlenih, saj gre hkrati za ukrep v sklopu družini prijaznega podjetja.

V sklopu nagradne igre na strani Facebook Aerodroma Ljubljana je v mesecu oktobru potekala nagradna igra Razišči skrivnosti letališča, v kateri so se sodelujoči z nekaj sreče lahko udeležili enega od treh vodenih ogledov. Odzivi odprtih vrat in nagradnih ogledov so bili izjemno pozitivni.

6.3 ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA

Sledimo zastavljeni politiki sponzoriranja in doniranja

Pri sponzorski in donatorski politiki smo vsebinsko in finančno sledili smernicam iz prejšnjih let. V sponzorski program nismo vključevali novih organizacij, ohranili pa smo osnovne usmeritve. Sponzorske in donatorske aktivnosti Aerodroma Ljubljana gradimo na treh stebrih: športu ter umetniško-kulturni in humanitarni dejavnosti. Prizadevamo si, da bi bili projekti in posamezniki, ki jim pomagamo, prek svoje dejavnosti asociativno povezani z našo dejavnostjo in lokalnim okoljem, v katerem delujemo, v njih pa iščemo dolgoročne komunikacijske učinke.

Nadaljevali smo sponzorstvo slovenskih nordijskih reprezentanc in olimpijske reprezentance Slovenije ter sodelovali pri projektu Matevža Lenarčiča »Severni pol«, ko je z ultralahkim letalom poletel nad najhladnejši del Zemlje. Z manjšimi zneski smo podpirali tudi nekatere druge športne dogodke, lokalna športna društva in nadarjene posameznike.

Naklonjenost umetniško-kulturni dejavnosti smo izražali predvsem s projekti, ki so bili razstavljeni v potniškem terminalu ter so s svojo podobo in idejo kratkočasili in ozaveščali potnike. Sponzorsko smo podprli tudi osrednji poletni kulturni dogodek v prestolnici – Festival Ljubljana. Donirali smo humanitarnim, kulturnim in zdravstvenim ustanovam ter šolam in društvom v sosednjih občinah.

6.4 ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA

Z uresničevanjem okoljske politike in sprejetega Poslovnika ravnanja z okoljem prispevamo svoj delež k trajnostnemu razvoju lokalne in širše družbe, pri čemer upoštevamo osnovne zaveze in temeljna načela odgovornega ravnanja na področju okolja ter se zavezujemo, da bomo odgovorno uporabljali naravne vire in varovali okolje, da bo v korist in dobro današnjim in prihodnjim generacijam.

V skladu z osnovnimi zavezami, temeljnimi načeli ter zakonskimi in drugimi zahtevami smo oblikovali strateške okoljske cilje, ki so del trajnostne strategije družbe. Osrednji strateški cilji na ključnih okoljskih področjih do leta 2020 so:

- Sistem ravnanja z okoljem
Vzpostavitev dokumentiranega sistema ravnanja z okoljem (ISO 14001, ISO 50001 in PAS 2060).
- Varstvo pred hrupom
Obvladovanje hrupa na ravni, ki omogoča okoliškemu prebivalstvu izboljšano kakovost življenja.
- Prehod v nizkoogljično družbo
Toplogredna (ogljčna) nevtralnost (vstop v programsko shemo ACA – Airport Carbon Accreditation).
- Ravnanje z odpadki
100-odstotno ločevanje recikliranih materialov iz odpadkov.
- Varstvo odpadnih voda

Priklop kanalizacijskega sistema na javno kanalizacijsko omrežje (na centralno čistilno napravo v Domžalah).

- Energetska učinkovitost

Zmanjšanje in zamenjava okolju škodljivih energentov (kurilno olje, bencin, dizelsko gorivo, električna energija) z ekološko sprejemljivejšimi (zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, obnovljivi viri energije).

- Obnovljivi viri energije

Povečanje deleža obnovljivih virov energije (hidro-, geotermalna, sončna in vetrna energija, biomasa, bioplin).

Sistem ravnanja z okoljem

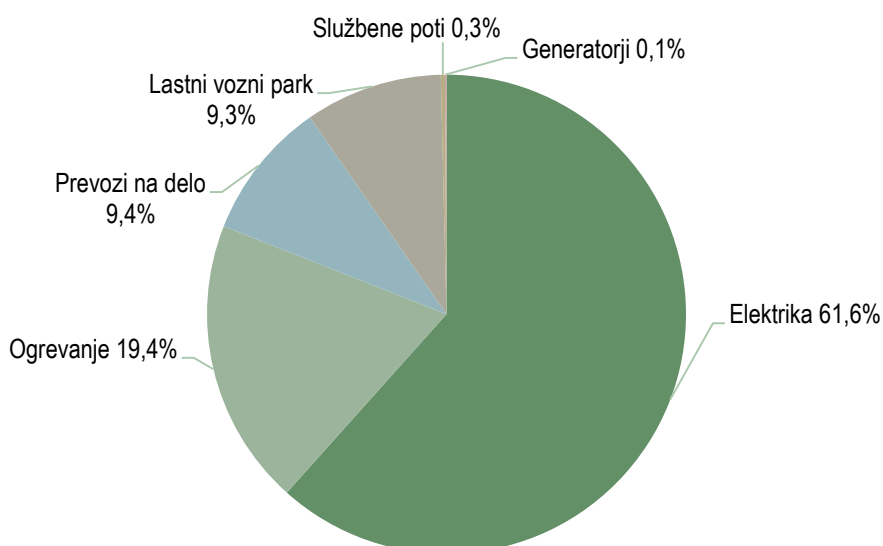
V družbi težimo k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov naših dejavnosti na okolje. S tem namenom izvajamo in vzdržujemo sistem ravnanja z okoljem, ki pokriva glavne okoljske vidike in njihov vpliv ter omogoča oblikovanje ustreznih okoljskih ciljev in programov. Sistem ravnanja z okoljem, ki je določen s Poslovnikom ravnanja z okoljem, vključuje zahteve standarda ISO 14001, med drugim najpomembnejše – načelo nenehnega izboljševanja okoljskega učinka.

Treba je poudariti, da smo za varovanje in ohranjanje okolja odgovorni vsi zaposleni v družbi. Prav tako zagotavljamo, da so naši poslovni partnerji seznanjeni z omenjeno politiko in spodbujajo načela dobre okoljske prakse.

Družba je svoja prizadevanja za stalno zmanjševanje škodljivih vplivov svojih dejavnosti na okolje nadgradila tudi z ukrepi za ozelenjevanje pisarne v okviru projekta Zelena pisarna. V letu 2013 smo tako posledično prejeli certifikat Evropske zelene pisarne in posebno priznanje za najboljši sistem za menedžment zelene pisarne, okoljska politika družbe pa je postala bogatejša za zelene prakse na področju pisarniške dejavnosti.

Vzporedno s projektom Evropske zelene pisarne je družba izračunala tudi svoj ogljični odtis (za leto 2012) in na prvi stopnji uspešno opravila certificiranje Airport Carbon Accreditation (ACA) v okviru pobude Združenja evropskih letališč (ACI Europe) za zmanjševanje toplogrednih plinov na letalskem področju. Certificiranje Združenja evropskih letališč je namreč edini institucionalno priznan standard za certifikacijo na področju upravljanja ogljičnega odtisa letališč.

Struktura virov emisij za leto 2012

Izračun odtisa Aerodroma Ljubljana, d. d., je pokazal, da med posameznimi viri emisij na odtis najmočnejše vplivajo poraba elektrike (61,6 odstotka), ogrevanje prostorov (19,4 odstotka), prevozi na delo (9,4 odstotka) in lastni vozni park (9,3 odstotka), sledijo jim službene poti (0,3 odstotka) in generatorji (0,1 odstotka).

Varstvo pred hrupom

Sistematičen pristop k spremljanju in merjenju hrupa smo z neprekinjenimi meritvami hrupa v neposredni okolici letališča vzpostavili decembra leta 2008. Tako smo se pridružili številnim evropskim letališčem, ki podobne oblike nadzora nad hrupom že izvajajo.

Meritve, ki so v skladu z direktivami Evropske unije ter obvezujočimi mednarodnimi in nacionalnimi predpisi, smo v sodelovanju z zunanjim izvajalcem opravljali na štirih najbolj izpostavljenih točkah (naseljih) pod vzletnimi in pristajalnimi ravninami. Tako pridobljeni rezultati kažejo, da se je hrup letalskega prometa kot povprečni mesečni kazalnik gibal pod predpisanimi mejnimi vrednostmi hrupa v okolju. Le na eni od merilnih točk prihaja do občasnih prekoračitev, predvsem v večernem času (v poletnih mesecih), ko je obseg prometa največji. Zaradi dogovora z lokalnimi skupnostmi o omejevanju letenja nad naseljenimi kraji v nočnem času nočni kazalci hrupa niso prekoračeni.

Sistem je povezan tudi z radarskimi podatki, ki jih pošilja Kontrola zračnega prometa Slovenije, s katerimi identificiramo največje obremenitelje okolja s hrupom.

Okoljevarstveno dovoljenje glede emisije hrupa zaradi obratovanja Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana (z veljavnostjo petih let) smo prejeli 11. 11. 2010.

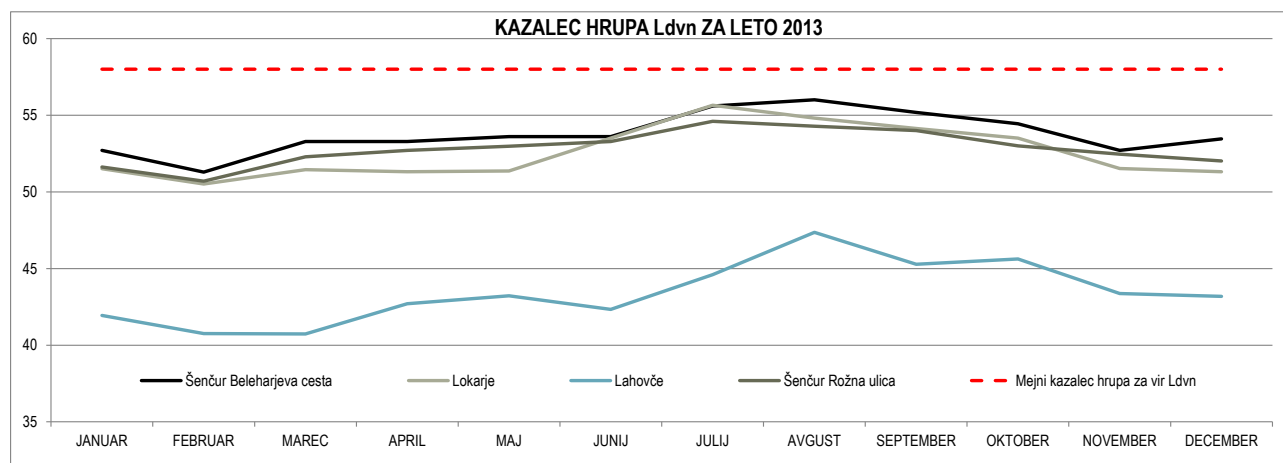
Skrbimo tudi za čim večjo obveščenost okoliškega prebivalstva o meritvah hrupa in tako poleg redne objave trimesečnih poročil na naši spletni strani omogočamo interaktivno aplikacijo, prek katere je mogoče spremljati povprečne kazalnike hrupa pri preletu letal nad naseljenimi kraji v fazi njihovega vzletanja in pristajanja.

Kljub navedenemu moramo poudariti, da trenutno stanje sicer omogoča identifikacijo kršiteljev, po sprejetju ustrezne nacionalne zakonodaje s tega področja pa bo mogoče tudi izvajanje ukrepov (omejevanje letenja, zaračunavanje taks).

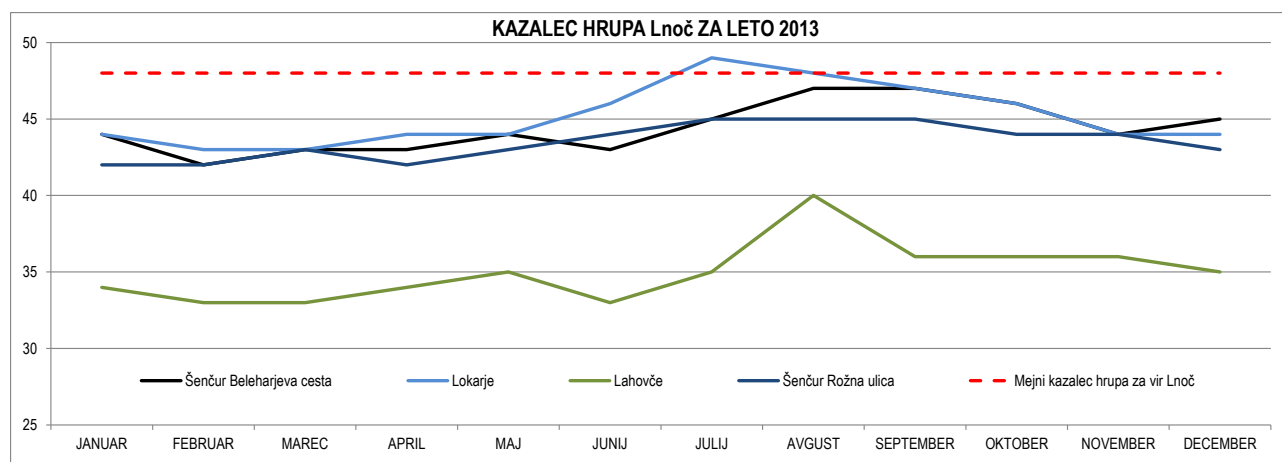
V prihodnosti načrtujemo v sodelovanju z lokalno skupnostjo Šenčur postavitev naravne protihrupne bariere, ki bo dodatno zmanjšala obremenjevanje okoliškega prebivalstva s hrupom.

Ocena obremenitve opazovanega okolja s hrupom, ki je posledica obratovanja vira hrupa – Aerodrom Ljubljana, d. d., Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, je zbrana v naslednjih grafih in karti (Vir: ZVD, d. d.).

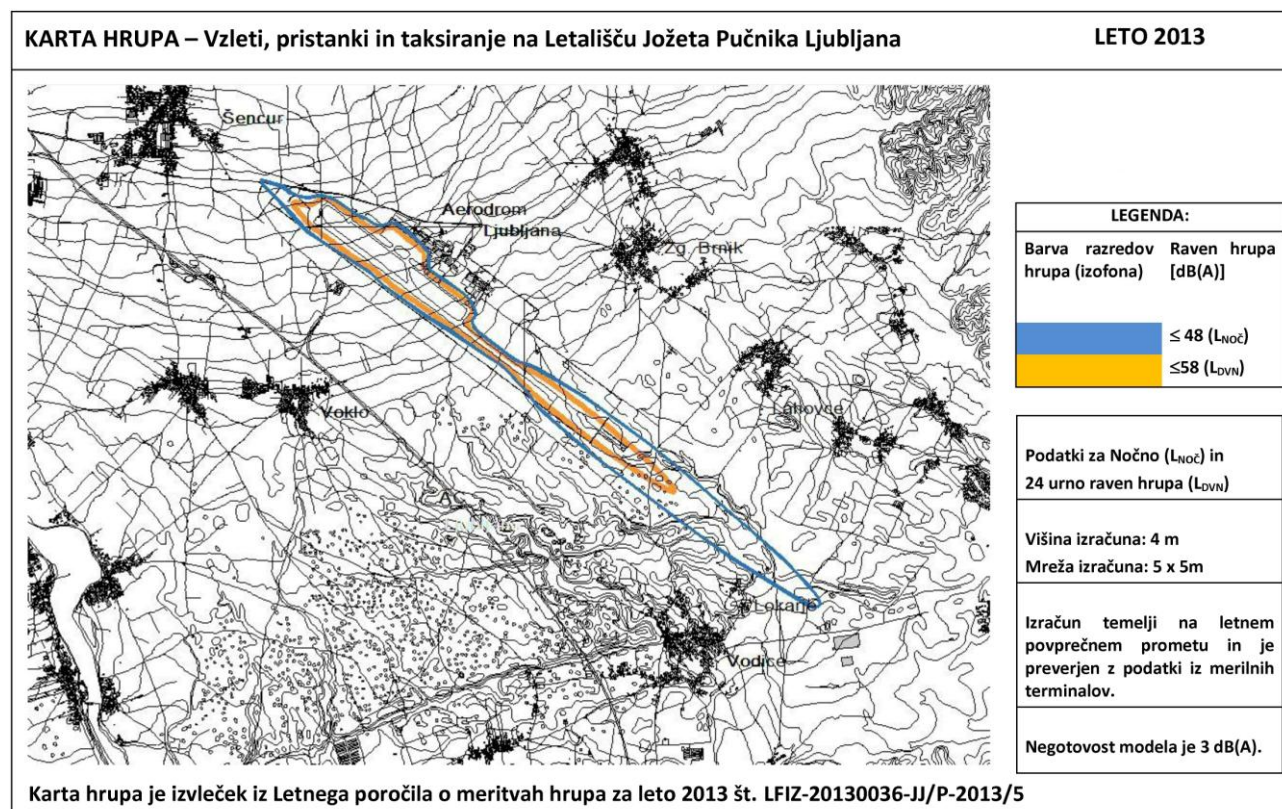
Gibanje povprečnih celodnevni kazalcev hrupa na merilnih mestih

Gibanje povprečnih nočnih kazalcev hrupa na merilnih mestih

Karta hrupa – nočni in celodnevni kazalec hrupa za 24 ur (za leto 2013)

Varstvo zraka

Zaradi zmanjšanja porabe energentov in škodljivih emisij v okolje smo v zadnjem četrtletju leta 2013 uspešno izvedli prehod na zemeljski plin (za vse objekte, z izjemo hangarjev službe za oskrbo letal in objekta 38) in tako zamenjali okolju škodljivejše kurilno olje. V pretežnem delu leta 2013 je bil sicer celotni letališki kompleks ogrevan s kurilnim oljem, razen službe za oskrbo letal in hangarjev splošnega letalstva (ogrevani z utekočinjenim naftnim plinom). V letu 2013 je znašala poraba kurilnega olja 280,5 tisoč litrov, utekočinjenega naftnega plina 22.453 m³, zemeljskega plina pa 30.284 m³.

S centralnim nadzornim sistemom zagotavljamo optimalno ogrevanje in s tem posredno zmanjšujemo količino plinov, s katerimi obremenjujemo ozračje. K zmanjševanju izpusta škodljivih emisij v zrak prispevamo tudi tako, da postopno nadomeščamo stare hladilne naprave z novimi, ki imajo okolju prijazne freone.

Eden od strateških ciljev družbe je tudi postopen prehod v nizkoogljično družbo. Zato se bomo še naprej zavzemali za vsakoletni izračun ogljičnega odtisa, v katerega bodo vključeni neposredni in posredni izpusti toplogrednih plinov.

Da bi lažje dosegli zgornji cilj, si bomo še naprej prizadevali tudi za nadomeščanje okolju škodljivih energentov (kurilno olje, bencin, dizelsko gorivo, električna energija iz termoelektrarn) z ekološko sprejemljivejšimi (zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, električna energija iz hidroelektrarn itd.) ter večjo rabo obnovljivih virov energije (hidro-, geotermalna, sončna in vetrna energija, biomasa, bioplin, kogeneracija itd.).

Ravnanje z odpadki

V družbi smo sprejeli Načrt gospodarjenja z odpadki za obdobje 2012–2015, ki opredeljuje načine ravnanja z odpadki do konca leta 2015. Naša posebna skrb je namenjena strogemu ločevanju vseh vrst odpadkov, pri čemer želimo izpolniti naslednje cilje:

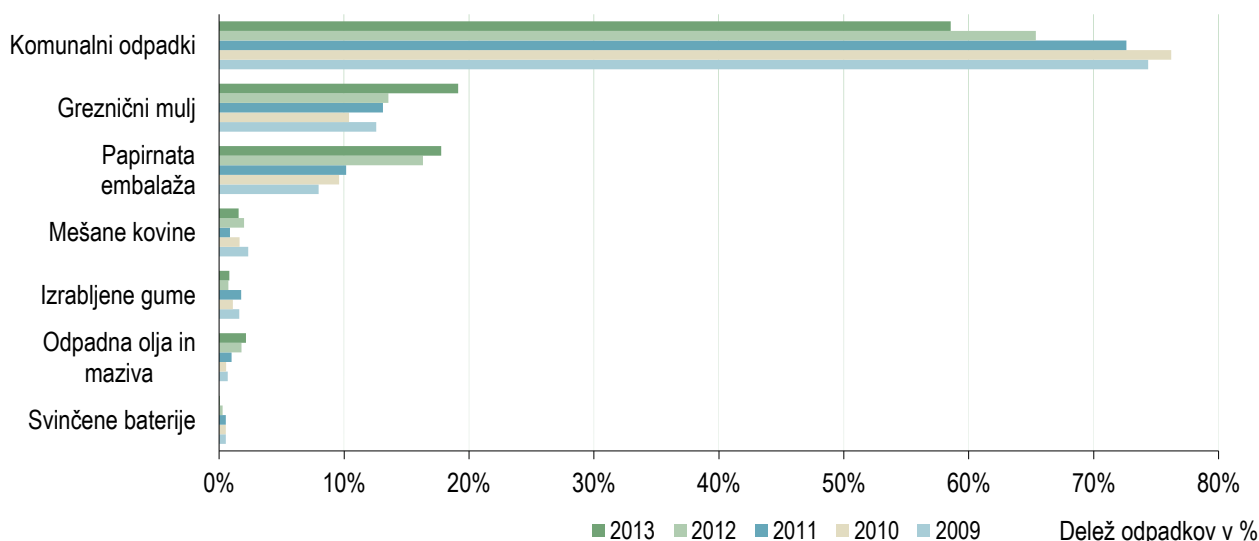
- zmanjšati količino mešanih komunalnih odpadkov;
- povečati količino ločeno zbranih odpadkov, ki se predelajo;
- preprečiti mešanje nevarnih odpadkov z nenevarnimi;
- ohraniti okolje čisto tudi za prihodnje rodove.

Glavni cilj, ki ga želimo doseči, je močno zmanjšati količino mešanih komunalnih odpadkov, zaradi česar zbiramo odpadke na ločene frakcije: papir in karton, embalaža, steklo, kovine, biorazgradljivi odpadki, svetila, odpadna olja, kartuše, iztrošene baterije in akumulatorji, zavržena električna in elektronska oprema, izrabljene gume, greznični mulj itd. Za zagotavljanje ločenega zbiranja odpadkov imamo v družbi postavljen centralni ekološki otok in ostala manjša ekološka zbirna mesta.

Sistem ravnanja z odpadki v družbi deluje tako, da se na tak način zbrani odpadki oddajajo ali prepuščajo različnim prevzemnikom odpadkov. Vsi prevzemniki imajo ustrezna okoljevarstvena dovoljenja in/ali potrdila o vpisu v evidence s strani Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO). Za vse vrste odpadkov vodimo tudi ustrezne evidence in letno poročamo omenjeni agenciji o nastalih količinah odpadkov.

Posebno pozornost namenjamo tudi gradbenim odpadkom, ki nastanejo pri rekonstrukcijah ali novogradnjah. Oddajamo jih zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov. Tudi o količinah teh odpadkov redno poročamo Agenciji Republike Slovenije za okolje.

Gibanje količin in vrste odpadkov

Varstvo voda

Posebna skrb je namenjena nemotenemu delovanju male komunalne čistilne naprave (v nadaljnjem besedilu: MKČN), s čimer zagotavljamo kakovost prečiščene vode, ki iz letališkega kompleksa odteka v podtalnico. V ta namen vodimo ustrezne evidence, iz katerih so razvidni opravljeni dnevni pregledi in opažanja ter izvedeni posegi. Konec leta 2013 smo (do 21. 10. 2019) uspešno podaljšali veljavnost okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje MKČN. V letu 2013 smo začeli tudi izgradnjo kanalizacijskega kolektorja do Spodnjega Brnika, s čimer bo izpolnjen pogoj za priključitev na centralno čistilno napravo Domžale (CČN), ki jo načrtujemo skupaj z Občino Cerklje do konca leta 2014.

V MKČN poteka prečiščevanje fekalij, in sicer tako iz letališkega kompleksa kot tudi iz letal. Te s posebnimi napravami izčrpamo iz letal in jih odlagamo v posebni zbirnik v čistilni napravi, kjer se začnejo postopki razgradnje. V MKČN se zbirajo in prečistijo tudi odpadne tekočine, ki nastajajo pri razledenitvi letal in so pomešane s tekočino za razledenitev. Postopek izvajamo na glavni letališki ploščadi, odpadne tekočine pa se stekajo v podzemni rezervoar pod njo, od tam pa kontrolirano potujejo do MKČN. Osnova tekočine za razledenitev so glikoli, ki so biološko razgradljivi. V postopkih prečiščevanja v MKČN nastane približno 40–60 ton grezničnega mulja letno, ki ga prevzema in naprej predeluje izvajalec lokalne javne službe.

Kakovost odpadnih voda iz MKČN nadzira tudi zunanji izvajalec z odvzemom vzorcev odpadnih voda na MKČN in odvzemom vzorcev vode za izdelavo biološko-kemijskih analiz iz lovilcev olj in maščob. Na tej podlagi izvajalec izdelava poročilo o meritvah in vrednotenju – obratovalni monitoring za celo leto, ki se ga pošlje Agenciji Republike Slovenije za okolje. Iz opravljenih meritev za leto 2013 izhaja, da so naši rezultati na področju zagotavljanja čistih odpadnih voda nadpovprečni.

Da preprečimo odtekanje olj in maščob v podtalnico ob morebitnih razlitjih, imamo na asfaltnih površinah in ob njih nameščene lovce olj in maščob, ki jih redno pregledujemo, čistimo in vzdržujemo. O opravljenih pregledih vodimo ustrezne dnevnike, s katerimi zagotavljamo sledljivost opravljenih del.

V letu 2014 je načrtovana zamenjava 34 obstoječih lovilcev olj oziroma njihova prilagoditev standardu SIST EN 858-2 z namestitvijo koaliscentnih filtrov.

Svetlobno onesnaževanje

Skrbimo, da je naša javna razsvetljava skladna s predpisi o svetlobnem onesnaževanju okolja. Vsako leto tudi nadomeščamo še neustrezne svetilke z novjšimi, ki ne sevajo svetlobni tok navzgor in delujejo na novjših tehnologijah (npr. LED).

Skrb za zemljišča

V okvir naše dejavnosti spada tudi celovita skrb za zemljišča letališkega kompleksa. Tako redno kosimo travnate površine, urejamo zelenice in cvetlične nasade, zelo dobro pa sodelujemo tudi z zunanjim izvajalcem, pod vodstvom katerega izvajamo čistilna in pogozdovalna dela na gozdnih površinah ter skrbimo za ustrezno zatiranje gozdnih škodljivcev, predvsem lubadarja.

6.5 ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI

Varovanje (Security)

Zagotavljanje varnega letalskega prometa je ena naših najpomembnejših nalog. Skrb za varovanje letalskega prometa je dolžnost vseh zaposlenih oziroma uporabnikov letališča, zato smo skladno z zakonodajo tudi v letu 2013 redno izvajali usposabljanja na področju varnostnega ozaveščanja oseb (angl. security awareness training). Izvedli smo 15 usposabljanj, od tega dve na Letališču Portorož in eno na Letališču Edvarda Rusjana Maribor, skupaj pa se je teh usposabljanj udeležilo 347 slušateljev. Izvedli smo tudi dve usposabljanji za letališke varnostnike v trajanju 28 ur, katerih se je udeležilo 33 varnostnikov, ki so opravili še praktični in teoretični izpit.

V letu 2013 smo prvič izvedli tudi usposabljanja za osebe, ki izvajajo varnostni nadzor za tovor in pošto ali imajo dostop do opredeljivega zračnega tovara, ter osebe, ki izvajajo varnostni nadzor nad zalogami za oskrbo med letom in zalogami za oskrbo na letališču. Skupaj je bilo 17 usposabljanj na tem področju, ki se jih je udeležilo 343 oseb. Proti koncu leta smo pripravili tudi program usposabljanja oseb s splošno odgovornostjo (vodje varovanja) in oseb, ki izvajajo varnostni nadzor (nadzorniki), ki ga je potrdil pristojni organ (10 internih nadzorov in 32 nadzorov Javne agencije za civilno letalstvo). Usposabljanja na tem področju bomo začeli v letu 2014.

Ažurirali smo varnostni program za področje reguliranega agenta ter ga skupaj z vlogo za podaljšanje statusa poslali na Javno agencijo za civilno letalstvo. Ta je program odobrila in podaljšala status reguliranega agenta za dobo petih let.

V letu 2013 je Aerodrom Ljubljana šestim podjetjem podelil status znanega dobavitelja zalog za oskrbo na letališču (podjetij s tem statusom je zdaj vseh skupaj osem). Za zaposlene v teh podjetjih smo izvedli tudi ustrezna usposabljanja.

V sklopu zagotavljanja kakovosti na področju varovanja civilnega letalstva so se skozi celo leto izvajali nadzori (deset internih nadzorov ter 32 nadzorov Javne agencije za civilno letalstvo), s katerimi smo preverjali izvajanje posameznih ukrepov. Nadzorovala so se različna področja varovanja civilnega letalstva, največ pozornosti pa je bilo namenjeno varnostnim pregledom letališkega osebja, zalogam za oskrbo letališč, varnostnim pregledom potnikov, varnostnim pregledom ročne prtljage ter tovoru in pošti.

31. januarja 2014 se bo delno odpravila prepoved vnosa tekočin na varovana območja letališča. V letu 2013 smo zaradi tega izpeljali javni razpis za nabavo opreme za pregled tekočin in o tem obvestili Javno agencijo za civilno letalstvo. Kupljeni sta bili dve napravi EMILI tipa B, ki omogočata ločen pregled posameznih tekočin, za leto 2014 pa načrtujemo še nadgradnjo dveh rentgenskih naprav z modulom tipa C, ki bosta omogočali istočasni pregled več tekočin.

Ker nas na tem področju čakajo največje spremembe, je bila v letu 2013 glavna tema sestankov odbora za varnost pri združenju evropskih letališč (ACI Europe) postopna odprava prepovedi vnosa tekočin, ki bo začela veljati v letu 2014.

V letu 2013 so operaterji v varnostno operativnem centru prejeli, obdelali in poslali 3.065 najav, kar je nekoliko manj kot leta 2012 (3.209 najav).

Na začetku leta 2013 je bilo pred potniškim terminalom in v njem nameščenih 13 dodatnih IP kamer z visoko resolucijo, ki zagotavljajo boljši nadzor na območjih, kjer so nameščene. Konec leta 2013 so bile vrtljive kamere na glavni letališki ploščadi in v avioblagovnem skladišču zamenjane z zmogljivejšimi vrtljivimi visoko resolucijskimi kamerami. Prav tako so bile konec leta izvedene začetne aktivnosti za izvedbo projekta vzpostavitve sistema videonadzora na območju Transformatorske postaje 6.

Urejanje prometa pred terminalom so skupaj z operaterji izvajali študenti prometniki. V letu 2013 je bilo iz tega naslova opravljenih 5.520 študentskih ur, kar je za 9,5 odstotka manj kot leto prej (6.104 ur). Pri urejanju prometa beležimo predvsem neupoštevanje navodil prometnikov s strani potnikov in obiskovalcev letališča, prav tako se je s sprostitvijo dostopa za taksi prevoze pred terminalom povečalo število neželenih dogodkov med samimi izvajalci taksi prevozov.

Varnost (Safety)

Področje dela službe varnosti (SAFETY) se kot rdeča nit vleče skozi vse segmente operativnega dela letališča ter tudi v izgradnji ali vzdrževanju letališke infrastrukture na zračni strani letališča. Osnovni cilj delovanja po sistemu upravljanja varnosti ključne službe je biti korak pred okoliščinami, ki so že bile vzrok za neželene dogodke, nesrečo ali poškodbo letala, ljudi, infrastrukture ali drugega.

V letu 2013 je strokovna služba za varnost in zaščito kot skrbnik modula SMS začela voditi varnostne dogodke izključno prek računalniškega sistema Galiot (sistem upravljanja z varnostjo). V letu 2013 je bilo zaprtih (zaključenih) 24 varnostnih preiskav. Odprtih je ostalo 19 varnostnih preiskav (razlogi objektivne narave – čakanje na izvedbo objavljenih korektivnih ukrepov in drugo). V sklopu modula SMS je bilo v letu 2013 evidentiranih skupaj 17 predlogov za varnostne izboljšave.

V smislu preventive, odpravljanja vzrokov in okoliščin oziroma priporočil za varno delo na zračni strani letališča smo v letu 2013 ob specifičnih korektivnih ukrepih v sklopu posameznih varnostnih preiskav prispevali k varnosti še z izdajo:

- Varnostnega biltena in revizijo štirih veljavnih Varnostnih biltenov iz preteklosti,
- 17 varnostnih opozoril in revizijo petih veljavnih varnostnih opozoril iz preteklosti,
- 14 varnostnih obvestil.

V letu 2013 je strokovna služba za varnost in zaščito sodelovala pri promociji varnosti in kakovosti s pripravo in izvedbo usposabljanja za vse zaposlene v operativnih službah Aerodroma Ljubljana (z izjemo službe za oskrbo potnikov). Teme usposabljanja so bile človeški dejavnik (za varnost ključna tema), varnostno poročanje, varnostna preiskava in varnostna kultura s poudarkom na dveh ključnih dokumentih, podpisanih v letu 2013 (izjava o varnostni politiki (Safety Policy) in izjava o nekaznovalni politiki (non-punitive culture)).

Strokovna služba za varnost in zaščito je tudi v letu 2013 koordinirala delo skupine za letališko varnost (Airport Safety Action Group – ASAG). Poleg Aerodroma Ljubljana s svojimi stalnimi predstavniki sodelujejo še Letališka kontrola zračnega prometa, naš največji letalski prevoznik (Adria Airways) in Adria Airways Tehnika, kot največji ponudnik storitev vzdrževanja letal na letališču. Cilj delovanja skupine je skupno varnostno komuniciranje ter širok konsenz pri odločanju o pomembnih vprašanih za varnost zračnega prometa. V letu 2013 sta bili dve seji, in sicer v mesecu maju in oktobru.

V letu 2013 je služba za varnost aktivno sodelovala v projektih obnove površin, namenjenih premikom letal (območje TWY N, TWY P, TWY A med G in M in TWY K).

Glede števila obravnavanih trkov ptic z letali se je stanje triletnega strmega povečevanja števila potrjenih trkov umirilo oziroma močno upadlo. Za kar dobrih 76 odstotkov je namreč manjši delež potrjenih trkov kanj z letali v letu 2013 v primerjavi z letom 2012.

Požarna varnost letal in letališča

Letalski promet spada po statistiki nesreč med najvarnejše oblike prevoza. Čeprav je verjetnost letalske nesreče na letališču majhna, tveganje za nastanek takega dogodka ves čas obstaja, zato Zakon o letalstvu uvršča reševalno-gasilsko službo med obvezne letališke službe.

Ker je glavni cilj gasilske službe na letališču reševanje človeških življenj v primeru letalske nesreče ali neželenega dogodka, so bile v letu 2013 vse aktivnosti službe usmerjene k doseganju tega cilja. To smo dosegli tudi z rednim vzdrževanjem vozil in gasilsko-reševalne opreme ter stalnim usposabljanjem osebja, s čimer smo izpolnjevali tudi zakonske zahteve, ki urejajo to področje. Med pomembnejše dogodke štejemo udeležbo osmih gasilcev na tridnevnem usposabljanju iz gašenja letalskih požarov v tujini (šolski center TCA na letališču Leipzig) ter uspešen zaključek šolanja šestih zaposlenih v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na lgu za poklic gasilca. Okrepili smo tudi sodelovanje z okoliškimi gasilskimi enotami, Ministrstvom za obrambo in Gasilsko-reševalno službo Kranj. Namen sodelovanja je medsebojna izmenjava teoretičnih in praktičnih znanj gasilcev-reševalcev ter učinkovitejše skupno posredovanje v primeru sile na letališču.

Organizirali smo interna usposabljanja iz varstva pred požarom za vse zaposlene v družbi Aerodrom Ljubljana ter za zaposlene drugih družb na letališču. Udeležili smo se strokovnih posvetov s področja požarne varnosti. V okviru priprav zaposlenih na opravljanje izpitov za pridobitev oziroma podaljšanje licenc za delo pri požarni varnosti letal in letališča smo pripravili več vaj iz gašenja in reševanja v primeru letalske nesreče, s katerimi se preverja odzivnost gasilske službe, pripravljenost ter usposobljenost reševalno-gasilskega osebja ter opreme za hitro in učinkovito ukrepanje v izrednih razmerah.

Poleg stalne pripravljenosti na gašenje in reševanje v primeru težav v letalskem prometu smo izvajali predpisane požarnovarnostne ukrepe za zaščito objektov na območju letališča. Izvajali smo redne požarnopreventivne obhode objektov, 24/7 dežurstvo pri napravi za avtomatsko javljanje požara in se hkrati tudi odzivali na vse požarne alarme.

V sodelovanju s pooblaščenimi pregledniki smo tudi v letu 2013 preverili in pridobili potrdila o brezhibnem delovanju sistemov aktivne požarne zaščite, kot so sistem za avtomatsko javljanje požara, varnostna razsvetljava, naprava za javljanje prisotnosti gorljivih plinov, požarne lopute itd. Redno smo skrbeli za brezhibno delovanje primarnega in sekundarnega hidrantnega omrežja ter opravili prek 1.000 pregledov ročnih in prevoznih gasilnih aparatov.

Izvajali smo požarne straže, s katerimi smo poskrbeli za preventivne ukrepe ob izvajanju požarno nevarnih del v objektih na letališču. Za izvajanje tovrstnih del imamo urejen postopek seznanitve izvajalcev s pogoji varnega dela in sodelovanjem z gasilsko enoto na letališču.

Zmanjševanje nevarnosti, ki jo povzročajo ptice

Z zaključkom ekološke študije smo prejeli dokument Ekološka študija na širšem območju Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana 2011/2012. V okviru ekološke študije smo želeli ugotoviti, koliko in katere živalske vrste se nahajajo na območju letališča, kakšna je njihova teritorialna porazdelitev, zakaj se posamezne živalske vrste zadržujejo na območju letališča oziroma na posameznih območjih letališča in kako se nevarne živalske vrste gibljejo glede na položaj letališča in navidezne linije, na katerih se odvija zračni promet (pristajanje in vzletanje). Ekološka študija je tudi postregla z odgovori in priporočili za reševanje problematike prisotnosti nevarnih živalskih vrst na območju Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana.

V januarju 2013 sta bila posodobljena dokumenta Ocena tveganja – trk ptice v zrakoplov ter Letno poročilo o aktivnostih opazovanja in pregona ptic na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana. Pri tem je ocena tveganja ključen dokument, saj ga uporabljamo kot pomoč pri opredeljevanju ravni varnostnega tveganja posamezne vrste ptic za zračni promet. V skladu s sistemom upravljanja varnosti se za večja varnostna tveganja zahteva ukrepanje s ciljem izboljšati stanje, to je zmanjšati verjetnost za trk ptice z zrakoplovom na območju letališča.

Zaradi zmanjševanja verjetnosti in tudi resnosti trka ptice v zrakoplov je bil pripravljen Akcijski načrt upravljanja prostoživečih živalskih vrst za leti 2013 in 2014. V sklopu akcijskega načrta je vodstveni kader pripravil konkretne ukrepe za zmanjšanje tveganja, ki so usmerjeni predvsem na pasivno področje (zmanjšati skušamo privlačnost letališkega okolja za ptice).

V skladu s priporočili Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO) smo izdelali Letališki program za obvladovanje trkov ptic in drugih prostoživečih živalskih vrst, ki je krovni dokument na področju upravljanja prostoživečih živalskih vrst.

6.6 ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI

Zagotavljanje visoke ravni varnosti in kakovosti izvajanja naših storitev je nujno za naše uspešno dolgoročno delovanje, saj je varnost potnikov in premikov letal ključnega pomena pri ohranjanju starih in pridobivanju novih poslovnih partnerjev.

Standardi kakovosti za izvajanje storitev in varovanja

Letališče kot infrastrukturni objekt urejajo standardi in priporočila ICAO (International Civil Aviation Organisation), ki postavljajo temelje infrastrukture, organizacije dela, poslovanja in nadzora. Annex 14 (Aerodromes) podrobno določa načrtovanje, gradnjo in vzdrževanje celotne letališke infrastrukture, Annex 9 (Facilitation) definira zmožnosti in postopke za prevoz potnikov, prtljage in tovora v zračnem prometu, Annex 16 (Environmental) predpisuje okoljske zahteve, Annex 17 (Security) pa nujne zahteve za varovanje.

Standarde za varovanje letališča določa ECAC (European Civil Aviation Conference), katerega združeno telo je JAA (Joint Aviation Authorities), ki postavlja združene zahteve (JAR) v letalstvu, za njihovo dosledno izvedbo pa skrbijo letalski prevozniki.

Standarde izvajanja zemeljske oskrbe določa združenje letalskih prevoznikov IATA (International Air Transport Association), ki vsako leto izda posodobljen AHM (Airport Handling Manual). Ta dokument je osnovno vodilo za izvajanje celotne zemeljske oskrbe letal.

Zunanji nadzor varovanja letališča in kakovosti izvajanja dejavnosti v zvezi z upoštevanjem navedenih standardov izvajajo organizacije, ki določajo standarde za letališča, zemeljsko oskrbo in standarde za varovanje, ter letalski prevozniki, ki nadzorujejo kakovost zemeljske oskrbe letal, potnikov in tovora na podlagi standardov, sprejetih v njihovi krovni organizaciji IATA, in prek Direktorata za civilno letalstvo. Izvajamo tudi redne interne strokovne nadzore.

Sistem vodenja kakovosti

Namen sistema vodenja kakovosti naše družbe je optimizacija poslovnih procesov, izboljševanje kakovosti storitev in povečevanje zadovoljstva naših uporabnikov.

Družba je konec leta 2013 pridobila certifikat ISO 9001:2008, s čimer je dokazala izpolnjevanje zahtev mednarodne organizacije za standardizacijo (International Organization for Standardization – ISO) na področju vodenja kakovosti. Pridobljen certifikat je potrditev doseganja visoke ravni kakovosti storitev, nenehnega izboljševanja in učinkovitega poslovanja družbe. Obseg certifikata se nanaša na upravljanje letališča, izvajanje zemeljske oskrbe potnikov, letal in tovora ter trženje in prodajo letaliških storitev, storitev zemeljske oskrbe in komercialnih storitev.

Za pridobitev certifikata smo uvedli nekatere novosti in izboljšave, med katerimi so najpomembnejše:

- sprejetje Politike kakovosti in Poslovnika vodenja kakovosti;
- ureditev dokumentacije družbe in obvladovanje zunanje dokumentacije družbe;

- sistematično ugotavljanje zadovoljstva uporabnikov (obravnavanje pritožb in pohval, anketiranje, skrivno nakupovanje – t. i. Mystery Shopping, meritve HappyOrNot itd.), kar posledično povečuje kakovost naših storitev;
- identifikacija in popis poslovnih procesov družbe in določitev lastnikov procesov;
- izvajanje notranjih presoj in notranjih nadzorov zemeljske oskrbe zaradi preverjanja skladnosti delovanja;
- izvajanje korektivnih ukrepov za odpravo neskladnosti in izvajanje preventivnih ukrepov, da do neskladnosti oziroma napak sploh ne bi prišlo.

Pridobljeni certifikat povečuje ugled družbe v širšem smislu, zagotavlja večjo konkurenčnost na trgu zaradi večje kakovosti storitev in posledično povečuje zadovoljstvo uporabnikov storitev. Za ohranjanje certifikata bomo v prihodnosti nenehno izboljševali delovanje celotne družbe.

Upravljanje poslovnih procesov

V družbi Aerodrom Ljubljana, d. d., upravljamo več kot 70 poslovnih procesov, umeščenih v procesno shemo družbe. Poslovni procesi imajo določene lastnike oziroma skrbnike ter odgovorne osebe za izvedbo posameznih dejavnosti znotraj procesov. Določeni in prepoznani so tudi že nekateri stiki med različnimi procesi. Vsi poslovni procesi vsebujejo tudi referenčno dokumentacijo, ki je podlaga za njihovo izvedbo.

V nadaljevanju upravljanja poslovnih procesov bomo določili matrike odgovornosti, kazalnike učinkovitosti in uspešnosti ter metode za nadzorovanje in merjenje učinkovitosti. To nam bo omogočalo spremljati delovanje, ugotavljati stabilnost delovanja procesov in analizirati možnost za izboljševanje procesov. S pravilnim upravljanjem poslovnih procesov bomo povečevali učinkovitost poslovanja družbe.

Poslovni procesi Aerodroma Ljubljana, d. d., so razdeljeni na tri področja:

- **processe vodenja** (vodenje družbe, vodenje sektorja, službe, projekta, vodenje sistema kakovosti, vodenje sistema ravnanja z okoljem in upravljanje energije, varstvo in zdravje pri delu ter upravljanje in obvladovanje tveganj);
- **glavne procese** (proces upravljanja letališča, procesi zemeljske oskrbe ter procesi trženja in prodaje);
- **podporne procese** (nabava, kadri, izobraževanje, razvoj, finance in računovodstvo, informatika, kakovost, komuniciranje z javnostjo in pravna podpora).

Neprekinjenost poslovanja

Neprekinjeno poslovanje je strateška in taktična sposobnost planiranja in odzivanja na neželene dogodke in prekinitev poslovanja, njegov namen je nadaljevati poslovne procese na vnaprej določeni sprejemljivi ravni. Gre za celovit proces, ki poskuša vnaprej prepoznati posledice številnih različnih neželenih prekinitev oziroma tveganj, ki vplivajo na delovanje družbe. Namen procesa je zmanjšati posledice, če se prekine delovanje dela družbe ali celotne družbe.

Načrt neprekinjenega poslovanja družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., je dokumentirana zbirka postopkov in informacij, izdelana, sestavljena in vedno dostopna ob nepričakovanih dogodkih, da lahko družba opravlja ključne storitve. Pri definiranju obsega neprekinjenega poslovanja so bile upoštevane zahteve za neprekinjeno poslovanje, cilji in obveznosti družbe, sprejemljive stopnje tveganja, zakonske in pogodbene obveznosti ter interesi ključnih skupin (uporabnikov) in deležnikov.

Če se pojavi večje tveganje, se lahko obratovanje letališke infrastrukture začasno prekine. Vsak letalski prevoznik ima svoj program alternativnih letališč. Glede na Sklep o opredelitvi sistema javnih letališč ter glede na dosedanje prakso v

podobnih situacijah naša družba lahko ponudi svoje osebje in opremo za zemeljsko oskrbo enemu od bližnjih letališč, ki bi lahko prevzelo promet do ponovnega odprtja letališča. S stalnimi preventivnimi ukrepi zagotavljamo obvladovanje tveganj, ki pomenijo grožnjo za prekinitev poslovanja.

Načrt neprekinjenega poslovanja predstavlja ukrepe za odzive v stiski, za zaposlene ali posamezno poslovno kritične funkcije ter opisuje alternativne postopke za vrnitev poslovanja v normalne razmere. V prilogi načrta so navedene sheme obveščanja, če bi prišlo do prekinitve poslovanja ali določenega tveganja, in so prek intraneta družbe dostopne vsem zaposlenim družbe, v operativnih službah pa so dostopne tudi v tiskani izdaji.

RAČUNOVODSKO POROČILO

1 IZJAVA UPRAVE

Izjava uprave je v uvodnem delu Poslovnega poročila na strani št. 4.

2 POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe AERODROM LJUBLJANA, d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe AERODROM LJUBLJANA, d.d., ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. december 2013, izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

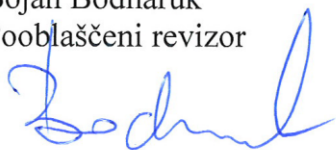
Mnenje

Po našem mnenju računovodski izkazi podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja družbe AERODROM LJUBLJANA, d.d. na dan 31. december 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah:

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Bojan Bodnaruk
Pooblaščen revizor

Ljubljana, 21. marec 2014

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave**Deloitte.**DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

3 RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 BILANCA STANJA

vevrih

Bilanca stanja	Pojasnila	31. 12. 2013	31. 12. 2012
SREDSTVA		131.027.281	130.283.697
Dolgoročna sredstva		91.930.837	91.746.477
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	5.1.1	2.126.258	2.151.953
Nepremičnine, naprave in oprema	5.1.2	79.512.848	75.730.332
Naložbe v pridružene družbe	5.1.3	3.147.369	3.147.369
Dolgoročne finančne naložbe	5.1.4	6.072.657	10.106.448
Dolgoročne poslovne terjatve		59.873	59.873
Odložene terjatve za davek	5.1.5	1.011.832	550.502
Kratkoročna sredstva - skupaj		39.096.444	38.537.220
Kratkoročna sredstva brez aktivnih časovnih razmejitev		38.939.133	38.382.143
Zaloge		363.678	284.290
Kratkoročne finančne naložbe	5.1.6	33.981.640	32.642.852
Kratkoročne poslovne terjatve	5.1.7	4.212.034	5.229.711
Denarna sredstva		381.781	225.290
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve		157.311	155.077
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		131.027.281	130.283.697
Kapital	5.1.8	124.785.005	124.433.076
Vpoklicani kapital		15.842.626	15.842.626
Kapitalske rezerve		24.287.659	24.287.659
Rezerve iz dobička		78.729.212	78.729.212
Presežek iz prevrednotenja		720.845	2.974.850
Zadržani čisti dobiček		5.204.663	2.598.729
Dolgoročne obveznosti - skupaj		1.935.748	2.137.913
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	5.1.9	1.134.542	1.429.850
Rezervacije za jubilejne nagrade, odpravnine in prihodnje stroške		932.070	1.120.317
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		202.472	309.533
Dolgoročne obveznosti		801.206	708.063
Dolgoročne poslovne obveznosti	5.1.10	801.206	708.063
Kratkoročne obveznosti - skupaj		4.306.528	3.712.708
Kratkoročne obveznosti		4.165.046	3.606.403
Kratkoročne poslovne obveznosti	5.1.11	4.165.046	3.606.403
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve		141.482	106.305

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IN IZKAZ VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

vevrih

Izkaz poslovnega izida	Pojasnila	1-12.2013	1-12.2012
Poslovni prihodki		31.265.191	30.846.060
Prihodki od prodaje	5.2.1	30.986.744	30.675.759
Drugi poslovni prihodki	5.2.2	278.447	170.301
Poslovni odhodki		-25.133.164	-25.620.917
Stroški materiala in storitev		-8.387.304	-7.809.193
Stroški materiala	5.2.3	-1.746.090	-1.748.627
Stroški storitev	5.2.4	-6.641.214	-6.060.566
Stroški dela	5.2.5	-11.641.568	-11.533.862
Amortizacija	5.2.6	-4.519.326	-5.310.229
Drugi poslovni odhodki	5.2.7	-584.966	-967.633
Dobiček iz poslovanja		6.132.027	5.225.143
Neto finančni prihodki/odhodki		-65.127	1.393.142
Finančni prihodki	5.2.8	1.265.495	1.501.420
Finančni odhodki	5.2.8	-1.330.622	-108.278
Dobiček pred obdavčitvijo		6.066.900	6.618.285
Davek iz dobička	5.2.9	-957.339	-992.238
Odloženi davki	5.2.9	84.823	-432.998
Čisti dobiček obračunskega obdobja		5.194.384	5.193.049

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

vevrih

Izkaz vseobsegajočega donosa	Pojasnila	1-12.2013	1-12.2012
Čisti dobiček obračunskega obdobja		5.194.384	5.193.049
Postavke, ki bodo lahko kasneje prerazvrščene v poslovni izid	5.2.10	-2.254.005	-859.820
Čisti dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi s finančnimi sredstvi, razpoložljivimi za prodajo		-2.630.511	-1.294.337
- dobički/izgube, pripoznane v presežku iz prevrednotenja		-2.750.646	-1.224.336
- prenos dobičkov/izgub iz presežka iz prevrednotenja v poslovni izid		120.135	-70.001
Davek od dohodkov pravnih oseb v zvezi s postavkami, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid		376.506	434.517
- v zvezi z dobički/izgubami, pripoznanimi v presežku iz prevrednotenja		396.930	420.523
- v zvezi s prenosom dobičkov/izgub iz presežka iz prevrednotenja v poslovni izid		-20.424	13.994
Skupaj drugi vseobsegajoči donos v obdobju		-2.254.005	-859.820
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		2.940.379	4.333.229

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.3 IZKAZ DENARNIH TOKOV

	v evrih	
	1-12.2013	1-12.2012
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti dobiček, korigiran za odloženi davek	5.109.561	5.626.047
Prilagoditve za:	5.036.376	4.239.116
- davek od dobička, pripoznan v izkazu poslovnega izida	957.339	992.238
- amortizacijo opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev	4.519.326	5.310.229
- dobiček/izgubo pri odtujitvi/izločitvi opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev	190.087	255.399
- oblikovanje popravkov vrednosti zalog	229	0
- oblikovanje popravkov vrednosti terjatev	88.382	453.224
- oblikovanje in odpravo rezervacij	-40.155	52.354
- druge nedenarne transakcije	71.987	0
- prihodke iz naložbenja	-1.209.214	-1.403.510
- odhodke iz naložbenja	1.320.268	60.185
- plačani davek od dobička	-861.873	-1.481.003
Denarni tok iz poslovanja pred gibljivim kapitalom	10.145.937	9.865.163
Začetne manj končne poslovne terjatve	-682.451	255.346
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitev	-1.344	-124.078
Začetne manj končne zaloge	-79.617	6.127
Končni manj začetni poslovni dolgovi	2.010.012	35.274
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitev	-230.546	-308.128
Čisti denarni tok iz poslovanja	11.161.991	9.729.704
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejemki pri naložbenju	63.180.664	62.666.065
Prejemki od obresti in deležev v dobičku, od naložbenja	1.020.884	1.193.401
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	0	216
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	103.749	6.666
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	345.848	2.597.840
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	61.710.183	58.867.942
Izdatki pri naložbenju	-71.606.214	-69.707.198
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-95.432	-133.358
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-8.404.990	-2.076.179
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-250.000	-1.704.306
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	-62.855.792	-65.793.355
Čisti denarni tok iz naložbenja	-8.425.550	-7.041.133
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Izdatki pri financiranju	-2.584.829	-2.626.416
Izdatki za izplačila dividend	-2.584.829	-2.626.416
Čisti denarni tok iz financiranja	-2.584.829	-2.626.416
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	151.612	62.155
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	225.290	163.135
Učinki sprememb menjalnih tečajev na denarna sredstva	4.879	0
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	381.781	225.290

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.4 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

vevrih

Izkaz gibanja kapitala	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta	Skupaj kapital
1. 1. 2012	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	60.080.573	3.834.670	0	2.628.620	122.726.262
Prenos čistega dobička preteklega leta	0	0	0	0	0	0	2.628.620	-2.628.620	0
Vnos vseobsegajočega donosa v obdobju	0	0	0	0	0	-859.820	0	5.193.049	4.333.229
Razporeditev čistega dobička po sklepu uprave	0	0	0	0	2.596.525	0	0	-2.596.525	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-2.626.415	0	-2.626.415
31. 12. 2012	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	62.677.098	2.974.850	2.205	2.596.524	124.433.076
1. 1. 2013	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	62.677.098	2.974.850	2.205	2.596.524	124.433.076
Prenos čistega dobička preteklega leta	0	0	0	0	0	0	2.596.524	-2.596.524	0
Vnos vseobsegajočega donosa v obdobju	0	0	0	0	0	-2.254.005	0	5.194.384	2.940.379
Razporeditev čistega dobička po sklepu uprave	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-2.588.450	0	-2.588.450
31. 12. 2013	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	62.677.098	720.845	10.279	5.194.384	124.785.005
Oblikovanje bilančnega dobička za leto 2013*	0	0	0	0	34.795.337	0	10.279	5.194.384	40.000.000

* Prikaz oblikovanja bilančnega dobička iz kategorij kapitala je narejen v skladu s 66. členom ZGD-1. Dodatna razkritja so v točki 5.1.8 Računovodskega poročila.

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE

4.1 POROČAJOČA DRUŽBA

Aerodrom Ljubljana, d. d., (v nadaljnjem besedilu: družba) je registrirana pravna oseba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Zgornji Brnik 130 a, 4210 Brnik – aerodrom.

Na 9. seji skupščine delničarjev 30. junija 2005 je bil sprejet sklep, da bo družba od 1. januarja 2006 naprej sestavljala računovodske izkaze in poročila iz prvega odstavka 60. člena ZGD-1 v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljnjem besedilu: MSRP).

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 21. marca 2014.

4.2 PODLAGA ZA SESTAVITEV IZKAZOV

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi za leti 2013 in 2012 so sestavljeni v skladu z MSRP, kot jih je sprejela Evropska unija. Uporabljene so računovodske in poročevalske zahteve MSRP, zahteve Zakona o gospodarskih družbah in notranja pravila družbe.

Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, so vrednotena po poštteni vrednosti.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju pri posameznih kategorijah.

Funkcijska in predstavljena valuta

Računovodski izkazi in računovodske informacije so sestavljeni v evrih, ki so funkcijska valuta družbe.

Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev ter s tem na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je treba stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, in za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo pri procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani pri posameznih razkritjih politik, pojasnili v nadaljevanju in v naslednjih točkah:

- Računovodsko poročilo: točka 4.3 v delu, kjer so opisane rezervacije, in točka 5.1.9 (rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve).
- Poslovno poročilo: točka 5.3 – Finančna tveganja (kvantitativni podatki so v točki 5.4 Računovodskega poročila).

4.3 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Uporabljene računovodske usmeritve, narava in stopnja pomembnosti so opredeljene v internih aktih družbe. Pri vseh pomembnih prikazanih zneskih v računovodskih izkazih smo razkrili tudi primerjalne informacije iz preteklega obdobja, navedene so tudi številčne in opisne informacije.

Računovodske usmeritve, navedene v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, prikazanih v priloženih računovodskih izkazih.

Naložbi v pridruženi družbi

- Aerodrom Portorož, d. o. o.

V družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., 30,46-odstotni lastnik. Med družbama ni pomembnih poslov, prav tako ne prihaja do izmenjavanja vodilnega osebja in zagotavljanja strokovnih informacij ali znanj. Vpliv družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., je definiran z določili družbene pogodbe in je sorazmeren lastniškemu deležu, ki ga ima družba Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o. Glede na navedeno družba Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., nima prevladujočega niti pomembnega vpliva, zato je naložba vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne slabitve.

- Adria Airways Tehnika, d. d.

Med naložbami v pridružene družbe je izkazana tudi naložba v 4.570.881 prednostnih in 2.423.273 navadnih delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., kar predstavlja 47,67-odstotni delež v lastništvu te družbe. Naložba je vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne slabitve.

V povezavi s to naložbo je ustanovljena opcija v korist družbe Adria Airways, d. d., ki je bila veljavna do 28. 1. 2014, po kateri bi lahko ta od družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., odkupila vse ali le del delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., po ceni, določeni v višini pripadajoče vrednosti osnovnega kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan sklenitve kupoprodajne pogodbe, povečani za 8-odstotni letni donos do dneva uresničitve nakupne opcije, zmanjšani za izplačane dividende v istem obdobju.

Vpliv družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Adria Airways Tehnika, d. d., je definiran z določili statuta, s tem da ima Aerodrom Ljubljana, d. d., predstavnika v upravnem odboru Adria Airways Tehnike, d. d.

Tuja valuta

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke (ECB) na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v evre po takrat veljavnem referenčnem tečaju ECB. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Nedenarne postavke in obveznosti, ki so izmerjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo po menjalnem tečaju na dan posla.

Finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital (delnice in deleže), dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške posla, ki neposredno izhajajo iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva ali obveznosti. Po začetnem pripoznanju se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, opredeljen v nadaljevanju.

Pripoznanje finančnih sredstev se odpravi, ko pogodbene pravice družbe do denarnih tokov potečejo ali če družba finančno sredstvo, vključno z obvladovanjem, ali vsa tveganja in koristi sredstva prenese na drugo stranko. Nakupi in prodaje, opravljene redno oziroma običajno, se obračunavajo na dan plačila, to je datum, ko družba sredstvo prejme ali odtuji.

Pripoznanje finančnih obveznosti se odpravi, ko pogodbene obveznosti družbe potečejo, prenehajo ali se prekinejo.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled.

Obračunavanje finančnih prihodkov in odhodkov je opisano v nadaljevanju v točki Finančni prihodki in finančni odhodki.

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Naložbe družbe v kapital (delnice in deleži) ter naložbe v dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe vrednotene:

- po pošteni vrednosti;
- po nabavni vrednosti, če zanesljive poštene vrednosti naložbe ni mogoče izmeriti.

Spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po prvi alineji so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje odpravi (prodaja oziroma unovčenje), se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v izkaz poslovnega izida (med finančne prihodke oziroma odhodke). Izgube zaradi oslabitve (glej točko Oslabitev sredstev) ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih, ki so na razpolago za prodajo (glej točko Tuja valuta), so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Dana in prejeta posojila

Dana in prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkazujejo po pošteni vrednosti, zmanjšani za pripadajoče stroške posla. Po začetnem pripoznanju se posojila izkazujejo po odplačni vrednosti, pri čemer se morebitne razlike med izvirno in odplačno vrednostjo izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju odplačevanja posojila, uporabi se metoda efektivne obrestne mere.

Drugo

Drugi neizpeljani finančni instrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

Izpeljani finančni instrumenti

Družba ne uporablja izpeljanih finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji. Prav tako ne hrani ali izdaja izpeljanih finančnih instrumentov za namene trgovanja.

Nepremičnine, naprave in oprema

Pripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obravnavajo kot sestavni deli.

V skladu z MRS 40 je bila izvedena presoja, ali katera od nepremičnin družbe morda spada med naložbene nepremičnine. Ugotovljeno je bilo, da nobena od nepremičnin ne izpolnjuje pogojev za umestitev med naložbene nepremičnine.

Poznejši stroški

Pozneje nastali stroški v zvezi z nepremičninami, napravami in opremo se izkazujejo kot povečanje nabavne vrednosti sredstva, če njihova vrednost povečuje prihodnje ekonomske koristi. Kot povečanje nabavne vrednosti nepremičnin, naprav in opreme se prizna tudi zamenjava posameznih delov, če so pri tem izpolnjena sodila za pripoznavanje. Za knjigovodsko vrednost pomembnejših delov, ki so zamenjani, se pripoznanje odpravi. Vsi ostali stroški v zvezi z nepremičninami, napravami in opremo (stroški vzdrževanja, servisiranja in podobno) so pripoznani v izkazu poslovnega izida ob njihovem nastanku.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsake posamezne nepremičnine, naprave in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti sredstev so naslednje:

Gradbeni objekti (s sestavnimi deli)	16,67-40 let
Računalniška oprema	2-10 let
Motorna vozila	4-12 let
Druge naprave in oprema	5-20 let

Amortizirljivi znesek sredstva se določi z odštetjem preostale vrednosti od nabavne vrednosti. Ocenjujemo, da preostala vrednost nepremičnin, naprav in opreme po končani dobi koristnosti ne pomeni bistvenega deleža sredstva, zato je ne pripoznamo. Ocenjene dobe koristnosti sredstev in preostale vrednosti se ob koncu vsakega poslovnega leta pregleda, in če so pričakovanja drugačna od prejšnjih ocen, se sprememba obravnava kot sprememba računovodskih ocen.

Neopredmetena sredstva

Pripoznanje in merjenje

Neopredmetena sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Poznejši stroški

Poznejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se stroški nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v izkazu poslovnega izida v obdobju nastanka.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen če so te dobe nedoločene; v tem primeru je treba izvesti test slabitve najmanj na dan bilance stanja). Amortizacija neopredmetenih sredstev z določenimi dobami koristnosti se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za licence in programsko opremo so od tri do deset let. Ocenjena doba koristnosti za stavbne pravice pa je enaka obdobju, za katero so nam bile stavbne pravice podeljene.

Ocenjene dobe koristnosti sredstev in preostale vrednosti se ob koncu vsakega poslovnega leta pregledajo, in če so pričakovanja drugačna od prejšnjih ocen, se sprememba obravnava kot sprememba računovodskih ocen.

Zaloge

Med zalogami izkazujemo zaloge materiala za vzdrževanje in zaloge materiala, ki se uporablja pri opravljanju storitev.

Ob začetnem pripoznanju se zaloge ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena, povečana za uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve, in neposredni stroški nabave, zmanjšani za dobljene popuste. Za vrednotenje porabljenih zalog se uporablja metoda tehtanih povprečnih cen.

Oslabitev sredstev

Če je zmanjšanje poštene vrednosti finančnega sredstva, ki je na razpolago za prodajo, pripoznano neposredno v kapitalu, in obstajajo nepristranski dokazi, da je sredstvo oslabiljeno, je treba nabrano izgubo, pripoznano neposredno v kapitalu, odstraniti iz kapitala in jo pripoznati v poslovnem izidu. Znesek nabrane izgube, ki se odstrani iz kapitala in se pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo zaradi oslabilitve takega finančnega sredstva, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Družba na datum poročanja preveri knjigovodske vrednosti sredstev in oceni, ali obstajajo kakršni koli znaki, da bi bilo lahko sredstvo oslabiljeno. Če taki znaki obstajajo, je treba oceniti nadomestljivo vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna, kadar njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Če družba posluje z dobičkom, v okviru poslovnih načrtov in če ni kakšnih drugih znakov slabitev, ni razlogov za oslabilitev.

Terjatve se zaradi oslabilitve prevrednotijo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo pošteno vrednost, to je udenarljivo vrednost. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo za dvomljive, če se je zanje začel sodni postopek, potem pa za sporne. Pri oblikovanju popravkov vrednosti terjatev presojamo izterljivost vsake posamezne terjatve. Za znesek oblikovanih popravkov vrednosti pripoznamo poslovne odhodke.

Zaloge se oslabijo, če izkazana knjigovodska vrednost presega njihovo tržno vrednost. S tržno vrednostjo je mišljena nadomestljiva vrednost, razen če je ta večja od čiste iztržljive vrednosti (v takem primeru se šteje za tržno vrednost čista iztržljiva vrednost). Za zmanjšanje vrednosti zalog zaradi oslabilitve pripoznamo poslovne odhodke.

Izračun nadomestljive vrednosti

Nadomestljiva vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti in terjatev, izkazanih po odplačni vrednosti, se izračuna kot sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih z uporabo izvirne veljavne obrestne mere (to je veljavne obrestne mere, izračunane pri začetnem pripoznanju teh sredstev). Kratkoročne terjatve se ne diskontirajo.

Nadomestljiva vrednost drugih sredstev je njihova poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, oziroma vrednost pri uporabi, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Pri sredstvih, ki v glavnem ne ustvarjajo neodvisnih finančnih pritokov, se določi nadomestljiva vrednost za denar ustvarjajočo enoto, ki ji sredstvo pripada.

Odprava izgube zaradi oslabitve

Pri finančnih naložbah v posesti do zapadlosti ali terjatvah, izkazanih po odplačni vrednosti, se izguba zaradi oslabitve sredstev odpravi, če je naknadno povečanje nadomestljive vrednosti sredstva mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve.

Izgube zaradi oslabitve finančne naložbe v kapitalski instrument, razvrščen kot na razpolago za prodajo, se ne odpravijo prek poslovnega izida. Če se poštena vrednost dolgovnega instrumenta, razvrščenega kot na razpolago za prodajo, poveča in je mogoče povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, je treba izgubo zaradi oslabitve odpraviti ter znesek odprave pripoznati v poslovnem izidu.

Izgube zaradi oslabitve, pripoznane pri drugih sredstvih, je treba odpraviti, če so se spremenile ocene, uporabljene za ugotovitev nadomestljivih vrednosti sredstev.

Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Kapital

Celoten kapital podjetja je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati. Sestavljajo ga osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček, ki je sestavljen iz prenesenega čistega dobička prejšnjih let in iz čistega dobička ali izgube tekočega leta, in presežek iz prevrednotenja. Osnovni kapital družbe je razdeljen na navadne (imenske prosto prenosljive) kosovne delnice in prednostne participativne kosovne delnice.

Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v obdobju, v katerem je sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Rezervacije

Družba v bilanci stanja izkaže rezervacije, če ima zaradi preteklega dogodka sedanjo pravno ali posredno obveznost in če obstaja verjetnost, da bo za poravnavo te obveznosti potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Kjer je učinek časovne vrednosti denarja bistven, se znesek rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po diskontni stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža sedanje cene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, značilna za obveznost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Drugih pokojninskih obveznosti družba nima.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami se izkazujejo odloženi prihodki, ki bodo v obdobju, daljšem od leta dni, pokrili predvidene prihodke.

Med dolgoročno odložene prihodke se uvrščajo tudi dotacije države, prejete za pridobitev osnovnih sredstev. Namenjene so pokrivanju stroškov amortizacije teh sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke.

Kratkoročne časovne razmejitve

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami družba izkazuje kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške.

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami družba izkazuje kratkoročno odložene prihodke in obveznost do zaposlenih iz neizkoriščenega dopusta. Višina te obveznosti je ugotovljena na podlagi izračuna za vsakega posameznega zaposlenega.

Prihodki

Izkaz poslovnega izida je izkazan po različici I, kjer se dobiček ugotavlja stopenjsko.

Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko so storitve opravljene. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se ne pripoznajo, če se pojavi negotovost glede poplačljivosti.

Državne podpore

Državne podpore se na začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki (dolgoročne pasivne časovne razmejitve), ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo podjetje podpore prejelo in da bo izpolnilo pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, ko nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih te nadomestile. Državne podpore, povezane s sredstvi, se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti zadevnega sredstva.

Odhodki

Stroški se pripoznajo kot odhodki v obdobju, ko nastanejo. Razvrščamo jih skladno z njihovo naravo. Izkazujemo in razkrivamo jih po naravnih vrstah.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti, prihodke od dividend, kapitalski dobiček od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in pozitivne tečajne razlike, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Prihodki iz obresti od finančnih naložb se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od zamudnih obresti se pripoznajo ob njihovem plačilu. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende ni več povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo negativne tečajne razlike, kapitalske izgube od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter odhodke iz provizije bankam za upravljanje finančnih sredstev. Stroški obresti se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu, in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti ter njihovo davčno vrednostjo. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povrnitve oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna samo v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Družba mora pobotati odložene terjatve in odložene obveznosti za davek, če ima zakonsko izterljivo pravico pobotati odmerjene terjatve in obveznosti za davek ter se odloženi davki nanašajo na davek iz dobička, ki se nanaša na isto davčno oblast.

Čisti dobiček na delnico (EPS)

Osnovni čisti dobiček na delnico je razmerje med čistim poslovnim izidom, ki pripada navadnim delničarjem (števec) in tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih kosovnih delnic (imenovalec).

Čisti dobiček, ki pripada navadnim delničarjem, je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja zmanjšamo za znesek dividend (fiksni in variabilni del), namenjenih izplačilu lastnikom prednostnih participativnih kosovnih delnic.

Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico izhajamo iz osnovnega čistega dobička na delnico, pri čemer se dobiček, ki se nanaša na navadne delnice in tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih kosovnih delnic, prilagodi za učinke vseh popravljanih možnostnih (potencialnih) navadnih kosovnih delnic. Navedeno pomeni, da se čisti dobiček navadnih delničarjev v števcu poveča za izplačilo dividend lastnikom možnostnih navadnih kosovnih delnic in imenovalec za tehtano povprečno število možnostnih navadnih kosovnih delnic.

Možnostna (potencialna) navadna delnica je finančni instrument ali druga pogodba, ki lahko daje imetniku pravico do navadnih kosovnih delnic. Možnostne navadne delnice se obravnavajo kot popravljalne, takrat ko bi njihova zamenjava za navadne kosovne delnice zmanjšala čisti dobiček na delnico.

Poročanje po dejavnostih

Družba spremlja prihodke in odhodke po dejavnostih. V okviru posamezne dejavnosti so evidentirani neposredni poslovni prihodki in odhodki ter tudi posredni poslovni odhodki. Med posameznimi dejavnostmi ne prihaja do bistvenih razlik z vidika tveganj, ki so podrobno opisana v 5. točki Poslovnega poročila.

Družba poroča po naslednjih dejavnostih: letališke dejavnosti, zemeljska oskrba in komercialne dejavnosti.

Stroški in prihodki posamezne dejavnosti vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno dejavnosti, in tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na določeno dejavnost.

Prihodki in stroški postavke drugo vsebujejo prihodke in stroške tistih dejavnosti, ki imajo v strukturi celotnih prihodkov manj kot 10-odstotni delež.

V družbi vodstvenim delavcem, ki sprejemajo poslovne odločitve, ne poročamo o sredstvih in tudi ne o obveznostih po dejavnostih. Za sredstva in obveznosti po dejavnostih tudi niso na voljo ločeni finančni podatki. Za potrebe razkritij razporejamo sredstva in obveznosti na dejavnosti v sorazmerju z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

Standardi in pojasnila, ki veljajo v tekočem obdobju

V tekočem obdobju veljajo naslednji standardi, spremembe obstoječih standardov in pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in jih sprejela EU:

- **MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje);
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje);
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – Državna posojila, ki ga je EU sprejela 4. marca 2013 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje);
- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje);
- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov«** – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2012 ali pozneje);
- **Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička«** – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje);
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje);
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 20092011)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem zaradi odpravljanja neskladnosti in

razlage besedila, ki jih je EU sprejela 27. marca 2013 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje);

- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni pripeljalo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah podjetja.

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela Evropska unija, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili izdani naslednji standardi, spremembe obstoječih standardov in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, vendar še niso začeli veljati:

- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«** – Napotki za prehod, ki jih je EU sprejela 4. aprila 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 (spremenjen 2011) »Ločeni računovodski izkazi«** – Naložbena podjetja, ki jih je EU sprejela 20. novembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev«** – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki jih je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **Spremembe MRS 36 »Oslabitev sredstev«** – Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje);
- **Spremembe MRS 39 »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje«** – Novacija izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

Družba predvideva, da sprejetje teh standardov, popravkov in pojasnil ne bo bistveno vplivalo na računovodske izkaze v obdobju začetne uporabe.

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, vendar jih Evropska unija še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan objave računovodskih izkazov niso bili potrjeni za uporabo v EU:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti« in nadaljnje spremembe** (datum uveljavitve še ni določen),
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** – Programi z določenimi zasluški: **Prispevki zaposlencev** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje);
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2010–2012)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 2, MSRP 3, MSRP 8, MSRP 13, MRS 16, MSR 24 in MRS 38), predvsem zaradi odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje);
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2011–2013)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 3, MSRP 13 in MRS 40), predvsem zaradi odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje);
- **OPMSRP 21 »Dajatve«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

Podjetje predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze družbe.

Dodatne podrobnosti o posameznih standardih, popravkih, spremembah in pojasnilih, ki se lahko uporabijo, kot je potrebno:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti«**, ki ga je OMRS objavil 12. novembra 2009. 28. oktobra 2010 je OMRS ponovno izdal MSRP 9, v katerega je vključil nove zahteve glede obračunavanja finančnih obveznosti in iz MRS 39 prenesel zahteve za odpravo pripoznanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti. 19. novembra 2013 je OMRS izdal dodaten sveženj sprememb računovodskih zahtev za finančne instrumente. Standard uporablja enoten pristop za ugotavljanje, ali je finančno sredstvo merjeno po odplačni ali pošteni vrednosti, s čimer nadomešča vrsto različnih pravil iz MRS 39. Pristop MSRP 9 temelji na načinu, s katerim podjetje upravlja finančne instrumente (njegov poslovni model) in značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnih sredstev. Novi standard zahteva tudi, da se uporablja enotna metoda za oslabitve, s čimer nadomešča številne različne metode za oslabitev v MRS 39. Nove zahteve glede obračunavanja finančnih obveznosti odpravljajo težavo nestalnosti v poslovnem izidu, ki so posledica odločitve izdajatelja, da svoje dolgove meri po pošteni vrednosti. OMRS se je odločil, da bo ohranil obstoječe merjenje odplačne vrednosti za večino obveznosti, spremembe pa je omejil na tiste, ki so potrebne za odpravljanje problema lastnega kredita. V skladu z novimi zahtevami bo podjetje, ki se odloči, da bo obveznosti merilo po pošteni vrednosti, del spremembe v pošteni vrednosti, ki je posledica sprememb v lastnem kreditnem tveganju podjetja, predstavilo med drugim vseobsegajočim donosom v izkazu poslovnega izida, in ne v poslovnem izidu. Spremembe iz novembra 2013 uvajajo konkretno prenovo obračunavanja varovanja pred tveganji, ki bo podjetjem omogočilo boljše razkrivanje dejavnosti upravljanja tveganj v računovodskih izkazih. Tako bodo lahko spremembe obravnavanja t. i. vprašanja lastnega kredita, ki so že bile vključene v MSRP 9 Finančni instrumenti, uporabljene ločeno, in drugega obračunavanja finančnih instrumentov ne bo treba spreminjati. Prav tako odpravlja obvezno uveljavitev MSRP 9 s 1. januarjem 2015 in pripravljavcem računovodskih izkazov daje na voljo dovolj časa za prehod na nove zahteve.

- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 10 nadomešča napotke v zvezi s konsolidacijo v MRS 27 »Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi« in v SOP 12 »Konsolidiranje – Podjetja za posebne namene« z vpeljavo enotnega modela konsolidacije za vsa podjetja, ki temelji na obvladovanju, ne glede na naravo podjetja, v katerega se vlaga (tj. ali je podjetje nadzorovano z glasovalnimi pravicami naložbenikov ali z drugimi pogodbenimi sporazumi, kot je pogosto v podjetjih za posebne namene). Po MSRP 10 obvladovanje temelji na tem, ali ima naložbenik 1) oblast nad podjetjem, v katerega vlaga; 2) izpostavljenost ali pravice do variabilnih donosov iz svojega sodelovanja s podjetjem, v katerega vlaga; ter 3) možnost, da uporabi svojo oblast nad podjetjem, v katerega vlaga, za vplivanje na znesek donosov.
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 11 uvaja nove računovodske zahteve za skupne ureditve, ki nadomeščajo MRS 31 Deleži v skupnih vlaganjih. Opcija uporabe metode sorazmerne konsolidacije pri obračunavanju skupaj obvladovanih podjetij je odstranjena. Poleg tega MSRP 11 za zdaj odpravlja skupaj obvladovana sredstva na le razlikovanje med skupnim poslovanjem in skupnimi vlaganji. Skupno poslovanje je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem pravice do sredstev in so zavezane k obveznostim. Skupno vlaganje je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem pravice do čistih sredstev.
- **MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 12 bo zahteval izboljšana razkritja o konsolidiranih in nekonsolidiranih podjetjih, ki jih podjetje obvladuje. Cilj MSRP 12 je zahtevati informacije, da bodo uporabniki računovodskih izkazov lahko ocenili osnovo obvladovanja, kakršne koli omejitve konsolidiranih sredstev in obveznosti, izpostavljenosti tveganjem iz obvladovanja nekonsolidiranih strukturiranih podjetij ter vpletenost neobvladujočih lastnikov kapitala v dejavnosti konsolidiranih podjetij.
- **MSRP 13 »Merjenje pošteno vrednosti«**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 13 določa pošteno vrednost, daje napotke, kako opredeliti pošteno vrednost, in zahteva razkritja glede merjenj pošteno vrednosti. Kljub temu MSRP 13 ne spreminja zahtev glede tega, katere postavke naj bi bile izmerjene ali razkrite po pošteni vrednosti.
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP**, ki jih je OMRS objavil 20. decembra 2010. Prva sprememba nadomešča sklicevanja na dogovorjeni datum »1. januar 2004« z »datumom prehoda na MSRP« in tako odpravlja potrebo, da bi podjetja, ki prvič uporabljajo MSRP, spremenila posle odprave pripoznanj, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP. Druga sprememba daje napotke, kako naj podjetje nadaljuje obstoječe računovodske izkaze v skladu z MSRP-ji po obdobju, v katerem podjetje ni izpolnjevalo MSRP-jev, ker je bila njegova funkcionalna valuta podvržena visoki hiperinflaciji.
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Državna posojila**, ki jih je OMRS objavil 13. marca 2012. Sprememba obravnava, kako naj podjetje, ki MSRP uporabi prvič, obračuna državna posojila z manj kot tržno obrestno mero v času prehoda na MSRP-je. Uvaja se tudi izjema za uporabo MSRP za nazaj, ki podjetjem, ki MSRP uporabljajo prvič, prinaša enako olajšanje kot že obstoječim pripravljavcem računovodskih izkazov po MSRP, ki jim je bilo to omogočeno z vpeljavo zahteve v MRS 20 »Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči« leta 2008.
- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti**, ki jih je OMRS objavil 16. decembra 2011. Spremembe zahtevajo informacije o vseh pripoznanih finančnih instrumentih, ki so pobotani v skladu z 42. odstavkom MRS 32. Spremembe prav tako zahtevajo

razkritje informacij o pripoznanih finančnih instrumentih, ki so podvrženi izvršljivim krovnim pogodbam o pobotanju in podobnim sporazumom, tudi če niso pobotani po MRS 32.

- **Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov**, ki jih je OMRS objavil 16. decembra 2011. Spremembe prelagajo obvezni datum uveljavitve s 1. januarja 2013 na 1. januar 2015. Spremembe prav tako zagotavljajo oprostitev zahteve po spremembi primerjalnih računovodskih izkazov za učinek uporabe MSRP 9. Ta oprostitev je bila prvotno na voljo le družbam, ki so se odločile za uporabo MSRP 9 pred letom 2012. Namesto tega bodo potrebna dodatna razkritja prehodov, da bi naložbenikom pomagala razumeti učinek začetne uporabe MRSP 9 na razvrstitev in merjenje finančnih instrumentov.
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« – Napotki za prehod**, ki jih je OMRS objavil 28. junija 2012. Namen sprememb je omogočiti dodatno olajšanje pri prehodu na MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12 z »omejitvijo zahteve za zagotavljanje prilagojenih primerljivih podatkov na le primerljivo predhodno obdobje«. Prav tako sta bila spremenjena MSRP 11 in MSRP 12, da bi izbrisali zahtevo po zagotavljanju primerljivih podatkov za obdobja pred trenutnim predhodnim obdobjem.
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja**, ki jih je OMRS objavil 31. oktobra 2012. Spremembe prinašajo izjemo za zahtevo po konsolidaciji iz MSRP 10 in od naložbenih podjetij zahtevajo, da za posamezna odvisna podjetja izvedejo meritev po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in ne konsolidacije. Te spremembe določajo tudi zahteve po razkritju za naložbena podjetja.
- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa**, ki jih je OMRS objavil 16. junija 2011. Spremembe zahtevajo, da družbe, ki pripravljajo računovodske izkaze v skladu z MSRP-ji, zberejo postavke znotraj drugega obsežnega dohodka, ki ga je mogoče prerazvrstiti v sklop poslovnega izida v izkazu poslovnega izida. Spremembe prav tako potrjujejo obstoječe zahteve, naj bodo postavke v drugem vseobsegajočem donosu in poslovnemu izidu predstavljene bodisi kot enoten izkaz bodisi kot dva zaporedna izkaza.
- **Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička« – Odloženi davek: povrnitev zadevnih sredstev**, ki jih je OMRS objavil 20. decembra 2010. MRS 12 zahteva, da podjetje meri odloženi davek za sredstvo glede na to, ali podjetje pričakuje povrnitev knjigovodske vrednosti sredstva z uporabo ali s prodajo. Če je sredstvo merjeno po modelu poštene vrednosti iz MRS 40 »Naložbene nepremičnine«, je lahko težko ali subjektivno oceniti, ali bo povrnitev potekala z uporabo ali s prodajo. Sprememba zagotavlja praktično rešitev težave z vpeljavo predpostavke, da bo povrnitev knjigovodske vrednosti običajno potekala s prodajo.
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov**, ki jih je OMRS objavil 16. junija 2011. Spremembe prinašajo znatne izboljšave z: 1) odpravljanjem opcije odlaganja pripoznavanja dobičkov ali izgub, znanega kot »metoda pasu«, kar izboljšuje primerljivost in zanesljivost predstavljanja; 2) racionalizacijo predstavljanja sprememb sredstev in obveznosti iz programov z določenimi zaslužki, vključno z zahtevo po predstavljanju ponovnega merjenja v drugem vseobsegajočem donosu, in s tem ločevanje teh sprememb od sprememb, ki jih imajo mnogi za posledico dnevnega poslovanja podjetja; 3) izboljševanjem zahtev za razkritje programov z določenimi zaslužki, kar ponuja boljše podatke o lastnostih teh programov in tveganjih, ki so jim podjetja izpostavljena zaradi sodelovanja v teh programih.
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev« – Programi z določenimi zaslužki: Prispevki zaposlencev**, ki jih je OMRS objavil 21. novembra 2013. Omejen obseg sprememb velja za prispevke zaposlencev ali tretjih oseb k programom z določenimi zaslužki. Namen sprememb je poenostaviti obračunavanje prispevkov, ki niso

odvisni od dolžine službovanja zaposlenega, na primer: prispevki zaposlenih, izračunani na podlagi fiksnega odstotka plačila.

- **MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« (spremenjeni leta 2011)** je OMRS objavil 12. maja 2011. Zahteve v zvezi z ločenimi računovodskimi izkazi so nespremenjene in so vključene v spremembo MRS 27. Preostale dele MRS 27 je nadomestil MSRP 10.
- **MRS 28 »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja« (spremenjen leta 2011)**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MRS 28 je spremenjen skladno z izdajo MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12.
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavljanje« – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti** je OMRS objavil 16. decembra 2011. Spremembe zagotavljajo pojasnila o uporabi pravil o pobotanju in se osredotočajo na štiri glavna področja: a) pomen »trenutno ima zakonsko izterljivo pravico pobotati«; b) uporaba hkratne udenaritve in poravnave; c) pobotanje zneskov jamstva; d) obračunska enota za uporabo zahtev pobotanja.
- **Spremembe MRS 36 »Oslabitev sredstev«** – Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva, ki jih je OMRS objavil 29. maja 2013. Omejene spremembe MRS 36 se nanašajo na razkritje podatkov o nadomestljivi vrednosti oslabljenih sredstev, če ta vrednost temelji na poštenu vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve. Med pripravljanjem MSRP 13 Merjenje pošteno vrednosti je OMRS sklenil spremeniti MRS 36 tako, da zahteva razkritja nadomestljive vrednosti oslabljenih sredstev. Trenutne spremembe pojasnjujejo prvoten namen OMRS, da bi obseg takih razkritij omejili na nadomestljivo vrednost oslabljenih sredstev, ki temelji na poštenu vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve.
- **Spremembe MRS 39 »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje« – Prenova izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem**, ki jih je OMRS objavil 27. junija 2013. Omejene spremembe omogočajo nadaljnje obračunavanje varovanja pred tveganji v primerih, ko se izvedeni finančni instrument, ki je bil označen kot instrument za varovanje pred tveganjem, prenove z namenom izvedbe kliringa s centralno nasprotno stranko zaradi zakonov in predpisov, če so izpolnjeni določeni pogoji (v tem kontekstu prenova določa, da se morajo pogodbene stranke strinjati o zamenjavi prvotne nasprotne stranke z novo).
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2009–2011)«**, ki jih je OMRS objavil 17. maja 2012. Spremembe različnih standardov in pojasnil izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32 in MRS 34), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe pojasnjujejo zahteve za računovodsko pripoznavanje v primerih, kjer je bila prej dovoljena prosta razlaga. Najpomembnejše spremembe vključujejo nove ali popravljene zahteve v zvezi s: (i) ponovno uporabo MSRP 1, (ii) stroški izposojanja po MSRP 1, (iii) pojasnilom zahtev za primerljive podatke, (iv) razvrščanjem opreme za vzdrževanje, (v) medletnim računovodskim poročanjem ter odseki informacij za vsa sredstva in obveznosti.
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2010–2012)«**, ki jih je OMRS objavil 12. decembra 2013. Izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 2, MSRP 3, MSRP 8, MSRP 13, MRS 16, MRS 24 in MRS 38), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe pojasnjujejo zahteve za računovodsko pripoznavanje v primerih, kjer je prej bila dovoljena prosta razlaga. Najpomembnejše spremembe vključujejo nove ali popravljene zahteve v zvezi s: (i) opredelitvijo 'zahtevanih pogojev'; (ii) obračunavanjem zneskov, katerih plačilo je odvisno od prihodnjih dogodkov, v okviru poslovne združitve; (iii) združitvijo poslovnih segmentov in uskladitvijo celotnih sredstev odseka, o katerem se poroča, s sredstvi podjetja; (IV) merjenjem kratkoročnih terjatev in obveznosti; (vi) pojasnjevanjem o ključnem poslovnem osebju.

- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2011–2013)«,** ki jih je OMRS objavil 12. decembra 2013. Izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 3, MSRP 13 in MRS 40), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe pojasnjujejo zahteve za računovodsko pripoznavanje v primerih, kjer je prej bila dovoljena prosta razlaga. Najpomembnejše spremembe vključujejo nove ali popravljene zahteve v zvezi s: (i) pomenom učinkovitih MSRP pri MRSP 1; (ii) obsegom izjeme za skupne podvige; (iii) obsegom 52. odstavka MSRP 13 (izjeme portfelja) in (iv) pojasnjevanjem medsebojne povezanosti MSRP 3 in MRS 40 pri razvrščanju nepremičnin kot naložbene nepremičnine oz. lastniško uporabljene nepremičnine.
- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«,** ki jih je OMRS objavil 19. oktobra 2011. Pojasnilo navaja, da morajo biti stroški, povezani z »dejavnostjo odstranjevanja«, obračunani kot dodatek k obstoječemu sredstvu ali njegovo izboljšanje in da mora biti ta sestavina amortizirana v dobi pričakovanega uporabnega življenja prepoznane sestavine rudnega telesa, ki postane dostopnejša kot posledica dejavnosti odstranjevanja (z uporabo enot proizvodne metode, razen če ni kakšna druga metoda primernejša).
- **OPMSRP 21 »Dajatve«,** ki ga je OMRS objavil 20. maja 2013. OPMSRP 21 je pojasnilo MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva. MRS 37 določa kriterije za pripoznavanje obveznosti, med katere spada tudi zahteva, da ima podjetje trenutno obveznost, ki je posledica nekega preteklega dogodka (obvezujoči dogodek). OPMSRP 21 pojasnjuje, da je obvezujoči dogodek, ki vpliva na nastanek obveznosti plačila dajatve, dejavnost, ki jo opisuje navezujoča se zakonodaja, ki povzroči plačilo dajatve.

5 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

5.1 POJASNILA K BILANCI STANJA

5.1.1 NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v evrih

	Licence programska oprema	Premoženjske pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
31. 12. 2012	1.697.591	1.747.848	27.135	0	3.472.574
Pridobitve	0	0	164.992	0	164.992
Aktiviranje	107.411	70.539	-176.971	0	979
Odtujitve	-42.831	0	0	0	-42.831
31. 12. 2013	1.762.171	1.818.387	15.156	0	3.595.714
POPRAVEK VREDNOSTI					
31. 12. 2012	923.511	397.110	0	0	1.320.621
Aktiviranje	0	979	0	0	979
Amortizacija	147.817	42.870	0	0	190.687
Odtujitve	-42.831	0	0	0	-42.831
31. 12. 2013	1.028.497	440.959	0	0	1.469.456
NEODPISANA VREDNOST					
31. 12. 2012	774.080	1.350.738	27.135	0	2.151.953
31. 12. 2013	733.674	1.377.428	15.156	0	2.126.258
NABAVNA VREDNOST					
31. 12. 2011	1.586.506	1.747.848	9.885	96	3.344.335
Pridobitve	0	0	133.238	120	133.358
Aktiviranje	115.988	0	-115.988	0	0
Odtujitve	-4.903	0	0	-216	-5.119
31. 12. 2012	1.697.591	1.747.848	27.135	0	3.472.574
POPRAVEK VREDNOSTI					
31. 12. 2011	798.326	354.437	0	0	1.152.763
Amortizacija	130.088	42.673	0	0	172.761
Odtujitve	-4.903	0	0	0	-4.903
31. 12. 2012	923.511	397.110	0	0	1.320.621
NEODPISANA VREDNOST					
31. 12. 2011	788.180	1.393.411	9.885	96	2.191.572
31. 12. 2012	774.080	1.350.738	27.135	0	2.151.953

Premoženjske pravice se v celoti nanašajo na pridobljene stavbne pravice.

5.1.2 NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA

	v evrih	
Nepremičnine, naprave in oprema	2013	2012
Zemljišča	14.869.020	14.270.143
Objekti	53.047.851	49.455.338
Oprema	8.036.744	8.478.031
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	3.559.233	3.526.820
Skupaj	79.512.848	75.730.332

	v evrih						
	Zemljišča	Objekti	Oprema	Oprema izven uporabe	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Predujmi za nepremičnine, naprave in opremo*	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
31. 12. 2012	14.270.143	105.448.958	43.953.633	218.625	3.526.820	0	167.418.179
Pridobitve	0	0	0	0	8.713.310	0	8.713.310
Aktiviranje	907.197	5.980.238	1.545.592	0	-8.433.027	0	0
Prenosi	0	0	-72.650	72.650	0	0	0
Odtujitve in izločitve	-308.320	-812.720	-329.463	-233.857	-247.870	0	-1.932.230
31. 12. 2013	14.869.020	110.616.476	45.097.112	57.418	3.559.233	0	174.199.259
POPRAVEK VREDNOSTI							
31. 12. 2012	0	55.993.620	35.478.173	216.054	0	0	91.687.847
Prenosi	0	0	-73.041	73.041	0	0	0
Amortizacija	0	2.344.265	1.984.374	0	0	0	4.328.639
Odtujitve in izločitve	0	-769.260	-329.138	-231.677	0	0	-1.330.075
31. 12. 2013	0	57.568.625	37.060.368	57.418	0	0	94.686.411
NEODPISANA VREDNOST							
31. 12. 2012	14.270.143	49.455.338	8.475.460	2.571	3.526.820	0	75.730.332
31. 12. 2013	14.869.020	53.047.851	8.036.744	0	3.559.233	0	79.512.848
NABAVNA VREDNOST							
31. 12. 2011	14.558.410	104.672.434	44.929.916	122.471	3.224.449	503.415	168.011.095
Pridobitve	0	0	0	0	2.076.179	0	2.076.179
Aktiviranje	5.929	926.294	841.585	0	-1.773.808	0	0
Prenosi	0	0	-1.449.553	1.449.553	0	-503.415	-503.415
Odtujitve	-294.196	-149.770	-368.315	-1.353.399	0	0	-2.165.680
31. 12. 2012	14.270.143	105.448.958	43.953.633	218.625	3.526.820	0	167.418.179
POPRAVEK VREDNOSTI							
31. 12. 2011	0	53.599.387	34.672.620	122.114	0	0	88.394.121
Prenosi	0	0	-1.446.508	1.446.508	0	0	0
Odtujitve	0	-123.186	-367.988	-1.352.568	0	0	-1.843.742
Amortizacija	0	2.517.419	2.620.049	0	0	0	5.137.468
31. 12. 2012	0	55.993.620	35.478.173	216.054	0	0	91.687.847
NEODPISANA VREDNOST							
31. 12. 2011	14.558.410	51.073.047	10.257.296	357	3.224.449	503.415	79.616.974
31. 12. 2012	14.270.143	49.455.338	8.475.460	2.571	3.526.820	0	75.730.332

Nepremičnine, naprave in oprema, ki jih družba izkazuje na dan 31. 12. 2013, so prosta bremen.

Zemljišča

Družba je na dan 31. decembra 2013 lastnica 34,4 hektarja zazidljivih in nezazidljivih zemljišč v katastrskih občinah Grad, Šenčur, Cerklje na Gorenjskem, Velesovo in Zgornji Brnik.

V letu 2013 je družba za potrebe dolgoročnega razvoja pridobila zemljišča s površino 1,5 hektara v vrednosti 537 tisoč evrov.

Dodatno je po menjalni in kupoprodajni pogodbi, sklenjeni v letu 2013, iz svojih poslovnih knjig izločila 0,4 hektarja zemljišč s knjigovodsko vrednostjo 308 tisoč evrov. Ocenjena vrednost izločenih zemljišč, po kateri je bila izvedena menjava, je znašala 328 tisoč evrov. V zameno za izločena zemljišča je pridobila 0,5 hektarja zemljišč z vrednostjo 370 tisoč evrov.

Zemljišča v izmeri 510 hektarjev na območju Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana, kjer družba opravlja osnovno letališko dejavnost oziroma delno predstavljajo funkcionalno zemljišče, so v obdobju lastninjenja družbe postala last Republike Slovenije in niso izkazana v poslovnih knjigah družbe. Za del teh zemljišč je bila že v preteklih letih ustanovljena stavbna pravica v korist družbe, generalne pogodbe o stavbni pravici in zakupu zemljišč pa z državo kljub intenzivnim prizadevanjem v preteklih letih oziroma do konca leta 2013 še nismo sklenili. Za vse objekte, ki stojijo na zemljiščih v lasti države, imamo veljavna gradbena dovoljenja. Na podlagi določil Stvarnopravnega zakonika je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., Republiki Sloveniji pravočasno predložila predlog za sklenitev generalne pogodbe o zakonsko (ex lege) pridobljeni stavbni pravici za že zgrajene objekte in za zemljišča, s katero bo omogočeno upravljanje in pravica gradnje na zemljiščih v državni lasti ter vključba objektov v lasti delniške družbe v zemljiško knjigo.

Aktivnosti v zvezi z ureditvijo stavbne pravice so bile ponovno zelo pospešene v zadnjih mesecih leta 2013 ter v januarju in februarju 2014, zaključile pa so se z generalno pogodbo o medsebojnih odnosih in ustanovitvi stavbne pravice glede rabe določenih zemljišč, ki je bila podpisana 17. marca 2014. S to pogodbo smo dobili stavbno pravico na 248 hektarjih površin za obdobje 40 let (od 1. 1. 2014) v vrednosti 8,2 milijona evrov. Nadomestilo za stavbno pravico bo družba poravnala obročno v času trajanja pogodbe. Preostale površine so funkcionalna zemljišča letališča, ki so ali bodo dodeljena v uporabo drugim uporabnikom oziroma obratovalcem drugih infrastruktur (Kontrola zračnega prometa Slovenije, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za notranje zadeve, Adria Airways, Adria Airways Tehnika itd.), večji del zemljišč pa bo ostal še naprej v upravljanju Ministrstva za infrastrukturo in prostor kot funkcionalno zemljišče oziroma varovano območje.

Objekti

V letu 2013 se je vrednost objektov iz aktiviranj povečala za 5.980.238 evrov, med katerimi so tudi naslednje večje postavke:

	v evrih
	2013
Nakup hangarja, delavnic in pripadajočega dela ploščadi za potrebe vzdrževanja letal	4.000.092
Obnova in širitev manevrskih površin	1.044.873
Cesta okoli letališkega perimetra	901.373

Oprema

Leta 2013 je bila aktivirana oprema v skupni vrednosti 1.545.592 evrov. V tabeli so prikazane večje postavke, zajete v tem znesku:

	v evrih 2013
Svetlobni sistem na manevrskih površinah	435.308
Rentgenski aparat	144.429
Vozilo za meritev drsnosti	139.000
Voziček za prevoz poškodovanih letal	64.205

Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju

Na dan 31. 12. 2013 je znašala vrednost nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju 3.559.233 evrov. Pretežni del tega zneska predstavljajo:

	v evrih 2013
Novi potniški terminal T2	2.161.286
Poslovno logistična cona	326.980
Parkirišča	293.011
Letališka krtača in plug za pluzenje snega	211.950
Kanalizacijski kolektor biološke čistilne naprave	203.202

Na podlagi dejstva, da skupščina družbe na svoji seji 16. septembra 2013 ni potrdila začetka gradnje novega potniškega terminala T2, je bila izvedena podrobnejša presoja te postavke v smislu upravičenosti izkazovanja med nepremičninami, napravami in opremo v pridobivanju. Na podlagi te presoje je bila narejena delna izločitev v vrednosti 247 tisoč evrov. V navedeni višini je družba izkazala druge poslovne odhodke (izguba pri izločitvi osnovnih sredstev).

Ne glede na v prejšnjem odstavku opisano odločitev skupščine vlaganja novi potniški terminal T2 v vrednosti 2.161.286 evrov ostajajo izkazana med nepremičninami v pridobivanju, saj se je sklep skupščine nanašal izključno na zavrnitev začetka gradnje. Pridobljena dokumentacija, na katero se nanaša navedeni znesek, je namreč še vedno aktualna, družba pa ima tudi veljavno gradbeno dovoljenje.

5.1.3 NALOŽBE V PRIDRUŽENE DRUŽBE

- Aerodrom Portorož, d. o. o.

Med naložbami v pridružene družbe je izkazana naložba v 30,46-odstotni delež družbe Aerodrom Portorož, d. o. o. Nominalna vrednost naložbe je 1.251.878 evrov, zanjo pa smo leta 2009 na podlagi ustreznega testa slabitve oblikovali popravek vrednosti v celotni višini.

- Adria Airways Tehnika, d. d.

V okviru naložb v pridružene družbe je izkazana tudi naložba v delnice družbe Adria Airways Tehnika, d. d., v kateri ima Aerodrom Ljubljana, d. d., 47,67-odstotni delež.

Nominalna vrednost naložbe znaša 6.994.154 evrov, knjigovodska vrednost pa 3.147.369 evrov. Popravek vrednosti je bil oblikovan v letih 2010 in 2011.

Za računovodsko poročanje je bila izdelana cenitev družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan 31. 12. 2013 (izdelala jo je pooblaščenca ocenjevalka podjetij Mojca Perhac). Iz ceniitve izhaja, da znaša poštena vrednost družbe Adria Airways Tehnika, d. d., 7.496 tisoč evrov, z razponom ocene med 6.652 in 8.503 tisoč evrov. Cenitev je bila izdelana po metodi

diskontiranih denarnih tokov ob predpostavki delujočega podjetja. Pri cenitvi je bila uporabljena 11,11-odstotna diskontna stopnja, ki odraža zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC) in diskontni faktor za pomanjkanje likvidnosti v višini 5 odstotkov. Pri oceni preostale vrednosti je bila predpostavljena 2-odstotna letna stopnja rasti normaliziranega prostega denarnega toka. Ob upoštevanju ocenjene poštene vrednosti družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan 31. 12. 2013, dodatna slabitev naložbe v to družbo ni potrebna.

Nerevidirana vrednost kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., izkazana v njenih poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2013, znaša 4.941 tisoč evrov.

V povezavi z naložbo v Adria Airways Tehnika, d. d., je bila ustanovljena opcija v korist družbe Adria Airways, d. d., ki je bila veljavna do 28. 1. 2014 in po kateri je lahko ta od družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., odkupila vse ali le del delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., po ceni, določeni v višini pripadajoče vrednosti osnovnega kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan sklenitve kupoprodajne pogodbe, povečani za 8-odstotni letni donos do dneva uresničitve nakupne opcije, zmanjšan za izplačane dividende v istem obdobju.

Obe naložbi v pridruženi družbi sta podrobneje opisani v točkah 1.5.5 Poslovnega poročila in 4.3 Računovodskega poročila.

5.1.4 DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

	v evrih	
Dolgoročne finančne naložbe	2013	2012
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	6.053.227	10.066.153
Dolgoročna posojila	19.430	40.295
Skupaj	6.072.657	10.106.448

	v evrih		
Dolgoročne finančne naložbe	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2013
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	6.428.006	374.779	6.053.227
Dolgoročna posojila	19.430	0	19.430
Skupaj	6.447.436	374.779	6.072.657

	v evrih		
Dolgoročne finančne naložbe	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2012
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	10.452.189	386.036	10.066.153
Dolgoročna posojila	40.295	0	40.295
Skupaj	10.492.484	386.036	10.106.448

	v evrih	
Gibanje popravka vrednosti dolgoročnih finančnih naložb	2013	2012
Stanje 1. 1.	386.036	378.270
Novooblikovani popravki vrednosti	2.861	7.766
Odprava popravka vrednosti	-14.118	0
Stanje 31. 12.	374.779	386.036

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

v evrih

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	2013	2012
Obveznice	1.772.992	3.382.284
Delnice, ki kotirajo na borzi	222.736	196.318
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.860.497	1.852.884
Vzajemni skladi	1.451.632	1.650.801
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	745.370	2.983.866
Skupaj	6.053.227	10.066.153

Knjigovodska vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev je enaka njihovi pošteni vrednosti. V nadaljevanju pojasnjujemo način njene ugotovitve po posameznih vrstah za prodajo razpoložljivih sredstev. Zaradi gospodarske krize in njenega vpliva na slovenski kapitalski trg obstaja določena stopnja negotovosti v povezavi s prihodnjimi dogajanjem, ki jih glede na trenutno stanje ni mogoče z dokajšnjo gotovostjo predvideti.

Poštena vrednost vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi (delnice in obveznice), je enaka objavljenemu zaključnemu tečaju, poštena vrednost naložb v vzajemne sklade pa je ugotovljena z uporabo objavljene vrednosti točke posameznega vzajemnega sklada.

V okviru naložb v deleže in delnice, ki ne kotirajo na borzi, je izkazana naložba v 5.121 delnic Gorenjske banke, d. d., v vrednosti 629.265 evrov. V zvezi s to naložbo obstajajo pomembne negotovosti, povezane s prihodnjim poslovanjem banke. Na podlagi v letu 2013 opravljenega skrbnega pregleda je Banka Slovenije Gorenjski banki naložila, da do konca januarja 2014 pripravi načrt kapitalske krepitve, ki bo dokazal dolgoročno vzdržnost poslovanja, ter pripravi ukrepe za pokrivanje kapitalskega primanjkljaja. Če banka v svojih aktivnostih (predvsem zbiranju kapitala od obstoječih lastnikov, iskanju novih investorjev, odprodaji terjatev in drugega premoženja ter drugih ukrepov za krepitev kapitalske ustreznosti) do 30. 6. 2014 ne bo uspešna, bo lahko v skladu s pravili Evropske komisije zaprosila za državno pomoč. Vezano na to, da načrt kapitalske krepitve in predvideni ukrepi, kot tudi rezultati teh ukrepov, še niso znani, obstaja pomembna negotovost glede nadaljnjega poslovanja banke, hkrati pa je prisotno tudi pomanjkanje podatkov o primerljivih transakcijah. Zaradi obojega menimo, da poštene vrednosti banke na dan 31. 12. 2013 ni mogoče dovolj zanesljivo oceniti, zato je bila naložba na dan 31. 12. 2013 v skladu z določili MRS 39.46 ovrednotena po nabavni vrednosti, ki znaša 122,88 evra za delnico. Za znesek zmanjšanja vrednosti naložbe zaradi prevrednotenja na nabavno vrednost v višini 2.238.495 evrov je bil zmanjšan presežek iz prevrednotenja finančnih naložb (postavka kapitala).

Druge deleže in delnice, ki ne kotirajo na borzi (delnice Skupne pokojninske družbe in delež v družbi IEDC Poslovna šola Bled, d. o. o.; skupaj 116.106 evrov), smo zaradi dejstva, da nimamo informacij, na podlagi katerih bi ocenili njihovo pošteno vrednost, ovrednotili po nabavni vrednosti. Glede na razpoložljive informacije o poslovanju teh dveh družb in o višini njunega kapitala ni podlage za slabitve teh dveh naložb.

v evrih

Gibanje v letu 2013	1. 1. 2013	Prevrednotenje	Povečanje	Zmanjšanje	Izločitev	Popravek vrednosti	Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	Prenos med kratkoročne finančne naložbe	31. 12. 2013
Obveznice	3.382.284	-353.336	0	134.390	1.110.883	0	136.419	147.102	1.772.992
Delnice, ki kotirajo na borzi	196.318	29.280	0	0	0	2.862	0	0	222.736
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.852.884	-23.927	250.000	218.460	0	0	0	0	1.860.497
Vzajemni skladi	1.650.801	-199.169	0	0	0	0	0	0	1.451.632
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	2.983.866	-2.238.496	0	0	0	0	0	0	745.370
Skupaj	10.066.153	-2.785.648	250.000	352.850	1.110.883	2.862	136.419	147.102	6.053.227

v evrih

Gibanje v letu 2012	1. 1. 2012	Prevrednotenje	Povečanje	Zmanjšanje	Popravek vrednosti oziroma odprava	Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	Prenos med kratkoročne finančne naložbe	31. 12. 2012
Obveznice*	3.856.577	14.852	601.646	2.665.448	13.986	2.425.836	865.165	3.382.284
Delnice, ki kotirajo na borzi	127.957	76.127	0	0	-7.766	0	0	196.318
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.053.928	73.875	0	274.919	0	0	0	1.852.884
Vzajemni skladi	1.632.538	18.263	0	0	0	0	0	1.650.801
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	4.391.321	-1.407.455	0	0	0	0	0	2.983.866
Skupaj	12.062.321	-1.224.338	601.646	2.940.367	6.220	2.425.836	865.165	10.066.153

* Odprava popravka vrednosti v višini 13.986 evrov se nanaša na obveznice, ki so bile v letu 2012 unovčene.

Izločitev obveznic v vrednosti 1.110.883 evrov se nanaša na odpravo pripoznanja naložb v podrejeni obveznici Factor banke, d. d., (FB 22) in Probanke, d. d., (PRB 12). Odprava pripoznanja je bila narejena na podlagi odločb Banke Slovenije o izrednih ukrepih, izrečenih 18. 12. 2013 Factor banki, d. d., in Probanki, d. d. (na podlagi teh odločb so obveznosti bank iz navedenih obveznic prenehale), in je rezultirala v finančnih odhodkih v navedeni višini. Istočasno je bilo prav tako v breme finančnih odhodkov odpravljen pripoznanje terjatev za obresti od teh dveh obveznic (15.967 evrov), ki so bile izkazane med kratkoročnimi finančnimi naložbami.

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2013	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Obveznice	1.271.157	501.835	1.772.992
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	222.736	222.736
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	0	1.860.497	1.860.497
Vzajemni skladi	0	1.451.632	1.451.632
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	745.370	745.370
Skupaj	1.271.157	4.782.070	6.053.227

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Obveznice	2.223.449	1.158.835	3.382.284
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	196.318	196.318
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	0	1.852.884	1.852.884
Vzajemni skladi	0	1.650.801	1.650.801
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	2.983.866	2.983.866
Skupaj	2.223.449	7.842.704	10.066.153

Dolgoročna posojila

Znesek dolgoročnih posojil, izkazanih na dan 31. 12. 2013 v vrednosti 19.430 evrov, se v celotni višini nanaša na posojilo, dano družbi Aerodrom Portorož, d. o. o.

v evrih

Gibanje v letu	2013	2012
1. 1.	40.295	518
Povečanje	0	1.370.865
Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	15.000	40.680
Zmanjšanje	-15.000	-6.662
Prenos med kratkoročne finančne naložbe	-20.865	-1.365.106
31. 12.	19.430	40.295

v evrih		
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12.	2013	2012
Od 1 do 5 let	19.430	40.295
Skupaj	19.430	40.295

Vpliv finančnih naložb na kapital in dobiček

v evrih						
Vpliv finančnih naložb na kapital v letu 2013 (gibanje presežka iz prevrednotenja finančnih naložb)	1. 1. 2013	Prevrednotenje	Prenos med finančne prihodke	Prenos med finančne odhodke	Učinek spremembe davčne stopnje	31. 12. 2013
Obveznice, izkazane med dolg. fin. naložbami	112.420	-353.335	16.665	0	0	-257.580
Obveznice, izkazane med kratk. fin. naložbami	-35.000	35.000	0	0	0	0
Delnice, ki kotirajo na borzi	76.128	29.280	0	0	0	105.408
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	924.433	-23.927	8.189	144.987	0	1.037.304
Vzajemni skladi	182.524	-199.168	0	0	0	-16.644
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	2.238.495	-2.238.495	0	0	0	0
Skupaj	3.499.000	-2.750.645	24.854	144.987	0	868.488
Popravek za odložene obveznosti za davek	524.150	-467.610	4.225	24.648	70.680	147.643
Presežek iz prevrednotenja	2.974.850	-2.283.035	20.629	120.339	-70.680	720.845

v evrih						
Vpliv finančnih naložb na kapital v letu 2012 (gibanje presežka iz prevrednotenja finančnih naložb)	1. 1. 2012	Prevrednotenje	Prenos med finančne prihodke	Prenos med finančne odhodke	Učinek znižanja davčne stopnje	31. 12. 2012
Obveznice	81.396	14.852	19.647	819	0	77.420
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	76.128	0	0	0	76.128
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	901.729	73.875	68.561	17.390	0	924.433
Vzajemni skladi	164.261	18.263	0	0	0	182.524
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	3.645.951	-1.407.456	0	0	0	2.238.495
Skupaj	4.793.337	-1.224.338	88.208	18.209	0	3.499.000
Popravek za odložene obveznosti za davek	958.667	-245.453	17.636	3.642	-175.070	524.150
Presežek iz prevrednotenja	3.834.670	-978.885	70.572	14.567	175.070	2.974.850

	v evrih	
Vpliv finančnih naložb na dobiček	2013	2012
Dividende in obresti od sredstev v upravljanju pri bankah	68.565	90.405
Dividende od delnic, ki kotirajo na borzi	23.424	8.198
Dividende od delnic, ki ne kotirajo na borzi	7.400	15.400
Obresti od obveznic	135.934	219.103
Kapitalski dobički ob unovčenju obveznic	16.665	33.634
Kapitalski dobički od sredstev v upravljanju pri bankah	8.189	68.561
Obresti od dolgoročnih posojil	0	33.457
Obresti od kratkoročnih posojil	869.886	892.684
Obresti od posojil, danih drugim	80.177	36.571
Tečajne razlike	0	5.493
Skupaj prihodki	1.210.240	1.403.506
Provizija od sredstev v upravljanju pri bankah	21.750	18.587
Tečajne razlike	3.987	15.623
Kapitalska izguba ob unovčenju obveznic	0	819
Kapitalska izguba od sredstev v upravljanju pri bankah*	144.988	17.390
Odhodki iz oslabitev finančnih naložb	1.129.712	7.766
Skupaj odhodki	1.300.437	60.185

* Izkazani odhodki iz naslova realizirane kapitalske izgube od sredstev v upravljanju pri bankah so posledica odprave pripoznanja podrejenih obveznic Factor Banke in Nove Ljubljanske banke ter delnic Nove kreditne banke Maribor. Odprava pripoznanja je bila izvedena na podlagi odločb Banke Slovenije z dne 18. 12. 2013, po katerih so prenehale vse obveznosti teh bank iz naslova izdanih podrejenih obveznic in delnic (odprava pripoznanja teh vrednostnih papirjev je v poslovnih knjigah družbe rezultirala v finančnih odhodkih v višini 170.729 evrov, ki pa so bili delno pobotani z dobički, ustvarjenimi s prodajo drugih vrednostnih papirjev v posameznih portfeljih).

5.1.5 ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

	v evrih	
Odložene terjatve in obveznosti za davek	2013	2012
Odložene terjatve za davek	1.159.475	1.074.652
Odložene obveznosti za davek	-147.643	-524.150
Skupaj	1.011.832	550.502

	v evrih	
Odložene terjatve za davek	2013	2012
Slabitev naložb v pridružene družbe	866.772	815.786
Slabitev drugih finančnih naložb	63.713	57.905
Slabitev kratkoročnih poslovnih terjatev	115.380	101.518
Oblikovanje rezervacij za jubilejne nagrade, odpravnine	113.610	99.443
Skupaj	1.159.475	1.074.652

Zaradi spremembe zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, s katerim je bilo ukinjeno postopno znižanje davčne stopnje v prihodnjih letih do 15 odstotkov in davčna stopnja ostaja naprej 17-odstotna, so bile odložene terjatve za davek

preračunane z uporabo 17-odstotne stopnje. Zaradi tega so se te povečale za 83.843 evrov, kar pozitivno vpliva na izkazani čisti dobiček leta 2013.

v evrih		
Odložene obveznosti za davek	2013	2012
Prevrednotenje finančnih naložb na pošteno vrednost	147.643	524.150

Zaradi preračuna odloženih obveznosti za davek na stopnjo 17 odstotkov so se odložene obveznosti za davek povečale za 70.680 evrov, kar se odraža v zmanjšanju kapitala (presežka iz prevrednotenja).

5.1.6 KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v evrih		
Kratkoročne finančne naložbe	2013	2012
Kratkoročna posojila	33.198.496	31.777.687
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	783.144	865.165
Skupaj	33.981.640	32.642.852

Kratkoročna posojila v višini 33.198.496 evrov se pretežno nanašajo na kratkoročne depozite v bankah, merjene po odplačni vrednosti (31.386.655 evrov), kratkoročna posojila, dana drugim (1.620.780 evrov), na obresti od kratkoročnih depozitov v bankah (150.811 evrov) in na obresti od kratkoročnih posojil, danih drugim (40.250 evrov). Povprečna obrestna mera za depozite v bankah je fiksna in znaša dobrih 2,5 odstotka.

Med drugimi kratkoročnimi finančnimi naložbami v vrednosti 783.144 evrov so zajeti komercialni zapisi (589.860 evrov), kratkoročni del obveznic, katerih unovčenje je glede na amortizacijske načrte predvideno v letu 2014 (147.102 evrov), obresti od obveznic (35.930 evrov), obresti od komercialnih zapisov (5.550 evrov) in terjatve za dividende (4.702 evrov).

Vpliv kratkoročnih finančnih naložb na izkazani dobiček je prikazan v okviru dolgoročnih finančnih naložb (pojasnilo v točki 5.1.4 Računovodskega poročila).

v evrih									
Gibanje v letu 2013	1. 1. 2013	Prevrednotenje	Tečajne razlike	Povečanje	Zmanjšanje	Izločitev*	Prenos iz dolgoročnih finančnih naložb	Prenos med dolgoročne finančne naložbe	31. 12. 2013
Kratkoročna posojila	31.777.687	0	-3.986	79.166.985	77.748.055	0	20.865	15.000	33.198.496
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	865.165	35.000	-4	1.539.079	1.650.812	15.967	147.102	136.419	783.144
Skupaj	32.642.852	35.000	-3.990	80.706.064	79.398.867	15.967	167.967	151.419	33.981.640

*Pojasnilo 5.1.4 - Za prodajo razpoložljiva sredstva

v evrih								
Gibanje v letu 2012	1. 1. 2012	Povečanje	Prenos med dolgoročne finančne naložbe	Prenos iz dolgoročnih finančnih naložb	Zmanjšanje	Tečajne razlike	31. 12. 2012	
Kratkoročna posojila	23.373.159	66.820.973	40.680	1.365.106	59.730.742	-10.129	31.777.687	
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	2.425.835	0	2.425.835	865.165	0	0	865.165	
Skupaj	25.798.994	66.820.973	2.466.515	2.230.271	59.730.742	-10.129	32.642.852	

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2013	Na odpoklic	Do 3 mesecev	Od 3 mesecev do 1 leta	Skupaj
Kratkoročna posojila	1.686.856	29.216.640	2.295.000	33.198.496
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	636.042	147.102	783.144
Skupaj	1.686.856	29.852.682	2.442.102	33.981.640

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	Na odpoklic	Do 3 mesecev	Od 3 mesecev do 1 leta	Skupaj
Kratkoročna posojila	719.816	11.083.995	19.973.876	31.777.687
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	40.865	824.300	865.165
Skupaj	719.816	11.124.860	20.798.176	32.642.852

5.1.7 KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

v evrih

Kratkoročne poslovne terjatve	2013	2012
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2.945.987	4.119.899
Kratkoročne terjatve za dane predujme	1.020.731	492.056
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	245.316	617.756
Skupaj	4.212.034	5.229.711

v evrih

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2013	2012
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	2.014.955	3.146.045
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	931.032	973.854
Skupaj	2.945.987	4.119.899

v evrih

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2013
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	2.462.344	-447.389	2.014.955
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	1.177.567	-246.535	931.032
Skupaj	3.639.911	-693.924	2.945.987

Pretežni del kratkoročnih terjatev do kupcev v državi obsegajo terjatve do Adrie Airways, d. d., ki so zavarovane s Sporazumom o fiduciarnem odstopu terjatev v zavarovanje z dne 4. 2. 2013 (nov sporazum je bil podpisan 28. 1. 2014).

v evrih

Gibanje popravka vrednosti terjatev	2013	2012
Stanje 1. 1.	692.009	1.403.520
Novooblikovani popravki vrednosti terjatev	87.190	446.299
Prejeta plačila že popravljenih terjatev	-57.479	-18.397
Odpisi terjatev	-27.796	-1.139.413
Stanje 31. 12.	693.924	692.009

V letu 2013 so bili skladno z računovodskimi usmeritvami družbe oblikovani popravki vrednosti terjatev v višini 87.190 evrov. Odpis terjatev v višini 27.796 evrov je bil narejen na podlagi zaključenega stečajnega postopka.

	v evrih	
Struktura kosmate vrednosti terjatev po zapadlosti	2013	2012
Nezapadle terjatve	2.454.566	2.640.630
Zapadle - do 3 mesecev od roka zapadlosti	403.799	1.464.978
Zapadle - od 3 mesecev do 1 leta od roka zapadlosti	148.547	350.308
Zapadle - nad 1 leto od roka zapadlosti	632.999	355.992
Skupaj	3.639.911	4.811.908

	v evrih	
Struktura čiste vrednosti terjatev po zapadlosti	2013	2012
Nezapadle terjatve	2.453.960	2.640.024
Zapadle - do 3 mesecev od roka zapadlosti	395.991	1.454.884
Zapadle - od 3 mesecev do 1 leta od roka zapadlosti	91.167	23.781
Zapadle - nad 1 leto od roka zapadlosti	4.869	1.210
Skupaj	2.945.987	4.119.899

	v evrih	
Kratkoročne terjatve za dane predujme	2013	2012
Dani predujmi za nepremičnine, naprave in opremo	975.693	486.349
Dani predujmi za obratna sredstva	45.038	5.707
Skupaj	1.020.731	492.056

	v evrih	
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2013	2012
Terjatve za vstopni DDV	196.798	85.344
Terjatve iz naslova preplačila davka od dobička	0	488.765
Druge kratkoročne terjatve	48.518	43.647
Skupaj	245.316	617.756

5.1.8 KAPITAL

Vrednost kapitala na dan 31. 12. 2013 znaša 124.785.005 evrov. Družba na dan 31. 12. 2013 nima lastnih delnic niti odobrenega kapitala, skupščina pa tudi ni sprejela sklepa o povečanju osnovnega kapitala. Gibanje kapitala v letih 2013 in 2012 je prikazano v izkazu gibanja kapitala (točka 3.4 Računovodskega poročila).

Osnovni kapital	Število delnic	Delež v osnovnem kapitalu v %	Nominalna vrednost kapitala v evrih
Prednostne participativne kosovne delnice	1.860.298	49	7.762.887
Navadne prosto prenosljive kosovne delnice	1.936.229	51	8.079.739
Skupaj	3.796.527	100	15.842.626

Vse izdane delnice so vplačane in se glasijo na ime.

Navadne kosovne delnice so prosto prenosljive. Z njimi se od oktobra 1997 naprej trguje na Ljubljanski borzi.

Prednostne participativne kosovne delnice so delnice z omejeno glasovalno pravico in so v lasti Republike Slovenije. Na pisno zahtevo lastnika se lahko preoblikujejo v navadne delnice, o tem odloča skupščina družbe po postopku,

določenem v 316. in 329. členu Zakona o gospodarskih družbah. Za veljavnost sklepa o omejitvi ali razveljavitvi prednosti je potrebno soglasje lastnikov prednostnih participativnih kosovnih delnic, ki o tem odločajo na ločenem zasedanju z izrednim sklepom, za katerega je potrebna večina najmanj treh četrtin oddanih glasov delničarjev.

Skladno z 8. členom Statuta družbe prednostnim participativnim kosovnim delnicam pripada dividenda, ki je sestavljena iz fiksnega in variabilnega dela. Fiksni del dividende znaša en odstotek vrednosti osnovnega kapitala prednostnih participativnih kosovnih delnic in prištevnega splošnega prevrednotovalnega popravka osnovnega kapitala (izkazan med kapitalskimi rezervami), variabilni del pa je enak dividendi navadnih delnic. Če čisti dobiček poslovnega leta na nominalno vrednost osnovnega kapitala in prištevnega splošnega prevrednotovalnega popravka ne doseže vključno enega odstotka, je dividenda prednostnih participativnih kosovnih delnic enaka dividendi, ki pripada navadnim kosovnim delnicam.

Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2013 znaša 32,87 evra, kar je za 0,3 odstotka več v primerjavi z 31. 12. 2012.

Imetniki delnic družbe, ki na dan 31. 12. 2013 dosegajo kvalificirani delež v skladu z ZPre-1, so razkriti v točki 2.5 Poslovnega poročila – Podatki po šestem odstavku 70. člena ZGD-1.

Kapitalske rezerve

Kapitalske rezerve v višini 24.287.659 evrov so bile oblikovane na podlagi odprave splošnega prevrednotovalnega popravka osnovnega kapitala.

Rezerve iz dobička

Rezerve iz dobička	v evrih	
	2013	2012
Zakonske rezerve	4.013.029	4.013.029
Statutarne rezerve	12.039.085	12.039.085
Druge rezerve iz dobička	62.677.098	62.677.098
Skupaj	78.729.212	78.729.212

Presežek iz prevrednotenja

Presežek iz prevrednotenja v višini 720.845 evrov izhaja iz prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, na njihovo pošteno vrednost. Njegovo gibanje v letih 2013 in 2012 je prikazano v točki 5.1.4 Računovodskega poročila – Vpliv finančnih naložb na kapital in dobiček.

Čisti dobiček in čisti dobiček na delnico

Leta 2013 je družba ustvarila 5.194.384 evrov čistega dobička.

	v evrih	
Osnovni čisti dobiček na delnico	2013*	2012
Čisti dobiček navadnih delničarjev (v evrih)	2.548.851	3.824.423
Povprečno število navadnih delnic	1.936.229	1.936.229
Osnovni čisti dobiček na delnico (v evrih)	1,32	1,98

* Izračun osnovnega čistega dobička na delnico za leto 2013 je narejen pod predpostavko, da se celoten čisti dobiček, ustvarjen v letu 2013, nameni za izplačilo dividend.

	v evrih	
Popravljeni čisti dobiček na delnico	2013	2012
Čisti dobiček (v evrih)	5.194.384	5.193.049
Povprečno število vseh delnic *	3.796.527	3.796.527
Popravljeni čisti dobiček na delnico (v evrih)	1,37	1,37

* Za potrebe izračuna popravljenega čistega dobička na delnico smo kot možnostne navadne kosovne delnice opredelili prednostne participativne kosovne delnice, ki jih je mogoče zamenjati za navadne kosovne delnice. Ker z lastnikom prednostnih participativnih delnic (Republiko Slovenijo) ni določeno načelo zamenljivosti prednostnih participativnih kosovnih delnic v navadne kosovne delnice (ni jasno razmerje zamenjave), so izračuni v tabeli samo informativni s predpostavljeno zamenljivostjo 1 : 1.

Bilančni dobiček

Družba je oblikovala bilančni dobiček v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah.

O uporabi bilančnega dobička odloča skupščina družbe na podlagi predloga uprave in nadzornega sveta.

	v evrih	
Oblikovanje bilančnega dobička	2013	2012*
Čisti dobiček poslovnega leta	5.194.384	5.193.049
- oblikovanje drugih rezerv	0	-2.596.525
+ sprostitvev drugih rezerv	34.795.337	0
+ zadržani čisti dobiček	10.279	2.205
= bilančni dobiček	40.000.000	2.598.729
- za delničarje		2.588.450
= ostanek bilančnega dobička		10.279

* Podatki v tej koloni se delno razlikujejo od prikazanih v Letnem poročilu 2012 zaradi večje razporeditve bilančnega dobička za dividende po sklepu skupščine (izglasovan nasprotni predlog na 17. redni seji skupščine družbe dne 6. 6. 2013).

Uprava bo skupščini predlagala, naj se bilančni dobiček za leto 2013 v višini 40.000.000,00 evra razporedi:

- za dividende lastnikom prednostnih participativnih in navadnih kosovnih delnic se nameni 34.972.825,72 evra bilančnega dobička, in sicer 17.735.857,64 evra za dividende lastnikom navadnih kosovnih delnic (9,16 evra na delnico), 17.236.968,08 evra pa za dividende lastnikom prednostnih participativnih kosovnih delnic (9,27 evra na delnico, kar je izračunano skladno z 8. členom Statuta družbe). Dividende bodo izplačane v roku 3 mesecev po datumu skupščine;
- za nerazporejeni dobiček se nameni 5.027.174,28 evra bilančnega dobička.

Končna razporeditev bilančnega dobička bo predmet sprejetega sklepa na 19. seji skupščine družbe.

5.1.9 REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Med rezervacijami in dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami, ki v skupnem znesku znašajo 1.134.542 evrov, družba izkazuje:

- rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade zaposlenim, katerih potrebna višina je bila ugotovljena z aktuarskim izračunom (932.070 evrov);
- dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odložene prihodke) v višini 202.472 evrov za dotacije iz proračuna Republike Slovenije za nepremičnine, naprave in opremo, prejete v letih 1993 in 1994; znesek črpanja je enak obračunani amortizaciji teh sredstev v letu 2013 (v enaki višini so izkazani drugi poslovni prihodki).

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun je bil narejen za vsakega zaposlenega tako, da se upoštevajo stroški odpravnine ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. V izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini 0,5 odstotka v letu 2014, 1 odstotek leta 2014 ter 3 odstotke letno za leta od 2015 naprej¹². Upoštevana je bila načrtovana fluktuacija v družbi in predvidena rast plač v družbi. Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,1 odstotka letno, kolikor je ob koncu novembra 2013 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju, povečana za pribitek za lokalno tveganje. Izračun je z uporabo projicirane enote pripravil pooblaščen aktuar.

v evrih					
Gibanje v letu 2013	Stanje 1. 1. 2013	Črpanje	Oblikovanje	Odprava	Stanje 31. 12. 2013
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	318.032	25.274	29.095	0	321.853
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	561.880	0	48.337	0	610.217
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	240.405	229.878	0	10.527	0
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	309.533	107.061	0	0	202.472
Skupaj	1.429.850	362.213	77.432	10.527	1.134.542

v evrih					
Gibanje v letu 2012	Stanje 1. 1. 2012	Črpanje	Oblikovanje	Odprava	Stanje 31. 12. 2012
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	277.167	15.168	56.033	0	318.032
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	577.359	20.304	4.825	0	561.880
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	350.000	109.595	0	0	240.405
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	422.744	113.211	0	0	309.533
Skupaj	1.627.270	258.278	60.858	0	1.429.850

v evrih				
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2013	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	26.693	98.231	196.929	321.853
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	24.874	89.472	495.871	610.217
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	0	0	0	0
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	87.229	65.467	49.776	202.472
Skupaj	138.796	253.170	742.576	1.134.542

¹² Gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov navedene uredbe.

v evrih				
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	23.762	96.438	197.832	318.032
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	18.678	81.936	461.266	561.880
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	240.405	0	0	240.405
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	107.061	152.696	49.776	309.533
Skupaj	389.906	331.070	708.874	1.429.850

5.1.10 DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v evrih		
Dolgoročne poslovne obveznosti	2013	2012
Komunalni prispevek za severno parkirišče	345.604	345.604
Obveznost za pridobljeno stavbno pravico za del letališke ploščadi	327.859	330.778
Obveznost za pridobljeno stavbno pravico za objekte za vzdrževanje letal	69.560	0
Druge obveznosti	58.183	31.681
Skupaj	801.206	708.063

5.1.11 KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v evrih		
Kratkoročne poslovne obveznosti	2013	2012
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2.457.878	1.811.381
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	460.554	517.280
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.015.227	998.260
Kratkoročne obveznosti za davek od dobička	95.466	0
Kratkoročne obveznosti do državnih institucij	0	137.808
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	89.995	86.374
Druge kratkoročne obveznosti	45.926	55.300
Skupaj	4.165.046	3.606.403

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine v višini 460.554 evrov se v višini 418.445 evrov nanašajo na zadržane varščine (gre za pogodbeno dogovorjena zadržanja plačil obveznosti do dobaviteljev za nepremičnine, naprave in opremo za zavarovanje dobre izvedbe pogodbeno dogovorjenih del).

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih v višini 1.015.227 evrov se nanašajo na obračunane plače in povračila stroškov prevoza in prehrane za mesec december 2013, izplačane januarja 2014. Vključujejo tudi pripadajoče obveznosti iz prispevkov delodajalca v višini 135.021 evrov (na dan 31. 12. 2012 so bile obveznosti za prispevke delodajalca izkazane med kratkoročnimi obveznostmi do državnih institucij).

v evrih		
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2013	2012
Obveznosti do dobaviteljev v državi	2.318.419	1.668.884
Obveznosti do dobaviteljev v tujini	139.459	142.497
Skupaj	2.457.878	1.811.381

	v evrih	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2013	2012
Obveznosti do dobaviteljev za nepremičnine, naprave in opremo*	903.718	327.390
Obveznosti do dobaviteljev za obratna sredstva	1.554.160	1.483.991
Skupaj	2.457.878	1.811.381

* Obveznosti do dobaviteljev za nepremičnine, naprave in opremo se pretežno nanašajo na tekoče nabave naprav in opreme.

Izkazane obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2013 še niso zapadle v plačilo.

	v evrih		
	Zapadlo bo v roku:		
	do 3	nad 3	
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2013	mesecev	mesece	Skupaj
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2.231.314	226.564	2.457.878
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	98.109	362.445	460.554
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.015.227	0	1.015.227
Kratkoročne obveznosti za davek od dobička	78.093	17.373	95.466
Kratkoročne obveznosti do državnih institucij	0	0	0
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	89.995	0	89.995
Druge kratkoročne obveznosti	45.926	0	45.926
Skupaj	3.558.664	606.382	4.165.046

	v evrih		
	Zapadlo bo v roku:		
	do 3	nad 3	
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	mesecev	mesece	Skupaj
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.597.637	213.744	1.811.381
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	79.983	437.297	517.280
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	998.260	0	998.260
Kratkoročne obveznosti do državnih institucij	137.808	0	137.808
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	86.374	0	86.374
Druge kratkoročne obveznosti	55.300	0	55.300
Skupaj	2.955.362	651.041	3.606.403

5.1.12 POTENCIALNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

V zunajbilančni evidenci so izkazana:

- potencialna sredstva iz prejetih garancij v višini 2.594.842 evrov (pretežno se nanašajo na odpravo napak v garancijskem roku);
- potencialna sredstva iz obračunanih zamudnih obresti kupcem v višini 74.101 evrov;
- potencialne obveznosti iz danih bančnih garancij v znesku 61.060 evrov (nanašajo se na dobro izvedbo pogodbeno dogovorjenih obveznosti in na zavarovanje plačila carinskih obveznosti).

5.2 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

5.2.1 PRIHODKI OD PRODAJE

v evrih		
Prihodki od prodaje	2013	2012
Prihodki od prodaje storitev v državi	21.502.284	21.516.968
Prihodki od prodaje storitev v tujini	9.483.235	9.157.108
Prihodki od prodaje materiala v državi	1.225	1.683
Skupaj	30.986.744	30.675.759

5.2.2 DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

Med drugimi poslovnimi prihodki v skupni višini 278.447 evrov družba izkazuje:

- prihodke v višini 107.061 evrov iz zmanjšanja dolgoročno odloženih prihodkov (pojasnilo v točki 5.1.9 Računovodskega poročila);
- prihodke v višini 57.784 evrov, ki se nanašajo na dobiček, realiziran pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev;
- prihodke v višini 57.479 evrov, ki se nanašajo na prejeta plačila terjatev, za katere smo v preteklih letih oblikovali popravke vrednosti;
- prihodke v višini 10.527 evrov iz odprave dolgoročnih rezervacij za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev;
- prihodke v višini 10.193 evrov iz prejetih kazni in odškodnin;
- prihodke v višini 9.186 evrov iz projekta, sofinanciranega s strani Evropske unije;
- ostale poslovne prihodke v višini 26.217 evrov.

5.2.3 STROŠKI MATERIALA

v evrih		
Stroški materiala	2013	2012
Električna energija	561.053	542.700
Kurivo za ogrevanje	291.706	307.970
Potrošni material	263.084	208.855
Pogonsko gorivo	229.102	211.379
Material za tekoče vzdrževanje	187.922	155.728
Drobni inventar (predvsem delovna obleka in zaščitna sredstva)	80.473	179.227
Drugi stroški materiala	132.750	142.768
Skupaj	1.746.090	1.748.627

5.2.4 STROŠKI STORITEV

v evrih		
Stroški storitev	2013	2012
Storitve varovanja	1.573.521	1.609.659
Storitve vzdrževanja	982.751	911.178
Marketinške storitve	871.009	450.193
Storitve, povezane z izvajanjem osnovne dejavnosti	837.469	738.389
Intelektualne storitve	360.926	361.782
Delo prek študentskega servisa	346.111	331.619
Zavarovalne premije	272.194	136.354
Zdravstvene storitve	209.376	213.072
Najemnine	204.997	205.840
Povračila stroškov v zvezi z delom	166.968	167.662
Stroški nadzornega sveta	151.220	121.778
Storitve, vezane na programsko opremo	146.593	154.230
Stroški gostinske oskrbe v poslovnem salonu	101.176	132.630
Druge storitve	416.903	526.180
Skupaj	6.641.214	6.060.566

5.2.5 STROŠKI DELA

v evrih		
Stroški dela	2013	2012
Stroški plač	8.359.208	8.263.606
Stroški socialnih zavarovanj	1.427.975	1.360.044
Dodatno pokojninsko zavarovanje	308.048	311.755
Vnaprej vračunani stroški neizkoriščenega dopusta na dan 31. 12.	84.329	74.286
Oblikovanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade*	77.959	0
Drugi stroški zaposlenih	1.384.049	1.524.171
Skupaj	11.641.568	11.533.862

* Zaradi spremembe kontnega načrta v letu 2013 so odhodki iz naslova oblikovanja rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade v letu 2013 izkazani med stroški dela, medtem ko so bili v letu 2012 izkazani med drugimi poslovnimi odhodki (pojasnilo 5.2.7).

v evrih		
Stroški plač	2013	2012
Plače zaposlenih	7.161.211	7.053.038
Nadomestila plač	1.197.997	1.210.568
Skupaj	8.359.208	8.263.606

v evrih		
Stroški socialnih zavarovanj	2013	2012
Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje	735.723	733.652
Druge dajatve za zagotavljanje socialne varnosti	692.252	626.392
Skupaj	1.427.975	1.360.044

v evrih		
Drugi stroški zaposlenih	2013	2012
Prevoz na delo	425.192	445.038
Prehrana zaposlenih	514.332	530.354
Regres za letni dopust	317.970	448.251
Drugi stroški dela	126.555	100.528
Skupaj	1.384.049	1.524.171

5.2.6 AMORTIZACIJA

v evrih		
Amortizacija	2013	2012
Amortizacija neopredmetenih sredstev	190.687	172.761
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	4.328.639	5.137.468
Skupaj	4.519.326	5.310.229

5.2.7 DRUGI POSLOVNI ODHODKI

v evrih		
Drugi poslovni odhodki	2013	2012
Oblikovanje popravkov vrednosti terjatev	87.190	453.224
Oblikovanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade*	0	60.858
Izguba pri izločitvi osnovnih sredstev	248.042	261.699
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča**	164.706	103.257
Donacije	27.620	33.050
Drugi stroški	57.408	55.545
Skupaj	584.966	967.633

* Zaradi spremembe kontnega načrta v letu 2013 so odhodki iz naslova oblikovanja rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade v letu 2013 izkazani med stroški dela, medtem ko so bili v letu 2012 izkazani med drugimi poslovnimi odhodki (pojasnilo 5.2.5).

** V letu 2013 je bil poleg nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v višini 106 tisoč evrov plačan tudi davek na nepremično premoženje večje vrednosti v višini 59 tisoč evrov.

5.2.8 FINANČNI PRIHODKI IN ODHODKI

	v evrih	
Finančni prihodki	2013	2012
Dividende	70.350	64.904
Kapitalski dobički	24.852	102.195
Obresti od finančnih naložb	1.115.035	1.230.917
Druge obresti	42.855	84.804
Tečajne razlike	12.403	18.600
Skupaj	1.265.495	1.501.420

	v evrih	
Finančni odhodki	2013	2012
Izločitev obveznic Probanke in Factor banke*	1.126.850	0
Slabitev finančnih naložb	2.862	7.766
Obresti iz poslovnih obveznosti	21.912	25.544
Provizija bankam za sredstva v upravljanju	21.750	18.587
Kapitalska izguba od sredstev v upravljanju pri bankah**	144.988	18.209
Tečajne razlike	12.260	38.172
Skupaj	1.330.622	108.278

* Pojasnilo 5.1.4 - Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

** Pojasnilo 5.1.4 - Vpliv finančnih naložb na kapital in dobiček

5.2.9 DAVEK IZ DOBIČKA IN ODLOŽENI DAVKI

	v evrih	
Davek iz dobička in odloženi davki	2013	2012
Odmerjeni davek iz dobička	957.339	992.238
Odloženi davki	-84.823	432.998
Skupaj	872.516	1.425.236

	v evrih	
Vpliv odloženih davkov na dobiček	2013	2012
Sprememba odloženih terjatev za davek od slabitev poslovnih terjatev	-325	164.412
Sprememba odloženih terjatev za davek od rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine zaposlenim	-2.285	2.530
Sprememba odloženih terjatev za davek od slabitev finančnih naložb	1.631	1.632
Učinek spremembe davčne stopnje (pojasnilo 5.1.5)	-83.844	264.424
Skupaj	-84.823	432.998

	v evrih	
Prikaz efektivne stopnje davka od dobička	2013	2012
Dobiček pred obdavčitvijo	6.066.900	6.618.285
Pričakovani davek od dobička po 17-odstotni stopnji (2012 po 18-odstotni stopnji)	1.031.373	1.191.291
Zmanjšanje prihodkov	-17.578	-7.802
Povečanje/zmanjšanje odhodkov	94.417	-35.318
Uveljavljanje davčnih olajšav	-146.966	-149.787
Prehod na MSRP	-4.297	-6.385
Druge prilagoditve	390	238
Odloženi davki	-84.823	432.998
Davek od dobička	872.516	1.425.236
Efektivna davčna stopnja	14,4 %	21,5 %

5.2.10 DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS V OBDOBJU

Podrobneje so spremembe finančnih naložb, ki rezultirajo v drugem vseobsegajočem donosu, pojasnjene v okviru dolgoročnih finančnih naložb (pojasnilo 5.1.4 – Vpliv finančnih naložb na kapital in dobiček).

5.2.11 POROČANJE PO DEJAVNOSTIH

Družba poroča po naslednjih dejavnostih: letališke dejavnosti, dejavnost zemeljske oskrbe in komercialne dejavnosti. V kategoriji ostalo so zajeti prihodki in odhodki tistih dejavnosti, ki imajo v strukturi celotnih prihodkov manj kot 10-odstotni delež.

V okviru posamezne dejavnosti so evidentirani neposredni poslovni prihodki in odhodki ter tudi posredni poslovni odhodki. Ti se nanašajo na stroške podpornih dejavnosti in režije, ki jih je mogoče utemeljeno pripisati posamezni dejavnosti.

Podporne dejavnosti obsegajo tehnično gasilsko službo, vzdrževanje, energetiko, zimsko in komunalno službo, aeroinženiring ter še nekatere druge manj pomembne podporne dejavnosti. Med njimi so največji stroški tehnično-gasilske službe in njeni stroški pretežno bremenijo letališke dejavnosti.

Postavka drugi stroški obsega stroške dela, ki so na letališke dejavnosti preneseni posredno (iz dejavnosti zemeljske oskrbe in komercialnih dejavnosti).

Stroški režije vključujejo stroške vodenja in upravljanja družbe, komercialnega sektorja, režije prometno tehničnega sektorja, finančno računovodskega in splošnega sektorja.

Sredstva in obveznosti se ne spremljajo po dejavnostih. Za potrebe poročanja po dejavnostih je razporeditev narejena v sorazmerju z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

v evrih

	2013					2012				
	SKUPAJ DRUŽBA	Letališke dejavnosti	Zemeljska oskrba	Komercialne dejavnosti	Ostalo	SKUPAJ DRUŽBA	Letališke dejavnosti	Zemeljska oskrba	Komercialne dejavnosti	Ostalo
Poslovni prihodki	31.265.191	15.854.267	5.974.657	8.855.794	580.473	30.846.060	15.646.057	5.830.414	8.835.425	534.164
Poslovni odhodki	25.133.164	6.408.402	6.400.931	2.615.073	9.708.758	25.620.917	6.048.315	7.605.238	2.826.742	9.140.622
Stroški materiala	1.746.090	296.363	428.532	287.979	733.216	1.748.627	254.032	520.385	298.839	675.371
Stroški storitev	6.641.214	2.582.755	941.127	630.119	2.487.213	6.060.566	2.506.364	974.597	665.150	1.914.455
Stroški dela	11.641.568	917.372	4.512.786	786.897	5.424.513	11.533.862	323.689	5.169.213	772.025	5.268.935
Amortizacija	4.519.326	2.374.156	511.600	910.078	723.492	5.310.229	2.742.748	824.444	919.982	823.055
Popravek vrednosti terjatev	88.382	0	1.192	0	87.190	453.224	218.723	54.422	163.612	16.467
Drugi poslovni odhodki	496.584	237.756	5.694	0	253.134	514.409	2.759	62.177	7.134	442.339
Poslovni izid iz poslovanja I.	6.132.027	9.445.865	-426.274	6.240.721	-9.128.285	5.225.143	9.597.742	-1.774.824	6.008.683	-8.606.458
Prenos stroškov	0	-7.037.892	-391.385	-1.326.337	8.755.614	0	-6.335.177	-472.747	-1.242.058	8.049.982
Podpome dejavnosti	0	-3.102.604	-341.152	-489.761	3.933.517	0	-2.797.150	-400.856	-501.324	3.699.330
Drugi stroški	0	-1.465.766	1.326.545	139.221	0	0	-1.419.724	1.283.626	136.098	0
Stroški režije	0	-2.469.522	-1.376.778	-975.797	4.822.097	0	-2.118.303	-1.355.517	-876.832	4.350.652
Poslovni izid iz poslovanja II.	6.132.027	2.407.973	-817.659	4.914.384	-372.671	5.225.143	3.262.565	-2.247.571	4.766.625	-556.476
Prihodek pomembnega partnerja	12.026.462	8.947.550	2.851.678	170.900	56.334	12.149.737	9.068.156	2.781.288	183.671	116.622
Dolgoročna sredstva na dan 31. 12.*	92.598.667	46.955.862	17.695.247	26.228.361	1.719.197	91.746.477	46.536.595	17.341.597	26.279.503	1.588.782
Kratkoročna sredstva na dan 31. 12.*	39.096.444	19.825.417	7.471.179	11.073.979	725.869	38.537.220	19.547.247	7.284.170	11.038.451	667.352
Dolgoročne obveznosti na dan 31. 12.*	1.935.748	981.599	369.914	548.296	35.939	2.137.913	1.084.414	404.101	612.376	37.022
Kratkoročne obveznosti na dan 31. 12.*	4.306.528	2.183.797	822.961	1.219.814	79.956	3.712.708	1.883.198	701.763	1.063.454	64.293

* V skladu s sprejetimi usmeritvami (točka 4.3 Računovodskega poročila - Poročanje po dejavnostih) so sredstva in obveznosti na dan 31. 12. na posamezne dejavnosti razporejena sorazmerno z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

5.3 POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na podlagi postavk bilance stanja na dan 31. decembra 2013 in 31. decembra 2012, izkaza poslovnega izida za leto 2013 ter dodatnih podatkov, potrebnih za prilagoditev prihodkov in odhodkov. Čisti dobiček pred obdavčitvijo je prilagojen za zneske tistih obračunskih postavk prihodkov in odhodkov, ki sicer vplivajo na dobiček, vendar niso denarni tok (npr. amortizacija, prevrednotenja).

Iz izkaza denarnih tokov je razvidno, da je družba ustvarila 11.161.991 evrov denarnega toka pri poslovanju, ki ga je skupaj s prejemki pri naložbenju v višini 63.180.664 evrov porabila za pokrivanje izdatkov pri naložbenju (71.606.214 evrov) in izdatkov za dividende (2.584.829 evrov).

Pomembna povečanja ali zmanjšanja posameznih postavk, ki so vplivala na denarni tok družbe, so razvidna iz razkritij v izkazu poslovnega izida, bilance stanja in gibanja kapitala.

Med denarnimi sredstvi družba izkazuje denar v blagajni in denarna sredstva na transakcijskih računih.

5.4 FINANČNA TVEGANJA

Obvladovanje finančnih tveganj je obrazloženo v sklopu upravljanja tveganj v točki 5.3 Poslovnega poročila.

Kreditno tveganje

v evrih		
Izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju	2013	2012
Dolgoročne finančne naložbe	6.072.657	10.106.448
Kratkoročne finančne naložbe	33.981.640	32.642.852
Dolgoročne poslovne terjatve	59.873	59.873
Kratkoročne poslovne terjatve	4.212.034	5.229.711
Denarna sredstva	381.781	225.290
Skupaj	44.707.985	48.264.174

Največja skupna izpostavljenost finančnih sredstev družbe kreditnemu tveganju je na dan 31. 12. 2013 znašala 44.707.985 evrov. Med temi sredstvi so po vrednosti najvišje finančne naložbe, ki skupaj znašajo 40.054.297 evrov, od tega dolgoročne 6.072.657 evrov in kratkoročne 33.981.640 evrov.

Podrobneje so finančna sredstva (vključno s starostno strukturo in oblikovanjem popravkov vrednosti) obrazložena v točkah 5.1.4, 5.1.6 in 5.1.7 Računovodskega poročila.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje obvladujemo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti ter preišljeno naložbeno politiko. Družba ni zadolžena in ustvarja stabilen denarni tok iz poslovanja.

Skupni znesek dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti, izkazanih na dan 31. 12. 2013, znaša 4.966.252 evrov (podrobneje so pojasnjene v točkah od 5.1.9 do 5.1.11 Računovodskega poročila).

Obrestno tveganje

Izpostavljenost družbe, vezana na spremembe tržnih obrestnih mer, je majhna. Družba nima obrestovanih obveznosti, finančne naložbe pa so ustrezno razpršene. Le pri manjšem delu finančnih naložb je donos vezan na spremenljive obrestne mere.

Za kvantificiranje obrestnega tveganja je bila izdelana analiza občutljivosti, pri kateri je upoštevan interval spremembe euriborja za 1,33 odstotne točke navzgor oziroma navzdol. Ta interval je določen na podlagi gibanja euriborja v obdobju 2009–2013, zajete pa so bile le naložbe v obveznice. Na druge naložbe sprememba euriborja ne vpliva na način, da bi se spremenili finančni prihodki oziroma prevrednotovalni presežek kapitala.

Iz analize izhaja, da sprememba euriborja v navedenem intervalu ne bi pomembno vplivala na stanje kapitala družbe (kapital bi se spremenil za največ 0,035 odstotka), prav tako ne bi pomembno vplivala na izkazani dobiček (sprememba poslovnega izida pred davki bi bila največ 0,183-odstotna).

Poštena vrednost

Knjigovodska vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev je enaka njihovi pošteni vrednosti. Glede na hierarhijo poštenih vrednosti ta finančna sredstva uvrščamo v tri ravni:

- raven 1: finančna sredstva, vrednotena po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja;
- raven 3: finančna sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov; v tej kategoriji se pretežni del (629.265 evrov) nanaša na delnice Gorenjske banke, d. d., ki so vezano na pojasnilo v točki 5.1.4 – Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, vrednotene po nabavni vrednosti, sicer pa so v tej kategoriji zajete še delnice Skupne pokojninske družbe in delež v družbi IEDC Poslovna šola Bled, d. o. o., v skupni višini 116.106 evrov (zaradi dejstva, da nimamo informacij, na podlagi katerih bi ocenili pošteno vrednost teh dveh naložb, smo jih ovrednotili po nabavni vrednosti, s tem da glede na razpoložljive informacije o poslovanju teh dveh družb in višini njunega kapitala ni podlage za slabitev teh dveh naložb).

v evrih

Razvrstitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2013	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Obveznice	1.772.992	0	0	1.772.992
Delnice, ki kotirajo na borzi	222.736	0	0	222.736
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.860.497	0	0	1.860.497
Vzajemni skladi	1.451.632	0	0	1.451.632
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	0	745.370	745.370
Skupaj	5.307.857	0	745.370	6.053.227

v evrih

Razvrstitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2012	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Obveznice	3.382.284	0	0	3.382.284
Delnice, ki kotirajo na borzi	196.318	0	0	196.318
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.852.884	0	0	1.852.884
Vzajemni skladi	1.650.801	0	0	1.650.801
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	2.867.761	116.105	2.983.866
Skupaj	7.082.287	2.867.761	116.105	10.066.153

* Na dan 31. 12. 2012 so bile v raven 2 uvrščene delnice Gorenjske banke, d. d.; njihova poštena vrednost je bila določena na podlagi tržnih podatkov.

5.5 DRUGA POJASNILA

5.5.1 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU LETA 2013

- V februarju 2014 je nadzorni svet sprejel Strateški poslovni načrt družbe za obdobje 2014–2020 ter tudi s strategijo usklajen korigiran poslovni načrt za leto 2014.
- 17. marca 2014 je bila podpisana generalna pogodba o medsebojnih odnosih in ustanovitvi stavbne pravice glede rabe določenih zemljišč na letališču, na podlagi katere je družba pridobila stavbno pravico za 248 hektarjev zemljišč. Stavbna pravica je ustanovljena za obdobje 40 let, od 1. januarja 2014 naprej.

5.5.2 POVEZANE STRANKE

Povezane stranke so poleg Republike Slovenije kot večinske lastnice družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., še pridružene družbe, člani nadzornega sveta in člani uprave družbe.

Posli s povezanimi osebami so sklenjeni pod tržnimi pogoji.

Posli s pridruženimi družbami

Pridruženi družbi sta Adria Airways Tehnika, d. d., in Aerodrom Portorož, d. o. o.

Naložbi v pridruženi družbi sta podrobneje pojasnjeni v točkah 4.3 in 5.1.3 Računovodskega poročila.

- Terjatve in obveznosti iz poslovanja, poslovni prihodki in odhodki

	v evrih			
Posli s pridruženimi družbami	Obveznosti 31. 12. 2013	Terjatve 31. 12. 2013	Odhodki 1-12.2013	Prihodki 1-12.2013
Aerodrom Portorož, d. o. o.	0	0	0	5.005
Adria Airways Tehnika, d. d.	0	108.123	0	90.765
Skupaj	0	108.123	0	95.770

- Terjatve za dana posojila

Na dan 31. 12. 2013 so med finančnimi naložbami izkazane terjatve iz posojila do družbe Aerodrom Portorož, d. o. o., v višini 19.468 evrov in do družbe Adria Airways Tehnika, d. d., v višini 1.660.991 evrov. Posojilo do Adrie Airways Tehnika, d. d., je zavarovano z zastavno pravico na premičninah (zaloge materiala za vzdrževanje letal).

Posli z vlado Republike Slovenije, državnimi organi in podjetji, ki jih vlada obvladuje ali ima pomemben vpliv

	v evrih			
Posli z vlado Republike Slovenije, državnimi organi in podjetji v lasti države	Obveznosti 31. 12. 2013	Terjatve 31. 12. 2013	Odhodki 1-12.2013	Prihodki 1-12.2013
Vlada RS in državni organi	3.580	114.448	450.007	502.849
Adria Airways, d. d.	43.556	1.126.051	176.080	12.057.493
Skupaj	47.136	1.240.499	626.087	12.560.342

Terjatve do Adrie Airways, d. d., so zavarovane s Sporazumom o fiduciarnem odstopu terjatev v zavarovanje z dne 4. 2. 2013 (nov sporazum je bil podpisan 28. 1. 2014).

V letu 2013 smo od Adrie Airways, d. d., kupili hangar za vzdrževanje letal z delavnicami in pripadajoči del letališče ploščadi v skupni vrednosti 4.000.000 evrov, kar je pojasnjeno v točki 3.6.1 Poslovnega poročila.

Družba posluje tudi z drugimi družbami, organi in agencijami, kjer je Republika Slovenija večinski ali manjšinski lastnik. Vsi posli z navedenimi osebami so sklenjeni pod normalnimi tržnimi pogoji, pod katerimi so sklenjeni posli z drugimi strankami. Družba ne spremlja podatkov o poslovanju s temi poslovnimi partnerji na način, ki bi bil drugačen od spremljanja poslov z drugimi partnerji, zato ti podatki niso razkriti.

Lastništvo povezanih fizičnih oseb na dan 31. decembra 2013

To razkritje je navedeno v 4. točki Poslovnega poročila.

Odnosi s člani uprave in nadzornega sveta

v evrih

Bruto prejemki uprave za leto 2013	Fiksni del prejemkov	Giblivi del prejemkov*	Bonitete**	Povračilo stroškov prehrane	Regres za letni dopust	Skupaj
Zmago Skobir	103.504	27.641	1.351	1.206	784	134.486
Bernarda Trebušak	95.718	15.385	1.539	1.279	784	114.705
dr. Iztok Podbregar ***	40.147	0	768	483	0	41.398
Skupaj	239.369	43.026	3.658	2.968	1.568	290.589

* Vključeno je 50 odstotkov gibljivega dela prejemka za leto 2010, katerega izplačilo je bilo po Zakonu o prejemkih poslovnih oseb odloženo za obdobje dveh let in je bil izplačan v letu 2013, ter 50 odstotkov gibljivega dela za leto 2012 (izplačilo druge polovice je po predhodno navedenem zakonu odloženo za obdobje dveh let).

** Vključujejo uporabo službenih vozil za zasebne namene (3.554 evrov), nezgodno zavarovanje (103 evrov) in zavarovanje odgovornosti (1 evro).

*** Član uprave od 1. 8. 2013.

v evrih

Bruto prejemki nadzornega sveta za leto 2013**	Sejnine	Plačilo za opravljanje funkcije	Povračilo potnih stroškov	Drugi prejemki*	Skupaj
Nadzorni svet z mandatom do 8. 7. 2013					
Anja Stojin Štampar	3.520	10.064	262	1	13.847
Miran Kunst	0	0	0	0	0
Marko Mulej	3.300	10.064	357	1	13.722
Stanislav Boštjančič	3.080	7.548	163	1	10.792
Igor Domevščik	3.300	8.806	34	0	12.141
Drago Čotar	3.520	7.516	3	0	11.039
Skupaj	16.720	43.998	819	3	61.540
Nadzorni svet s pričetkom mandata od 9. 7. 2013					
Milan Perović	3.445	8.890	192	1	12.528
Peter Grašek	2.871	7.741	1.461	1	12.074
Peter Mam	2.871	6.742	229	1	9.843
Nina Mauhler	2.871	6.742	1.421	1	11.035
Tadeja Strupi	2.871	6.742	12	0	9.625
Drago Čotar	2.871	6.742	0	0	9.613
Skupaj	17.800	43.599	3.315	4	64.718

* Boniteta za zavarovanje odgovornosti

** Vključeni so tudi prejemki za delo v komisijah nadzornega sveta.

5.5.3 RAZKRITJE PO 12. IN 13. TOČKI 69. ČLENA ZGD-1

Družba ni imela in tudi nima poslovnih operacij, ki ne bi bile izkazane v bilanci stanja in bi bila iz njih izhajajoča tveganja in koristi pomembna za oceno finančnega stanja družbe.

Družba tudi ni imela in nima transakcij s povezanimi strankami, ki bi bile pomembne in ne bi bile opravljene pod tržnimi pogoji.

5.5.4 PREJEMKI ZAPOSLENIH NA PODLAGI POGODBE, ZA KATERO NE VELJA TARIFNI DEL KOLEKTIVNE POGODBE ZA LETO 2013

	v evrih 2013
Plača	739.717
Bonitete*	8.032
Regres za letni dopust	10.971
Skupaj	758.720

* Vključuje uporabo službenih vozil za zasebne namene (7.396 evrov), nezgodno zavarovanje (443 evrov), zavarovanje odgovornosti (8 evrov), boniteto za prevoz na delo in iz dela (35 evrov) in boniteto za darilo (150 evrov).

Prejemki, navedeni v zgornji tabeli, ne vključujejo prejemkov uprave družbe.

5.5.5 SKUPNI ZNESKI PLAČIL REVIZIJSKI DRUŽBI

Leta 2013 smo za storitve revidiranja plačali 32.700 evrov, za storitve svetovanja 20.760 evrov, za storitve izobraževanja pa 180 evrov.